2.340
Jb.

10 Grm. 25 Øre, 30 Grm. 55 Øre.

Ammon. canstic. Opløsning som Arnica-Tinctur.
Arnica Haarolie 50 Øre (pr. 12 Stkr. 25 pCt. Rabat).
— Spiritus 50 Øre (pr. 12 Stkr. 25 pCt. Rabat).
— Papir pr. Stk. 20 Øre.
— Plaster pr. Stk. 20 Øre.
Balsam snlphnris terebinth. 100 Grm. 1 Kr.. 500 Grm. 4 Kr. 50 Øre.
Cacao-Olie 25 Grm. 30 Øre.
Calendnla-Plaster som Arnica-Plaster.
Campher-Spiritns 100 Grm. 50 Øre.
Carbolsyre-Opløsning 100 Grm. 30 Øre.
Charpie, engelsk.
Collodinm 25 Grm. 30 Øre, 100 Grm. 1 Kr., 500 Grm. 3 Kr.
Destilleret Vand, rent, 1 Liter 20 Øre.
Engelsk Hefteplaster hvidt, rodt, sort pr. Stk. 20 og 40 Øre.
Extract of Hamamelis 25 Grm. 50 Øre, 500 Grm. 5.50 Kr.
Ferrum mnriat. Opløsning 60 Grm. 50 Øre.
Figen-Kaffe pr. 1/4 ℔ 25 Øre.
Glycerin 25 Grm. 25 Øre, 500 Grm. 2.25 Kr.
Hefteplaster paa Lærred pr. Alen 75 Ø...

Mensnrglas til Afmaalin...
Skeer af Porcellain (The...
— — (Spis...
Smaa Guldskeer til at a...
Vægtskaale, billigste Pri...

Homøopat...

Homøopa...

haves paa Lager eller bes...

Endvidere anbefales:

Liebigs Normalnærings... mælken. 1/1 ℔ 1 ...

Liebigs rene Malt-Extr... 1/2 ℔ 50 Øre nden ...

Liebigs Kjød-Extract (F...

5 Grm.	Kr. 40 Øre	50 Grm. . . .	1 Kr. 50 Øre
10 —	- 60 -	100 — . . .	2 - 50 -
15 —	- 70 -	250 — . . .	5 - » -

Midler til udvortes Brug.

Abrotanum, Arnica, Calendula, Helianthus, Hypericnm, Staphisagria, Symphytum, Tabacum, Urtica, Verbascum.

30 Grm.	Kr. 25 Øre	125 Grm. . . .	Kr. 75 Øre
50 —	- 40 -	250 — . . .	1 - 25 -
60 —	- 50 -	500 — . . .	2 - 50 -

Bellis, Cantharis, Euphrasia, Ledum, Rhns tox., Ruta, Sabina, Sulphur-Tinctur, Thuja.

30 Grm.	Kr. 40 Øre	125 Grm. . . .	1 Kr. 50 Øre
50 —	- 65 -	250 — . . .	2 - » -
60 —	- 75 -	500 — . . .	4 - » -

Hydrastis canad. Hamamelis, Veratrum
10 Grm. 25 Øre, 30 Grm. 55 Øre.

Petroleum-Spiritus 25 Gr
Sennep-Spiritus 25 Grm.
Strøkngler i 10 Størrelse
Styrax-Balsam 60 Grm.
Sundheds-Chocolade af re
nogensomhelst T
Sundheds-Kaffe pr. ℔ 50
Tandpnlver, hvidt og sort
Vinaånd, stærk, reneste,
— fortyndet —
Ægte fineste dampkogt

Dr. Herings Bjørnefedt-
med Óxemarv, pr.
Flasker og Glas i alle S
Glassprøiter pr. Stk. 35
Gummerede Etiketter pr.
do. do. mi
Mensurglas til Afmaalin
Skeer af Porcellain (The
(Spis

Vantar:
V 6-7

12	24	40	60	80	90	120	200	300	
Kr. 4 3	Rr. 11 7 5. 25	Kr. 18 10 9	Kr. 24 16 14	Kr. 28 20 .17	Kr. 30 22 .19	Kr. 36	Kr. 55	Kr. 75	Glas à 10, 15, 25 Grm. Glas à 10 Grm. Glas à 5 Grm.

...s-Apotheker med Midler i Strøkugler.

12	24	40	60	80	90	120	200	300	
Kr. 3.50	Kr. 5	Kr. 10 7.5	Kr. 15 10.5	Kr. 18.5 13	Kr. 20 15	Kr. 24 19	Kr. 36 30	Kr. 50 45	I Glasrør. I do.

P. 340
36.

D A

Lögbok

Iſlendinga/ Hueria ſaman

Hefur Sett Magnus Noregs Kongr/ Loſligrar minningar/ So ſem hans Bref og Formale vottar.

Yfirleſin Epter þeim Riettuſtu & elſtu Logbokũ ſem til hafa feingizt.

Og Prentud epter Bon og Forlage Heid arligs Mans Jons Jons ſonar Lögmans.

1578

CAT
153

AGNUS med
Gudz Myskun/
Noregs Kõgr/
Son Hakonar
Kõgs/ Sonar
son Sũris Ko
ngs/ Seder ốll
um Gudz vin
og sijnum a Islande/ Kuedia Gudz o
sijna. Þier vitid ad hiner skilrijkustu m
a Islande hafa jduhliga gietid fyrer o
ad þier hafid spurt/ ad vier hõfum hlut
att/ ad bæta nockut vm flestar Lógbæk
j Noregs Kongs rijke mz hiña bestu mañ
rade/ og bedit oss ad ydar Lógbok skylld
eigi hlutlaus vera þeirra vmbota. E
Þier skulut vita ad oss bar ædur vel fyr
ad sia/ eñ einckanliga nu best/ þar sem þie
treystud suo mikid a vora forsia/ ad þie
dæmdut hana alla j vora skipan/ þar a
ad taka/ og þad vid ad leggia sem o
þætte bera/ med hiña bestu Maña rade
O

Og aꝼ þui hófum vier nu jdugliga ſkodat hana/og litt oſſ ſuo ſem víjda mætte mz ꝼærrum ordum ꝼullañ vrſkurd giora/þar ſem hun talar ædur geyſe langt vm/ Eñ j ſummũ ſtódum þyrꝼte hun ſañliga til laugu/þar ſem hun var ædur huergi lioſare/ enn margier þyrꝼte þeir ſem ædur voru ꝼakuñuger. Nu þo ad vier kieñu oſs miǫg ꝼakuñiga til ſlíkra ſtortæda/ þa hóꝼū vier þo þſſa Bok Rita latit/ſm̃ vier ſendū ydr med Herra Jone Lógmañe/ epter ſlíkum hætte ſem hū vottar/ Treyſtandc a Myſkū Drottins vors Jeſu Christi/og Þrra ſkynſómuſtu Maña til laugu ſem þa voru hia oſſ/ Eñ ad þier ſkiliet þui giór/ þui vier hóꝼum ſuo Balkunum ſkipad ſem nu er/ þa greiner þeſſe hattur ꝼyrr ydr ſem hier ſeiger.

Þingꝼarar Balkur er nu ſem ꝼyrr at aunduerdu Ritadur/ ꝼyrr enn heꝼur ſialꝼa Bokina/ Þuiat ædur|þæꝼer at ſkipat ſie Þingit/neꝼnder ſkodadar/Lógriettu Meñ komner/Eidar ꝼlutter/Grid ſett/ og Sidſemdū

semdum lyst/ ad. Þui betur verde Bokiñe
hlytt og Domum/sem Þingit er betr sid
ad + stillt.
Fyrste hlutur Bokarinnar er Kristins
doms Balkur/ad meñ skilie Kristeliga Tru
vera Grunduóll og vpphaff allra godra
hluta/+ Heilagrar Kirckiu frelse + hlydne/
og heñar Formeñ vera lysing og leidtoga
til allra Riettinda/ og skynsamligra sóg
semda.
Næst Kristins dóms Balke er vm Kong
Þegnskylldu/at Alþydañ skilie Þañ sam
Gud haffa skipad Kóg dómiñ til Veralld
ligs valldz/sem Byskup til Andligs.
Epter Kongs Þegnskylldu er Mañ
helge/þuiat næst Þessu hæffer Hóffdingi
og óllum vti fra/ ad hallda og hallda lat
Gudz frid/ og godra Manna frelse
mille Kristiña Maña/og Þeim med Lóg
og Þo hoffsamliga epter atuikum ad reff
semad ódru verda proffader.
Næst Mañhelge er Erffda tal/ m
Þui fleira sem Þar fylgier + heffer Þ m

Kuena giptingum/ þat myklu vardar þm sem til arfana kalla ad þeir sieu j lógligū Hiuskap gietner.

Epter Erfda tal er Landa brigde/ þi j þan tijma sem Madur Erfer nockrar Jarder / þa hæfer hm̄ ad skoda vm̄ sijn odul og añara maña/ ad halld e ongra ma-ña odulum med laugum soktum/ og kuñe siałfs sins Odulum med Lógum ad brig-da.

Epter Landa brigde er Landz leigu Balkur/ þuiad þeim hæfer med Lógum sinar Jarder ad byggia/ sem med Lógum hafa ad komist.

Epter Lādz leigu Balk er Kaupa Balkur/ þuiat so skal epter laga soknum lau-sa aura sækia/ sem epter Landa brigde Lōd og Jarder.

Epter Kaupa Balk ero Farmaña Lóg/ þuiat þeim hæfer med riettum Kaupskilū ad fara/sem sitt vilia med Kaup ferdum varta.

Epter Farmaña lóg er þiofa Balkz/ þuiat

Þviad Þad hefer fyrer ønguum ad fortie
na/sem eigande hefur med løgum at koms
izt/Enn sa er ødru vijs giorer mun Laga
refsing fyre fa.

Sijdast j Bokinne ero Kongs Riettar
Betur/ At sa Kongur sem til er skipadur
epter ad sia løgunum/ epter dæmum sijna
forelldra/ a eigi sijdur ad hyggia sijna sida
sama Þegna med linkindum og Riettar
Botum/Enn ad tempra ospaka med hirtings
um og løgligum refsingum.

Erfder þær sem til hafa fallit vm
Landa Brigde og Vijga felle/ og øll auñur
lagamæl/vnder hueriums løgum sem þau
vrdu/þa skulu þau epter Þui vera sem þa
geingu laug j Lande er þau mæl giordust/
ef eigi hefur ædur løglig skipan a komit/

Bidium vier ad þier vorkyñit oss þad
sem a skorter / Þuiat meir hefur valldit
fiolskyllda og vankuñende/ eñ vilia leysi
sem ætla ma/ þo ad vier hefdum miña
ved sett/ og oss tæke fialldnar þetta ef m
eñ oss tekur. Finst og nockud nytsamlig

A iiij. j þocc

Magnus Kongs]
i/ Þanckum þad aller JESV CHRI-
STO Drottne vorum/ Hans Nafn
sie Blezad vm allar Allder Veralldar.
AMEN.

Hier hefur Þingfarar balk

Og Seiger/Um Alþingis skickan/ og Nefndar Menn/Um Vitne/ Um Domrof z Laga Stefnr.

Cap. I.

RIDUR Og Blezar Vors HERRA JESU CHRISTI si med oss aullum Løgþigi monnum nu og jafnan. Enn vier skulum Laug þige vort eiga/ad Au ar a/ a Þingstad riettum/a Tolf ma udum huerium/ og koma þar a Petur Messu aptan. Þar skulu aller konm af þorballa lausu/þeir sem til Løgþing eru nefnder. En Valldzmen skulu nef hafa til Alþingis fyrer Pasker so m ga Men vr Þinge huerin/sem hier v ttar/edur þeirra løgliger vmbodzme

Og nefne þa er þoruerks meñ eign/ og þeim þikia vænaster til skila/ ⁊ sie færer ad Þingmaña dagleidum/ suo ad þeir meige þat med eidum saña. Enn þañ Eid skulu þeir sueria fyrer Løgmanne/ fyrstann særann Dag er þeir koma til Þings/ med þessum Eidstaf. Ad til þess leggur hañ Hond á Helga Bok/ ⁊ þui skytur hñ til Gudz/ ad þa meñ hefer hañ til Þings nefnda ad þui siñe/ sem hñ þotte vel til fallner/ ⁊ vænaster til skila epter siñe Samuisku/ og ei tok hñ þar adra mune til/ og so skal hañ jafnan giøra a medan hñ hefur þetta starf/ Þeña eid þarf eingi optar at sueria eñ vm siñ.

Cap. II.

Vm Nefndar Maña Kaup.

VB skal Balldzmadur nefna vj. menn vr Mula Þinge/ til huer

huer Nefndar madur fyrer nordan Auxar heide/ hafa xviij. aura j Farar eyre/enn tuær Merkur fyrer sunnañ. Vr Skapta fellz þinge skal nefna Sex meñ skl huer Nefndar Madz fyre austañ Lomagnups sand hafa xij. Aura j farar eyre/eñ x. Aura fyre vestañ. Vr Rangar þinge skl nefna viij. meñ/ skal huer Nefndar madur þadann hafa vj. Aura. Vr Arnes þinge skl nefna xij. m̃/ skal huer Nefndar madur þadann hafa halfa Mørk. Vr Kialarnes þinge skal nefna jx. meñ/skal huer Nefndar madz þadañ hafa halfa Mørk. Vr Þuerar þinge skl nefna viij. m̃/skl huer Nefndar Madur þadann hafa halfa Mørk fyrer suñañ Huita/ eñ v. Aura fyrer Vestan. Vr Þornesþinge skal nefna vj. meñ/skal huer Nefndar madz þadã hafa Mørk j farar eyre fyrer Suñañ Huams fiørd/eñ x. Aura fyre vestan. Vr Þosta fiardar þinge skal nefna v. menn/

meñ/ skal huer Nefndar madur þadan hafa/ fyrer suñann Glamu j farar eyre rij. Aura/ eñ tucer Merkr fyre vestan. Ur Huna vatz þinge skal nefna Sex meñ/skal huer Nefndar madur þadann hafa j farar eyre vij. Aura. Ur Hegra nes þinge skl nefna viij. meñ/skal huer Nefndar madr þadañ hafa mørk. Ur Vødla þige skl nefna vj .meñ/skl huer Nefndar madur þadan hafa r. Aura. Ur Þingeyiar þinge skl nefna iiij.m̃/ skl huer nefndar madur þadan hafa rij. Aura. Skal huer Syslu madur j sinne Syslu/þetta greida sem nefndar moñū er ættlad/med godum greidskap af sinū hlut þingfarar kaups. Eñ huer sem þat gielldur eige Nefndar moñum er þeim er skipad/ þa er sa sekur vj. Aurū/ halft eiganda/eñ halft Løgriettu moñum/og sækie sem vita fie. Nefndar meñ aller sklu med Løgmañe a Alþing rijda/ þeir sem samleid eigu vid hañ. K.B.E.K.

Eige

Eige skal hãdgeingna meñ til Auꝛar aꝺ
þings neþna/ nema þyre Kongs erinde.
Nu eþ Valldz madꝛ neþnerjei ſuo menn
til þings ſem hier vottar/ edꝛ hũs løg-
ligur vmbodz madur/þa er hañ ſekur rij.
Aurum þyre huern þñ mañ ſem oneþn-
dur er/edꝛ rangneþndur/halþt Konge eñ
halþt Løgriettu møñum. Aunguañ ſkal
til lauſnar neþna/ꝛ þuiat eins vmſkip-
te a giøra/ad þeim gange løglig þorþøll
til er adꝛ var neþndur. Valldzmeñ aller
og ſoknar meñ þeirra eru ſkyllder at kõa
til Løgþingis/edꝛ ſkilrijker vmbodz meñ
þeirra/Skulu þeir vera vmþrañ neþn-
dar meñ og taka ønguañ þarar eyre. Eñ
eþ þeir kõa ei þorþalla lauſt/ ſekiſt huer
þeirra iij. Morkũ/halþt Kongi/eñ ha-
lþt Løgriettu møñũ/og Rike Løgmadur
til Kongs ſlik tilþelle. Huer Bonde er
ſkylldur/ ſa er a x. Hundrud edur meira
þie/ ad þæda þa meñ er til Laugþingis
reidar eru ſkyllder/halþu þærre hionum/
bæde er

bæde er þeir riida til þings/og fra/ella er han sekur ij. Aurū fyrer huern þan man sem ei er aluū epter løgum forfalla laust. Nu epter þui sem adur var greit/ þa skulu Þingmen aller til þings komner fyre Peturs Messu ꝛ Pals/a Løgmadur þar fyrer ad vera forfalla:laust. Enn hū Nefndar madr sem siidar kiemr til Løgþingis en Sære eru:flutt/ sekur þij. Aurum/nema naudsyn bane/ Mete Løgmadur og Løgriettu men þær naudsyniar.

Cap. III.

Vm Sidu og skickan a Alþinge.

Þing skal standa so leinge sem Løgmadr vill/og Løgriettu m̄ samþyckia. Løgmadr skl lata giøra Vedønd a Løgþinge/j Þingstad riettū/suo viid /at þeir menn hafe rum at sitia fyre iñan sem j løgriettu

riettu eru neﬂnder/þad ſklu uera þreñar Tylﬂter Manna. Skal Løgmadur og Valldzmeñ neﬂna þria Meñ vr Þinge huieriu/þa ſem þeim þikia beſt til ﬂallner. Þeir meñ ſem j Løgriettu eru neﬂnder ſkulu eid ſuerıa ﬂyre Løgmañe adur þeir ganga j Løgriettu med þeſſū Eidſtaﬂ. At þui ſkytur hñ tıl Gudz/at hñ ſkl ſuo til allra maña mala leggia/ ſem hñ veit ſannaſt ﬂyre Gude/ epter Løgū og ſinne ſamuıſku/ ſo med ſøkudum ſem ſiﬂiudum/og ſo ſkl hñ jaﬂnan giøra þa hñ er j Løgriettu neﬂndr. Fyrſtañ tijma ſkl hañ þeña Eid ſuerıa/ er hann er til Løgriettu neﬂndr/eñ ei optar/þo at hañ ſie neﬂndur. Ginge þeirra maña ſem eꝛ eru j Løgriettu neﬂnder/ſkulu ſetiaſt jñañ Vebanda vtan orloﬂ. Enn eﬂ hann ſetz og geingur ei vt þegar vid hann er mælt/þa ſekizt hñ halﬂre Mørk. Aller meñ eiga ad ganga til Løgriettu þegar Løgmadꝛ lætꝛ hringia hiñe myklu Klucku/og

cku og ſitia þar ſuo leinge ſem Løgmadꝛ vill Þing haþa. Eñ huer ſa madꝛ er ei kiemur til Løgriettu ſem nu er mællt/ er ſekur halþre Mørk. Enn eþ nockꝛ madꝛ ſtæſt j mat edur mungat/ og ræker þad meir eñ Þingit/ hañ ſkl øngua uppreiſt eiga ſins mals a þeim Deige/huad male ſem hñ a ad driiþa a Auxar ar þige. Dryck ſkl einge madꝛ til Løgrettu bera/ huorcki til ſølu nie til añars/eñ eþ borinn verdꝛ þa er hñ vppnæmꝛ/ og eigu Þingmeñ hann. Aller þeir meñ ſem j Løgriettu eru neþnder/ſklu ſitia ſuo ſem nu er mællt/nema þeir gange vt ſaukū naudſynia erinda ſinna. Enn eþ menn ganga vr Løgriettu vtan Bebanda naudſynia lauſt/ þa er huer þeirra ſekur ij. Aurū. Þeir menn ſem eru vtan vebāda/⁊ giøra þar harck edꝛ hareyſte/ſo ad Løgmenn og Løgriettu meñ meiga eigi nadugliga geyma Doma ſiña/ ella þeir meñ kiæra mal ſin ſem Løgmeñ ⁊ Løg-

riettu

riettu meñ haſa orloſ til gieſit/ſekur er
huer Eyre er ad þui verdur ſannur/ eſ
honum er til ſagt adur.

Cap. IIII.

Vm Vitne/ og þau Mal er a Alþinge ſkulu dæmazt.

Epter Sognum og Vitnum ſkal huert Mal dæma. So er eſ einn ber vitne med Manne ſem eige bere/eñ tueir ſem Tiu/eſ madur ugger ei Anduitne j mote koma. Nu eru þau Vitne er ei ſkulu Anduitne j mote kõa/Þat er Neimſteſnu vitne/ Þingſteſnu vitne/ Kuødu vitne/ Forſagnar vitne/ ⁊ Naudſynia vitne er vitnad verdꝛ vnder mañ/ og þau vitne er meñ bera vm Deilld maña a Samkundum. Þeir meñ ſem j Løgriettu eru meþnder/ ſkulu dæma Løg vm aull þau mal ſem j Løgriettu verda kiærd/og þar

...lögliga fram borin. Þau mal skal
fyrst dæma er til Løgþingis eru laugd/
epter þui sem Løgbok seiger og stærst
eru. Epter þat þau sem þangat eru ste=
fnd/ ꝫ aull þau mal er meñ leggia hen=
dur sijnar saman fyrer vottum tueimur
edr fleirum /eff þau Mal ꝫ Vitne kõa
þar fram̃ a þinginu/ Sijdã þau er þar
verdr a sæzt ꝫ smæst eru. Eñ allt þat er
Løgbok sker ei skilrijkliga vr/ þa skal þat
hafa aff hueriu Male/sem Løgriettu m̃
verda aller a eittsatter. Eñ eff þa skilr a/
þa skal Løgmadr rada og þeir sem honũ
samþyckia/ nema Kõge synizt añat løg
ligra med vitrøstu maña rade.

Cap. V.

Vm Vopnaburd/ ꝫ Þinguiste.

Aller þeir meñ sem j Aurar ar
þingfør eru/þa skulu j gridũ
vera huer vid annann þar til
þeir køma heim til sins Heim
ilis. Eñ

ilis. Enn eþ einhuer geingur a Þeffe-
grid /og vegur Mann /edr veiter Lem-
strar Sar/ þa haþe sa þyre giört Fe ⁊
Fride/Lande og lausum Eyre. Enn eþ
meñ verda særder a Auxar ar Þinge/edr
þa einhuern vansa edr ohlut aþ manna
volldū og vilia/ þa eykst at helminge
Riettur þeirra/eñ Konge xiij.Merkur.
Eþ menn bera Vopn a Auxar ar Þīge/
þa giallde þeir halþa Mörk/ og late
Vopnin/ eigi Kongur halþ Vopnin og
halþa sektina/Eñ Þingmeñ halþ ⁊ sekt
halþa. Þriat j aullum Stødum hæþer
moñū at giæta Spektar ⁊ Sidsemdar/
eñ þo einckanlıga j þeim Stødū mest/
er til Sidsemdar ⁊ Sætta eru skipader
þyrer Onduerdu aþ godum moñum/ og
þlestum verdur mestr skade at eþ nockud
skierst j. Huernetna þar sem meñ verda
vijtter.a Auxar ar Þingi/þat þe a halþt
Kongr/ eñ halþt Løgriettu meñ/ vtan
Þegngillde og xiij Marka mal/edr mei-
B ij. ra/

ar/ Þad a Kongur. Eñ øll Þinguiſte þau er til ƀalla/ og eigi greidazt a þui Þinge/þa dœme Løgþīgis meñ at greidizt a ødru Auxar ar þinge/ og take þa vid Syſlu madr huer j ſiñe Syſlu/ og ƀære þat ƀie til Auxar ar þings. Enn þeir meñ ſem þetta ƀie greida eigi ƀyrer Prioſku ſakier/þa ſie þm̄ ſialƀſteƀnt til næſta Auxar ar þings/ og ſuare þar Sektum ⁊ Domroƀū eƀ þa greidizt ei/ og haƀi Kongr helming/ eñ Þingmenn helming/ og haƀe þañ helming er þing menn eigu/til þeſſer Valldz møñū med Løgmãz rade þiker meſt Naudſyn a vera þa xij. Manude. K. B. G. K. Þinguiſte ſkulu leggiazt til Þinghus giørdar ſo leinge ſm̄ þarƀ. Nu eƀ madr ryƀur þañ Dom ſem dœmdr er a Auxar ar þinge/og Vopna tak var ad att jnnañ Løgriettu og vtan/þa er ſa ſekur níe Morkū vid Kong/eñ Mørk vid Sakar abera. Þui ſkal Syſlu madr huer lyſa

a Auxar ar Þinge/ huerſu marger mañ draparar edur adrer Odada menn vrdu j hũs Syſlu a næſtu Tolþmanudum/ og ſeigia ſkil a um vøxt þeirra og yþer lit/ ſem hinum vrdu ad ſkada/ ad þeir meigi þui helldur ad likindum kiender verda/ huar ſem þeir kuña þram ad koma.

Cap. VI.

Vm rietting Mala þeirra ſem rangliga eru vppboriñ.

EF Annar tueggi þryr a ſinn hlut/ þa er hñ kiemur heim j Nierad/ og kallar rangt haþa verit vpp borit þyre Løgriet ttu møñum/ þa ſkal þo ei þeim Domi brigda ſekta lauſt. Eñ hñ ma ſteþna hi num er mal a vid hñ/ hid næſta ar epter til Auxar ar Þings/ og haþe þa huor tuegge ſitt mal vppi. Eñ eþ Mal proþ azt ſem þyrr/ þa haþi hiñ aþ hm̃ Koſt

nad ſiñ halþu aukiñ/ ſem yþde hanꝛ til rangs Mals/eñ Konge Merk/ꝛ ſækie ſem adrar þiarſokner. Þroþazt og ſo ad hñ haþe rangt vppborit þyrer Løgmanne ꝛ Løgrettu møñū er þyr dæmdizt Malit/ꝛ dæmizt þa hinum/þa haþe ſa koſtnad ſiñ halþu aukiñ/og Mørk Køge/ og ſæke ſem Vita þe. Og ſo ſkal hueruetna þar ſem Løgmadꝛ og Skynſamer meñ ſia/ad meñ verda rangliga edꝛ aþlaga ſotter/ og til laga ſteþnder/ huert ſem þad er til Løgmanz/edꝛ adrar Þig ſteþnur/edꝛ laga ſokner/og dæmizt þeim a hendur er ſottur var huørke Fie nie Eidar/ nema hñ er ſokti ſuerie Gmeide at hñ hugdizt hiñ epter riettu male ſækia. X. B. E. K. Þat ſk ſtāda vm Melracka veidar ſem Løgriettu meñ ſkipa/ og alldre meire ſekt vid enn Sex alner þyrer eirn.

Cap. VII.

Vm

Vm̄ Leidar þing.

SVo er mællt at Syslu meñ skulu þing eiga a leidū er þeir kōa heim aþ Auxar ar þīge/ꝛ lysa þyrer möñū þui sem talad var a Auxar ar þinge/einckanliga huer lykt þiell a þeirra manna Mal sem vr hans Syslu voru. Syslu madur a þui þar at lysa/ad Løgþingi skal vppi vera ad þeturs messu huert Sumar. Þui skal hañ og þar lysa/at meñ skulu ei taka þa menn j Bygder til sin/er hlaupa Nordan edur Suñañ Austan edꝛ Vestā/nema þeir viti adur skil a ad þeir sie skila menn/ þuiat slijker meñ eru þui vaner/ at vera nockuru lijkt einn Vetur/ edur Tuo/eduꝛ Þria/og hylla sig so vid m̄/ sidan skiliazt þeir eige betur vid/eñ so/ at añad huort stela þeir Fie Maña/edꝛ hlaupa burt med Frændkonur maña edꝛ Husþreyiur. Enn huer ed þessa m̄ tekꝛ

 þramar

framar eñ Løg loþa/þa er ſa ſekr Mør vid Kong/ eþ hinu proþazt ad illum mañe.

Cap. VIII.

Vm Domroþ

Alla þa Doma ſem vm̃ Vijga ferle ſkal ſetia/edr vm̃ þeirra Kueña legord/ſem þyrer eigu ad koma full Mañgiolld/ edr halþ/þa Dõa ſk alla mz Løgũ ꝛ Gridũ ſetia til þyrſta Sals. N. Bi G. K. Þar ſem madr ſeiger ſig vr Løgſømdum Dome þorþalla lauſt/løgliga til kraþdur aþ Riettaranũ/ſà er ſekr halþre Mørk/ halþt-Konge/eñ halþt þeim er Mal a/ vtan ſo mikid Vanda mal ſie ad dæma at þeir þa eigi yþer tekid/Þa leggi þeir þad mal heima til Løgmanz/ella til Alþingis. Eñ Sa madr ſem ryþur Dom løgſamdann/þorþalla lauſt/þyrer Sal/ edur

edur a þyrstum Sølum/þa geingur sa a grid sin/og er Tryggroþe/og heþr þyrer giørt Fie og Fride. Eñ þær ero naudsyniar/og þorþaull þess er greida a/ eþ hñ er Siukr edur Sar/ edur ewhueriar adrar stornaudsyniar bere til med hønū/ ad goder meñ bere vitne vm/at hñ matte ei til komazt j Eindaga.Eñ Sal þat hid þyrsta skal þramkoma jñañ þess mānadar er Domuriñ var Dæmdr/ꝫ þlytia heim til þess er taka a/ og sie honū þar bodit vid Votta tuo edr þleire/eñ hann take þa vid edr vmbods madr hans/ vtā sa vilie jndælla giøra er taka a. Gñ øll auñur Laga mal/þau er meñ setia sin j mille Løgdoma/ þa sekizt sa Mørk. vid Sakar abera er þañ Dom ryþur þorþalla laust/og hallde þo Dom sem adr/ enn iiij Mørkū vid Kong/ꝫ sæki Sysslu madr huorumtueggia til handa/ og take hiñ þyrst Skulld sina slika sem domur dæmdi henum/Eñ sektar Fe huors

tueggia ſie ſijdan ſkipt epter þiarmagne þeirra j mille/eþ ei vinſt til huorstueggia. Enn eþ hñ vill eñ ei Dom hallda/ þa ſkal Syſlu madr hĩ þing ſteþna/ z giøra hñ vtlægañ/nema hñ giallde ſlikt ſekta þie vpp/ſem nu var talt.

Cap. IX.

Huerſſu langar Lagaſteþnur ſklu vera.

Hueruetna þar ſie m̃ giøra Laga ſteþnur ſin j mille a Þinge/ edur heima til Legmanz/ þa ſkal giøra Halþsmanadar ſteþnu/eþ hann er vtan Hreps og jnnann Hieradz. Manadar Steþnu/eþ hann er vtan Hierads enn jnnañ Fiordungs. Tueggia manada Steþnu vtan Fiordungs og jnnañ Lands. N. B. H. K. Til Noregs ſkal giøra Tolþ manada ſteþnu/ So ad þar meige riett aþ giøra

þeim

þeim Malum er Løgmeñ og Syslu meñ
þa ei hier yþer tekid/Erþinge edr Vm-
bodz madur Løgligur skal suara malum
hñs/ eþ hñ er vtan Landz. Nu er Erþ-
inge edur Vmbodz madr hans skylldr at
giøra hønum bod/ella Þing meñ/ eþ ei
er Erþinge edr Vmbodz madr a þinge/
þuiat vidurmælis er hú madr verdr. A
þessum timum skal ei til Løgmans steþ-
na. Fra Mariu messu j Faustu/ og þo
hana bere allnær Þaskum/ þa skal eigi
nær edur sijdar steþna eñ halþú manude
þyre Þasker/og þram vm Fardaga. Fra
Seliumaña messu og þraman til Kross-
messu a Naustid/ og ei nær Jolum enn
Steþndur meigi vera þyre Løgmañe iij.
Nætr þyrer stundar saker/ og heim kóiñ
ad Jolum þorþalla laust. Ei skal vm
Jol steþna/Eñ aller adrer tijmar eñ nu
eru vndã tekner/ ero rietter til Laga ste-
þnu. Huer madur sa er ryþur Løgmanz
Vrskurd þorþalla laust/ er sekur iiij.
morkum

Mörkum vid Koug. Enn þar sem sa madur stefner manne til Lögmans/ med riettre Laga stefnu er logligt Mal hefur a hende hm̄/ edur hans logligur Vmbodz madur/þa sekist sa Mörk vid Kong er stefnt var/ef hn̄ kiemr ei þorþalla laust/edur hans logligur Vmbodz madur. Enn ef Stefndr kiemur eun Stefnande ei/þa sekist hañ þuiliku vid Kong sem hiñ er stefnt var/ nema logligur Vmbodz madur hañs kome/ edur sie þar fyrer j rietta laga Stefnu. Eñ sa þeirra sem þa fellst ad male/þa hallde hn̄ allt þat sem Lögmadr hefur skilat þeirra j millum/ og gialldе þeim Kostnad sem Mal dæmizt/allañ hálfu aukiñ/þañ sem hañ hafde fyre þui Mali/ sidann Lögmadur sagde og skilde fyrra siñ þeirra j milli. Nu skytur nockr sinu male vndan Lögmañe og til Auxar ar þings/þa ransake Lögriettu meñ siñuirdugliga þad mal/og þo þeim synist öllū

sa Vre-

ſa Vrſkurdr er Logmadur heſur giórt/ vera eige løgligr/þa ſkulu þeir þo ei þñ Vrſkurd riuſa mega/ eñ rita ſkulu þeir til Kongs huad þeim ſynizt riett j þui mali/ ⁊ ſlikt ranſak ſem þeir haſa fra-maſt proſad þar vm. Þuiat þañ Vr-ſkurd ſem Logmadr giører a/ ma einge madur riuſa/ nema Kongr ſiae at Log-bok votte j mote/ edr ſialſr Kongr ſiae ad annad ſie riettara/ og þo m; hinna vitruſtu manna rade og ſamþycke/ þuiat hann er yſer ſkipadur Løgin. Nu þar madur ei riettindc [illegible] ygdum heima/ edur ſyre Logmañe/ pa ma Sakar aberi ſteſna þeim mañe til Auxar ar þings/ er hañ ſœr ei riett aſ. Og eſ hñ heſr til þeſſ løglig Vitne/ ad hann heſur hñ þangat ſteſnt er mal a vid hañ/ og þad añad/ at mal haſe ſo farit þeirra j milli ſem þa heſr hñ hermt/ Þa ſklu þingm̃ dœma þat mal at løgſullu / huert ſem þœr eru bader / edur ſa eiñ ſem ſram-ber/

ber/ og Løgmañe og Løgriettu mønnum
þiker þyre bita/nema þull Naudsyn ba-
nne þeim at koma er stefndr var/og kõe
þau Søgn og Vitne þar fram/og suo
skal vera þo at heima sie stefnt til Løg-
manz. R. B. N. K. So ma giøra
Laga stefnur til Syslu mãz sem til Løg
manz/og halþu minne Sekt vid. R.
B. N. K. Syslu menn meiga giøra
skundar stefnu til sin/Andsuara monnũ
þeirra manna/ sem langlig Mal haþa a
hende þeim/ og so Vitnum þeirra/og
giore þeim riett aþ sem mishalldinn er/
þo at stefndur kome ei j riettañ stefnu
Dag þorþalla laust. R. B. N. K.
So vilium vier ad riett sie at meñ gio-
re skundar stefnur til Løgmanz/þa er hñ
ridur vm Land at skipa Malum maña/
so þo at stefndur meige anduelldliga til
koma Søgnum sinum og Vitnum.
R. B. N. K. Eige vilium vier ad
nockur madur meige skiota male sinu
vndaun

vndann Logmanni og Syslu manne/at talma med þui riettinde maña/eþ skynsomum moñum synist ad þeir þae yþer tekid.

Hier hefur Christinsdoms Balk/ og Seiger vm Christeliga Tru/ Og vm þa hlydne er Meñ eiga at veita Konge og Byskupe.

Cap. I.

AÆ Er Vpphaþ Laga vorra Islendinga sem vpphaþ er allra godra hluta/at vier skulum haþa og Hallda CHristeliga Tru/ Vier skulum Trua a eirn Gud Faudur Allzualldanda/Skapara Himis og Jard

Jardar. Vier skulum Trua a Drottiñ
vorn Jesum Christum hans einka son/
er gietiñ er af Helgum Anda/og fæddr
af Mariu meyiu/Pindur vnder Pila-
tus vallde / Krossfestur Deyddur og
Grafiñ/For nidur til Heluitis/og leysti
þadã alla sijna vine. Pridia Dag epter
hñ var Deyddur sinum Mañdome/ v-
skøddum sinum Guddome/reis hañ vpp
af Dauda/og var sidan med siñu Lær-
esueinum xl. Daga/fra Paska deige til
Vppstigningar dags/ og steig þadan til
Himna. Og þadan skal hann koma a
Efsta Deige/ad dæma Lifendr ꝛ Da-
uda/huern epter siñu verduleikũ. Vier
sklum Trua a helgann Anda/ ad hñ sie
Sañur Gud sem Fader og Sonur/ og
þær þriar Skilningar er eirn Gud.
Vier skulũ trua þui er truer øll Kristin
Þiod/og Heilagra Maña samband/ og
heilog Kirkia hefur samþyckt med obrig
dilıgre stadfestu. Vier skulum Trua ad
Synder

Synder þyre giepazt af Nad og Myſki-un Gudz/þyre verdſkulldan Jeſu Chriſti/eñ ei þyre nein vor god verk. Vier ſklum trua ad huers Mans Likame/er j er kømiñ Neimiñ edr koma kañ til Dôsdags/ſk þa upprijſa/og þadan af ſkulu þeir ed jlla giørdu/ꝛ ei jdruduſt þeſſa Neims/ hafa endalauſañ ofagnad med Fiandanum og hans erindrekum j Helviijte. Eñ þeir ſem gott hafa giort þeſſa Neims/ ſkulu þa hafa eilijfañ fagnad/med Gude og hans Helgũ moñum j Himerijke.

Cap. II.

Vm̃ Kongs Valld ꝛ Byſkups.

M̃ med þui ad Gudz Myſkũ ſier til þeſſ þorf huers Dagliga otalligs Lyds og ymiſligs fiolmeñis/ Þa hefur hũ ſkip at ſinũ

at sinum Tueimur vnder m̄m̄ og þionā ad vera audsyneliga h̄as vmboðs meñ/ og halldæ þessa Heilaga Tru/ og hans heilagt Løgmal/ Godum m̄m̄ til vernd= ar og riettinda/ eñ vondum mønnum til Refsingar og Hreinsanar. Eru þesser Tueir annar Kongr eñ annat Byskup. Hefur Kongur af GVDJ Ver= alldligt valld til Veralldligra hluta/enn Byskup Andligt valld til Andligra hlu= ta/og a huor ad styrkia annañ til riettra mala løgliga/og kieñast vid sig/ad þeir hafa Valld og yfferbod af Gude sialfū enn eigi af sier.Og fyrre þui ad þeir eru Gudz Vmbødz meñ/ hins og annars/ at þeirra ma ongvañ veg missa/þess hins þridia/ ad sialfur GVD virdizt ad kalla sig þeirra Nøfnum/ þa er sa sañ= liga j myckllum Haska vid Gud / er þa styrckier ei med fullkominne aft/og god= uilia/ꝛ riettuissi/til sins vallds þess sem Gud hefur þeim giefid/allra hellzt þar sem løg=

ſem Løgiñ votta ſo/ med ſtøddum endemørkum/ ad þuorcki mega Nøþdingiarner/eþ þeir geyma þeira/ad anødga edr þreyngia þolkinu med oþmikille agirnd/ og ad ei meige þauitrer m̃ Synia Nøþdingium riettrar Þegnſkylldu þyrer prioſku ſakier og ſkam̃ſynrar Duiſku.

Cap. III.

Vm Lydſkylldu vid Kong.

MVaþ þui at Landzþolkit a mykla Lydſkylldu ad veita Konginum / þa være þat parþligt ad meñ vøruduſt þa miklu villu þoku er meſtur hlute Noregs þolks heþur blindat verit ſo hørmuliga ad j ongu Lande ødru þiñaſt dæme til/ þar ſem tekner haþa verir Ymſer meñ/ og kallader Kongar rangliga j mote riettum Kongum og Løgum hins heilaga

Olafs Kongs/og aullum þeim riettind um sem huer Bonde villde vñ a af audrum vm sijnar erfder/ og þionudu opt velborner meñ þeim er varla mattu vera Knapar þeirra/ sem eñ vottar j Dag/ huort þeir mistu fleire Odala siña/ edr hiner sem þeir folludu Konga sina/ og so hid sama vm Maña missurnar. Nu at meñ þurfti ei gripläde hende edr leitandi epter ad fara Huer at riettu a Kögur ad vera ad Noregi epter Løgum/ Pa sie pad kuñigt øllum Nordmoñum. Ad Magnus Kongr son Hakunar Kongs stadfeste so og liet j Løgbok setia a Frostu þinge huer ad riettum erfdum a ad vera Noregs Kongur epter Løgum hins heilaga Olafs Kögs/Og þui jatadu og samþykktu Noregs meñ fyre sig og sitt afspreinge vid Noregs Kong ꝫ hans Afspreinge med riettu Þingtake/ ad þesse skipan skal standa æfinliga sem þa var giør ꝫ hier fylger.

Cap.

Cap. IIII.

Huer Noregs Kongr vera skal

I Nafne Faudur og Sonar og Heilags Anda/ eins Gudz j Þrenningu/ sk eirn Þion hans Kongur vera yþer ollu Noregs Vellde Innann Landz og so Skattlondumr

Fyrsta Erþd.

NV epter fraþall Kongs vors þa er su hin Fyrsta Erþd Ad sa skal Kongur vera yþer Noregs Kõgs velldi/ sem Kongs Son er/ Skilgietinn/hinn Ellste eirn.

ÞV er aunnr Erþd/ Ad sa sonar son Kongs sem skilgietinn er skal

 Kongur

Kongur vera/ hiñ ellste eirn sem Fader hans er Skilgietiñ.

S Er hï Pridia Erfd/er Broder Kögs skilgietiñ/hiñ ellste eirn skal Kongur vera/ sa sem sambæddr er vid Kong/ ef einge er hiña til sem adur eru talder.

S Er hin Fiorda Erfd er Faudurbroder Kongs/ Samfedre og Skilgietiñ hinn Ellste eirn skal Kongur vera / sa sem Fader hans var Skilgietinn.

S Er hin Fimta erfd er Broder son Kongs Skilgietiñ hiñ ellste eirn sk Kongur vera/sa er Fader hans var Skilgietiñ/ og Samfedre vid Kong ef einge er hiña til.

S Er hï Sietta Erfd at Brædrungur Kongs hiñ Ellste eirnn skal Kongur vera/sa sem Fader hans var Faudur broder Kongs/Sam-

fedra

þedra og Skilgietiñ / ꝥ einge er þinna til.

SV er þi Siöñda Erþd at Kongs son skal vera þiñ ellste eiñ/ þo ad hñ sie eigi skilgietiñ/ Sa þo ad huorke sie gietiñ j Nordome/ nie Frændsemis spiöllum edur Siþia spiöllum/ Og Köngr sialþur heþur vid geingid Faderne hans/ og sagt sialþr skilrikū möñum Auæne til þyre samuistu sinnar sakir og Moder hans/ og suare su stund er Barnit var þædt þeirre tiltölu sm̄ til hæþer/ og heþur Moduriñ ecke tuennt til sagt Fadernis at þui Barne/ epter þui sem Lögbok vottar vm slik mal.
Þessu sklu þeir er vitu eigi Leyna yþer Manad/ Nema þeir ottizt Oþriske/ Þa sklu þeir þo til þessa seigia einhuerium skilriskum Mane edr þleirum so at þeir meige þar vitne vmbera.

SV er hin Attunda Erfd / Ad Dotter son Kongs Skilgietiñ / hiñ ellsti eirn skal Kongr vera / sa sem Moder hañs var skilgietiñ / ef einge er hiña til.

SV er hin ix. Erfd Ad Systur son Kongs Skilgietiñ hiñ ellste ein sk Kongr vera sa sem Moder hñs var Sambedra vid Kong / ef einge er hiña til.

SV er hin x. Erfd Ad sa skal Kongur vera hiñ ellste eirn / er næstur er epter Brædra syne vid Kong Skilgietinn / og var Fader hans Skilgietiñ / og kominn fra Sambæddū Brædrum og Skilgietnum / ef einge er hinna til.

SV er hin xi. Erfd Ad sa skal Kongur vera hiñ ellste eirn skilgietinn er Syskina son er vid Kong

Kong/og komiñ fra þeim Systkinum er
bæde vøru samfedra og skilgietiñ/og af
riettre Konga ættiñi komeñ/ eß eingi er
hiña til sem adur ero talder.

S Verhin xij. Erfd Ad sa skal
Kongur vera hiñ ellste eirn/ er
Skilgietiñ er Systrunger vid
Kong og Mædur þeirra voru samfedra
og Skilgietnar/ og af riettre Konga
ættiñe komnar/eß einge er hiña til.

N V eß einge er þessara til sem ad-
eru taldir/ þa skl sa Kong- vera
yfer Norege hinn Ellsti eirn er
Erfdum er þa næstur/ epter þui sem
Landz lagabok vottar j alm̃eligu Erfda
tale/Karl eñ ei Kona/ og þo af riettre
Konga ættiñe komeñ.

C v. Capi

Cap. V.

Um Kongs kostning.

MU eþ so Þungliga kann ad atberast/ad einge er þessara til/ þa sie sialþsteþnt Hertuga eþ hñ er til/edr Jalle/ Byskupum øllum og Abotum/Baronũ aullum og Nirdstiorum med hird allre/ ad sækia nordur til Nidar oss/ til vmrada vid Erchibyskup / og neþne huer Byskup vr sinu Byskupsdæme/ ꝛ Syslu meñ Kongs þar sem þeir eru/ xij. hina vitrustu meñ med sier epter sinne Samuisku/og sie a þaur innann þess Manadar er þeir spyria þraþall Kongs. Suo skal og huer Byskup og Syslu madur skipa til hegningar ad giæta Lãds med Bændum þyre Þioþũ ꝛ Illþyde/ so marga aþ Baronum og Syslu mm̃ i hueriũ Løguñ/ sem þeir sia ad best

hæþer

hafer. Skulu þeir ed epter sitia/ jafn-
heimiler til giætzlu so yfer ødrum Sy-
slum sem sialfra sīna/ ella eru þeir sān-
er landrada menn/ ef ei halldur Landid
Fride sinum fyre þeirra vangiæslu. Eñ
j þañ tima sem þeir eru Nordur komner
er til þess eru nefnder/þa gange Lærd-
er meñ med suerdum eide til þess vm-
dæmis/ad þeir skulu þañ til Kongs ta-
ka/er þeim syniʒt fyre Gude ad best sie
til falliñ/ Eñ þeñā Eid skulu jafnuel
Byskupar abyrgiast vid Gud þo ad þeir
suerie ei/sem hiner er eid viña/ ad þeir
leggi Sanninda vmrædu til þessa Mals
so sem Gud giefur þeim vit til riettilig-
azt fyre at sia. Enn ef þa skilur a/ þa
skulu þeir rada sem fleire eru saman og
skilriʃkari/ ꝫ Erchibyskup og adrer By-
skupar fylgia / og sañā þad med eidum
sinum. Nu ef nockur lætr sig ødru viʃs
til Kongs taka eñ nu var mællt/þa ha-
fe hañ fyre giort fe og fride Lande og
lausum

Tausum Epri/og sie j Baññe og þorboð i allra Heilagra Manna / og sie eigi að Kirkiu græþur/og so huer er hm̃ þylger til þess. Nu eþ Hirdstiorar edur Hirdm̃ þyrer nœmast þessa Ferd / þa eru þeir Lãdrada meñ við Kong/nema þull Naudsyn bañe. Enn huer bonde er þyrer nœmist þessa þerd/ þa er sa sekur viji Ortogum og xiij. Mørkum silþurs við Kong/ eñ Kongur meti Naudsyniar m̃z bestu Mañа rade. Enn þessa þerd þare huer a sinn kostnad/ Enn Kongʒ inne þeim þyre kostnad siñ sem ei haþa adur Kongs þie.

Cap. VII.

Vm erþder Kongs Frænda

EN eþ Dotter edʒ Sonar dotter/Systʒ edʒ Moder/edʒ þær konur adrar sem standa j erþda

tale

tale j Landzlagabok/Suo þeir kallmenn
sem j. Erfda tale standa og eigi eru af
Konga ættinne komner/og eru þeir edur
þær nærmeir ad skylldu til annars Arfs
enn Kongdomsins/epter þui sem Alm-
eligt erfda tal vottar/ þa skal epter þui
huer til ganga/sem hm̃ votta Løg j Al-
menniligu Erfda tale/Og af þui Liosf-
ara verde þa mega þeir þetta fyrst er-
fa/ Eigner þær allar er Kongur erfer
epter adra frændur sina/og þær sem hn̄
kauper med Lausa fie/ þær þo ad hann
selie ecki Kongdomsins Jarder til/ edur
skipter þeim j hinar/Suo skulu þau og
Erfa Lausa fie/ꝛc Gripe þa ei Nefyra
Krununne til/ nema Kongur hafe adra
skipan a giørt fyrer skilriikum mønn̄ m̃z
Vitnum og Jardteiknum sier til Salu-
hialpar edur Sæmdar/edur sinum holl-
ustum mm̃ med godra Manna til løgu.
Og er þat høfud Rad/ad huer bue vel
fyre sier sialfr vnt sijna Lifdaga/hellds

heill

heill eñ siukur/ Þuiat voskeytt er añars vinatta z eptergiørd po allskyllt sie vm.

Cap. VII.

Vm Kongs Eid.

Nn ad Kongur vite sig þui helldur skylldugañ vid Þegna sina. Løg ad halld a/ og vm at bæta/ þa skal hañ þessu jata Folkinu mz þullre stadþestu epter þat er hañ er til Kongs tekiñ. Þat Jata eg Gude/ og hñs Helgum moñnm/ og þui hans þolke sem eg er Duerdugr yþerskipadr ad eg sk þau Christiñ Løg hallda sm̃ hiñ Heilagi Olaþur kongr hoþ/ og adrer hans reitter epterkomendr haþa. Nu sam þyckt millum Kongs og þeirra sem Landid byggia med huørtueggiu samþycki/ og med godra maña Rade vmbæta eptet þui vite sem Gud lier mier/ Er Kōgr ei ad eins skylldur Løg ad hallda vid þa

þegna

Þegna sina sem þa eru a Þingi hia honum/helldur vid alla þa sem j hans Þegnskylldu eru/ Alna & Oborna/Enn þann tima sem hn̄ verdur Koronadur/ þa skl hn̄ sueria mm̄ Løg & Riettinde/ med þeim Eidstaþ sem Kongs vigslu þylger.

Cap. VIII.

Vm Eid Hertuga edur Jarls.

Enn Hertuge edur Jarl eþ þeir eru til skulu þeña Eid sueria a þui Þinge er Kongi er Kōgs naþn gieþid. Þess legg eg hønd a Helga Dóma/ og þui skyt eg til Gudz/ ad eg skal vera hollur og trur minum Herra N. Noregs Konge/bæde leyneliga og opinberliga/og þat Lien sem Kongur veiter mier skál eg truliga hallda/ med þeirre hlydne og epterlæte sem Magnus Kongur Son Hakonar

Kongs

Kongs skipade mille Kõgs og Hertuga edur Jarls / Veita skal eg hm̃ alla þa hlydne sem godum Hertuga edur Jarle ber godum Konge / Styrkia skal eg hañ og hans Rike bæde med heilum Radum og øllum minum Styrk / Hallda skal eg og Eida þa alla sem Konge heþur jatad øllu Landsþolke epter þui vite sem Gud lier mier / Gud sie mier so hollur sem eg satt seige / Gramur eþ eg lyge ,

Cap. IX.

Um Lendra mañ a ꝛ Hirdstiora Eid.

VJ skulu Lender meñ ꝛ Hirdstiorar þenna Eid sueria. Þess legg eg Hønd a Helga Doma / og þui skyt eg til Gudz / At eg skal vera hollur og trur minum Herra N N Noregs Konge bæde leyne-

leyniliga og opinberliga/Styrkia skal eg hañ og hans Rijke/bædi med heilū radum og aullum styrk minum/Halda skal eg Eida þa alla sem Kongr heþur jatad aullu Landzfolki epter þui vite ꝛ Synsemd sem Gud giefr mier/Gud sie mier hollr ef eg satt seige/ Gramr ef eg lyg

Cap. X.

Vm Løgmaña Eid.

NV skulu Løgmeñ sueria þeña Eid þañ tima er Kongur vill. Til þess leggr eg hønd a helga Bok/og þui skyt eg til Gudz/ad eg skal vera hollur ꝛ trur minū Herra N. Noregs Konge/þau Løg skal eg seigia þeim m̄m̄ sem miñ Herra skipar j mina Løgsøgn sem hiñ Heilage Olafur Kongur hof/og adrer hans rietter epter komendr hafa samþyckt vid þa er Lan

dit byggia/Eñ huerueꝛna þar sem Lög-
bok skier eigi skilriykliga vr/ þa skal eg
epter þui huers Mans mal Dæma/sem
eg vil Andsuara þyrer Gude a Doma
deige ad riettelegast sie epter miñe sam-
uisku/og þo med þeirra Vitrustu maña
rade ꝛ samþycke/sm̃ þa eru j hia mier/
So vm Rikañ sem vm Fatækañ/Vngã
sem vm Gamlann/ Sakadann sem vm
Sikiadañ/Skylldañ sem vm Oskylldã/
So sie mier Gud hollur sem eg satt sei-
ge/Gramur eß eg lyg.

Cap. XI.

Vm Bonda Eidstaß.

EN ad Bændr og Alþyda vite sig þui skylldare til Hollustu ꝛ Þegnskylldu ꝛ hlydne vid Kong/Þa skulu þeir þeña eid sueria Konge/suo margier meñ aß hueriu

Fylke sem honum lijkar. Til þess legg eg Hønd a helga Doma / og þui skyt eg til Gudz / ad eg skal vera hollur ꝛ trur mi-num Herra N. Noregs Konge / bæde opinberliga og leyniliga / med øllū minū matt og megne / so sem godur þegn skal godum Konge / Veita skal eg honū alla Løgliga Þionustu / ꝛ rietta Þegnskylldu epter løgum / ꝛ þeim hlunnindum sem hin̄ Heilage Olafur Kongur skipade mille Kongs og Bænda / og þeirra manna er Landit byggia / med huorutueggia sam-þycke / So sie mier Gud hollur sem eg satt seige / Gramur ef eg lyg. Abyrge eg mier þen̄a eid og øllum þeim sem j Noregs Kongs Rike eru / ølnum og O-bornum / og Kongs eids eiga at niota. Eru eige ad eins þeir skyllder at abyrg-iazt þen̄a Eid er sueria / Helldur aller þeir sem j Kongs þegnskylldu eru alner og oborner. So eru og aller men̄ j land-ino skyllder til Truleiks vid Kong sin̄ /
 þo at

þó ad ei suerie hm̄ aller Trunadar Eida a Þinge/Þuiat Noregs Kongr er Jafnskylldr ad fylgia þeim til riettra Mala sem heima Eru/ sem þeim er þa eru hia hm̄ a Þinge er hañ Truloþar edur suer Løg og Riettinde at hallda og dæma Þegnum sinum. Þat vite og aller meñ/ad þat Barn sem fædt er a sidasta Deige edur Are Kongs æfi/ad Kongr er jafnskylldur þui riett ad giora / sem þeim er hann sór Eida a fyrsta Þinge. So eru honum aller skylldugir til allrar Løgligrar Þegnskylldu þeir sem Laga vilia niota/ og þeirra vilia verder vera. Enn Kongr og Byskupar/ Lærder meñ og Baronar og Alþyda med þeim skal fylgia hinum Heilaga Krosse og Helgū Domum aptur til Kirckiu/ Sidan skal Kongur ganga til Altaris og take þar Blezan/og gange sidan til Herbergis ꝛ fylge honū aller hiner beztu Meñ.

Hier hefur annan hlut Log-
bokar/ Og seiger um Þegnskylldu vid
Kong/ og Skattgiallð.

Cap. I.

I Nafne vors Herra
JEsu Christi/ þess
sem vor er Vernd
og Vardueisla/ Lijf
og heilsa/ skulu vier
Konge vorum edur
hans Løgligum Um-
bodz mañe ei synia slijkrar Þegnskylldu
sem vier høfum hm̄ Jatad. Ad huer
sa Bonde er skylldur ad gialllda Skatt
og Þingfarar kaup er hm̄ a fyrre sialfañ
sig og huert Skullda hiøn sitt/ Ku edr
Kugillde/ Sip edur Not/ og skal haun
eiga um̄fram̄ Eyk/ Vxa edur Hross/ og

 alla

alla Bus binghufe ſem þad Bu ma eigi
þarnaſt. Enn ſkyllda hiu hans eru þeir
meñ aller ſem hañ a ad ſkylldu fram̃ ad
færa/ꝛ þeir verkmeñ ſem þar þurfu at
ſkylldu fyrer ad vinna. Eñ þetta eru allz
xx. alnar/af huerium böda. Skal Kõgr
taka x. alner/ enn adrar x. alner ſa ſem
Kongur ſkipar Syſlu/ med ſlikre af⸗
greidzlu ſem Løgbok vottar/ af þeim x.
alnum ſem Þingfarar kaup heiter / So
ſkal og huer madr giallda ſkatt emhleypr
Kall edr Kona/þo ad hañ ſie Bulaus /
ef h a x. hundrud fyre ſialfañ ſig ſkulld
lauſt. X. B. H. K. Og hundrad fyre
huern Omága ſiñ/ og eitt Hundrad vm
fram̃. Eñ ei ſkal meira gialldaſt eñ ein⸗
ar xx. alner þar ſem Bödi edr Huſfrey⸗
ia andazt fra/og hallda Fedgin/Syſki
edur Mædgin edur adrer arfar/ſamann
þeim bunade huort ſem hñ er meire edr
minne/ Eñ ſa ſem j burtt fer med ſinn
hlut/gialldi ſem fyrr vottar. Eñ huer
ſem

sem þetta gielldur ei þorþalla laust/adur meñ rida til Þings/sekur vj. aurum vid Kong. Skal þetta þie greidazt i Vadmalum/og j allre skiña vøru/j Ullu ꝛ Nudū/ꝛ þar giallda sem hñ heþur heiile att þyre næstu þardaga/ þo ad hann þære heimile sitt j añann stad. R. B. N. K. Sa skal skatt giallda sem Bunad reiser/ eñ ei sa er bregdur Bue/ eþ hñ heþur miña þie eñ x. hundrud skullð laust og omaga laust.

Cap. II.

A Hverium timum Syslu skal reka

Svo er tekid ad Syslu madr sk eige þiolmeñare reka Syslu sina eñ vid hiñ Tiunda mañ. A þessum timum skal ei Syslu reka hier a Landi/ Fra Alþinge og til Mario messu sidare / Fra Martteins

 Messu

Messu/ z til Halluardz messu/Og þara Manud vm Austþirdiga Fiordūg/ Fra Halluardz messu til Þings þraman/og manud mille sidare Mariu Messu og Marteins messu/og so j audrum Fiordungum a þessum timum þa ed Syslu madur vill vm siñ a huerium xij. Manødum/nema bændur sialþer beidist opt·ar/edur naudsyn bere til ad Þuigat sie optar/Og skal reka Syslu Manad sidā hañ kiemur j Nordlendinga þiordung/z, Manad vm Suñlendinga Fiordung/. vj. Vikur vm Vestþirdinga Fiordung sidan hñ kiemur j Syslu sina epter riettre tiltølu/ þo ad þleire sie Syslu meñ j huerium Fiordūnge eñ eiñ. Eigi Skulu Soknar m̄ Syslu maña þleire eñ iiij. j Fiordunge huerium/eñ Tueir þar sm̄ Syslu madur situr j Fiordunge. K. B. H. K. Þat er þyrer bodit ad þeir sie Tiens meñ sem ei eru þulluedia aptur at bæta þat sem þeir taka Þriettiliga vtā

Bændr

Cap. III.

Um Riett Utlendra mana.

EF Utlendir meñ vanuirda meñ og skiema / edur Frændkonur Mana / og med hueriu mote er vorer Landz meñ eigu sins riettar at krefia af Utlendum moñum / þa er vel ef þeir sættast sialfer sin j mille / ella kiære sa sig fyrer Syslu mane sem misalldiñ er. R. B. N. K. Eñ hañ giøre riett af hinum Utlenda Mane er brotligr vard / fyre Olafs Messu fyrre. Suo sie hinum vtlendum moñum riett giørt / ef þeim er rangt giørt. Enn ef Syslu madur afrækist Riett ad giora þeim sem vanhalldiñ er / þa suare hann Sektiñe z dæme Løgmadr z skynsamer meñ med honum þeirra j mille / og slikt

fra Dæmist/taki sa aþ þigþarar kaupū
nær sier/slikt sem Syslumadur a þrialst
þar til er hann heþur sitt þullt / Enn
Syslu madur heimte sitt aþ hnūum /edr
misse ella. Eñ styremadur sa er þa þlytr
burt j þorbode sekist iiij. Mørkum vid
Kong/hnert sem velldur eirn eðūr þleire/og takizt j Norege su sekt Konge til
handa/ med þui at Syslu madur villde
hier ei riett aþ giøra R. B. H. K.
Þad er þullkomliga þyre bodid/ad Styremeñ edur Landzmeñ taki ødrer huorer
samhellde mz sier/med þiesektū/at kaupa edur selia Dyrra Varning siñ/eñ so
sem Kaupe edur Sale semia sin j mille.
Enn sa er at sliku verdur vitnisþastur
suari slikri sekt Kongdominum þyre hūn
sem hñ sette vidurløgu a einhuern. R.
B. E. K. Steþnu sk leggia vid Skip/
þyrer heyanner og epter til Kaupa vid
Køpmeñ/z selie þar hønd hende. R. B.
E. K. Vm Skullder Kaupmaña/sekt halþre

izt halfre Mørk fyrer Hundrad hút þat sem ei er golldit ad Olafs Messu hinne fyrre forfalla laust / halft Konge enn halft þeim er skulld a.

Hier hefr Mannhelgi/ Hinn Þridia Hlut Løgbokar.

Cap. I.

Um Þegngillde og Bætur

At er fyrst j Mañ-helgi vorre/ ad vor Lande huer j Nor-egs Kongs Rijke sk. Fridheilagur vera vid añañ utan Lãds og jnnañ. Enn ef Madr vegr Mañ/ huort

Huort sem Kallmadur Drepur Konu/ edr Kona Kallman/Pa bare sa Vtlæ gur/Enn Kongur take Þegngillde rys. Merckur ab Fie edur Eignum vegand as/nema hñ veige skiemdar Viig edur giøre Nidigs verk/Eb Eign er j Þegn gillde: greidd / þa skulu arbar eiganda lausn a eiga eb þeir vilia leyst haba jñ an x. Vetra / Enn erbinge skal taka þie hins Vtlæga til varduestslu. Og ab þie veganda dæme xij skynsamer meñ Log liga til nebnder ab Riettaranum/ slik giølld epter Laga skilorde sem þeir sia riettiligast byre Gude epter atuikum/og Mala vexter eru til Erbingium hins Dauda/einum/Enn allar adrar Frænd bætur ꝛ Saktal balle nidr/so ad huor kis brændr adrer taki nie giallde bramar enn nu var skilt. N. B. G. K. Bondi a Vigs bætr halbar epter Nusbrydiu sina. Nu eb ei vinst Fie veganda bæde til Þegngilldis og Bota/þa skal so skierda

byrer

þyrer huorum sem tala reñur til epter Fiarmagne. Enn eþ nockur geingur a þetta/ þa heþur hañ þyrer giört Fie og þride Lande og lausum Gyre/ og verde alldre bota madur sidañ/ og so aller þeir sem Rad leggia med honum til þess ad su skipan sie roþinn / edur a hana geingit. Alldreige skal Erþinge sel- ia þær Eigner er hann tekur ept- er hiñ Vtlæga/ medan Vtlagiñ liþer/ Enn giallda skal þ allar Loghgar skullð er/ aþ Eignum eþ ei er lausa þie til. Nu kañ sa einhuer adburdur til at gioraſt/ ad Kongur gieþr Mansbana Landzuist mz bænastad Noþdingia edr añara god- ta maña/ edr kiemst hañ a Kongs þund og þær grid aþ hm/ Þa skal hñ sig so i þrid kaupa vid Kong sem hñs er myskū til/ og bæta þat sm epter stendr sem go- der meñ sia ad þ meige orcka/ Og med slikum Salasteþnum sem þ þær vnder stadit/ nema adur sie bætur allar gollð- nar/

nar/Sidã skal þeirra Mal þara til sæ=tta sem epter lißa epter godra manna Dome/Eñ þeirsem Fie hñs vardueittu mzañ hañ var j vtlegd/ greidi hm̃ slikt sem þeir toku j Eignum og Lausa pie/ vtañ Landskylldor.

Cap. II.

Um skiemdar vijg og Nidings verk

Ingi madur ma Jordu siñe fyrer giora/ nema hañ veigi Skiemdar Vijg edur giore Nidings verk. Þad er Nid=ings verk hid mesta eß Madur rædur Laund edur þegna vndann Kongi sinum Eß Kongur kienner mañe Landrad/ þa skal hann neßna mañ vr Hird sinni til/ saßnborinn þeim er mali a ad suara. Eñ eß arßborin madur a þui Male at sua=ra/þa skal Neßna Bonda son vr Hird

ef hñ er til/og hafe rit og jñsigle Kögs til/og sækie pad mal at løgum/ Enn sa er arfborin̄ er kominn er til alls riettar. Pat er og Nidings verk ef madur vegr mañ j Gridum edur trygda mann sinn/ Queruetna þar sem madur a a sialfum sier Auerka ad heimta/edr þeim Omaga edur Fulltijda mañe er madr a Vmbod a ad Løgum/edur stendur til Arfs/ og allra þeirra maña er hñ a sialfur riett a ad Løgum/ edur hefur hann til þess Løgligt vmbod tekit/ þa skal sa sialfur grid selia/og veita Trygder med sætt ꝫ Vottum/Eru aller frændr vnder þeim gridum og Trygdum sem sialfur veitte huer. Pat er og Nidings verk ef madur vegur Løgmañ fyre riettа Løgsøgn/þañ er til þess er skipadur ad seigia moñum Løg/Puiat sa høggur nidur Riettinde maña/þar sem hñ a safnskylldr at vera Rikum sem Fatækū til Laga vrskurdar þar sem hañ er yfer skipadur. Pad er ꝫ

Nidings

Nijdings verck eß madur Myrder mann Pad er ꝫ Nijdings verk eß madr breñ⸗er mañ jnne. Pad er og Nijdings verck eß madur heßner Pioßa/Pat er ꝫ Nidings Verk eß Madur hoggur Naund edur Fot aß Manne/ edur stingur vt Augu manz/edur skier Tungu vr høßdi Mañe/eda Giellder Mañ edr Meider mañ ad vilia sinum sialßs. So eru þeir og obota meñ/er hallda mm̃ þyre þessu einshúiu/sem sa er giører/Nema Kōg⸗ur late reßsa til Landhreinsanar/Eñ eß þat verdur j Vopna vidskiptū/þa þari epter þui sem Kongs Vmbodz madur skipar med bestu manna radi. Enn eß madur Drepur Fødur sinn/edur Son/ Brodur edur Moder/Dottur edur Sy⸗stur/þa er hñ Obóta madur/ nema odz manz Vijg veige / Suo og eß Madur Drepur Konu sijna edur Kona Bonda siun þad er Obota mal. Pad er og Obota mal eß madur Vegur mañ jñann

Stocks/ edr a taudu velli vte/edur fñ-
añ gardz þess er hverþur vm Akur edur
eing ad heimile sialþs hūs/ꝛ a veg til ꝛ
þra/nema hañ verie hendur sinar. Suo
ꝛ þeir meñ er ad slikum Okuyttum ver-
da kiender/ad þeir hlaupa burt uz eigin
konz maña/þa eru þeir Obota meñ bæ-
di þyrer Kongi og Karle Dræper og
deydādi. Meñ þeir sāi lata liþ sitt þyrer
Vtilegu Þyþsku edur Ran / huort sem
helldr ræna þeir a skipum edur a landi/
og so þyrer Mord ꝛ Fordædu/ꝛ For-
neskiuskap og spaþarar allar/og vtisetur
ad vekia Troll vpp edur þremia heidni.
Suo og þeir menn semgiørast Flugu-m̄
til ad Drepa þa m̄ er þeir eiga aūguar
saker vid og taka Fie til/ nema Kongur
lati reþsa til Landhreinsanar og Fridar.
Suo ꝛ þeir menn er konur taka Naud-
ugar med Rane edur Herþangi/ j mote
Gudz retti ꝛ Manna/huert er þeir taka
eigin konur Manna/ edur þrænd konur
G edur

edr Dætr/þyrer vtán vilia þeirra mañá er þorrædi eigu a þeim at Løgum/og ſó ſialþra þeirra / huerſu ſem ſidan giørizt vilie þeirra er Sámuiſta þeirra verdur/ Og ſo þeir ſem heþna þeſſara obota ma-ña/edur heimta giølld þyrer ſo ad Vitne vitu þat/þa haþa þeir þyre giørt Fie ⁊ Fride Lande og Lauſum eyre/ Og eru þeir aller Fridhelger er þie ſitt veria edr eiginkonur edur þrændkonur þyre þeim/ eñ hiner allir ogillder er til ſækia/huort helldr þeir þa Sar edr bana/bæde þyrer Konge og Karle. Þat er og Obotamal eþ madr þalſar Breþ edur Inſigle Ko-ngs/edr Stedia Kongs j Norege. Þat er og Obotamal eþ madur Drepur þañ mañ/er hñ heþur þyre ſier Breþ ⁊ In-ſigle Kongs til Landzuiſtar/edr til Rã-ſaks/eþ ſa viſſe þat er hñ tok aþ. Þad er og Obotamal eþ Madur tekur Konu Naudga/eþ þar eru tuø Løglig vitne til ad þat er ſatt. Nu ero eigi Vitne til/
enn

eñ hun seigist naudig verit haþa/ z selg er hũ þat Sādægris/ þa dæme xij. hier Skynsomustu Meñ epter þui sem þeim þiker likide til bera/ og huort þeirra þm̃ þiker likara til sañinda. Eñ þo ad Kona giete varit sig þyrer Godkuensku saker/ so ad hũ kome ei vilia sinum þram̃/ þa ber med øngu mote ad hũ haþe ei Reþsing þyre epter Dome/ eþ sañproþast ad hañ haþe þullañ vilia til þess borit/ og halldi þo liþinu. Eþ madr stendur mañ a Konu siñe med Løgligum Vitnum/ gialldi sa þull mañgiølld bondanum/ slijk sm̃ hañ er madr til er Konu la/ eþ hann væri þa saklaus Drepiñ. Eñ halþ Mañ giolld eþ madur stendur mann a Modur sinne/ Dottur eda Systur eþ þær eigu sier ei bændur. Skulu þessi giølld dæma xij skynsamer meñ løgliga til neþnder aþ Riettaranum.

Cap. III.

Um Rans Menn

MD Rana meñ edur Neria/þa eru aller meñ skyllder til epter þeim at ƀara þeir sem meigu/ nema ƀiormeñingur at ƀrœndseme edr mœgdum/ þeir sem Syslu madur kreƀur til/ edur sa er ƀyrer Rane edr Nernade verdi/ huort sem þeir hlaupa j Nella edur Nolma eda Virki/ edur eru a Skipe/ z huar sem þeir haƀa hæli er Nernad giørdu. Sekur er huer vj. Aurum vid Kong sa er ei ƀer Løgliga til kraƀdr. Pad er hernadur er þeir taka meñ edur Fie Maña aƀ þeim naudgū/ Beria meñ edur binda edur Særa. Ieu roa meñ Skipe skipødu ad Bonda/ edur geingur ƀlockur maña ad garde hans/ z bera hñ Oƀrijke/ edur briota Nus bonda/og bera vt Fie hañs/ Pa er pat vtlegdar verk/ Eñ huer sa j Lande vill vera aƀ þeim / ƀære aptur ƀie bonda allt

þat er

þad er þeir toku / og giallldi Kongi F.
Merkr,'eñ þeim Fullrietti er þyre Rani
edr Hernadi vard/epter xij. Mañaꝺ Do-
mi/edr ḃare vtlægur.

Cap. IIII.

Vm Vxgd a Obotamalum

NV hueruetna epter Norrœn-
um Lęgum þeim sem skipadi
hiñ heilagi Olaþr Kongur/
& hãs riettet epter komendr
haþa siidañ samþyckt/Ad þar sm̃ madr
vegur skiemdar vijg edur giører Nidigs
verck/þa ḃare hñ Vtlægur & Oheilag-
ur/og haþe þyre giørt Fie & Fride Lã-
de og lausum Eyre og jaþnuel Odals
Jordum/ og kome alldre j Land aptur/
nema hann beri hersøgu sañа / þa sem
Landzmeñ vitu eigi adur/ Þa nae hann
Landzuist mz slijku þridkaupe & Mysk-

 sem

sem Kongur leggur a. Enn byrer saker
batæktar Landsins / og hins Aññars ad
miøg vottar so born Løgbok hier/at ba-
tæker brændr Vtlagans eignist allt bad
halft er hñ atte/ba giorū vier ba vægd
og skipun a vm alldr z æfi vm aull O-
bota mal vtan Landrad z Drottiñssuik
vid Rong/ bare epter bui sem Løgbok
vottar/Ad løgligur Erfinge take halft
vid Kong bæde j Føstu og Lausu / ad
beir hialpe bui bramar og betur af bui
fie Løglıgū Omøgum og batækū bræn-
dum Vtlægans/Pott hier til hafe þess
ei med løgum geymt verit/ Og bo med
bui mote/at ef nockr fellur j slijk obota
verck/sem Gud late onguañ henda/ ba
skal fyrst bætur af luka/ Eñ ef Miña
bleypr af eñ Pegngilldi / ba skierdı sua
fyrer huorum sem tala reñur til epter
Fiarmagne. Eñ huerge skal Kongur edr
Erfingiar fyrr taka Fie Mans bana/z.
unguañ annañ vtlægann eyri/ enn adr
fie

fie golldnar allar Løgligar ſkullder/ þær ſem byrre voru giorüar enn þie eiganda þiell j þa Søk. Eþ madur tyner ſier ſialþur/ þa take Erþinge halþt þie hñs med þui ſkilyrde ſem vottar vm aunnur Ddotamal/ eñ halþt ſtandi j vmſia Ko‑ ngs vmbodzmans/ til ſlikrar Myſkunar ſem Kongur vill a giøra epter atuikum. Einge madur ma meira Fie byrer giøra at emu ſiñe eñ þui ſem þa er hñ Eig‑ ande ad ordiñ/ Enn eþ Manne tæmizt Arþur a medan hñ er j Vtlegd/ þa ſklu brændur hñs þñ arþ taka/ Eñ eþ Kōgr gioþur hm̄ Landzuiſt/ þa ſkulu brændur hñs hm̄ þat allt aptur gialldа med byrra ſkilorde ſem þeir toku og hann atte þa er hann þiell j vtlegd. Eñ ei eru brændr ſkylldur aptr ad giallda þad er hañ atti edr erþdi/ꝛ hañ giordi vndann ſier med Skiemdar vijgum edr Nidings verkum/ nema ſijdan haþe med erþdum vnder hñ borid.

 Capi

Cap. V.

Eß nockur selur mañ aß Lande burt

EF madur selur frialsañ Mañ aß Landi j burt/þa er hñ sekr xiij. Mørkum vid Kong / og kome mañenum j Land aptr/ og bæti hm̃ epter Løglıgum xij. Manna Dome rietti slikum sem hann er madur til. Eñ eß hñ ma honum ei aptur fōa/ gialldi þann mann fullum giølldũ slikũ sem hñ er madur til/ eñ eß hann synıar hallde fyrer Siettar Eide.

Cap. VI.

Vm hysing Vtlægs mans

EF madur Heimer edur hyser vtlægann mañ/etur mz honum edur Dreckur/Bondi edr ein-

huer

hver annara maña/ þa er ſa ſekur mørk vid Kong þyrer eina Nott/enn Tueimz þyrer tuær Nætur/ Enn eþ hañ er uj. Nætur medur honum / ꝛ er hann giør ſunnan þeſſ Nierads Vtlægur/þa er hañ ſekur xii. Mørkum vid Kong / Nema honum ſie Ouijſa vargz er hyſer.Alldrei ſkal þeſſ ſøk meire er hyſer/ enn hins ſøk var þa hñ var vtlægz giør.Eñ Syſlu madur er ſkylldur ad Lyſa Vtlegd hans ſamdægris a Þiñge/er hñ veit at hñ heþur Vtlegdar verck vñit.

Cap. VII.

Eþ madur er Særdur a Þinge

EF madz er hogguinn edz Loſtiñ edz ſærdur a Þing| edur Samkundu / Pa ſkulu aller menn epter reña hm̄ er Vijg vakte til ſkogs edz ſkips/ þialls edz þioru/ Enn ſa er ei reñz epter/ ſekz halþre

Mørk vid Kong/og so sa er epter renn ꝛ vill ei taka hann/ og ma hann/ ꝛ eru til þess Loglig Vitne/Enn ef ei eru vitne til/synie m3 eins Eidi. Fiormenning ur edr nanare ad Frændseme edr mægdū eru ei skylldꝛ epter ad renna nema vilie. Enn huer sem Biørg veiter veganda/þa er hann Vtlægur/nema honum sie ouissa vargur/ꝛ suerie fyre eins Eide. Enn ef madr er Særdr a Þingi edr samkundu/ ꝛ renna aller epter til fialls edr fiøru/ Skogs edr Skips þm̄ er Vijg vakte/ og verdr hann fundinn / og ef hñ vill ad Logum veriazt þa legge hñ nidr Vopn sijn/ og er hann þa fridheilagur medan hiñ Sare liþer. Binda skal þañ mañ ꝛ færa Syslu mañe/ Enn hñ a ad vardveita hñ/og so Vmbodz madur hñs ef honum er færdur/Enn ef Syslu Madr þarf lids vid ad giæta hans/þa skal hñ nefna so marga bændur til med sier sem hañ þarf þa sem næster eru. Enn ef

hann

hann kiemst j burt þra Syslu mañe/ og verdur hinn sare Daudur/þa er Syslu madur sialþr j Vedi til Kongs Vrskurdar/og skipe hañ epter mala vøxtum mz hiña bestu maña rade þeirra sem hñ kall ar til med sier. Eñ eþ Syslu madr siniar honum Vidtøku/þa skulu þeir haþa Vitne vid/ og setia hañ bundinn a Flet Vmbods mans/þa vardar hm slikt hid sama/nema oþrijke take aþ hm. Eñ hvuetna þar sem Syslumadur tekr Vtlegdar þie/þa skal hñ þa mañ til ad reþsa þeim Manne epter Dome Þingmanna. Eru Bœndur huernetna skylldir ad þylgia til reþsingar / Sekur er huer halþre Mørk vid Kong er ei vill þylgia.

Cap. VIII.

Vm Ods Mans Verk

EF Odur madr bryzt vr bøndum og verdr Mansbane/þa skal bæta aþ þie hans, þullum Botum eþ til er/Ēn eþ þie er ei til/ꝛ verdr hin Odi heill/þa þare hn̄ Vrlendis þar til hann heþur þullum Botum Bætt þyrer sig/ Enn eþ menn sia ædi a mañe/þa bindi hn̄ ad O sekiu huer ed vill/ og haþi til þings og biodi þrændum/Sijdan Lepsi hn̄ þar/ꝛ seigi aþ sina abyrgd/og taki Kostnad sinn O aukin̄ aþ þie hins Oda eþ til er / Enn aullū m̄m ødrū eigu meñ verd ad veita ad osekiu. Enn Odur madur er omagt Arþa sins/ og þo ei þyrri enn hañ veit ad hn̄ er odur/og hann ma koma høptū a hann eþ hn̄ vill/Enn eþ Sakar aberi kieñer arþa hins Oda ad hn̄ vill ei vard veita hn̄/hallde þyre eins Eide/Enn eþ Odur madr særer mañ / þa Lati Arþi vppi Lækinis þie ꝛ Sarbætr aþ þie hins Oda/ Enn ecki a Kongur a þui / Nu

er þat

er þad þuiat eins Odz Mans verk / eþ hann brÿst vr Bøndum / edur skÿnsamer menn meta edr vita sanna ædi a hm̄.

Cap. IX.

Huer vera skal mansbane

SA skal vera Mansbäe er Näuistar meñ bera Vitni vm / og þeir seiga a hendr / ꝛ ei eidum þyrer koma / nema þuiat eins ad hann haþi suo þiærre staddur verit a þui Dægre er Vijg var vegit / ad hañ matte ei samdægris tuiuegis til Vijgs þara og þra / og være hñ staddr at Kirkiu edur a Þinge Skipe edur Samkūdu / þa beri þeir rij. Þegnar hñ vndann er þa voru j hia honum / þrialser meñ ꝛ þulltijda / Eñ eþ hann er j aungū þessū stad staddur / og þo so þiærre sem nu var mællt / þa þærist hñ vndan mz Tylþtar

eidi. Enn ef Nauistar menn meiga ei til Þings fara/at bera vitne hier vm/fyre einhueria Naudsynia saker / Þa skulu tueir menn Boka søgu þeirra a Þingi. Enn ef Madur er særdur z ma hann mæla þa er menn koma ad honum/ þa skal sa vera Bane hans er hann seiger þad verk fyrst a hendur/ef hann mæler af vite z ma hann kienna hañ/ z kiemr saga hanns bokud fram a fyrsta Þinge/ nema hiñ fære sig vndan med løgligum Tylftar eidi.

Cap. X.

Vm Vijglysing

Ef madr er aftekinn / þa skal sa vera mãsbane er vijgi Lyser a henndr sier/Enn lyst sk vera Vijge samdægris jnnan Nieradz/ og nefna sig a Nafn og Natt stad sinn/ og Nierat þat er hann er vr/ og lyst

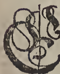
og Lysi fyrer Frialsum manne z full tijda/ og sk pad a Auruar þingi fram koma vm Nattstad hans/ og so skal hus bondi Sueria ad hann nefnde sig suo a Nafn/og ad hn̄ var ad hans vm Nott ina/Vijglysing skal og þar fram koma a Þinge. Enn ef madur vill eigi bera Viglysingar vitne/edr suería Nattstad/ þa fare til Erfinge hins vegna/z giori þeim fimtar Stefnu til Þings at bera pad Vitne sem framast veit hañ j þui male epter Løgum og sinne samuisku z øngu leyner hn̄ af/ Eñ ef hañ vill þa ei Vitne bera/ gialldi mørk halfa Kö gi enn halfa þeim er sæker/ z suo skal vm aull vitne vera. Vpplyst fiar þessa skal greidd vera a Fimtar þinge /edr at før adtaka halfu meira.Eigi skal Veg andi ganga vm iij. bæi so at ei sie vijge lyst/fra þeim er Vijg var veigit/Nema þar sie fyrer Fiormeñingur edr na nare ad frændsemi edur mægdum hins

vegna

Vegna/ edur ꝼiandmenn Veganda bue
þar ꝼyrer/ þeir er hm̄ ligge liꝼs Naſke
vid/ Eñ eꝼ hann lyſer ei ſuo Vigi/ þa
er hañ ſañur Mordinge/ og heꝼur ꝼyrer
giort ꝼie og Fride. Enn eꝼ bædi kiemur
ꝼrañ a ꝼyrſta Þinge Viglyſing ⁊ ſaga
hins Sara ſuo boriñ ſem nu var ſkilt/
þa ſkal ſaga hins ſara ſtanda enn eige
Viglyſing/ og ber þa mord aꝼ Vegāda
þo ad hann ſie Vtlægur/ Enn eꝼ eigi
kiemur ꝼrañ ſaga hins Sara a ꝼyrſta
Þinge og kiemur ꝼram ſionar Vitne/og
Viiglyſingar vitne/ þa ſk ſionar Vitne
ſtanda eꝼ þad bera Tueir meñ ꝼrialſer
og ꝼulltijda þar a Þinginu/eñ ei Viig
lyſing. Enn erꝼingi hins Dauda ſk ꝼara
j þat Nierad er ſa madur lieſt vr vera/
Og eꝼ hñ hitter þann mann er ſo heiter
og hm̄ þiker likaſtur til vera þeſſ verks/
Og eꝼ hann geingur j giegn/þa ſkal hñ
honum til Þings ſteꝼna/ og a þui Þige
ſkulu xij.menn Frialſer og Fulltijda aꝼ
honum

hm̄ bera þad verk/z eigi Nefndar vitne og fære þar fram̄ a Þinginu/Enn ef hann vill ei vndan færast̄ þa er hā sañ ad Male/Eñ ef hn̄ hefr vndan færst/ þa fare Erfinge hins Dauda og iæfie suo marga meñ sem hañ vill þa er hia voru til Lyfstar eida / med hinu fyrra skilorde. Enn ef madur er Lostiñ edur Særdur suo ad hann ma ei mæla / Þa skieri hn̄ Auruar vpp þegar hn̄ ma mæla/z sk̄ þat Auruar þing þa iafnfullt se þat er samdægris eru Auruar vppskornar/Eñ ef hn̄ verdr Daudur/þa skiere Erfingi Auruar vpp/og late Þing stefna/enn Syslu madur ef Erfinge er ei nær.

Cap. XI.

Vm Bana rad

EF madr færer frialsan Mann i Skier edr vt Skair/ og huar sem hañ kiemur honum suo ad

hañ vill hñ þai bana aþ/edr rædur ma-
ñe banarad edr Sara/og allt þat hinn
þær ſkom̃ aþ edr vañuirding aþ hñs rad-
um/Eñ þad eru Rad/ eþ madr mæler
þeim Ordum/ edr giører þat nockud ad
hinn ſie Lijþe ſinu ad þirr / edur nockri
ſkom̃| ad nær/eþ þat væri giørt er hañ
mæler/ſuo ad hann villde ad þat kiæme
þram̃ / bæte epter Laga domi þullum
botum þeim er þad mal a ad Løgum ꝛ
ſo Rōgdominum/nema hiñ þærijſt vndã
ad Løgum/ Þad er og Rad/eþ madur
gilldrar til þeſſad Vopn ſkuli þalla a
mann ſialþ edr þliuga ad honum / edur
vodi nockur/ edur vijſar mañe a Forad
edur þar ſem Olm Kuikinde eru þyrer/
Suo og eþ madur vijſar ad mañi Ali-
birne/ edur Olmum hunde/ edur þæler
Hroſſat mañe edr Naut edr añr Kuik-
inde/ſuo ad hañ villde at hiñ þeinge aþ
ſkom̃ edur ſkada / bæti ſem þyrr ſeiger.

Cap. XII.

Um rett þess sem ei er j Fødur ætt komiñ

EF sa madur verdur veginn sē ei er j Faudur ætt komnn ad Løgum/ þo ad hñ sie nockrū mañe kiendur at syne/þa eigu Modur brædr hans Bætur og so Arf epter hñ/ Enn ef hann er bardur edur skiemdr/ þa tekr hann riett epter modur faudur sinum.

Cap. XIII.

Um Vodauerk

VOda Verk eru med mikilli Skynsemd ⁊ Myskun greinandi medur huerium Atburd er þau kunnu til ad falla/ Huiat þar sm̄ madr. tekur manne blod/

edur leggur eilo a mann/edur þad añad mz lækuingu/er huortueggi hyggi Neilsu bot skuli aþ verda/ Þa er þat betalaust/huert er þeir þa þar aþ mein edur bana. Enn i aullum Stødū ødrū þeim er meñ skulu sier til þarþinda viña/ og monnū til hagligra hluta lid veita/ þa eru þesse voda verk meir virdãde eñ hin sem ecki dregur Naudsyn til nema Galeyse z mikid skamsyne. Nu þo ad tueir meñ þare j Skog saman/ og skyst Aux añars a añañ ad ouilia þess er a skapte hiellt/og Deyr hiñ aþ þui/ Þa ski sa er þad giordi bæta þann mañ Fiordungi bota Erþingium hins Dauda/ og synie vilia sins mz Siettar eide ad hañ villdi þat Verk ei giort hafa/Og so sk hueruetna þessi Voda verk bæta / eþ þeir haþast þat at er til Nytsemdar heyrer/ huort er meñ þa aþ Mein edr Bana at ouilia þess er giorde / og er þetta sektalaust vid Koung. Enn øll ønnur Voda-
uerk

uerk/ſo ſem er ad ſkiota edur kaſta yþer Skip Hus edur Nœdir/ edur adra þarþ leyſu at giøra/ huert ſem men þa mein aþ Sar edr bana ad ouilia þeſſ er giørde/þa ſkal þad bœta halþum botum/ og ſynie þo vilia ſins mz Siettar eide/Og er þetta ſektalauſt vid Kong. Eckı a Kongr a voda verkū. Þad ma eigi voda verk kalla/eþ madr høggur edr ſlyſtur til mans/þo ad a annañ komi enn hñ villdi/mz þui at hañ villdi einhuerium illt giøra. Jdu helldur Madur a vopni enn annar raſar ad/og ſkiemiſt edur meidiſt þar a /bœti epter dome og atuikum/og þo alldrei meira enn Fiordungi bota/eñ miña eþ ſuo dœmiſt. Enn eþ añar hridur manne a vopn/bœte ſa halþum botum/ og ſynie þo vilia ſins mz Siettar eidi. Enn huar ſem madr heþur komit Vopni ſijnu/ og heþur hañ ei ſialþur a halldit/Og Suer hñ þeſſ ad hñ hugde þar ſkyllde øngum mañe mein at verda/
 þa

þa bæte øngu þo ad meñ ſkiemiſt a/nea ſialþt þalli oþan eþ madur heþur vppþeſt / þa bæti ſa er vppþeſte þiordungi bota/ꝛ ſynie vilia ſins/Eñ eþ añar madur kiemur vid / þa bæte ſa þiordunge bota/og ſynie þo vilia ſins mz Siettar eide/ Enn hinn ſie vidſkildꝛ er vppþeſti vopn. Nu geingꝛ madꝛ til leiks þangs/ edur ſkindrattar at vilia ſinū/þa abyrgiſt hann ſig ſialþur ad øllu/ þo ad hann þae mein aþ edur ſkada/ Eñ ſa ſem liek vid hañ ſkal ſynia vilia ſins mz ſiettar eidi/edꝛ bæti epter Dome.

Cap. XIIII.

Vm Skot Kniþa leg ꝛ Ritingaburd.

NAd er øllum moñum kuñigt ad Rytingar eru þyrer bodner ad bera/Enn ſa er ber er ſekꝛ iij. Aurum vid Kong. Enn ſa er

sa er Knijfi bregdur ad audrum manne
og kiemur eigi fram/þa skal hann bæta
fullrietti þeim er hann bra ad/epter vj.
maña Dome enn Konge iij. Aurum/
Enn ef madur leggur mann m̃z knijfi/
þa er sa vtlægr/ og bæti þeim er hann
lagdi epter xij. Maña domi sem þeir sia
ad hiñ sie vel sæmdr af er lagdur var/
Eñ Kongs Soknare skal taka þñ mañ
er lagde og færa a Þing/ Og Vmbodz
madur Kongs take Knijf þañ er hann
lagde m̃z/og keyre þar a Þingiu j gieg-
num hond þess er lagde/og skal hann sig
so j frid kaupa vid Kong med þessare
Refsing ef hiñ lifnar/ & abyrgist sialfr
Sar sitt huernin hm̃ tekst til/ Eñ ef sa
Deyr af Lagınu er saklaus var lagdur/
þa er sa dræpur og Deydande er lagde/
Enn ef sa kiemst vndan er lagde/þa
fare hñ Vtlægur og kome alldri j Lãd
aptur/nema Konge synist nockrar naud
syniar til þess geingit hafa/ Enn fie
 vegande

veganda þare epter þirra skilordi bædi þegn ꝛ bætur/ Medꝛ sama skilordi skal og vera eff madur skytur ad manni þo ad ecki taki/þa bæti Kongi iij. Aurum sa er giørdi/Enn þeim þullrietti er hañ skaut ad epter vj. maña Domi/ Eñ eff madur særer mann med skoti/þa skal sa er skaut slika reffsing fyrer taka/sem hiñ er lagdi mꝫ kniffe/ og vnder sama skilordi/og so þo ad sa deyie er skotin var/ þa skal sa er skaut vnder sømu reffsing sem hinn er lagdi/ bædi þegn ad greida ꝛ so bætur.

Cap. XV.

Um sekt a mansbite

Þ Ad er ouidurkuæmiligt ad m̄ bitist v̄m sem hūdar edꝛ hestar/ Nu sa Madur er bitur mañ/þa skal Syslu madur taka

taka þann mann er mañ beit/og fœra a Þing ꝫ briota framan tenn vr höfdi honum/og sie sijdan sektalaust vid Kõg fyrer þessa refsing vm þetta mal/ nema Skynsomum monnum virdist nockur su naudsyn til hafa geingit ad hann meigi botum fyrer sig koma/ þa bæti hañ og suo þeim sem hann beit epter þui sem xij. menn dæma, og þeir vilia suara fyr er Gudi ad hñ er vel sæmdur af er bitiñ var.

Cap. XVI.

Vm epter Før Veganda

SVo er mællt og stadfastliga tekid vm allt Landit / ad ef madur vegur mañ/edur veiter þær a fuomur/edr giorir nockur þau verk er hann a ad lata fyre lijf edur limar ad Løgum/ þa skulu þeir er næstir verda staddir/edur þeir meñ fyrst

megu na/taka þañ mann og færa Sy⸗
slu manne bundiñ edr fiotradann/ Enn
ef þeir giøra ei suo og megu þeir þui
vid koma suo ad þeir meigi øngua skom̃
edur skada af hm̃ fa/ þa er huer þeirra
sekr halfri Mørk vid Kōg/nema Fiorñ
ingar ad frændsemi / edur mægdum og
nanari/þeir eru ei skyllder ad taka þann
mañ edur færa a þing nema þeir vilie.
Syslu madur er skylldur ad taka þann
mann ꝛ færa a Þing/ Enn Bændur
eru skyllder ad Dæma þann mañ epter
Løgum a Þingi/ Eñ Syslu Madur er
skylldur ad lata Refsa honum epter do⸗
mi at Løgum/Nu er þessu fyrer þui so
skipat/at þetta mega aunguer syndalaust
giøra/nema sa sem Domare er/og Kō⸗
gur hefur til þess skipat / þuiat Løgin
refsa enn ei hñ/þo ad hañ giøre skylldu
sina epter þui sem Løgin bioda honum/
Enn adrer giøra med heipt og øfund/
Og þui veiter þat opt/ ad þeir fa fyrst
maun

mannſkadann/ enn ſuara ſidan ſtorum Skriptum med brefum Fiegiølldum/ Enn huer ſem ødru vis giører /og pro⸗pazt ad hañ matte þeſſu vid koma/ þa er hñ vtlægur þar til er Kongur giører adra ſkipan a epter mala vøxtum/ huad Naudſyn edur vorkynd til rak þann er giørde/ Nu heƀur ſa ei lids koſt til/ til ad taka hñ ſem ad telur/þa ſkal hñ ſeig ia Syſlu mañe / og eƀ Syſlu madur freƀur lidz med ſier/þa er huer ſa ſekur Mørk vid Kong er ei ƀer/ nema Fior⸗menningar Vtlagans ad brændſeme edr mægdum edur ſkylldare. Nu eru þeir aller Fridhelger er til ſækia/ enn huer aller Vtlæger er veria/huort þeir ƀa aƀ Ben edur Bana/ & Oheiløg hus þeirra eƀ broita þarƀ. Nu hlaupa Vtlaga meñ j Audnn hus/edur þau hus er þeir meñ eru ƀyrer er ei vilia Veria þa/ þa eiga þeir er ad ſækia ad briota Hus ad oſekiu til þeirra eƀ þarƀ/ Og bæta þm̄
ƀyrer

þyrẽ ſkada er hus atte/epter þui ſem vj, ſkynſamer meñ meta. Nu verdur Syſlu madur/edr hans vmbodz madur þar vid ſtaddur ſem madur er høgguin/ Leſtum edr Særdur/ og vill hañ ei epter renna þeim er Vijg vakti/ þa bellur hann mz þui þa Kongs ſekt ſem vid liggur huer ſem þa vill ei epter renna.

Cap. XVII.

Doma Cap.

NV aþ þui ad Løgbok vottar ſuo vijda/ad þa menn ſem til Reþſingar haþa giort ſkal a Þing bæra og Dæma epter Løgum/og epter þeim Domi Reþſing a leggia / þa ber þeim innirduliga ad Ranſaka/ og med mikilli Skynſemd og hoþi ad meta er til Domaña eru neþnder/hut miſgiørt er vid ſaklauſan mañ/ edur

edur þyrer litlar Saker ⁊ þo nockrar/ Edur þyrer myklar saker/ og þo ei nogar/edur þyrer suo nógar ad þull naudsyn og vorkun þiker til haþa. Rekid þess verks þann er giørdi/so ⁊ huort nockur haþa Laga bod j mille kómit edr einge/ edur þat sem hardast er/ ad sa haþe bota beidzt er misþyrmt var/ og ønguar þengit/ Só og huort nockud var kiært þyrer Riettaranū er lagá Vrskurdurinn sialþur er skipadur yþer þeim Mōnū er á saklausum m̄m̄ vin̄a. En̄ þui ek Domurin̄ til neþndur/ ad þá skal Ránsaka Saker og Misgiørninga/og tempra suo Domin̄ epter mala voxtum/sem Pillgmenn og Riettarinn sia riettast þyrer Gude/og þeir vilia suara þyre Gude á Doma deige epter sin̄e Samuisku/ En̄ ei sem margur Snápur suarar/ ad þeir dœma ecki vtā Løg/ þuiat sān̄liga skulu þeir þui þyrer suará sem Løginn vótta þm̄ á hendr/ er Vonda m̄ lata odœmda

edr vanreþsta vndan ganga/Suo og eþ vanreþst er aþ hendi Domarans/og suo eþ oþreþst er þeim sem Mynkunar eru verder/aþ þarnan þeirra tillogu. Fiñast og nog dæme til þess/ad þeir meñ haþa hlotid hardar heþnder aþ Gude sem van dæmt haþa/Enn þo hiner hardare sem oþdæmt haþa/Og þui eiga Domendur Dominn hueruetna til betra vegar ad þæra / eþ þeir vitu jaþnuist huortueg-gia/og er allmiott mundangs hoþit/Eñ þui miorra sem þat er/ þa eru þeir þui Sælle sem suo þa hæþt þeirra þiøgra Systra hoþe sem j øllum riettum domū eigu at vera ad Gudi lijke enn mm̄ hæ-þe/ Eñ þat er Myskun og Sanninde/ Riettuisi og Fridseme. Myskun a ad varast ad ei kome grimd edur heipt j do-ma. Sañinde ber ad geyma / ad eigi verdi logit þramborit. Riettuisi a ad varast/ad eige verdi mz rangindum hall ad riettum Dome. Fridsemi a ad vard

ueita

ueita þar til er riettur Domur þellur a/ ad eigi verde med bræde akaþur aþellis Domur a lagdur/Og þui geymi Domarar þessa ad þ etta er æ þui þurþuliga j øllum domum sem giør verdur ad reynt. Eñ ad menn varist þui meir ranga doma/ þa ma varla jllt varast nema vite. Og þui miñist meñ jaþnan a/ ad med þiorum hattum meiga verda ranger domar/Aññad huort med hrædslu giedi/ þar sem madur ottast þañ sem hañ skal vm dæma/ Elligar med þie girnd/þar sem madur smikér til nockrar þiemutu/ edur med Vinattu/ þar sem madur vill lid veita Fielaga sinum/ edur med heipt þar sem madur hafar þñ mañ sem hann skal vm dæma/Og er þa jlla skipad/ eþ þessum Norbornum er jñuijsad/ Enn hinar skilgietnu Systr eru a burt reknar þær sem adur eru taldar/þuiat jlla man sa domur virdast þyrer godum moñum/ eun allra vest þyrer Gudi/ Er z æ þui

betur

betur sem þessi Capituli er optar lesinn/ þar sem vm stor mal er ad dæma. Miñ- ist menn ꝛ einkanliga ad þa þeim moñu Prest er til Bana edur Lima latz eru Dæmder adur eñ þeim er reþst/ Og geþi til þess goda tem̃ kund/ þuiat illt verk sk hata/ enn elska mañiñ aþ natturligu ed- li/ enn Salma allra hellst sem siñ jaþn- Kristiñ.

Cap. XVIII.

Vm þa Vægd sem a er giør vid Mañdrapara

NV ef þ Madur verdur manni ad skada/ edur giorer oñr vt legdar verk/ þau er so vird- ist Løgmanni og Syslumañi og ødrum Skynsømum monnum/ ad su Naudsyn edur vorkun haþi til geingid/ þeim er giørde/ at hañ meigi þyrer þad hallda Liþi edur Limum/ Og haþi hann

bodum j mille komit/bædi vid Erfingia og so Kongdomiñ/þa skal þann mañ ad osekiu flytia vtan/til slijkrar Myskunar sem Kongur vill a giøra vid hañ/ Enn huer sa madur er manni verdur ad skada þa sk vtann fara sem fyrst ma hann/þo ad hñ hafi nockur Naudsyn til dreigid þess verks/hueria Myskun sem Kongur vill a giøra vm Landzuist hans þa er hñ kiemur a Kongs valld. N. B. H. K.
Suo er og stadfest ad alla þa vandræda menn sem komast a Kirkiu Nader/ skal sekta laust flytia til Noregs / og koma þeim þar j Kirkiu epter Løgmans radi/ vtan þa sem Kirkia a ei ad hallda epter Løgum.

Cap. XIX.

Vm bardaga Sekter a Þingum.

EF meñ beriast a Auxar ar þinge/ bare sem fyrr vottar Løg-

bok ꝛ so Feskipte/ꝛ so ef m̄ verda vegner edur Særder lemstrar sarum/ sem vottar vm øf̄ur Obota mal. Eñ ef meñ beriast a audrum Þingum edur Fimtarstefnū/fyre Løgmañe/edr j Brullaupū/ Vm Jol edur Skirdag og fram̄ vm Paska viku/ þa eykst Riettur þeirra ad helminge er fyre Skiemdum edr Sarsaukum verda/Suo eykst ꝛ ad Helminge sekt vid Kõgdomiñ/þuiad sialf sett eru grid j þessum stødum aullum og a þessū timum. Enn ef madur særer mañ edur ber/ edur skiemer fullriettis Verckum j Heimile sialfs hañs/ þa eykst ad helminge Riettur þeirra er fyre Skiemdum edur Sarsaukum verda / Suo eru þeir og halfu meir sekir vid Kong er Heimsokn veita eda Heima fridinn briota ef hiñer lifna / Enn med øllu Vtlæger ef þeir Deyia.

Cap. XX.

Ef

Ef madur bindur Mañ

Ef madur bindur frialſan mann at oſynu/gialldi Kögi v. Merkur eñ hinũ ſullriette er bundiñ var epter xij. Manna Dome peirra ſem riettarinn neſner til Logliga. Binda ma madur Pioſ at oſekiu/og alla pa menn er hann kieñer ad Odada verck haſa giort/ og heſur hañ Vitne til ad hann gat ei ødruuijs ſært þañ mann til Riettarans/Eñ ef hñ heſr ei vitne til/ Synie eins eide

Cap. XXI.

Vm Høgg og Lemſtrar Sar

Ef madur Lyſter Mañ mz heiptugri hendi/ þar ſem eigi eru Gridaſtader/med Auxi/ Lurki edur Steine/ Po er hogg ad madz reider fra manne/ er hañ veit ad

skalpt man hlaupa ad hm̄ ef hañ lækur
láust/suo z ef medur keller a mann pad
er hiñ kær høgg af. Þa skal hañ bæta
Kongi Mørk fyrer hid fyrsta Høgg/
Eñ ef hañ slær annad samfleytt bæte
Kongi ij. Mørkum/ Enn ef hañ slær
hid pridia Samfleytt/ bæte Kongi iij.
Mørkum. Enn ef hañ slær hid fiorda
Samfleytt/ bæte Konge v. Mørkum/
Enn ef hann slær hid fimtta Samfle-
ytt/bæte Kongi xiij. Mørkum/Eñ pm̄
sem fyre vard bæte epter xij. mañа dōe
Løgliga til nefndum af Riettaranum/
huort sem er eitt Høgg edur fleire.Enn
ef madur Lýstur j Nøfud manne / edur
høggr/edr hrindr a kaf/edr huelfr E kipe
vnder mañe/edur brytur Farkost mans/
suo ad hm̄ er hætt a Diupi/ edur særer
Mañ Lemstrar sarum/hút pat er Høgg
edur Sar/bæte Kongi ij. Mørkū fyrer
huerja grein þessa/Enn hinum sem fyre
vard bæte epter xij. manna Dome Løg-
liga til

kiga til nefndum af Riettarafnum. Enn
þat eru Lemstrar Sar/ er madur er sidā
verr fær enn adur/ edur eigi hylur Nar
edur Klæde og jafnan ma a sia. Enn ef
sa vill ei bæta er misgiörde Lögliga til
sottur/fare Utlægur so langt sem þing
meñ Dæma. Nu vill sa eige bæta taka
er fyrer Vanuirdingu vard/ edr Syslu
madur/ þa fridhelgar hiñ sig til Doms/
huort sem þeir taka vid edur ei/ Nu ef
einn Madur Lystur hoggr edur Særer
ij. meñ edur fleiri j einu Atuijgi/giall-
di sinn riett huerium þeirra z suo Rözi
slika sekt sem fyrr var skild/Enn ef ij.
meñ edr fleiri særa einn mañ edr liosta/
þa er huer þeirra sekur fullri sekt fyrer
sig vid þann sem fyrer vard / enn vid
Kong slijkum riettr sem adur var skilt.
Nu ef annars sar groa enn annars ei/
og fær sa af þui bana/ þa er sa utlægr
er þau Sar veitti er eigi vilia groa/og
hañ einn hallde upp fullum Botum og

manngiolldum slikum sem xij menn dæma epter Løgum fyrer þan̄ mann/og so Kongi þegngilldi. Enn þeir menn sem mon̄u veita lid til edr fauruneyti/ hylla edur samþyckia med þeim þann hug ad taka men̄ af /suare sliku fyre Kongdom inum og Erfingium hins Dauda sem. Riettarin̄ Kongdomsins og skynsamer men̄ xij. dæma med hm̄ epter atuikum/ Enn Landzuist þeirra sie vnder Kongs mýskun.

Cap. XXII.

Um sætt og sekt a Misgiordum

NV vill sa ei bæta er misgiorde/þa sk sa er misgiört er vid kiæra fyrer Kongs Umbodsmañe/ þm̄ sem hañ hefur sitt Riettinda Vallo j hendur feingit/þa sk Riettarinn stefna badum fyrer sig til Þings/ Og nefna þar xij. skynsama m̄

ad dæma þeirra j mille/ ad adur teknu
proþe/og setie a salar steþnur/Og eþ sa
vill þa eigi giallda er misgiørde þat sem
dæmt var/þa sækie vt med Domroþum
og atþerdum. Nu vill sa ei bæta er mis-
giørde/ enn Kongs Vmbods madr aþ-
ræktist riett ad giøra þeirra j mille/ Og
heþner sa sidan er misgiørt var vid sina
suiuirdinga/ og verdr heþndin meire eñ
hinn giorde til/Enn þat sem j mille ber
epter skynsamra manna dome/þa er þeir
sættast/ þa skal þat giallda halþt sa er
heþndi sijn/ eñ halþt Kongs Vmbods
madur/bæde Kongi og so þeim er byrer
vanuirdu vard/ þuiat hñ aþræktist riett
ad giøra. Enn eþ sa heþner sijn suo ad
heþndin verdur ei meire eñ adur var til
giørt/þa er hñ saklaus vid Kōg vm þat
mal/þuiad hann beiddi riettar sins adr
e þieck ei/ Enn vmbodz madur Kongs
giallde eirnsamann slikann sakar eyrir
Kongi sem a þeim verkum edr askilnadi

 stod/

stod/þuiat þañ aþrækteſt riett ad giora. Huerueſna þar ſem ſa kiærer ſig þyrer Riettara er miſgiørt er vid/þa a riettarinn þyrre ad giøra þeim riett ſem mis hallðiñ er enn taka Kõgi ſekt til handa. Og huerueſna þar ſem Domurinn væger epter mala vøxtum þeim er miſgiørt heþur/ og þeller riett þeſſ er þyrer Vanuirdu vard/þa ber betur Riettørum Kongdomſins ad þella epter þui Kongs ſakeyri/eþ þeir vilia riett mȝ þara/þuiat ſo giører Kongr ſialþur vm þegngillde.

Cap. XXIII.

Vm blak og ſmærre miſgiorninga

EF madur hriiþur mann ſuo ad blædir/edur klyper ſuo ad blatt er/edur Lyſtur mann puſtur edr hneþa høgg/edur ryſkiaſt meñ/ edur beriaſt mȝ hneþum/og med hueriñ

hætti

hætti madur fellir mañ af baki/ edr hñ
rijdur a mann/edur eys elldr a mann/ ſo
ad hñ brennur eda har edur klædi af
honum/ Og ſuo ef madur ſtingur øxar
ſkapti edr ſpiotſkapti ad manni mz heipt-
ugri hendi/ bæti þeim er miſgiørt var
vid epter vi. manna dome/Enn Kongi
halfa Mørk fyrer hueria grein þeſſa.
Enn vm blak allt/og ſo ef madur hrind
ur manni/edur drepur hroſſ vnder ma-
nni/edur hnycker til ſijn/edur fra/edur
a hueria lund madur feller mann/ edur
hnycker hettu ad halſe manni/edur ryfr
klædi af mañe/edr byrger mann j huſe
ſuo ad hñ kiemſt ei j burt nema hñ bri-
ote huſit/edur talmar ferd mans/ edur
eys a mann ſaur edur vætu / edur ſkier
Har edur Klæde af manne med heiptug
re hende/Og allt annad þad mañi verdr
med ofund miſþyrmt / med þeim hætte
ad ſa giefur ſøk a er fyrer verdur / Og
hafa Skynſamer menn ſied a/ þa ſkal

ſa er miſgiørde bæta epter Løgligum vſ-
maña Dome þeim er þyrer vard/enn
Konge ij. Aura þyrer hûia grein þeſſa/
Enn þo at einginn ſie Vitne til/þa eigi
hann koſt ad beida vt riettar ſins þegar
hann vill/ Enn eþ ſa madur ſynıar er
þyre ſøk verdur/ ſynie mz Lyrittar eidı/
edur bæti ſem adur var ſkilt. Enn eþ
madur hleypur ad manne mz heipt og
verdur halldiñ/bæti epter domi þm ſem
hann hliep ad/enn Kongi ij Aura/Eñ
eþ madur hleypur ad manne og helldur
ſier ſialþı/þat heiter Argaþas/ Aung-
uann a Kongur riett a þui. Sakar aberi
ſk vera þyrer ſøk huerre / Enn eingin
ſoknare ſkal geþa ſøk a annars ſæmdum
edur þiarhlutum / nema heimilis kuidar
Vitne þylge/Og þo þuiat eins eþ ver-
da Lemiſtrar ſar edur þadan aþ ſtærre/
Enn eþ miñe eru/ þegar ſa geþur ſøk
a er mala eþne a/ þo ad hann ſættiſt og
geþe vpp ſidan/ þa a Kongı riett ſiñ/
og meg

og meiga hañs Soknarar sækia þegar þeir vilia honum til handa / Augguañ a Kongur riett a þeim mañe sem ønguañ a sialþur a sier. N. B. E. K. Eþ madur særer mañ / Bindur edur ber edur Skieñer þullriettis ordum edur verkū / og vita þat Vitne ⁊ kreþi sa Lagaþestu og riettar er þyre vanuirdu vard / eñ hiñ neitar / þa sekist hñ halþre mørk / halþt Konge enn halþt þeim er mal a.

Cap. XXIIII.

Eþ þienadur verdur mañe at skada

NV er Gradungr j Vxnatali þar til sem hañ er þrienetr / og abyrgist sem þyrer annan Fienad / Eun eþ Gradungur edr Vxi verdur manni at skada / þa skal erþingi beida vþ Vxa edur Gradungs / Enn eigandi leggi band vid ⁊ þal hñ j

hendr edur hans vmbodz madur. Enn ef eigandi vill þad ei/og fæder hann siþan Gradung edur Vxa/ bæti þeim ed fyre vard edur hans erfingium x. Mørkum og Vxan edur Gradung a ofan/ z felle nidur Kongs riettr. Ef Hestr edr Hross bijtur mann/ edur Lystur / edur stangar Naut/edur Svin høggur/bæti sa er þn Fienad atti/ halfum Sarabotum/ þar til er bot er sliks verd sem þad Kuikindi er vert/er hin fieck mein af/ epter vi-manna dome / nema þeim synist af. þess velldum vordit hafa er mein fieck/hafe fyre epter Dome. Enn ef Hundr bijtur man/þa krefie sa hunds er bitinn var/ enn hin legge band a og fai hin j hend er bitin var/nema skynsomum mnn vird ist sa valldit hafa er bitin var/þa bæti fyrer epter Domi/Enn ef hann fæder hund siþan/z bijtur hn man eptar/bæti sem sialfur hn hafe giørt.

Cap. XXV.

Um Fullriettis ord

EIngi madur skal þat vid añañ mæla/ad hañ hafi þeigit skom̃ a siálfum sier/ huorki Syslu madr nie añar madur / nema honum fylge x. meñ til þings/og sañe mal hans sem mællt er j Løgum, at ij. skulu sueria eñ viij. sanna mál hañs/ Og þeir ij. skulu hafa Bok j hendi og suerie suo/ Til þess leggur hañ hønd a Helga bok/ og seiger þat Gudi/ at þat høfum vid heyrt/ eñ ei vitum vid huad satt er/ Eñ ef hañ misser þeirra vottá þa er hañ sekr iiij. Mørkum vid Kong/ Enn bæti þeim er hañ mællti vid epter vj. manna Domi Løgliga til nefndum/ Enn hinn er til var mællt skal þo hafa fyrer sier Lyrittar eid/þo ad hinn hafi þessa votta alla. Ef madr mæler þat vid

mañi

mann/ af hñ radi Land edr þegna vndã Kongi sinũ/þat skal huorki mæla Systu madur edr añar madur/nema Heimilis kuidar vitne þylgi/ Enn sa er þad mælir er sekur iiij.Mørkum vid Kong/ Og hinum sem vj. skynsamer menn dæma. Enn eß madur mæler þa skōm vid Konu mans ad hun ligge mz ødrũ manne eñ Bonda sinum/ edur kienner þad Dotter Mans / edur Systur ad þær ligge med manne/ þad skal einge mæla nema heimilis kuidar vitne þylge/ nema hañ giøre sig sekan iiij.mørkũ vid Kong/enn hinum epter Laga dome. R B. H. K. Enn eß madur kallar mann Drottins suikara/Fordædu/Mordingia/Þioß/Nuiñ/Þutuson/ Horkōuson/ edur aunnur jaßnskiemilig ord/þa er sa sekur ßiorum mørkũ vid Kong/eñ hinũ epter Domi er vid var mællt. R. B. H. K. Eñ øll oñur ßiolmæle þau er smærre Dæmast/ og til munna hneyxla

horßa

hvorþa skulu epter domi ganga/bæde sekt vid Kongdominū/ og riettur þeirra sem talad er til. Enn ef madr talar Okuæ-dis ord vid Karlmann edur konu/ þad er þesse sekt liggur vid/þa skal þo full-riette vppe epter vj.mañа dome vid þañ er vid var mællt/ þo ad hiñ helge sig med heimilis kuidar vitne/nema hñ eige ad Løgum sokn a þui male/þa er þar ei riettar þar a/og so skal vm oll fiolmæle og fullriettis ord.

Cap. XXVI.

Vm Rogs menn

SVo er mællt vm Rogs menn alla/ad sa madur sem hñ ræg-er mann vid Kong/edr Bysk-up Jarl edr Syslu mañ/suari sliku fyrer sem sa ætti er rægdur var ef hñ væri þess sañr/nema sa er rægdi synie

og haþe þyrer ſier ſiettar Eid/ Enn eþ madr kenner manni þann Rog/ad hann haþi þeigit oþocka Rögs aþ hñs ordũ/ halldi þyrer eins Eidi / edur bæti epter vi. maña domi Sakar abera/Eñ eingiñ a ſøk a ſønnum Rogi.

Cap. XXVII
Vm Kuedſkapi

EF Madur yrker vm mann þad ſem møñũ virdiſt til hadungar/ edur Nijds þiordungi leingra/ þa ſk ſakar abere kuedia þigs/ og Kueda a Þinge/eñ hiñ þæriſt vndã med Tyrittar eidi eþ hñ er þær til þeſſ/ ella giallde Kongi þiorar merkr eñ hinũ rett ſinn epter vj. maña Dome. Nu Kueda þleiri enn eirn þiordunge leingra þa ſekiſt huer þyrer ſig þullre ſekt vid Kongdominn/ ⁊ þñ ſem vm var kuedit/

Nu kuedur madur skalldskap til hadūgar manni þo vm annañ sie ort/edur snyr a hønd honū nockru orde/bæti þeim epter Sex maña dømi/enn Kongi ij. Merkr/ Nu mal huert er mæler madr vid añañ/ suo ad honum horfer til hneyxsla / edur kienner mañi huinsku edur fordæduskap og a hann ei sialfr sokn a þui male/ þa er hann fiølmælis madr nema hañ hafi heimilis kuidar vitni a hendr honum þa skal hann sueria fyre Lyritar eid/Eñ ef hñ missir heimilis kuidar vitnis a þingi/ þa er hann sekur iiij. Mørkū vid Kong eñ bæti hinū rietti sijnū epter vj. maña domi/Suo sk ord huort vera sem mællt er/ X, B. G. K. Þau ord eru vr tekiñ bokenne ad ei skal ad skalldskapar malum rada. Eingi madur sekist a þui ordi sem færast ma til Godz & Illz. Jafnt sekist madar huort sem mællt er vid mann a heyrandi edur af heyrandi/ef þad er vitnis fast.

Cap. XXVIII.

Um Nordom

EF madur giører so mikit ohæ-
fu Verk ad hn̄ leggist med eigin
Konu Mans / þa skal hn̄ bæta
Bonda hennar slijku sem rijk-
menn dæma Løgliga til nefnder / Enn ef
hann er fær til undan færslu synie med
Tylftar eide. Nu ef madur sættist vid
þan̄ man̄ sem leigit hefur Konu hans /
þa skal sa vera trygder er Konu a / En̄
ef Madur tekur Konu sina j Hiuskap
aptur / ꝛ liggur hin̄ hana an̄ad sin̄ / mz-
an þau ero sam̄ā / þa er hn̄ Tryggrofi /
sem hin̄ er vegur a trygder Ospilltar.

Cap. XXIX.

Um Todslettur

EN þeir men̄ sem til þess villa
haþa sig/ at ganga j samkunds
manna Oboðner aþ þess hendi
sem veitsluna a/ og situr þar
sliimu setu/Og þo ad hann verdi hard-
liga burt Rekin̄ edr misþyrmt þar nock-
ut þa skulu þeir vera halþriettis menn/
ꝛ sekur eyrir vid Kong/ Er þetta þyrer
þui suo giort / ad marger goder menn
haþa þeingit Skiemdir ꝛ Vandrœdi aþ
þeirra oþlutuendi.

Cap. XXX.

Vm heilbrigda husgangs men̄

HVur huer bullsiida er geingr
husa a medal ꝛ þiggr ølmusu/
han̄ a aunguan riett a sier þo
at hann sie naudugur burtu
rekin̄ medan hann geingur a vonar vøl/
eþ hann er heill madr og verkþœr/nema

 hann

hafi beide sier Vistar z þai ei/Eñ þeg-
ar hann þær sier siälfur matar og klæda
edur vopna edur brændur hannis/ þa er
hann þegar riettnæmur R. B. S. K.
Þeim mønnum sk ei giefast olmüsa sem
ganga Husa a medal og bera Vöpu/
R. B. H. K. Eñ ef þeir meñ sem a
vonarvöl ganga z þiggia ølmosu Vä-
turda Bændur edur adra Dugandi meñ
þa sem heimlis fasier eru/mz ordū ed-
verkum suo ad þat verdi vitnisfast/ þa
suari fyre likamligri Refsing epter Løg
ligum dome/utan þeir þai fullan borg-
unar mañ ad luka fyrer þa slikt fie sem
dæmt verdur j riettra salastefnu/R. B.
E. K. Ef madur særir mann/ bind
ed ber ed skiemer Fullriettis ordum ed
verkum/og vitu þat vitni/ og krefur sa
Lagafestu og riettar sijtis er fyre van-
turdig vard/ eñ hinn neitar/ þa sekist sa
halfri Mørk/halft Kongi eñ halft þim
er mal a /R. B. H. K. Nu ef þeir
sem

sm misgiordu/vilia hlaupast vndan dõi/ krefie sa grana sijna til er fyrer väuirdu vard/ ef Kongs vmbods madur er eckt nær/ ad taka þan man ꝛ fiøtra/ꝛ flyt ia han vnder Løgligan dom/vtan sa fae borgunar mann sem brotligt vard ad hin skal huergi vndan hlaupa.

Cap. XXXI.

Vm Kuenna Legord og Riett.

Konur þær allar er monum ero skylldar/og menn vilia øngua rægt a leggia/þa take eingin meira riett a þm en lagariett rij. Aura/En ef frændr Konunar vilia leggia til hennar heian fylgiu slijka sem vj. Skynsamer menn sia ad hin meige vid henne taka er Konu hefur leigit/ Og vill hann þa ei festa hana /þa skal han gialldu slikan Riett fyrer þa Konu sem

 sem

sem xij. menn Løgliga til nefnder vilia dæmt hafa/Enn ef frændur Konunnar vilia ecki til leggia/ þa skal sa er Konu hefur leigit bæde bioda og bæta Laga riett/Enn ef hann vill eigi vidr taka sem hann riett a med løgum ad taka/og vinnr hann a þeim sem Konu hefur leigit/þa vinnur hann a saklausum manne/og suare slíku sem løg votta/Enn allar Meyiar og Konur er menn leggia rægt a/& verda þær legnar/þa skulu þat Dæma xij. menn bæde Riett og Radspiøll/epter þui sem þeir sia at hun sie vel sæmdur af er riettinn a at heimta. Nu vænist madur þui ad hun hafe leigit med Konu/Og ef hun færist vndan ad løgum/ þa giallde hun slikan riett fyrer þa Konu sem hann sie þess sannur/ heite snapur æ sidann/og þui heiter þessi riettr snaps giølld/Erfingi skal riett taka a konu huerre ef hun er leigin/ Karl madur enn ei Kona þo ad hun sie erfinge/so sa sem j omegd er

sem

sem fulltijda/og take vmbods madr hñs h n til handa/ nema hun eigi sier bonda þa tekur hann riett a konu sinne. Kona sialf a riett a sier ef hun er børd/ og a hun sier eigi bonda. Huervetna þar sem kona verdur barns hafandi/ þa skal sa er þat barn a sinna þeim fyrer kost er konu añadist medan hun var j þeim siukleika/ og suo fyrer barnfostur. Nu ef sa madr er andadur er konu hefur leigit/ þa skal erfingi suara þeim rietti og kostnadi so myklũ sem hann hefur fie tekit eptir hñ eñ ei meira/Eñønguo a hann ad suara þar sem hañ erfer ecki.

Hier hefr Hinn Fiorda Hlut
Løgbokar sem er vm Kueña giptingar med almenniligu Erfda tale og Arftøku.

Cap. I.

Um Giptingar mann

FAder og Moder skulu rada Giptingum Dætra sinna ef þau eru til/ Enn ef þeirra misser/ þa skulu faudur frændur og modur frændr hier nanustu Giptingum rada. Nu eru Brædur til nanaster/og skilz þa a/ Þa skal sa rada sem hennar radi fylger/ ef þad þiker Jafnrædi/og so skal hueruetna þar sem fleiri eru Jafnkomner til. Giptingar madur skal skilia Heimanfylgiu og Tilgiof fyre frændkonu sijna/so sem þeim kiemz a samt/þeir sku eindaga ⁊ þa nær Brullaup skal vera/ R. B. H. K. Eigi skal hier a Lendi giefast meiri til giof mey edur Konu enn til lx. hundrada

rada þo ad menn sie ryker/ og huerge meira enn Fiordungr vr þie hans/Enn eþ madur gieþur j beſtu Sign ſinne/þa ſkulu erþingiar hñs leyſa til ſin eþ þeir vilia. Nu eþ þa ſkilr a vm Maldaga/ Þa lati Feſtar madur bera tueggia manna vitne/vm Neiman þylgiu/þeirra er hia voru/ huad mællt var / Enn eþ þa ſkilur a vm Til gioþ/Þa niote Giptigar madr tueggia votta mz þyrra ſkilordi, Sigi ſkal j klædum meira heiman gieþ-aſt mz Konu enn Þridiungr/ enn þat ſem meira gieþur Giptingar madr/ ſkal vera j þarþligū Þenīgū/at þat meige verda þeim til þarþa edr aþla er Konu þær. Eñ øngua heiman þylgiu ma Arþi Giptingar mans riuþa þa er ſo er giørt ſem nu var ſkilt / Enn eþ Kona edur Mær/ vtan Eckia/ giptiſt þyrer vtan Rad Faudur og Modur edur Brodur ſins/ edur þeſſ ſem er Giptingar madur er þyrer Rade hennar/ haþe þyre giørt

 Arþ

Arfe epter Giptingar mañ þañ sem hñ
stod til/nema hañ vilie meiri Mynkun a
giøra, Utan giptingar madr vilie firra
hana Jafnrædе þa ma hun Giptast
mz añara skynsamra frænda sinna radi/
ef þeim lijst jafnrædi edur betur/ og
megu þeir þat mz eide sinum sanna/og
a þo ad leita þess adur vid Giptingar
mann. Eñ Giptingar madur er fader/
annar Broder Samfæddur / þar næst
Moder skilfeingin ef hun er til/ Þa er
Kallmadur Tuitugur edur elldri sa sem
næstur er Erfdū epter þa konu er Gip-
tist. Enn sa sem slijks Dirfist gialldi
fullrietti Giptingar manne epter rij.
Manna domi/edr fari Utlægur af þm̄
Fiordungi/nema ødrū Frændum virdist
jafnrædi vera. Eckia ma gipta sig sialf
hueriū sem hū vill mz nockurs frænda
sijns radi. Enn konur þær sem liast til
þess ad Locka til slijks edr añars Saur-
lijfis born manna edur Frændkonur/og
verdur

verdur þat vitnisþast/þa bæti epter ritz manna Dome Þeningum su sem Fie heþur til/enn hin haþi reþsing epter Dome.

Cap. II.

Vm heiman þylgiu Kuenna

EF Dætur verda Fødurs sins Arþar/ Modur edur Brodur/ edr huerskis Arþar þær kunnu at verda/sumar giptar eñ sumar Ogiptar/ þa skulu þær sem ogiptar ero taka so mikid þie aþ oskiptum Arþe sem þær høþdu er heiman voru giptar/ Enn þo allar sieu heiman giptar/og er ei skipt Heimā þylgiu til jaþnadar þeirra jmille/þa take þær aþ oskiptū Arþi jaþnmikid sem su er mest haþde heiman æ medan Fie vinst til/Enn eþ Fie edur Arþur vinst ei/ legge aptr til jaþnadar/ nema ei være meira heiman gieþid enn

slikt

Rijkt kiæme þa a huerrar hlut, Griþer þeir aller sem liener eru til Heimanfylgiu/ og eru þeir Metner og mynder j henour þeim sem Konu fær/og a hann þa jafnheimula sem Fader edur Moder liete heiman fylgia/Enn ef Madur seig er ad hñ liede ei til þess þeirra Gripa/ þa suerie hañ Eins eide so Karlmadur sem Kona/og sækie til jafnmikils Gipt ingar mann Konuñar/og skierde þad til giøf heñar epter riettri Tilsølu. Engi Mær skal hafa forræde Fiar sins fyrr enn hun er xx. vetra gømul/ þo ad vnder hana hafe borit/ nema hun sie gipt ad frænda Rade/ og a sa er hennar þa fær bæde Forræde fyrer henne og suo Peningum heñar. Huer sem Giptingar madr er riettr ad Konu/Late allt heimilt vera j Heimanfylgiu hennar/ Enn allt þat er sækia þarf med Løgsoknum/ þa skal eingi koma Tilgiøf a mote/ og gialldi þat sem skierdur tilgiøf hennar
af fie

aß þie þess er Neiman þylgiu hiellt. Enn
eß Eckia gipter sig sialß heimann/ og
læti hũ meta añara maña Fie j Neim-
an þylgiu sijna/ og liet hiñ til er atti/
þa a sa er heimar þær þad jaßnheimillt
sem þat er Eckian atti/ Enn eß madur
seigist ei til þess lied hafa/ þa syne mz
Eins eidi/ Enn Neimaußylgia hennar
þui mitine. R. B. N. K. Nuar sem
madur þær Mey edur Konu ad Gudz
Lögum og Landz/ og eru honum Lieder
Peningar edur j Borgan geingit þyrer
hann/ad hann a so myckla Peninga sem
þa eru talder og a neßnder/ þa ss a þa
leid þara sem Bok vottar vm þat sem
konu var lied/ Enn eß hann vanrœker
sœki giptingar madur edur Vmbodzmadr
konunnar vt/heñi til handa/ & taki þar
aß þyrer sinn starßa suo ad hann sie vel
hallðinn aß.

Cap. III.

Vm

Um Fielag Hiona a mille

Ue Konu sinuar sk eingi madr færa aff Landi burtt nema hun vilie/Rada skal hann Fie þeir ra aullu til þarffa þm̃/Huorki þeirra skal fyrer mæla nie fyrer giøra annars Fie/ X. B. E. K. Eingin madur skal selia Eigner Konu sinnar/ edr þær sem þau eigu bædi saman vtan mz samþyckí heñar/nema full Naudsyn gangi til/og þo mz Skynsamra manna rade. Slikann riett a huer Madur a Konu sinne sem a sialffum sier/ eff heñi verdur med auffund misþyrmt. Eigi a Kona ad synia Bonda siinum Fielax/ Enn med þui megu þau leggia Fielag sin j mille/at huort þeirra leggi til Fielax allt þat sem þa a/edr eigandi verdr/ med Erffdum edur adrum hlutum/Enn eff sidar falla omagar til añars huors/ þa skal þad jafnt beggia þeirra kostnadr

...inguer kome a annars Fie/ Ek ef
...ijdaudi þeirra verdr/ þa ſkulu Oma-
...ar þeirra huerſa þm̄ a hendur ſem þa
a þyter Saga ſæker þram at þæra/Enn
þat hiona ſem meira lagdi til Fielags ſk
meira vpptaka/ edr þeſſ Erþigiar/Sijd
an ſie ſkipt j Helminga þo at eydzt ha-
þi/ Enn ef aþlaſt heþr/ þa ſk Kallmadr
edr h:ns eiþingi taka tuo hlute aþla/ enn
Kona þridiung / þurþa þau aunguan
Mañ ad þeſſu Fielage ad ſpyria / Enn
ef þau leggia a añnañ veg/þa ſkal þat
ei halldaſt þo ad Erþinge kuiñe edur
vilie ei þad Fielag riuþa/ þuiat Sögmn
riuþa þad Fielag/ R. B. E. K. Riett
er ad þrændur giøre Køpmala ſin j milꝭ
lum og Helmings þielag epter þui ſem
þeim ſemur. Nu er ei Fielag Hiona j
millum/ þa ſkal ſu tilgioþ Konu heimil
vera ſem til heñar var giefin og vott-
ar vitu og lyſt var á Giptingar deige ef
hun liþer leingur. Lyſa ſkal Giptingū

Kuenna og Tilgiøfum ſiñ a huerium
r. Vetrum og lyſa j fiølda/ a Þinge/
eda vid Kirkiu/ Eñ ef hañ miſſer hen-
nar vid/ þa taki Arfar hennar Neiman
fylgiu hennar/ enn Tilgiøf fellur nidr.
Nu þo ad Mær hafi Fiarhalld Brodr
ſijns/ þa ſkal hun ei taka af Fie hans
ſier til Neimanfylgiu / Enn ef Arfi
giefur þa Søk þa er hann er fulltijda/
ad Giptingar madr hafi giefit Fie hñs
med Syſtur hans / þa ſtandi ſa fyrer
Eineidi er ſu ſøk kiemur a hendur/ Eñ
ef hann verdur ſañur ad þui/ reidi ſlikt
vpp Suieninum ſem hann gaf hans/ z
heiti dreingur ad verre.

Cap. IIII.

Vm fiar ſkipte epter annad huort Hiona

NU ef annad tueggia Hiona misser añars vid/z þrytz Brullaups Vitne/þa sk þad hiõa sem leingz liþer leggia fram Fie/og skipte suo j sundur sem þad vill annsuara fyrer Gudi/ad riett er/ epter þui sem j Gipting þeirra kom/z hüorki er þa vanhalldit af ødru / og suerie ad fullan Eid og ij. Skilrijker meñ mz þui. Ef Madur kauper Jørd med Gripum edur Lausa fie edur bufie Konu sinnar/ og liþer hun honum leingur/þa skal hun þad eitt hafa vr Jørdu af Arfi hans sem hũ hafdi heimã/og þad eina meira er Erfingi vill/Enn ef hun tekur fie j Erfd sijdan er þau komu samã/z verdz þat fie fyrer Jørd greitt/þa skal su jørd hennar. Nu ef Aureigar tueir koma saman ad Landzløgum riettum/ og Aukist þeim fie/þa hafi þat tuo hlute sem leingur liþer/j Landi og lausum eyre ef vid vtarfa er ad skipta/Eñ helming ef vid

børn þeirra er ad skiptat

Cap. V.

Ef Kona horast.

EF Kona legst med manne audrum enn Bonda sinum / edur skilr hũ vidr hñ saklaust mote gudz Løgum z Rietti/þa hefr hun fyrergiort Tilgiøf sinne / Enn ef Bondi bydur henne samunst/eñ hun vill eigi / þa skal Bondiñ varduelta aullum Fiarhlutum þeirra medan hun lifer/Eñ sidan hun er daud/ taki sa Neimanfylgiu hennar sem Arfi er næstur/og øngua Tilgiøf/ Enn ef þau sættast a mal sin og tekur hann mz heñe/þa fari þat sem mal hennar være ospellat/Enn ef henne verdur sa glæpur optar fyrer þa skal hũ varduelta fiarhlutũ heñar medã hun lifer/þo ad hũ vilie ecke optar vid henne taka

taka / enn sidan fare epter þui sem fyrr seiger. En ef hũ hefr ei fyrr vid þã glæp kiend verid / og heiter hun yfferbot vid Gud og Bonda sinn / og bydur hun bo- nda sinum samuisku / Enn ef hañ vill ei eiga hana / þa hafe hun heimanfylgiu sina / enn aungua Tilgiof / Eñ ef bon- de hennar vill firra hana Heimanfylg- iu sinne / og seiger ad hana hafe fyrr meir sa glæpur hendt / og var su sakar gipt ei fyrre af hans hende vid hana so ad monnum være þad kunnigt þa stan- de hun fyre ein Eide / og hafi hun Hei- anfylgiu sina / ef hañ vill ei vidur heñe taka / enn ei Tilgiof sina. Nu ef giolld koma a hendur odru huoru Hiona / þa a þad med sinu fie ad bæta misuerka sina sem giort hefur / Og ef þau hafa lagt Fielag sin j mille / þa a þad þeirra sem ei hafa Giolldin a hendur borist / hafa iafnmarga aura af oskiptu auaxtalausst / edur þess Erfingiar / þañ tijma er mis-
 daude

Laude þeirra verdur / edur þau skiliast Løgliga / Nu kiemur legordz sauk a þa Konu sem madur hefur sier Festa edur Handsellda/þad Legord sem fyrr giørdist/ꝛ ef hn̄ fær þeirrar Konu/þa a hn̄ Radspell/enn Giptingar madur Riettin̄/En̄ ef sijdan̄ er lagst med henne enn han̄ Handselur sier edur Fester/ Og ef hn̄ fær hennar/þa a han̄ bæde Riett og Radspell/ Enn ef hann fær heinnar ei þa a sa Kallmadur bæde sem fyr skilur. Ef madur geingur i Sæng til Konu/ ꝛ vill koma Legorde a hana / og þo ad han̄ kome ei vilia sinum fram̄ þa bæti hn̄ epter xij. manna Dome.

Cap. VI.

Um Meinbuge

Ef Meinleike sundrar samuist Hiona/mz þess Radi sem. rada

e ad Sudz Løgum/þa hafi huort þeir-
ra sitt fie/Enn ef þau skiliast fyrer þā
Gifskap at Kallmans volld hafa til kǫ-
it/ og vissi hann þat þa er hann Festi
konu/og leyner hann þui þa bæti hann
fyrer suik siin epter xij. manna Domi/
Hafi konan halft enn Giptingar madur
halft/ Enn fyrer huern añann Mein-
leika sem þau Skiliast/þa fari sem fyrr
seiger/ Eñ ef madz fær konu m3 Landz
Løgum riettum/ og giefur j moti henni
Tilgiøf / og fellur fra siidā/ þa skulu
henne lukast siidan Þiing siin ꝛ Heimā
fylgia/af sialfs hans fie medan þat vi-
nst til/Eñ ef þat fe vinst ei til/þa sku
Erfingiar ecki luka af siinu fie/ þuiat
eingin skal sier Konu Kaupa med añ-
ars fie.

Hier Hefur Almenneligt Erfdatal

Fyrsta Erfd

Ver hĩ fyrsta Erfd er Børn skilgieti taka arf epter Fødr siñ & Mødr skilfeigna at Gudz Log um og manna / og sa sonar Son er hñ er skilgietiñ & so Fader hñs nema fader hans hafi adur hafft allann siñ hlut af arfe / & tekr þa sa sõar sõ arf fyrr eñ j adra erfd gãgi. Eñ so sk fie skipta epter Fødur og Modur ad ij. Dætr skulu taka Jafnt vid einn son / og slikan hlut skal taka Sonar son af arfi / sem Dotter ef hañ er til. Nu er einn Son og ein Dotter þa tekur hun þridiung eñ hañ tuo hlute. Enn ef Fader a Jarder epter / þa skulu Syner snuast til Høfud bola / enn Dætur til Utiarda edur Laus afiar / ef ei ero Jarder til / og skal hinn ellste einn eignast Høfudbol / ef hinum hlotnast adrar Jarder jafngodar j sinn

hlut

hlut at Løgligri virdigu/Enn ſoarſo j ſin
hlut þar jarder ſe Fader hs ſlod til/þar
til er hn heþr jaþnt mote dotter. Ennþau
Odul ſem meire ero ꝛ Fader hns ſtod til
þa leyſe. hn eþ hn vill aþ þodr brædru ſinu
þimta hlut mina en verd eru/En ei ſk h
þyrr leyſa aþ Faudr Brædrum ſinum/
enn Fødur þader hans er andadr/ nema
þaudur þader hns verde omage Barna
ſinna/Enn eþ þader miſſer Sonar ſins
edur Dottur/ edur Sonar Sonar/ þa
tekur hn Arþ epter þau eþ þau eiga ei
ſkilgietin Børn epter ſig/ Og þo tekur
Barn Arþ epter Faudr ſinn ꝛ adra hm/
ad þad ſie gietid en ei þætt/eþ þad kie-
mur med lyþe j lios og verdur Skyrk-
Slikt Fie ſem Moder leggur til Barna
ſinna/ꝛ andaſt þau Barnlaus/þa erþe
er hun þat allt epter þau/En eþ Mo-
der er aundud þa eiga Børn hennar
Skilgietin ad taka þat Fie þyrr en Fa-
der. Nu er Dotter Leiginn j Faudur
 Gardi

Garde edr Brodur/þa a hũ huorcki að taka Arf epter Faudur sinn nie Modr ur/vtan hafi slika Myskun sem fader vill giört hafa/edr Broder ef ei er fader til. Nu er ei sonur til arfs/enn til sie Sonar son suo til kominn sem fyrr seiger / og su Dotter sim ei er Leigin/ þa take su er j Faudr Gardi edr Brodr var Leigin halfu minna enn huort hinna/Eñ ef eingiñ þeirra er til sem adr eru talder/þa taki hun so allã Arf sem Mal hennar værj ofspellad. Hueruetna þar sem fielag er hiona j millum / þa skal Gipting Dætra og heimanfylgia greidazt af beggia þeirra fie,/epter þui sem fielag þeirra var giört/Eñ ef ei er fielag hiona j millum/þa skal epter fiar magne huort þeirra leggia til Barna siña. Eigi a fader edur moder at Kuonga Son sinn edur gipta Dottur sijna med meira fie/enn slikt kome þa a hũs hluta þeirra sem epter ero ef þa være

Erfdiñe.

Erfdiñe skipt/vtan þeir loþe sem næst-
er standa arþe/Enn eþ meira er heiman
Giefit þa jafnist þad þa er Arþur tæ-
mist/Enn eþ arþr vinst ei til/legge aptr
til jaþnadar huer sem meira haþde heim-
an enn Log votta. R. B. N. K. Suo
er stadþest ad þar sem madur, þester sier
Mey edr konu ad Gudz Løgum og beg-
gia þeirra samþycki / þa er þau Børn
øll sem hann a mz þeirri konu Løgliga
til Arþs komin/huort sem þau eru giet-
kin þyrer Festing edur epter / vtan þau
sem j hordomi haþa gietin verit/R. B.
N. K. Enn su ein er Løglig þesting
epter þui sem þorn Løg votta enn eingi
aunnr/er madur tekur j Hønd mey edur
konu ad nærnerundum skilrijkum vitn-
um/og þester hann hana mz þeim ordũ
sem þar til heyra/Enn huerier sem aũ-
an veg Binda sinn Hiuskap þa skulu
þeirra Børn eigi Løglig til Arþs vera.
Aunnr Erfd

SVo er annnur Erfd er tekur ættleidingur sa er mz Løgum er til arfs leiddur / og Sonar son skilgietinn þo ad fader hns sie ei skilgietinn / og Sonar Dotter skilgietin ef fader hennar er skilgietinn / og Dottur son skilgietinn ef moder hans er skilgietinn / sinn fiordung huort þeirra bædi j Landi z Lausum eyri. Enn þo ad sonar Dotter sie ein enn þeir allmarger / þa tekur hun þo fullann hlut vidur þa. Nu þo ad einn sie þeirra til enn þau allmørg / þa tekur hann þo fullan hlut vid þau / þo at fleiri sie j ættkuisl- inne annari / Enn ef eitt er þessara til þa tekur þad þann arf allann. N. B. N. K. So z er nu stadfest / ad ættleidings son skilgietinn tekur næst epter ættleiding z þa sem honum standa jafn framm til / þann arf sem ættleidingur var til leiddur ad Løgum / ef hann er audadur / N. B. N. K. So er z skipad þo ad Sonar synir sieu

Tueir edr fleire / þeir sem Fader þeirra var Skilgietiñ / þa take þeir ei meira arf enn Fader þeirra stod til / ef þeir eigu vid þa at skipta sem jafn fram þm̃ standa til. Nu ef þesser ero onguer til sem fyrr voru tallder / þa tekur Dottur dotter Skilgietinn ef moder hennar er skilgietin.

Pridia Erfd

SV er hin pridia Erfd er Brodr verdur Brodur arfe og ero þeir Samfedra og Skilgietner / enn ef Brodur misser / þa tekur Systur samfedra og skilgietin / Nu er Systur eige til þa tekr Moder Skilfeingin arf eptir Barn sitt / Enn ef hun er eigi til þa tekur Frillu sonar dotter Skilgietin / og frillu dottur Son skilgietinn / Nu eru þau ei til þa tekur frillu Dottur dotter Skilgietin / Eñ ef hun er ei til þa tekr Modur fader og Faudur moder skilgietin / Eñ ef huorckj er þeirra til þa tekr Modur

Modur moder skilgietinn/

Fiorda Erfd

SV er hin fiorda Erfd er tekur faudur Broder Skilgietiñ samfedra/ ef fader hñs er Skilgietiñ / og Brodur Son Skilgietinn af samfedra brodur kominn og var hann skilgietiñ/og broder sammæddr skilgietinn ef Moder hans er skilgietin / sinn þridiung huor þeirra ef aller eru til. Skal æ sa fyrri taka Arf er skilgietiñ faudur a edur skilgietna Modur/huort sem helldur leider hñ til þess Arfs fader edur moder/þa hinn næst jafnskylldur/ þo ad fader hans sie frillu Son edur moder frillu Dotter. Enn ef faudr broder er einn enn brodur syner fleiri/ þa skal hann einn taka jafnt vid þa/Nu er brodur son einn eñ faudur brædr fleire/ þa sk hann einn taka jafnt vid þa alla/ Sama mal a broder sammæddur/ og so skal hueruetna upp hedan/at jafn mikit

ſkal taka huer einn j ſina ættkuiſl/þo ad allmarger ſie j adra ættkuiſlina til ſins hlutar/Enn ef eirn er þeſſara til ſem nu voru talder/þa tekur ſa þann arf allan. Nu er eingum þeirra til ſem adur eru nefnder/þa tek: Baudur Syſter ſkilgiet-inn ſamfedra/ef fader hennar er ſkilgiet-inn/ og brodur dotter ſkilgietin af ſam-fedra brodur kominn og var hñ ſkilgiet-inn ꝛ ſyſter ſammædd ſkilgietin ef mod-er hennar var ſkilgietin ſin þridiung hu- þeirra mz fyrra ſkilorde/Enn hlleruetna þar ſem Odals Jord er j Skipte þa ſkal þat Odal taka þat ſem til er borit eins hinn lauſa fie.

Fimta Erfd

Ð er hin fimta Erfd er tekur Moder broder ſkilgietinn ſamfed-ra og ſyſtur ſon ſkilgietinn af ſamfedra ſyſtur kominn/Enn ef þeir eru ei til þa tekur modur ſyſter Skilgietin

sambedra og systur dotter skilgietin af sambedra systur kominn.

Siætta Erfd

SV er hin siætta Erfd er brædra synir takast arf epter skilgietner ef fedr þeirra ero Skilgietner/ og Sambedra/ þa þeir þar næst þo ad fedur þeirra sie frillu Syner. Enn ef þeir eru ei til þa taka brædra dætur skil gietnar mz: fyrra skilorde / Nu eru þær ei til þa take syskina syner skilgietner/ Nu eru þeir ei til þa taka Syskina dæ tur skilgietnar/ Nu eru þær ei til / þa taka Systra syner skilgietnir. Enn ef þeir eru ei til þa taka systra dætr skilgietnar af sāfedra systrū kōnar/ Nu er eigin þessara til | fyrr voru talder þa tekr frillu Son einn edur fleire ef til ero/ og ei j Nor dome gietner edur frændsemis spellum edur sifia spellum nær meir eñ lofad er ad Lögum. R. B. H. K. Eñ ef eingi er þessara til þa tekr Moder ofkilfeigin

arf

arfþ epter Barn sitt/ þad sem hün gät j frillulifnade og ei j Hordome gietid edr sifia spellum / Enn ef hun er ei til þa tekur frillu dotter so til komin sem vm frillu son.

Siounda Erfd

SÜ er hin vij. Erfd er teki födr broder skilgietinn samfæddur og brodur son skilgietin af sammæd dum brodur kominn/ Nu eru þeir ei til þa tekur faudur | Syster skilgietin sam mædd ꝛ brodur dotter skilgietin af sam mæddum brodur kominn.

Attunda Erfd

SÜ er hin attunda Erfd er tekur modr broder skilgietin sammæddr ꝛ Systr son Skilgietinn af sam mæddri systur komin/ Nu eru þeir ei til þa teki modr syster skilgietin sammædd/ og systur dotter skilgietin af sammæddri

systur komen/Verdr huor aftarar arfi/ Og suo er hueruetna þar sem tueir edur fleiri standa til eins arfs ef eingin er sa til er adur er taldur.

Niunda Erfd

SV er hin ix. Erfd er madur tekr arf epter brædrungs barn sitt af samfæddum komner/nema mañi skylldari fiñist/þuiat j þessari Erfdinni nemur hiñn nanari / Þar næst tekr jafnskylldur af syskinum kominn z taki fyr j karl legg eñ kueñlegg/ Eñ ef þeir eru ei til þa tekur madur arf epter systrungs barn sitt.

Tiunda Erfd

SV er hin x. Erfd er taka þeir m̃ sem eru epter brædra børn skilgietner z komiñ af samfæddum/Ru eru þeir ei til þa taki þeir sem epter ero Syskina børn Skilgietner/ Eñ ef þeir eru ei

eru ei til/þa taki þeir menn ſem epter eru ſyſtra ſyner ſkilgietner/þar næſt ſyſtra dætur ſkilgietnar þridia mañi ad frænd-ſemi/z. take æ fyrr ſaþnſkyllder karlmadr enn kona

Elleþta Erþd

SV er hin xj. Erþd er takaſt bræ-dra ſyner arþ epter ſkilgietner eþ þedur þeirra eru ſammædder og ſkilgietner / þa hiner næſt þo ad þedur þeirra ſie frillu ſyner/ Enn eþ þeir eru eige til þa taka brædra dætr ſkilgietnar mz ſäz ſkilordi/Nu eru þær ei til/þa ta-ka ſyſkia ſyner ſkilgietner/þar næſt ſyſtra dætur ſkilgietnar aþ ſammæddum ſyſtrum komnar.

Tolþta Erþd

SV er hin Tolþta Erþd er madr tekur arþ epter brædrungs barn ſitt aþ ſamæddum þedrū komner

 nema

'nema manne nauare ᛫kinnist/Puiat hiet nemur hin nauare Þar næst tekur iafnn skylldur af sammæddum Systrum kom= in/Þar næst tekr madr arf epter Syst= rungs barn sitt/Þa taka þeir men sem epter ero brædra børn skilgietner af sam mæddū komner/Þar næst þeir sem ept= er ero Syskina børn skilgietner fyrr j Karl legg enn Kuennlegg/þar næst þeir sem epter eru systra børn þrimenningar ad frændsemi/take fyr iafnskyllt Karl= madur enn kona.

Þrettanda Erfd

SV er hin Þrettanda Erfd er tekr frilluborin Sonar son/ en ef hin er ei til þa tekur Sonar Dotter frilluborin/ Nu er hun ei til þa tekur Dottur son frilluborin/ Enn þar næst Dottur dotter frilluborin/þa tekr brod= er samfedri/ þa tekur brodr sammædre/ þa Systur samfedra þar næst Syster sam=

sammædd frillubornar/ Nu er hun eigi til þa tekur faudur broder z broder son fyrre samfedra eñ sammædra/ þa hiner næst/Nu ero þeir ei til þa tekur faudur systur frilluborin og brodur dotter med sama skilordi/þar næst Modur broder z Systur son/þar næst Moder Syster og Systur dotter. Eñ ef ei ero þær til þa taki Bræðrungar / þar næst Systkina børn/þa Systra børn fyrre Karlmadur enn Kona. Enn ef þessara misser allra/ þa take þeir sem ad fiorda manne ero at frændseme nema nanare finist skilgietner. Enn ef eingi er til fiormenningur ad frændseme edur nanare Skilgietner þa take Frilluborner. Tekur madur þa fyrst arf epter Brædrungs barn sitt nema manne skylldare finnest / þar næst safn skyllt af systkinum/ þa af systrum/ skal sa fyrre arf taka er af samfæddū er/þa hiin næst frilluborinn/þessu næst taka þrimenningar frilluborner/þar næst

mañe oskylldari/þa þiormeñingar þrilla
börnet þyrr enn vnder Kong gange.

Cap. XIIII.

Ef kyn Mans er Villt

EF sa Madur tekur Arf epter
mann sem meñ hyggia riettañ
erfingia/ & prosast kyn añars
tueggia þeirra annad sidar sañ
ara/þa skal hañ greida erfingia er þad
prosast Fie þat allt sm hñ tok j eignum
edur lausa fie/vtan Landz skylldet edur
annañ Auoxt/ og so skal hueruetna þar
sem adrer taka þyrr arf eñ erfingi riet-
tur/ og þeir þottust eiga þyrer þui ad
Kyn hins var villt.

Cap. XV.

Vm ættleiding

Vm madr bæta Rad sonar sijns og leida hañ j ætt eþ hñ vill/ eþ sa jatar sem Arþi er næstur. R. B. N. K. Nu á hann Sonu skilgietna til arþs sins/ þa ma sa huer jata þyrer sig sem hañ er. xx. vetra gamall edr elldri/ eñ ecki þyrer þa sem Dalner ero edur Yngre eñ tuitug=er/ Ma og sa einge madur jata Arþi vndan sier sem hann er Yngri enn Tui=tugur/ Eñ sa er Tuitugr sem hñ heþur xx. Jolanætur hinar þyrstu/ Tekur ætt=leidingur þa slikan riett sem sa stod til er jatadi arþi. Nu skal sa sem Mann ættleider og sa er jatar arþi/ og sa sem ættleiddr er ganga aller samt þyrer Kir=kiu dyr/ og hallda aller a einni Bok/ þa skal sa madur sem ættleider suo mæla/ Eg ættleidi þennan mann N. til þiar þess sem eg gieþur honum til giallds og til Giaþar / til Sess og til Sætis / og til allz þess Riettar sem ættleidingr a at

hafa epter Løgum. Suo skal Konu ætt-leida sem Karlmañ/ Nu ma leida broder brodr j ætt/ z Fødr broder/broder son/ So megu z fleiri m̄ mañ j ætt leida sem nu var talt/ Og suo ma Kona ættleida sem Korlmadur ef sa jafar sem Arfi er næstur ef hann er fullfijda og Løgrad-andi. Nu skal hann þad fie allt hafa sem hñ er til leiddr epter Løgum a medā þeir lifa er ættleiddu hann allt til þess er arf ber vnder hañ/ Sijdan ber Arfr honum vitne vm Alldr og æfi/ Hann er og skylldr ad færa fram̄ alla þa Oma-ga sem Løgkomner eru adur a þat fie/ Hann er og skylldur ad lysa ættleiding sinne siñ a huerium r. Vetrum til þess er hañ tekur Arf. Enn huer sem ødru vijs er ættleiddur enn nu er mællt þa er sem ogiørt sie z skal ei hall daft.

Cap. XVI.

Ef mad

Arfa tökur
Ef madur Vegur mañ til arfs

EF madur verdur fyrer þeirri villu ad hann Vegur mann til Arfs / edr Rædur manni Banarad fram̄ kominn / þa hefur hann fyrer Vergit þeim Arfi / eñ arfur sa fare sidan at riettum Erfdum sem sa være eingi til er mann Vegur til arfs.

Cap. XVII.

Vm arfa skipte Brad daudra mañа

EF Menn falla j Orustu og kemst eingi j burt / edur drukna señ aller / edur jnne brenna / eda verda fyrer Skridū / fari arfr þeirra sem þeir hafi aller senn latit lif sitt / nema añat profist sijdar medr Lögligum vitnum.

Um

Cap. XVIII.

Hvorsu þara skali Fieskipti epter dauda menn · bielitla

Ad er nu þui næst ad eingi madur ma giefa arf vndan ødrum / vtan þær giafer sem sidar skilur / Viela kaup skal ad vettugi hafa / Eingi skal audrum arf suik giøra / Nu / er madur daudur / þa skal arfi j aunduegi setiast / og giøra skulldar monnū stefnu ad þeir komi þar aller at siøund / og hafi huor sijna skulld j burt slika sem vitne bera honum / Enn ef ei er fie suo mikit þa skulu aller þarnast suo sem tala reñur til / Sa skal meira þarnast er meira atti fie ad honum / Eñ sa er ei kiemr ad siøund / sækie sitt ad Løgū · ꝛ mz vottū og stefni Erfingia til votta saugu ef fie er til / Eñ þeir sem fyre naudsynia saker koma ei at siøund / og er

og er þie ei meira eñ hiner haþa tekit er þyrri komu/þa gialldi þeir apti er þyrri tokü og misse aller sem tala rennur til/ Eñ erþingie sie vidskildur eþ hñ baud til ad Løgum.

Cap. XIX.

Huersu þara skal vm Omaga eyri og Mala Konu

NV er omaga eyrer j gardi & male konu/þa er vel eþ þm vinst badum þie/Eñ eþ þm vinst eigi badum þie/þa skal hun þarnast Gagngiallds og Giaþar/ Eñ eþ ei vinst þie j alla stadi/þa skal sa mest þarnast er mest atti ad honū/ So Kona hans sem adrer hñs skulldunautar/Taulu skal haþa til þess/nema madr ætti ved j einshuerium grip þa a hann þañ þyrst ad haþa. Nelldur skal Kona

þarnaſt tilgiøff ſijna enn þeir meñ ſem
ffyrr attu ffie ad honum enn hann ffieck
heñar/ Þuiat eingin ſkal ſier konu kaupa
mz annars ffie/ Nu ſkal hũ hafa heim-
an ffylgiu ſijna eñ omagi ſitt ffie/ Nu
er ei ffie ſuo mikit/ þa miſſe ſuo huor-
tueggia ſem tala reñur til epter ffiarmag
ne. Eingi a ſkullder ad gialldа epter hñ
ſem hañ tekr ecki ffie epter/ huorke ſon-
ne annar madur/ Nu eigu hion ffielag
ſaman og deyr annad tueggia þeirra /
þa ſkal ad helminge huert þeirra ſkulld-
um gegna. Suo ſkal og omøgum þeim
ſkipta er þau hafa mz arfftaki edur mz
ffulgu tekit a ffied / Eñ eff þeir omagar
hafa komit a ffied ſem hũ var arfftake
epter eff þeir ætti ffie epter / þa ſkulu
þeir arffi ffylgia æ mzan ſa arffr vinſt.
Sijdan huerffi þeir omagar til þeſſ ſiñ
ffa a ffyre Laga ſaker fram ad fœra. þa

Um

Cap. XX.

Huor vardueita skal omaga og fie hans

Ef sa Madur andazt er hann a baurn j omegd/ þa skal sa veita vørd børnum og fie sem Arfi er næst/ huortsem helldr verdr fiarhalldz madur Kalmadur edr Kona/ Hann skal lata virda Fie þat allt vf. skynsama menn/ og hafa Vitne til vid huerju hann tekur/ Nañ skal þar aungu af looga adur virt er/ nema hun daudi hafe Ku att og þurfi j buit ad kaupa annad huort Ney edur Mat/ þat skal huorutueggia kaupa ef þarf. Fiar vardueitzlu madur er ei skylldur ad taka vid abyrgd a Bunade fyrr eñ ad næstū far-døgum epter er hinn er Andadur/ Fiar vardueitzlu madr skal ei færa fie omaga vt. Fiordūge/ nema hū fae fullañ vørd-

Nu mañ þñ er þar eigi Jarder ꝛ Lausa godz ad þar sie Fie golldit sem hñ tok/ þa er Ómage er Riettnæmr/ vtan Fie sie j fleirum Fiordungum/þa ma Fiar-halldz madur þangad færa ad osekiu sem mest er fie/edr þangad sem Jarder eru. Nu ef sijdā ber arf edr riettar fat vnder hinn vnga mañ/edr kiemr Nualz a reka hans / þa skal þat virda / og er Justæda þui meire/Eñ ef hañ sest j o-virdan Ómaga eyre / þa skal hinn vngi madur hafa fie sitt suo mikit sem hann fær vitni til/ꝛ allan auoxt a fie sijnu/ Nu hefur hann ei vitne til leggi hinn fram slijkt fie sem hann vill/ og suerie fullañ eid ad þa hefur hiñ vngi madur allt slijkt er hann a/ꝛ ij. skilrijker menn med honum.

Cap. XXI.

Huǻsu mikid fie skal standa fyre Ómaga

Nu

NV virdiſt þar fie ſuo at þat er j ſ͞nſtadu Eyrer full fim̄ Hundrud fyrer omaga hüern j Jørdu edur þui fie er han̄ ma Voxtu edur nyttſemd af hafa/ vel er ef meira er þa ſkal hn̄ þat fie taka/ Skal þad fie hüorcke vaxa nie þuerra/ Giallde ſlikt fie ſem hn̄ tok/nema oma∙ ge eige ſuo miklar Jarder edur Lauſa godz/ ad frændum hn̄s virdiſt hn̄ hard∙ liga halldin̄ af þeim forlags Eyre ſem fyrr ſkilz/þa ſkal ætla hm̄ Klæda verd/ og vel ad hallda hn̄/ꝫ þeim fyrer ſtarf ſitt er fiarhalld hans hefur ſo at hn̄ ſie vel halldin̄ af/og a þa Omage allan̄ a uøxt fiar ſins/ En̄ frændur hn̄s hygge ad a huerium Tolf manudum hüerſu med fie er farit/ꝫ fae ødrū ef ſa dug∙ er ei til med fullū vørdſlum er adr hell∙ dur/og ad ſa leggi fullar vørdſlr j mote er vid tekur/Enn ſa a fullar vørdſlur er ſafnmikit fie a ſkulldlauſt ſem Omagin̄

a ſa

a ſa er ꝼiar halld þarꝼ .N. B. E. K.
Erꝼingia er riett ad hallda omaga eyri
eꝼ hann vill/þo ad hann eigi minna ꝼie
eñ Omagiñ a/ eꝼ ſkynſømum mønnum
virdiſt hann ohættur ſkulldunautur. Nu
eru omagar adrer a ꝼienu/þa ſkulu þeir
neyta auaxtaña/ nema þeir verde miñe
þa ſkal minkaſt Inſtædan. Eñ eꝼ Fader
edur Moder/ Brædur eda Syſtur koma
a ꝼie hins vnga mans/og eꝼ hñ er arꝼ-
tøku Madur þeirra/edur þeir hans/eꝼ
þau ætti ꝼie epter/þa ſkal ættla honum
ꝼorlags eyri þar til hann er xvj. Vetra
gamall/ Enn þau haꝼi ſier til atvinnu
ſem þau þurꝼa þat ſem auk er/ Enn ei
er ꝼiarhalldz madur ſkylldur at taka adra
omaga eñ nu eru talder a ꝼie hins vnga
maus/mzan hñ a ꝼiarhalld hans.

Cap. XXII.

Vm Omaga Eyre

Nu

M Ø eþ ei vinst jnstædu eyrer til Fim hundrada/þa skal omaga neyta x. Aura a xij. manudū hueriūm þar til hann er xvj. Vetra gamall/þa er hū matlauna madur/Sijdan skal þat minka Jnstædu sem vid leigu þarf ad leggia til þeirra x. Aura er fyrer omaga skal leggiast a hūium xij. Manudum. Nu þo ad omagi eigi eckj annad fie enn Jord þa er Tiu aurar takast aþ j Landskylld/ þa skal þo eckj minkast jnstæda/ Enn su virding sk standa vm Jardarleigu sem hid fyrsta Ar var vird / huertt sem leiga vex eda þuerr. Fiarhalldz madur skal eigi fella audrum fie ad hallda/Enn eþ hann selr audrum manī fiarhalld omagans j hendur/ þa a hinn vngi madur heimtu fiar sijns ad huorum er hañ vill/Fiarhalldz manne sijnum/edur hinum er aþ honum tok. Enn eþ madur lætur Omaga eyre lausan/ nema dæmdur sie vr hendi honū

Loge

Løgliga/þa skal hañ setia sitt bie j ved
byrer. Nu ef bondi er daudur/enn kona
hans lifur epter / og er ei bie meira enn
hun a ad hafa/ þa skal hun veita vørd
børnum sijnum bielausum/Enn ef hun
a auñur børn þa huerfi þau til baudur
brænda sinna epter Løgum.

Cap. XXIII.

Huersu vm̃ arfa skal fara ef Erfingi
er ei nær

HVeruetna þar sem madr and-
ast/og er Erfingi eigi nær at
kalla til Arfs/þa skal sa arfr
standa virdr j þess hemile sem
Arfur er ad / þa er madur er Dainn/
med fullum vørdslum og auextum/ þat
til sem riettur erfingi kiemur til / edur
sa er.med Løgum a þess Arfs vidtoku
madur ad vera. Nu andast Utlendskur
madur

madr hier/af Noregs Kongs Ryke/þa skal hann arf taka hier til burtt flutningar epter hann hinn skylldasti frændi hans þeirra sem þa eru hier/En ef oskylldari madur tekur eñ þrimenningur/þa skal hann fullar vørdslur j mote fa/ at sa Arfur skal ad skilum fara. Nu er einge Frændi til / þa skal taka Fielage hans Arf/sa sem Løglig vitni hefr til þess ad þeir attu fielag saman er hiñ do/ Nu er sa ei til þa skal taka Styre madur Eru þeir fleire enn einn þa skipte þeir ad jafnadi sijn millum / Skal allt þat fie virda sem eigi taka erfingiar vid/ huert sem þat er arfur edur vijgs bætr/ edur añnat fie / og flytia suo j hendur eiganda/og abyrgist ad onguu/enn vardueiti sem sitt fie/ Sijdan skal erfingi umbuna honum fyrer starf sitt suo ad hann sie vel halldinn af / Nu eru þeir aunguer til sem adur eru talder /þa skal bonde sa sem hañ er a vist mz / taka þat

þie virk/og abyrgiast/ og hafa vorru af þar til sem erfingi kiemr epter/edur hñs Løgligur Vmboðs maður/ Suo skal og fara vm̃ arf Danskra mañа og Suenskra ef þeir andazt hier/Enn af ødrum Tungum, ein Danskre/skal einge madr að frændseme Arf taka hier/ nẽa Faðer/Sonur edur Broder/nema þeir hafi Løglig vmboð til/ Eñ ef eingi kiemr til jnnañ x. Vetra þa take Kongur þañ arf allañ ad riettu.

Cap. XXIIII.

Vm Vmboð að løgum ꝛ Fie þeirra er Vtlandz deyia

EF vor Landi vill fara af Landi j burt/ þa skal hann fa Vmboðz mann til allra mala siña/ suara og sækia og so varðueita þie sijnu þui sem hann a hier a Landi epter

epter/Skal þat vmbod halldast iij. Vetr
enn eigi leingur / Og þo ad þeir hafi
leingra maldaga a giøruã / þa sie sialf
tekid vmbod af og taki erfingi vid/ N.
B. G. R. Endur nyia ma vmbod at
lidnum iij. Vetrum/ huert sem hann er
Vtan landz edur Innann / Nu andast
hann fyrre vr/ Þa eigu arfar hñs vid
ad taka er þeir sannfrietta andlat hñs/
Eñ ef vmbodz madr tortrygger fráfall
þess er af Landi for/ þa hafi arfi eins
Vitni til þess er sueria vill ad hñ hyggr
þad satt vera. Nu ef vor Landi andast
vtan Landz / huar sem þad er/ þa skal
sa madr taka þad fie er þar er sem skylld
astur er þeirra manna er vtferd eigu/
Nu er eigi frændi til þa skal taka møt
unautur hans til vthafnar sa er vt æt
lar/ Eñ ef eigi er sa til/ þa take sa madr
er af þeim Fiordunge er med fullũ vørd
sum/ad sa arfr skal ad skilum fara/ hñ
skal øngua mutu til þess giefa/og øngu
 af þuí

aþ þui þie looga/ nema þui sem þarf til vtþerdar epter þuilijkañ mann/ epter sidvanda/nema hñ haþe sialþur annad tad þyrer giørt/ Nañ skal lata virda þie þat vj. Skynsama meñ þria Jslendska ꝛ þria Nusþasta/nema ei sie Jslendsker menn til/þa virde Nuſþaſter menn ein/ er/ Nñ skal lata þar þie virda sem mest er saman/ꝛ þæra ei vr þeim Gardi adꝛ þie er virtt/Med sama hætte skal hann lata virda þat þie sem añars stadar er/ Skal allt virda til gangs silþurs slijks sem þa þellur aþ Kongs stedia/ Nann skal veria þui þie sem ovarit var adur/ til þeirra hluta sem hingat er vartt/ og geyma sem sijns þiar/og abyrgist ad øngu/og haþi þyrer starþ sitt þa er hann kiemur vt svo ad hann sie vel halldinn aþ epter vj. manna virdingu/Enn eþ eingi er sa til sem adꝛ er taldur/þa skal Gardz bondi hans taka þad þie virtt ꝛ og abyrgiast sem sitt þie/ og haþa gagn

aþ þar

ef þar til sem Erfingi kiemr epter edur hans Løgligur vmbodz madur/og gialldi honum þa slijkt fie sem hann tok / Ef huorgi kiemur til Løgligur vmbodz madur nie Erfingi hins Dauda jñann x. Vetra þa eignast Kongr þann arf allann/Nu andast madur a Saxlandi/ edr sunnar a Einglandi/edr j Eyium vestr/ edr j Dyflinne/þa er madr ei skylldr ad lata virda þat fie fyrr eñ j Noregi/Nu er þar nanare madur fyrer / þa skal sa taka vid fienu og flytia til erfingia/ eñ hinn skal hafa afla þann sem a er ordinn huar sem hann tok fied.

Cap. XXV.

Huersu Arf skal sækia ad Løgum

Arf skal sækia j þeim Fiordungi sem Arfur er Dainn/ Enn ef madur leider votta j

ødrum Fiordungi enn Arfur er Daiñ/ þa hefur hañ þeim fyre skotid/ Nu sitr madur j Arfe ⁊ leggur Dom fyrer/ eñ annar kallazt til kominn ad Løgum / þa skal sa Stefna hinū Heimstefnu rietta/ og krefie hñ Arfs ⁊ vtfarar er j sitr/ Nu vill hann ei vr Arfe fara / þa skal hann Stefna hm̄ Þing fyrer Ran og j setu/ Og ef þa fullnast honum Vitni ⁊ gaugn øll til sins mals / og kiemur ecki Anduitne j mote/ þa eigu Þingmeñ hm̄ Arf ad dæma/ eñ hiñ skal giallda Krōgi vj. Aura fyre þad hñ lagde Dom fyre arf þañ er hñ atte ecki j/ Nu vill hann eigi vr arfi fara/ þa skal hinn æsta sier þingmenn lids/ so ad hann sie full lida ad færa hann vr arfe sinum/ Sekur er huer Eyre vid Kong er honum syniar til farar/ Nu koma þeir þar og ver hñ arf Oddi edur Eggiu/ þa er hann sekur F. Mørkum vid Kong/ Enn hinn huer sekur vj. Aurum vid Kong/ er forstod

veitel

Veiter mz hm/ Nu beriast þeir þa er huer Vilægur sa er þyrer stendur arþi dæmdum/ enn hiner aller þridhelger er, til sækia.

Cap. XXVI.

Um Arþ sokn

HVeruetna þar sem madr fallar ei til arþs þyrer þaþrædis saker/og er þo til komiñ/ þa haþi hñ sottann arþ sinn jñañ ſ. Vetra þeirra sem hñ er innan Landz og vr Omegd/ eþ hann heþur Vit til/ nema skylld naudsyn bañe. Nu eigu meñ arþi ad skipta / þa er vel eþ þeir koma aller til er hlut eigu j ad skipta þm̃ arþi/ Nu koma sumer enn sumer vilia eigi þara / þa skal giøra þeim steþnu til ad skipta/ ꝫ þo ad þeir komi þa ei til þa sk skipta þyrer vottum og hluti a leggia/ þa skal hann þñ hlut haþa er þa hlyti

 hañ/

hann/Nu kallar hann miſkipt edr ſeiger ad hann haſi leynt þie/þa ſkal hn̄ ſynia med Lyrittar Eide.

Cap. XXVII.

Nuerſu madur ſkal rydia ſig til Arfs

NV leikur a tueim tungum hut madr er arfgengr edr eigi/þa ſkal hann ſteſna þeim Þing er honum ſtendur fyrer Arfi/ þa ſkal hann niota votta ſinna ad hann ſteſndi honum þangat/ þad ſkulu og ſo vottar hans bera/Vier vorū þar j hia ad Moder hans var feſt Løgliga j þeim ſtad/og neſne ſtadinn/þa eiga þingmeñ honum arf ad Dæma/ Nueruetna þar ſem madur vill ſig til arfs færa/ leide votta ſijna til ꝫ ſteſni þeim audrum til er þeim arfe eru næſter/ Enn ef hann ſteſnir honum eigi til/þa er vottum hn̄s

fyrer

þyrer ſkotid/ Þar ſkal vm arꝼ dæma i n
arꝼur er Dainn/ edur Jarder eru/ edur
bu hins Dauda/ X. B. N. K. Eꝼ
annad huertt Hiona kann ꝼra ad ꝼalla/
þeirra ſem x. Vetur edur lengur haꝼa
ſaman verit/ og haꝼa þau jaꝼnan halldit
ſig ꝼyrer Løglig hion/ þo ad huſkapur
þeirra haꝼi eigi ſkilriſkliga verit lyſtur
edur a malgadur/ og eigi helldur brgdar
ꝼleygtt verit medan þau liꝼdu bædi at
hun væri hans ꝼrilla edur Horkona/ þa
ſkal Barn edur Baurn epter verandi/ i
arꝼ ſetiaſt og halldaſt ꝼyrer Skilgietin/
þo ad ei liꝼe ꝼeſtar Vottar. Einge ma-
dur ſkal ꝼie ſkipta edur Arꝼe epter an-
an ꝼyrr enn þeſſ er leyꝼe til er adur a/
nema menn ſiae ad med ſpiollum ꝼer/
Enn eꝼ madur heꝼr vit til/ og er hn heil
ꝼær og Aul ꝼær og ma han rada Bue
ſijnu og Kaupum / þa ſkal han ſialꝼur
Fie ſijnu rada/ og ma þui einge madur
ſkipta/ Enn þott nockur ſkipte þa ſkal

 þat

Cap. XXVIII.

Hueriar giafer halldast meigu at Lögū

NU skal þær Giafer telia er halldast meiga/ Þar giafer skulu halldast sem Kongur giefur off edur vier giefum honū/ Giefa ma madur og Vingiafer ad sier lifanda/ Nesta eda Pyn/ Vopn eda huilijka Gripi/ Suo og Klædi/og afsifiar hann sier/ þo suo ad vj. skynsømum mønnū virdist eigi arfsuik giør vid Erfingia/og ef so er giefid/ þa ma þa Giøf eingi madur riufa/Eñ ef hiñ þeiter launū fyrer þa ma þad heimta/ Huer madur ma giefa Fiordungs giøf af fie þui aullu sm̄ honum hefr aflast/ suo ad meira er enn hann hefur ad erfdum tekit/bædi i Lande ⁊ i Lausū eyre/ huert

huert sem hann vill Børnum sijnum skil gietnum edur audrum mönnum/ennu ef hann vill þad / Enn Tiundar giøf af suo micklu fie sem hañ hefur at erfdum tekit bædi j Landi og Lausum eyre/ þo ad hñ spyrie ecke erfingia ad/huert sem hann er heill edur siukur ef hann mæler af vite/ Enn af Fiordungs Giøf edur Tiundar giøf skal þat fyrst luka er madur giefur Gudi fyrer Sal siñe/ huerium manni sem hann giefur Løggiøf sijna fyrr.

Hier Hefur Framfærslu Balk /huerier Omaga eiga med Løgum fram ad færa

Cap.

Cap. I.

VER MAdur a fram ad færa Fedr sinn ꝫ Modur/ hũt sem hn̄ er Skilgie- tinn edr Frillu bor- inn / og suo Børn sijn, Nu a hañ eige suo Fie ad hann meige annast þau/ þa skal hann þo til leggia allt slijkt sem hn̄ þarf ei til Matar sier og Klæda/ Og sie þau færd med þessu til lagi þeim a hendur er þa er næstur Arfe og För- lags eyri a til, Ef madur a sier tueggia Missera biorg og þeim er adur erd a Fienu/ þa skal hañ fram̄ færa Syskin sijn/ ef hann a og fyrer þau tueggia Missera biørg er þa biodazt a Fied/ef þau eru hans arfar edr hn̄ þeirra arfi/ Fra þessum Omogũ skal madur ei seliast arfsalt

Arþsale/x, øngum þeim er adr eru kom-
ner a þied/edur þann er Arþtøku madur
epter edur þeir hans/og sie þeir þa O-
magar/ Eñ þo ad hann Seliest þa skal
þat ei halldast/ og seigia Løg þad Arþ-
sal laust / Enn þa er tueggia Missera
biørg er hálþt Fiorda hundrad er ættlad
Karlmanni enn halþt Þridia hundrad
Konu/huert sem madur er Vngur edur
Gamall/þegar skal honum þullañ For-
lags eyre ættla er hann má ei vinna sier
þulla þædu þo ad hann meigi nockut til
Gagns vinna þeim er hñ er. mz / Enn
eþ Omagar er þirinari þa skal sa þram-
þæra er arþi þeirra er næstur eþ hañ a
Forlags eyri til/ Nu harþ sa Madur
Framþærslu er oskylldare er enn þyrr
seiger/edur Primeñingur x þar i mill-
le/ þa skal ætla honum þiøgra missera
biørg/Enn eþ Omagi er oskylldari enn
Primenningur þa skal ættla honum vj.
Missera biørg/ Eñ eþ Omagi er Fiør-
menni-

mekingur þa skal ættla hm̃ viij. Missera biorg/so mikit a huerium xij. Manuðu sem fyrr seiger/bæde þeim er fyrer ero a Fienu og so þeim er þa kiemi a fied/ Skal allt til virda vtan Busgøgn og Verkfære ⁊ einfølld Klæde bæde Dag og Nott / Nu er nockur þessara Arfe añars huers sijn j mille/þa skal ei meire Forlags eyrer fyrer þeim standa adr hañ er skylldur hañ fram at færa eñ fiogra Missera biørg / þar minne sem fyrr seiger/ Nu minckar Forlags eyre fyrer manni sijdan Omagi kiemur a hendur honum/þa huerfi Omagar af Fie hñs epter riettri til Tølu/þeir fyrst sem O-skylldaster ero. R. B. E. K. Eigi skal Omaga telia framar enn a þess Fie Niona sem Omaginn er skylldur/⁊ hù-fi af fienu þegar hañ er xvj. Vetra/ef hañ er heill og Verkfær.

Cap .II.

Vm Hiona framfærslu sijn á mille og vm Prot

Skylldt er hvert Hiona annad fram at færa á Fie sijnu/ huḿ Hiona sem þat er ad framfæt slu þarf/ verdur Sott/ edr fær annan Kranckleika. Enn ef þau hafa mz minna Fie saman komit enn þau ætt i til þriggia hundrada badi saman/ & allz dre vrdu þau so Rijk ad þau ætti Kon gi Skatt ad gialda/ þa sie hvert annars Handbiargar Omagi/ edur flyktest med Hrossi ef þau fa ei fyrer vnist/ & þeirra Born skulu ei á Hreppa seigast/ ad medan þau fa flutt mz fyrra skilordi/ N. B. H. K. Par skal Prot heita sem Omagin er / þa er sa andast fra er med handbiorg sinni atti Omagan fram ad færa edur fyrr sogdum flutningi. Nu sæker Prot Bonda i Hieradi / þa skal skipta Omogum þeirra epter þui

sem bielag þeirra var giørt/Skal Moder bæra Omaga sijna a hendur brændum sijnum þeim er Arbi eru næster/ eb þeir eigu bie edur borlags eyre til suo mikin sem byrr skilur/Enn eb ab geingi borlax eyrer ab þui bie/þa skal hann taka Omaga suo marga sem hann a borlax eyri til. En þeir sem umbram eru/bæri þeim a hendur sem arbi eru næster/ eb þeir eigu borlags eyri til. Enn eb sa a ei borlags eyri til/þa skulu omagar bara bram j ætt/til þesser a borlags eyri hitter. Suo skal og bara um þa omaga er byrri taladi um/at þeir skulu bara bram j ætt/Mz sama hætti skal z skipta þeim omøgum er bedrū bylgia. Nu bester madur Omaga j vist/þa skal þad halldast/ Enn eb hann vijsar honum vr vist/ og lætur hañ ganga a batækri bæa j mille/ þa skal hann giallda Kongi vj. Aura/ og vardueite þo Omaga sem mællt er. So skal og huer gialla/sa madur er ganga

ganga lætur sinn Omaga a þalæki bæiä j mille sem nu var skilt. Enn ei er madz skylldur ad þæda edur þulgu þyrer ad jña þyrr eñ hañ veit ad hañ er hans Omagi Suo skal og Omøgum j ætter skipta eþ annad huort Niona er andat.

Cap. III.

Nåsu meñ skulu skipta Fielausũ omøgũ

NV skipta meñ þielausum omøgum sijn j mille/huar sim þeir skipta/og hluta sijdan/ þa skal þad skipte halldast þeirra j mille sijdan / mz huerium sem Andast/þa skal þad þess Nyt/Suo þo ad meire Omage verdi enn þa er skipt var/ þa Abyrgist sa þad er hlaut/ þeir skulu Aurþũ þylgia eþ sa er Omagi er Fie a

Cap IIII

M. Nuersu

EF Madur kiem̃ j Omaga ſkipti þa er hañ er vr Omegð/ z er hañ þa xx. Vetra gamall/ og a að taka við Fie ſinu og ſiarhalld ſitt huerium er hñ vill/ eþ hñ kann ei ſialþur þyre að ſia/ og ſuo aull oñr þorræðe þiar ſins/ Eñ eþ Kallmaðr Kuongazt yngre eñ Tuitugur / þyrer vtan Frænda ſinna Rað/ haþe þyre giørt Landzſkylldum ſinum/ og aullum auexti þiar ſins við Erþingia eður Fiarhalldz mañ/ Nu kiem̃ ſa Omagi a henður manne er hñ a ei að varðueita/ þa ſkal hann þeim heim Steþna er varðueita a/ Suo ſkulu vottar hans mæla/ Hier er ſa Omage er þu att þram að þæra enn ei ſa er hingað þærðe/ þa ſkal hñ þela honum a hendi Abyrgð þeſſ Omaga. K. B. H. K. Eigi ſkal þurþa að Løgbioða Omaga þleirum enn einū/

vtan sa syne med Skilrijke j Løgligann
Stefnu dag/ ad nockr standi jafnfram̄
honum þeirra sem fullann forlags eyri
eiga/ Skal þat þa ecki Dæmast framar
a hañ enn epter riettri til Tølu. Nu
kiemur Omagi a hendur mañi vtan Løg
mans Vrskurd edur Þingmanna Dom/
giøre huert er vill/ lati fara aptr a Hæl
ella til Þings / og mete Þingm̄ huert
fara skal/ enn ef a hæl færet/ þa flytie
aptur ad søm̄ Nattstødum sem þangad
for til hans / Sekur er huer Eyri vid
Kong er ei vill vid taka/ Nu sa er eigi
vill vid taka/ Bæti epter Laga dōi full-
ar bætur og suo Þegn ef hinn Deyr af
Biargleyse/ X. B. E. K. Ef madur
Rang færer Omaga/ gialldi þeim full-
ann Kostnad er til var færdur/ allann
slijkan sem hann hafdi fyrer. Nu eigu
menn Omøgum ad skipta/ ꝛ vill annar
skipta enn annar ei/ þa skal sa er skipta
vill stefna hinum til Omaga skiptis/ ꝛ
 ef hē

eþ hann kiemur þar þa er vel/ Enn eþ hann kiemur ei/þa leidi hiñ Votta sijna ad hañ heþur honum þangat steþnt a þñ dag /Sijdan skipti vj. skynsamer menn þeim Omøgum/og leggi hiũti a/& haþi hñ siñ hlut j burt/enn abyrgi hinũ sinn hlut er ei kom til.

Cap. V.

Vm Omaga framþærslu & eþ hann a Fie epter

EF Madur þærer fram̃ þann Omaga er hann er skylldur til þyrer Laga sakier /þo ad añar sie Erþinge/og bere sidan Arþ edur Riettar þar vnder þñ Omaga / edr med huerium hætte hm̃ aþlast þie / Og eþ sa a þie epter er fram̃ er þærdur þa er hañ andazt / þa skal sa er Omagann þærde fram̃ edur þess Erþinge/taka A‑
naþta

naxtalaust slikt sem hñ lagde hyrer hñ/ enn Erfinge slikt sem auk er. Nu veiter Madur manne hyrer Gudz sakier / hñ er hñ er hyrer Laga sakier ei skylldr hr- añ ad hæra/ha skal Gud hat aumbuna honum/eñ koma ei Fie hyre huorke vid hann nie vid hñs Erfingia.

Cap. VI.

Vm Børn Vtlenskra maña hier a Lãde

EF sa madur a barn Omaga vt Frilluborinn hier/ er hann er Norrænn edur Niallendskur/ Orkneyskur edur Færeyskur/ & huadan sem hann er vr Noregs Kongs Rijke/ Og ef Barn er hædt adur hann her j burt /edur veiter hann vidgaungu ad hann er hader hess Barns ho ad hat sie sijdar hædt/ha skal hañ leggia epter Peninga/so ad Barnit hafi hulla hialp

sier til Fosturs næstu xij. manudi/ Nu
bædist barn sijdan hann er j burttu / og
hefur adur ecki rad byrer giørt/ þa skal
Rita j þañ Kaupstad er sa madr Sigl-
di af er þad barn a/ᴛ skal Syslu mad-
ur/Radzmadur edur Gialldkeri j þeim
Kaupstad senda Peninga j mote þui
Barne / og suo byrer þann Kostnad er
adur hefur byrer þui habdur verid/af
sialbs hans Fie/og suo j mote þui bar-
ne er adur var bædt. R. B. H. K.
Þad er Stadfest j Løgum/ad aller þeir
Fatæker menn sem med Bonaruøl gan-
ga og þiggia Aulmusu/ eru skyllder ad
leida Børn sin/edur añann veg ad bly-
tia epter þui sem skynsamer menn sia at
þau ba orkat/og so Fødur siñ og Mo-
der/ Vtan Son edur Dotter vinne sier
adur tueggia Mañsera biørg/þa eru þau
eige skylld ad ganga a batæke medr þm̃
Fødur edur Modur.

Cap. VII.

Um flutning Fatækra Manna

FAtæka men̄ þa alla sem frændr þeirra hafa ei forlags Eyri fyrer þa ad leggia / og sialfer eiga ei fie fyre sig ad leggia / ꝛ ei eru færer ad flytia sig / þa er hu̇ Bōdi skylldur ad flytia þa og fæda / epter þui sem Hreppstiornar men̄ giøra rad fyrer / Einuirki er skylldur ad flytia sem fullur Bondi / Suo þarf Fatækur madr Gudz sem hinn er meira a / ꝛ flytie epter bod. burd aller / huer vr siinum Bæ / sa fyrstr er fremstur situr a Bodleid / og flytie til næsta bæiar / Sekur er huer Eyre vid Kong ef hann flytur ei suo. Nu flytur hann j Audn edur þangad sem hinn fa. tæki deyr af hn̄s fylgd / edr Skynsømū mønnum virdist af hans Vølldum ordit hafa / og so ef hn̄ viissar fatækum man̄e

fra sier og vill ei Herbergia hñ/og deyr
hiñ fatæki af þui/Sa er ad slijku ver-
dur Vitnisfastr/sem Gud lati ei verda/
þa skal hann bæta þann mann fullum
botum / Erfingium hins Dauda epter
domi skynsamra maña epter Atuikum/
og suo Kongi Þegn / Og ackti þeir er
dæma Innuirdiliga dom sinn. þar vm/
at slijkar Ohæfur meigi ei ofmiøg j O-
uenin dragast. Nu vill hinn ei vid taka
er fyre sitr/edr inn lata leida/ þa nefni
sa Vitne til er flutte/ og abyrgi hinum
sidan er vid skyllde taka/ þa er hñ vid
skildur. Enn ef hinum fatæka manne
verdur sidan/annad huort ad hañ Deyr
af froste / edur Vijsa dyr edur Hundar
til bana þa er þat þess böda abyrgd er hñ
liet vti liggia. Eigi skal Fatæka m̃ flytia
sidan Solu er sett/Sol skal vm Sum-
ar rada/enn Dagr vm Vetur. Eñ þeir
sem sig flytia sialfer/ hafe Hus heimil
a Veturiñ þa er halfrøckuid er/Sekur
er hñ

er huer ij. Aurum vid Kong: er syniar/ nema hinn Fatæke deyie vte/þa sie vnder laga dome/nema sialfur hafe j fyrstu visad sinum Omaga af hende sier/ þa Abyrgist hann ef hañ hefur fullañ Forlags eyri fyrer hann ad leggia/Pad er og einkanliga bodid/ef fatækur madur verdr Siukr og beidist Prestz fundar/ þa er Bonde skylldur ad fara epter Preste/ & flytia ei hiñ Siuka vr Husū sijnum/fyrr eñ Prestur kiem: til hans/ Sekur er Bondi iij. Aurum vid Kong ef hañ fer ei epter Preste/ nema naudsyn banne. Enn ef Prestur vill ei fara þa abyrgi hann honum mz vitnū. Nu skal fatæka menn herbergia vm nætur/ enn reka ei vt sijdan Solu er sett/ Eñ ef nockur Nyfur þa skipan vm fatæka menn/þa er sa slijku sekur sem adr vottar / og gangi til Skripta / og bæti vid Gud er hann villdi ei hialpa Christnum manni.

M v. Cap.

Cap. VIII.

Vm Arbfals Kaup ad Løgum

EIngi madr skal kaupa Arb vð ad audrum/þuiat optast verdr þad nockrum Viela kaup/En̄ þo ad nockur kaupe þa skal ei halldast/nema sialbur leyse sinn Arb til þess ad ættleida brænda sinn/þuiad þn̄ Arb a huer ad haba sem GVD vill ad hann verdi Erbige ad. Seliast ma madur Arbsale eb hn̄ vill/ eb einginn er sa Omagi er hann a bram̄ ad bæra/ edur bær þeim adur stadbestu/medr þui mote ad vȷ: Skynsemer men̄ giore þad kaup med honum og þeim er vid tekur/ so ad þeim þiker ei Arbsuik giør vid Erbigia/Og so þo ad adrer giøre ei þad kaup med þeim/eb Erbingi lobar/og sie han̄ bullttjda madur og kaupum sinum radande/ En̄ sa er Arbsale vill seliast/skal

byrst biodast hinum Nanustum brændū sinum vid Vitne/vid sier at taka/þeim sem bullar vørdslur hefur / nema hann vilie, giefa j Klaustur,/ eda til Byskups Stola/þa ma hañ giøra þad þo ad hñ biodist ei brændum/ og suo þo ad adrer giøre ei Kaup/ef Erfinge lofar/ef hñ stadfester Omaga sijna adur.

Cap. IX.

Um Løghreppa & Hrepstiornar menn

Laughreppar skulu vera sem at fornu hafa verid/ Eigi færri Bændur j hrepp enn xx. Skal eingi þeirra eiga minna fie eñ x. Hundrud/ Riett er ad skipta hreppum smærra til Tiunda & Matgiafa ef þeir vilia/Fim meñ þa er best þikia til fallner skal nefna til ad hafa Stiorn og forsia fyre þui er Hreppnum vardar/.

og ad skipta Tiundum øllum og Malegiøfum þeim er fatæker menn eiga/ Og af Heilagra daga veidum/ Þeim monnum skal fyrst Tiunder ættla er aungua eigu frambærslu men/ z eru þo þar Hrepps menn/ Sijdan þeim er þeim þiker mest Þørf/ ef betr vinst. Enn þeir eru þar Hrepps menn sem þar hafa vppfædst/ edur þar sem Erfingi hans er vistfastr Primenningur edur nanare/ En ef þeir Omagar eru frambærslu lauser sem øng vann eiga Primenning edur nanare þn̄ sem vistfastur er/ þeir eiga jafnheimilā flutning sem fyrr seiger j aullum Hreppum/ þar sem þm̄ þijkier sier mest hialpar von. Ef Omagi er færdur a hendr manne edr settur nidr j Hrepp ad Ologum/ edr huert annad mal er madur þikest Þings vid þurfa/ þa skal sa Þingi rada er Þings þikist þurfa/ þa skal þat bod huer bera enn eingi fella/ og a þad ad fara mz Vetur husum epter Bodburd
riettum

riettum/enn ei mz Sætrum/Enn ſa ek
þeller ſekur eyre vid Kong/X. B. N.
K: Eþ þatæker menn ſkiota nidr Bør-
num ſijnum aþløgliga/þa er riett Nrep
ſtiora þeim ſem næſtur er/og Bændum
mz hm̃ ad taka þann mann og binda eþ
þarþ/og þæra aptr og binda barn a bak
honum og lata hann ſialþan bera burtt
aþ Nreppnum/ X. B. N. K. Þeir
menn ſem ei vilia hallda þad ſem Nrepp
ſtiorar ſkipa Løgliga gialldi halþa Mø-
rk/halþt Kongi eñ halþt Nreppſtiornar
m̃m̃ og leggiſt þat til þatækra manna.

Cap. X.

Um Bodburd

Sa Skal Bod bera bæia j mille
er hyggia kann þyrer Ordi og
Eidi/ Bonda ſkal bod j hendr
þa eþ hann er Neima/ eñ Nuſ
þreyiu

þreyiu hans eþ hañ er ei heima / Syne hans eþ hñ er þulltijda madur/Dottur hans eþ hun er varin / þar næst Bryta edr hinum besta Manne er j bæ er stad-dur/Enn eþ Hiu eru øll aþ bæ geingi/ þa skal ganga j Setu Hus bonda eþ þat er opit / og setie nidur j Aundugi so ad ei þalle/eñ eþ hñ má ei jñkomast/ þa skal Bod binda yþer midiar Dyr/so ad huer meige sia sem jñgeingur/Enn sa bonde a at ganga til þeirra manna er Bod baru hm̃/ og spyria þa huad bod seiger/og bera sidan til næsta Grañа a bodleid/ Hieradz menn skulu reida natt-stade ad bode/Þágat skal bod bera þyr-stan Dag sem riett er/Og ei seirna vpp skiera eñ Bod meige vel nattstad na/og suo-annañ og hinn Þridia. R. B. H. K. Sa madr sem bod þeller suare seckt þyrer alla þa sem a þeirri bodslod kom ei bod til þorþalla laust/ Nu skal sa sem þyrer situr vita huern tijma Dags bod

kiemr

kiemur til hans mz Vitnum eþ til eru/ Enn eþ ei eru Vitne til/þa skal sa synia mz Lyrittar eidi er þangad bar/ Nu kallast madur borid haþa bod til Granna sijns enn hinn kuedur nei vid er þyrer situr/þa skal sa er þangad bar sanna mz Lyrittar eidi/ad hann bar bod ei seinna enn hann atte ad Løgum at bera/þa skal sa gialldа bodþall er þyrer situr Eyrer Kongi/X. B. E. K. Eþ madur þeller bod þad/er steþnt er þig at heyra Kōgs breþ/eda Mandraps Þing/edur Manntals Þing til jaþnadar a Vorit / edur Hreppstiornar Þing a Naust sekt ij. aurum vid Kong þyrer huert. Nu er þeg ar bodþall er ei saker bod nattstadi / og þad annad eþ ei verdur borid/ Þad hid þridia eþ madur þær j hendur Onlaga edur yngra manne enn xv. Vetra/ Eþ madur þlytur Hus sijn aþ þornum toþtum/og a þær toþter sinar er hm̄ hagar betur innan Gardz / þa skal til þeirra Husa

Nusa bod bera og Fatæka menn flytia/ Enn ef hañ fyrr setur nidur Abyrgist sialfur ad øllu / Eingi skal bod bera a Naund audrum sidan Solu er sett vm Sumar/enn Deigi vm Vetur/ og suo Fatæka menn hid sama.

Cap. XI.

Vm Eydi Jord

HVernetna þar sem madr slær edur Sær eydi Jørd sijna/og eru Nus a þau sem meñ meiga j vera/þa skal hann hallda vpp bodburd aullum/Nu vill sa ei bod bera edur fatæka menn flytia er Eydi Jord a/ þa flytie sa sem næstr byr eydi Jørdunne/ þangat sem meñ eru fyrer/ & hafi ad heimilu Lod halfa/nema hiñ komi audru kaupe vid. Enn ef fleire menn bua a einni Jørdu / þa skulu þeir.
Skipta

skipta ad jafnadi sijn j mille epter bænda radi bædi bodburd og føru manna fær, slu/epter þui sem huer hefur af Jørdu enn ei epter fiarmagne/Enn a nyleudū aullum jnnann Hrepps beidi sa bændur bod greidslu a Þinge er Jørd a / edur Vmbodz madur hans.

Cap. XII.

Vm Hreppstiora Þing og Mannelðe

MJ skulu bændur aller til Þings fara þegar bod kiemur til huss/nema Einuirkiar einer/þeir skulu fiøgur Þing skyllder ad sækia/þad Þing sem Kongs bref skal vpplesa/og Mañdraps Þing/Og mantals Þing til jafnadar/og þad Þing er Hreppstiorn heyrer til/Eñ aull aunnur Þing skulu Einuirkiar heima sitia ef þeir vilia/Sa er Einuirke er honum

fylgier yngri madur til verks enn ryſ-
Vetra/huort ſem hann er Son hũs eda
annars Manz. Eckia og oþær Bonde
ſkulu þuiat eins til Þings þara eþ þau
vilia/Enn aller bændur adrer ſkulu þa-
ra til Þings þegar Bod kiemr til Bæ-
iar/ella giallde Þinguiſte epter Løgum
Eyre Konge/ Nu eþ Bod kiemur ſuo
ſijdarla til Bonda/og er ſo løng Leid til
Þings ad Bonde ma ei til Þings koma
ad midium Deige / og heþur hann til
þeſſ løglig Vitne/þa ma hñ heima ſitia
ad oſekiu. Enn eþ þleire meñ verda þy-
rer einne ſøk eñ eiñ vm Þinguiſte / þa
ma Bod ſteþna þeim Þing er adur eru
a lagder þyre vottum. Riett er ad Böds
biode vm audrum manne/þa er Tiund-
ar ſkiptis þundur ſkal vera/ad hañ man
giegna ſlijku ſem meñ verda þar aſatt-
ec/eþ honũ er ohentt ad þara/ Og ſkal
hã ſeigia a huerſſu mørg Hundrud þãg-
at er ad ſkipta Mañellde/Eþ meñ vilia
lata

lata vissta edur bæda Fatæka menn/ Og suo byrer huersu marga menn bar skal Matgiøf giefa/ og huersu mikil bar er Tiund. Skyllt er Eckiu og ofærum Bonda at seigia Umbodz manni sijnū/ huersu mikil Tiund og matgiøf bar er/ ba er Tiunda skiptis pundur skal vera/ N. B.H. K. Suo skulu Hreppstiornar menn skipta Manneldi ad bar verdi iafnmikil Gisting beirra manna er bar eru Hrepps menn / Nott a huerium xx. Hundrudū bar til at er Hundrad Hundrada/ Enn sijdan Nott a huerium xx. Hundrudum bar til sem eru ij. Hundrud Hundrada/ Enn bo ad bie sie meira ba eykīst bad ecki til Manneldis nema Hreppstiornar mønnū synist annad sannara/ Ba menn skal suo Ala er bar eru Hrepps menn og ønguann eiga Frænda ba ē er Forlags eyri hafi til ad fæera hann fram so ad meñ vite/ ella færi til frænda/ N. B. H. K. Lulauser menn ef

Framþærſlú
Peninga eiga/ ſuare Manneldi og øllū Hrepps naudſynium ad jaſnadi epter þui ſem Hreppſtiornar menn giøra rad þyrer.

Cap. XIII.

Um oſid Klædaburdar hier j Lande

NAd er øllum mm̄ kuñigt vm̄ þañ mikla oſid er menn haſa hier meir j Ouenum dreigit j þeſſu Lande eñ øngu ødru ſuo þatæki/ vm̄ Skrudklæda bunad/ Sō ſem marger haſa taun aſ med ſtorum Fiarſkulldum/ og miſſa margier meñ þar fyrer marga adra þarſliga hlute/ Eñ hiñ Fatæke þarſnaſt ſiñar hiálpar og ſyre þad liggur mārgur til Dauds vte froſiñ/ Þui giørum vier øllum mōñum kūñigt/ ad huer ſa madur ſem hñ a tuttugu Hundrud Fiar ꝛ ei miña/ huort ſem hñ ēr Kuōgadꝛ edꝛ ei ma bera eina Treyiu med

med Kaprune aþ Skrude / Enn ſa ſem a xxxx. Hundrada ma þar med bera eiñ Skrud kyrtil / Sa ſem a Attige hundrada / ma bera þar med Olpu edur Kapu tuidregna / þyrer vtan Graſkiñ / Enn ſa ſem a c. Hundrada hꝭ ma ad Frialſu bera þeſſe Klæde øll / Lærder meñ mega bera þau Klæde ſem þeir vilia / og þeir haudgeingner menn ſem ſier eigu Skylldar vopn / So ⁊ þm̄ m̄m̄ ſem vtā haþa þarit er loþat at bera þau Klædi er þeir þlytia ſialþer vt medan þau viñaſt / þo ad þeir eigi minna Fie enn þyrr ſkilur / Enn eigi ſkulu þeir kaupa hier a Landi ſier til Burdar þramar enn þyrr ſeiger / Nu eþ nockur ber Skrudklædi ſa er minna þie a / edur audruvijs tilkomiñ eñ hier vottar / þa er ſa ſekr ıj. Aurū þyrer huert vid Kong ⁊ Klædin vpptæk Kongs Vmbodz mañi / vtan honum ſie gieþin / nema Konur bere.

Hier Hefur hinn Fimta Ylut Løgbokar sem er Landa brigde.

Cap. I.

Huernen madur skal Brigda Jørd þa sem Fiarhalldz madur heþr sellt

Var sem Vngum mañe Tæmist Lād j erþd/edr ad gioþ/ edur j Vijgs bætr/ edur Riettar þar/ þeim er ei a sialþur vardueislu Fiar sijnns/og selur Fiarhalldz madur hñs j burtu/þa a hañ brigd til þess Landz huert sem er eitt edr þleire/hañ skal brigt haþa innann r. Vetra sijdan hañ tok vid Fiar

vard

Vardueiſlu ſijñe/ og er hñ ſkan Landz/ ella a hñ þeſſ mals alldri vppreiſt/nema Naudſyn bañe. Ad̃u þo ad hñ eigi fleiri Lønd ad brigda þa ſkal hann brigt hafa aull jnnann x. Vetra ſijdan hann er vr Omegd/ Og ſuo ef hann hefur Vtan Landz verit/ þa ſkal hann ſo brigt hafa ef hann kiemur vt Fullltijda/Ef madur vill Jørd brigda/þa ſkal hann fara vm Hauſtit til Bæiar þeſſ er ſa byr a ſem Jørd kallaſt eiga / og ſeiga honum vid Votta/ ad hann vill þa Jørd brigda/. Þetta ſkal hann giørt hafa fyrer Jola Nott/huar ſem hann finnur hann/hañ ſkal ſtefna honum til Jardar þeirrar er hann vill Brigda Fimta dag Viku þañ er iij. Vikur eru af Sumre/ og flytie þar Vitne ſijn ad þetta er hans Jørd/ og hann ſelldi ei nie gallt og ei gaf hñ/ Og eingi ſa er hann baud vm / Og ef hñ fullnaſt þeſſi Vitni/ þa ſku Dom endur Dæma honum Jørd ſijna / enn

 hinum

hinum Aura sijna aþ þeim er honum
selldi/N. B. N. K. Eþ Þors dag
þann er iij. Vikur eru aþ Sumre ber a
Helgann dag / þa komi aull gøgn þram
vm Jardar brigde hinn næsta Virkan
dag epter/Nu heþur Jørd meir ad søl-
um þarit/ þa eigi huer vid sinn Heim-
illdar mann/edur hans erþingia eþ hann
er daudur/z haþi þeir þie epter hñ tek-
it/enn vid þiar vardueislu mann eþ hñ
er Vtanlãdz/þar til er Fiar vardueislu
madur hins Vnga mans var/Nema hñ
þae vitne til þess ad hañ selldi Jørd þa
þyrer skulda sakier þeirra sem adur voru
a Fienu/ Og eigi matti hann þær med
audru giallda/ edur til Biargar þeim
Omøgum er a þienu voru / og ecki var
añad til þyrer þa ad leggia/og hñ sellde
sem Dyrst matte hann / og þyrst selldi
hann Leigu Bol/edur þad er Omaginn
atti j annara manna Jørdum / Og eþ
hann þær hessi Vitne/ standi Jørd sem
komin

kominn er/ Enn eþ honum ballast þessi vitne/þa eignist hiñ Vngi madur Jørd ina jaþn goda ad næstum Fardøgum/ Enn eþ Hus eru betre enn þa er Jørd var selld/þa bæti hann þyrer þad/ Enn eþ verre eru / þa bæti sa honum þad er Husum heþur spillt/Nu kiemur sa ei til er steþnt var/þa skal Sækiãdi bera laka steþnu Vætti sijn/Sijdã eignar Vitne sijn/þa skulu Domendur Dæma honũ Jørd/enn hinn snuist a siñ Sala epter slijkum Aurũ sem hñ gaþ þyrer Jørd/ Nu ballast honum þesse brigd þyrer einhueriar Naudsynia sakier edr Vankuñendi/og mete þad vj. Skynsamer meñ/ þa brigdi þeirri jørdu sm̃ nu var mællt/ þo ad sijdar sie.

Cpa. II.

Vm Jardar sølu Attrædz Mans

 Eigi

Eige a Madur ad selia Lannd vndā Erfingium siinum þa er hñ er Attatige Vetra gamall edur Elldri/nema fyrer Fulla þørf siina/og suo ef hann liggur j Bana sott/nema fulltiida Erfingiar lofe/ Enn ef hñ selr/ þa ma Erfingi brigda ef hann vill/Hann skal suo brigd hefia og suo ad allri sokn fara sem fyrr skilr/ fyrer vtan þad/ad sa er þessari Jordu brigder/ skal greida fulla Aura fyre þa Jørd af sinu fie at næstum Fardøgum. Nu vill hann ei vid Aurum taka/þa syne hñ Aura / huert sem þad er Bufie edur annad fie/og hafe ad Lane þar til er hinn heimter og Abyrgist ad ollu/ Riett er honum ad byggia ødrum þetta Fie/og er hann þo fyrer Skulldu sem ødur.

Cap. III.

Vm eignar Skipte a Jørdum

Ef menn vilia Jørdum skipta sijn j millum Eignar skipte/og verda þeir aller a eitt satter/ skipte sem þeir vilia og legge Hlute a/og haþe þat huer sem hlytur/ᴇ lyse a Þinge sidā huad huer þeirra heþr hlotit / Og eþ þeir jata þui Aller / þa ma þad skipte einge madur riuþa / Nu vilia meñ Jørdum sinum skipta ᴇ haþa vid Nieradz meñ / þa skal sa er skipta vill Steþna þeim øllum til Jardar er ad mote eigu/so løngu þyrer ad vm lid meige Sysla/ ad Sniolausum Jørdum og Osanum og obreiddum Vøllum/Sa skal rada er stærstum vill skipta/eþ ongvañ skadar þar j. Medur Skapte edur Taugu a Jørdū ad skipta jñañ Gardz/ Eñ sionhendingum vtan Gardz/Mark steina sk þar nidr setia ᴇ graþa sem þeir verda asatter/ og leggia hia iij. steina/ og eru þeir kallader Lyrittar/Suo skulu Nieradz menn Jørdum skipta mz þeim

menn

Mønnum aullum er þar eigu Nlut j/ad vel megi huer sijns niota/ Og eingi þeirra þurfi Kuikfie sitt heiman yfer annars Land ad reka/Eigi skal husum j moti Jordu skipta. Nu er þar sumt Land betra enn sumt/þa skal þui skipta mun Ouijdare/ suo jafngod sie bædi. Vatn skal z falla til allra bæia /og allur saman skal fara huers þeirra Nlutz/ Og ef þat er ongum þeirra til skada/ þa hafi þad huer sem næst er þui Landi er adur a haun Vm þueran Dal skal j sundz skipta ef þad er Dal Land/nema þar falli a su at ei gangi Kuikfie yfer/ Og sie þeim jafn hægt til þa er Riett ad skipta ad ende laungum Dalnum/ Nusum skal og skipta ad jafnadi/ þeir eiga ad Þuerkyrfa Nus j sundur / enn ei ad endilongū skipta. Nu verdur Nus mās þar a Añars Jordu/z sk þat hus þar vera medā sa vill er hus a z sk hañ yr sinu Landi allt til fæ ra vm ad bæta.

Enn

Enn ef hann vill vr stad færa Huse edur auka þad/ þa skal hañ a sina Jørd færa/ Menn eigu ad briota Jørd ef þeir vilia til Tadna sier edur Akra þo ad fleire eige saman/ og eiga þeir jafnt godre jørdu ad auka sina Tødu/ef þeir vilia er sijdar auka/ Þess er og kostur/ þar sem Tunuelli er skipt ad muna vt Garde/ og kuedia vjꝛ Skyñsama meñ til at meta ef þeir verda eigi asatter / ella nær þeir auka jafnt/. Nu vilia sumer auka enn sumer ei/ þa skulu þeir giallda hinum slijka Jørd sem til þeirra kiemr/ epter vjꝛ manna mati/ ef misimunur er.

Cap IIII

Vm Bufiar j taulu j haga

HAr er menn sia eigi Løg skipti a Landi/ þa skulu þeir skipta Husum / Tødum / og Akur Lønd-

Løndum/Eingium og Skogum/Veid⸗um og Rekum/ Eñ Kuikþie skulu þeir telia j Haga/so ad þeir hyggie ei nytra þo ad þærra sie/og sie þo skipat til þu⸗lls. Par skulu Menn j Taulu Bußiar haþa j haga er Skynsømum møñum lit⸗ast þær þleire Nætur er Fie heingur j annars Land. Par skal telia Preuett Naut vid Ku/ij. Tuæuetur Naut vid Ku/ Enn þriu Vetur gømul vid Ku/ Eigi skal Kalþa telia / Hroß Preuett vid Ku og suo þo ad elldra sie/ Tuo Hroß tuæuetur og yngre vid Ku/ Eigi skal Fyl telia/Geitr v. vid Ku/Gam⸗ler sauder x. vid Ku/Lomb xx. vid Ku/ Eigi skal Suin j Land telia nie haþa. Na þo ad meñ vilie husum einum skip⸗ta edur Todu Vøllum/Eingi teigū edr Heyium/ Rekum edur Veidum/þa skal hañ æ þeim heimsteþna adur er til motz eigu vid hann/so at vm Lid meigi Sy/sla. Skulu menn jaþnan til skiptis kōa

edur

edur virdingar þyrer Midian Dag/ ella sekiſt ſa ij. Aurum vid Kong er ei þet Løgliga til kuaddꝛ/ nema naudſyn bañe.

Cap. V.

Vm þann er ei vill Lande ſkipta lata

NV eþ einhuer madur edur þleire vilia ei til ſkiptis koma ſa er ſteþnt var/ þa ſkal þo ſkipta ſem nu var talt/ Vitne ſkal ſa bera lata er ſækir/ ad hann heþur honū þangat ſteþnt til Jardar ſkiptis vid ſig/ Hluti ſkal þa j ſkaut bera / jaþn marga ſem þeir eiga j Jordu til. Sia ſkulu ſkilrijker menn mark hluta þeirra adur / og vita huad huer þeirra hlytur j Huſum edꝛ Jørdu. Adrer meñ ſkulu hlute þeirra bera er ei vilia ſialþer bera/ A Þingi ſkulu þeir þa þara og lyſa þar eignar ſkipte ſijnu/ þa haþa þeir ad løgū ſkipt

eignum

eignum ſinum·Og eþ ſa madur er ei ſñ-
ann Landz er Jørd a med þeim/þa ſkal
Steþna vmbodz Manne hñs til / edur
Erþingia eþ hñ er ei til/og ſkipte ſo ſm̃
Eigande ſie ſialþur hia. Nu vill Vm-
bodz madur edur Erþinge ei til ſkiptis
koma/ þa ſkal ſteþna hm̃ til Nøþudbols
med ij. Votta/ꝛ niote þar votta ſiña/
ad hñ ſteþndi honum til Jarda ſkiptis/
Sa ſkal ſkipti rada er ſtærſtũ vill ſkipta
eþ ønguñ ſkadar/ Skipti j ſundꝛ Neilũ
bæium edur halþum / nema þeim þiki
annad ſannara. Nu ſkulu Valen kunner
menn ſkipta/og hluti a Þinge/ Siſdan
merki hann ſialþur ſinn hlut/enn Valin
kunner menn kaſti hlut Þriotz omerktum
j ſkaut/ꝛ lyſe þar þegar huad hũ hlyt-
ur/þad ſkipte ſkal halldaſt vm alldur og
æþi ſiſdan.

Cap. VI.

Vm Laga Kaup a Jørdu

Ef madur vill selia Land sitt vid verdi/þa skulu þeir kueda a vm merki med sier vm Land og Skoga/ Eingiar og Reka Veidar og Aprettu/og allra giada skulu þeir gieta þeirra er þui Landi eiga ad fylgia/þo ad þad eigi j aunr Lønd/edr adrer menn eigi þangad j tøk/ Sijdan skulu þeir j hendur takast / og kaupa fyrer Vottum ij. edur fleirum. Nañ skal handsala honum þad Land mz Vm merkium þeim aullum er Landinu eigu ad fylgia/Nann skal heimila honū Fie þad allt er þar finst j Jørdu edr a/ nema eigandi verdi til. Enn ef Land er ei vid Votta keypt og handsalad/þa er sem Okeypt sie/ enn annar huer þeirra skal ripta hafa jnnañ Tolf Manada/ ella sie fast kaup þeirra/og sekur vj.aurum vid Kong huer þeirra/fyrer þat er þeir keyptu Vottalaust. Skylldur er sa madur er honum selldi Land ad ganga a

Merki sñann xij. Manada / og stefna
þeim til øllum ádur er til motz eigu vid
hann/Þar er ei skyllt ad ganga a merki
sem Firder deila/edur Ar þær er Net-
næmer Fiskar ganga j/ Eñ ef þar lig-
gia Eyiar fyrer þa sk kueda a þær. Nu
ef Madr a vid aññan Mañ Eyiar þær
er Mørk eru j/þa skal þau syna sem a
meigin Lande/ Eigi er skyllt ad ganga
a Merki þar er Fiøll eru þau er Vatz-
føll deilast mille Herada/ og ei er skyllt
ad gäga vr Bufiar høgum a Fiøll vpp
kueda sk þar a merki/Nu prouazt so ad
hañ atte miña eñ hañ sellde/bæte fyrer
þat epter vj. skynsamra maña virdingu/
og halldist þo kaup þeirra

Cap. VII.

Vm Landz Nytiar til Fardaga.

Ef madur selur Land sitt fyrer Fardaga/edur a midium missi-erum/þa a hǔ allar Lädz Nyt-iar sem adur framan til Far-daga nea fra sie skilt j Kaupe þeirra/eň Reka til midz Dags Friadaginn j Far-døgum/allt þad er þar til Rekur a / og Fie þad allt er finst þar j Jørdu ⁊ a/ Enn suo skal hann Skog hoggua sem Leigu madur/Hann skal a byrgiast Land vid Elldi ⁊ Skridum/Vøttnum ⁊ øll-um spiellum til Fardaga/Enn ef adrer menn Skedia þar Jørdu/edr giora þar ønnur spiell a Lande þa a sa sokn a þui er selldi/ enn hinn ef hann vill eigi.

Cap. VIII.

Vm Løgmala a Lande

Ÿo er mællt þar er Madur selr ødrū mañe Land sitt og vill hañ leggia a Løgmala/þa skulu

þeir handsalazt vid þañ mala sem þeir verda a satter/ Pad er Logmale a Lãdi/ ad hañ skal eiga kost a ad kaupa Landit fyrstur ad jøfnu verde sem annar bydur til þa er Landit er falt/ Vera má og sa Male á Lande / ad þeir kuedi sialfer a med sier huersu Dyrt vera skal Landit þa er falt verdur/ Peim Mala skal hñ lysa fyrer vj. Grøñum sinu og hid næsta Sumar epter a Alþinge so ad Logmadur heyre a/ Hñ skal lysa þeim Mala siñ a huerium x. Vetrum a Nierads þingum a medan hiñ lifer/ enn ef sa er Daudur sem Maliñ er vid/ þa skal lysa hid þridia huert Ar a Nieradz þinge/ Eñ ef ei er so lyst þa er af Maliñ ódz Ved/ Enn ef sa Deyr er Malañ atti/ Pa skulu Erfingiar hañs skipta þeim Mala med sier/ og lysa a Nieradz þingi hid þridia huert Ar.

Cap. IX.

Vm

Um Løgued j Lande

Ef Madur vill leggia Løgued j Land mans / huert sem þat er byrer Landz verd edr adra Aura/þa skulu þeir Nädsalast þad vid. Enn þat er Løgued j Landi mans ad hann skal taka jafnmarga Aura sem vj. Skynsamer menn virda ad hann sie vel halldiñ af/Eñ þat skulu þeir giøra Fimta dag Viku þann er iiij. vikur eru af Sumre/hid sama Vor er hañ misser Fiar sins/ þa eignast hann suo mikit fie j Landi sem þeir dæma honum/Suo skal madur lysa Vedi sem Mala/Riett er ad selia edur gefa Landz Mala edur Ved og so añara Gripa/ef sa er jnnañ Hieradz er vid tekr/ Og skal hann seiga mz Vottum þeim er Land a hid fyrsta Ar ad hñ skal bioda honum þñ Mala/ og skal hñ lysa a Þingi a huerium iij. Vetrum, Enn ef hann giører ei suo þa

 er hñ

er hañ af þeim Mala edur vede/huert sem þad er Land edur annar Gripur.

Cap. X.

Um Sølu Vedz og Mala Landi

EF madur vill selia Mala Land sitt/þa skal hñ fara til fundar vid hñ er malann a edur Umbodz mann hans/huert sem hñ er j Omegd edur er hann vr Landi farinn/vij. Nottum fyrer Sumar og seigia honum ad Landid er falt/Hañ skal stefna honum heim mz vottum Sumar dag hinn fyrsta/og seiga honum ad hñ man þa þar koma og bioda honum Landz Mala / og hafa þa þann med sier er kaupa vill/ Nu er hann ei heima þa er honum er Heim stefnt Sumar daginn fyrsta ad Naudsynia lausu/Og hafi hñ ønguann mann feingit til kiørs fyrer sig þñ

sig þann er Handsøl sie vid eigandi/ þa verdr sa Sekr vj. Aurum vid Kong er Landit var bodit/Eñ Landit malalaust/ Btan þui ad eins ad hiñ kaupe odyrra enn honum var bodit/edur giørdu þeir til þess ad vilia koma Mala hans af Landinu/ enn kaupa engu / þa er huer þeirra sekur vj. Aurum vid Kong / og bastur Male sem adur / R. B. E. K. Sektalaust er manni ad kiosa vndan sier Mala Land sitt.

Cap XI

Ef madur selur þat Land sem annar a Mala edur Ved j

EF madur selr Mala Land añars mans/edur þat er annar a Ved j/ þa skal sa er Malan a edur ved/þessi Launo brigda iñ an næstu xij. Manada / nema borþaull

banne/ella a hann þess mals alldri vpp/reist. Nu a madur bie ad manne/ en̄ sa er gialldа a handsalar honum Land sitt ɀ heimilar þyrer hueriū manne/ Og eþ þat bie gielldst ei ad gialld daga/þa ver dur hn̄s Land suo mikit sem hn̄ atte bie ad honū/og þarþ þeim maldaga eigi at lysa. Nu selur hann j burt Landit / enn hin̄ misser biar siins ad gialld døgum/ þa gangi hn̄ ad brialsu til Landz siins.

Cap. XII.

Vm Proþentu

EF madur gieþur Land med sier til Fosturs / edur þeim manne audrum er hn̄ vill þramþæra/ og skilur suo þyrer ad Omaga eyrer skal j þui Landi liggia medan han̄ þarþ þramþærslu / ɀ verdr þramþærslā ei eþnd/ edur suo jlla ad Skynsømum

Monnum virdist eigi viduært/ þa skal sa er til Omaga Framþærslu stendr brigda Landit þegar hann veit þad/og hañ ma þyrer Naudsynia sakier/ Og brigdi sem þyrr seiger/Enn sa er sekur vj. aurum vid Kong er Omagann skylldi fram̃ haþa þært.

Hier Hefur Landzleigu

Balk Hiñ vj. hlut Løgbokar Islendinga

Cap. I.

Um Løgliga Bygging og Abuud Jarda.

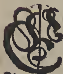
Ef madur vill annars Jørd Leiga vndir bu sitt/þa skal hann þa Jørd taka m͡z Hand sølum og ij. Skilrijkum Vitnū edur fleirum/ þa skal hn̄ þa Jørd hafa heimila hyna næstu xij. Manadi ad Bua a/z jnna hinū Leigu slika sem þeir verda asatter. Nu er Leiga eindøgut/og kiemur eigi fram̄ j eindaga/þa Oheimilar hann sier þa Jørd/ Nu reider hann suma Leigu en̄ suma ei/ þa skal sækia vt m͡z Vottum og Fimtarstefnum þad er epter stendur/og suo þo ad til allrar þurfi ad sækia. Leigulidi skal a Jørdu bua til fardaga ad ødru Vore/ nema þeir hafe leingri maldaga agiøruan. Af þeirri Jørdu ma hann ei audrum selia a Leigu/til heimilldar/nema hann skilie þat þa er hann tok Jørd/

Enn ef

Enn ef hann selur/ þa er honum Jørd Oheimil/og so hinum er tekr/og gialldi Landz Drottne Landnam þullt hútueg-gi þeirra/og heimile sier suo Jørd sa er af Landz Drottne tok/Af skal hiñ þara er af Leigulida tok. Enn allt þad er hann misser sijns j / þa skal hinu bæta honum er haň Leigdi Jørd ad og halfa Mørk ad Handsals slite/ Og so sk huer bæta sa er audrum selr Oheimillt/nema hann hafi adra Jørd Jafn goda ad fa honum.

Cap. II.

Um bygging a Kongs Jørdum

EF Umbodz Madur Kongs bygger Jarder hñs j Heradi ad Riettum Jardar mala/þa skal þad halldast epter þeire Abud og Landskylld sem Leigulide þær Bitne til/ þuiat so a Kongs Jarder ad

byggla sem vm adrar skilur ad Logum/ þo ad Vmbodz manna skipte verdi þa skal huer sin Leigumala hafa/Ef madr tekur mutu til. Kongs Jarder ad byggia edur annara mana/ gialldi aptr þat sem hann tok j mutuna/enn Kongi Tuenn sliik. Enn fyre þær Jarder sem Kongr a eigi / gialldе halft Kongi enn halft Landeiganda/ & sie skildur vid Vmbod/ og heite Dreingur ad verre/ enn sa er Mutuna gaf/ gialldе slikt sem hñ gaf/ epter þui sem adur var skilt/og sie skildur vid Abud Jardarinnar. Eñ ef madur byggier Kõgs Jarder dyrra eñ vane er a/þa sk þui framar telia til Leidangurs og Landuarnar sem leigã er meire a Lodinñe/sem añad huort aukar fyrer badum edr minkar fyre badum/epter þui sem adur byggizt. Ef Kongs Vmbodz madur lætur Jarder hans vndan honum ganga ad vilia sinum/ edur fyre vanræktar saker/þo ad Kongdomurinn
fae þær

þaᵉ þær aptur/ giallde Vmbodz madur
sa[illegible] mikit Fie aþ ſinu ſem hñ liet vndā
hñ ganga þyre vanræktar ſaker/og ſka-
da þañ ſem aþ þui vard eþ hñ viſſe. Eþ
madur ſeiger ei lauſa Jord manz þyrer
Nottina helgu/þa ſkal hñ haþa þa ſord
eþ Landzdrottinn vill hallda hñ a hendr
þa xij. Maniude ad ſlikre leigu ſem adr
var mællt. Eñ epter Nattina Helgu þa
biodi Landzdrottinn honum Jord ſijna/
og eþ hann vill eigi haþa/þa haþe Lādz
drottinn ſialþur Jord ſiña/og Leigu mz
aþ þm̄ er aþ þer ſlika ſem adr var ſkild/
Eþ madur gioɾer Kallda kol a Jordu
mans/þa er þat/eþ hñ þer aþ heñi þy-
ter Nottina Helgu/ ſuo ad eingi madur
er epter/þa a Landzdrottiñ þat allt ſem
epter er þiemætt/nema Kuikþie/z gia-
lldi honum a oþan xij. Aura / og ſuaꝛe
þyrer Bodburd og þoꝛu mana þlutning
eþ. þellur/Eþ ſa madur andaſt er a Jor
du byr/og kallar Landzdrottiñ ad olokiñ
ſie land-

ſie Lãdzſkylld/ þa nioti arþi hins dauda Botta ſinna ad Landſkylld er lokinn/og ſuo vm alla abud Jardar/Enn eþ hann heþur ei vitne til/þa haþi Landz drottin vitne til. Enn eþ huergi heþur Vitne til/þa ſuerie arþi og Huſþru hins dauda/ at ei ſtandi abud Jardar epter edur Landzſkylld ſuo ad þau vite ſkil a /Og eþ þau ſueria þetta/þa haþi Landzdrottinn ſuo buid/og ſo ſkal þara hid ſama eþ hinn er j Vtlegd.

Cap. III.

Vm Abudar ſkylldu Leigulida

Skylldur er madur ad hallda vpp Huſum þeim øllum er þa voru er hañ kom til Jardar/ þad ſkal hann ei abyrgiaſt þo ad Hus þyrniſt. Nu er husgiord ſkild a hendur manni / þa ſkal hñ giørt haþa Huſit

Husit adur enn hn þer aþ Jordu/ Enn eþ hn heþur ei giort/ gialldi Landz drottni hus verd adur hn þer j burt / edur lati giora hus sem skilt var / Enn eþ hann giorer þau hus sem ei voru skild a hn/ þa a hn þau/Hn skal bioda Landz drotte ne mz vottum at kaupa þau hus/Neim-illt a hn ad þæra burt husid þyrer Far-daga. Enn eþ hus stendur epter Fardaga þa a sa hus er Jord a nema hinn þæri vidinn þyre Fardaga a Holkn edi hrey-sar so ad huorke sie ad þlytia þadan yþ-er Akur nie Eing/þa ma hn þæra þan Vid burt epter Fardaga þa hn a best kom til/Suo er og eþ madur leggi vid sinn j þau Hus er adur voru þar / þa skal hn burt taka Vidin þyrer Fardaga og bæta Hus sem adur var/ Sa eignast Vidin sem Land a eþ hinn tekur eigi vr Husum adur. Landzdrottinn er skylldur ad þa Vid til ad halldа vpp Husum so ad þar sie ohætt mnn og þie. Enn eþ hn

þær ei Vid til Abyrgiſt ſkada þñ allañ ſem þar giørist aþ/Epter þui ſem ſkyn∕ ſamer menn meta. Enn eþ hñ þær vid til/þa ſkal Leigulide Abyrgiaſt þo Hus þalle nidur/og hladi Vegg þadm ſaman edur leingra

Cap. IIII

Nær Leigulide ſkal til Jardar koma

LEigulidi ſkal koma til Jardar þegar a Vor er hñ vill/at vor yrkia þar/enn bygdum a hñ til ad þara þa er vj. Vikur eru aþ Sumre/Er hõum þar þa heimill Nage og Føt ſijn og Buſgagn jnn ad bera/ þeir ſkulu midlaſt huſrume vid. Enn eþ þeim vinſt ei badũ huſrum / þa a hinn heimil Fiarhus iij. Nætur er adur bio þar/ Puiadeins a ſa er þar ſkal a Lã∕ di bua Smala ſiñ jñe at haþa til Laug∕

at dags/ad sa lobi er byrer situr / eduř hñ þurbi ei allt husrum/Enn sa a sijdan byrer Landi ad rada og husum er þa hebur leigt. Enn þegar vj: Vikur eru ab Sumre þa a hinn ei er þar bio adur ad beita þar eing/Haba a hñ þar hross j haga til Sunnudagsins/ enn annann smala til þess er lijdur Helgina. Riett er honum og ad vera þar um̃ Helgina mz hiu sijn/ og eru honum þa heimil Fiarhus til jnne vistar / eb þeim viñast ei badum jnne hus. Þuiad eins skal hñ smala sinn jnne haba eb þeim vinst badum Rum/og bare burt Manudagiñ nema þa sie Log helagt]/ ella natt sijdar medur smala sijñ allañ / og ønnr baung:

Cap. V.

Eb Landzdrottiñ edr Leigulidi hallda ei Leigumala

NU leiger madr Jørd ad maki/ og kiemr ei til þorþallalauſt þá er vij. Vikur erd aþ Sumre/ þa ſkal Landzdrottin̄ þara til/ edur ſenda til/og nyta ſier Landit ſo ſim̄ hin̄ heþde ei leigt/ Og byggia ødrum eþ hann vill / eg heimte þo Leigu alla aþ þeim er þyrre leigde. Nu ſelur Madur Jørd a Leigu/og vill ei þan̄ haþa lata er tok/ þa giore ſa huort er hn̄ vill er Jørd leigde/ ad han̄ Løgþeſte Jørd og leggi á þimtar Steþnu/Og mote Votta ſiña huerſu hn̄ heþur Jørd tekna/Og eþ honum beraſt þau Vitne ad þullu/ þa eiga Bændur ad Dæma honum leigu Jørd ſijna epter þui ſem Vitne baru hm̄/Ninn koſt a hn̄ annan̄/ad heimta aþ Landz drottne Landzſkylld ſlijka ſem hn̄ ſkilde aþ honum/vill hn̄ ei giallda ſækie ſem Vita þie. Sa madur ſem̄ Jørd leiger a Gras nautn alla a Jørdu þeirre/og allt ad Vinna a henne þat er

hann

hann vill og þarþ til Nusa vmbota edur Garda / ad bua vm anduirke sitt/ þar er huorki spille Akri nie eing. R. B. E. K. Suo skal Leigulide hion haþa/ad hañ þae vñid Eingiar allar/ ella bæte Landz drottne skada hañ allañ sem meñ meta ad Land spillist aþ þui/ vtan þeir skilie audru vijs.

Cap. VI.

Eþ Landz drottinn Lygger tueimur

EF madur selur eina Jörd is-mønnum ad leiga/ þa skal sa haþa er þyrre tok / og suo skal huerietna þar sem madur selt is. mønnum hid sama / ad sa skal haþa er þyrr kauper edur leigier / Nallda skal hñ Skiladomi þyrer kaupe sijñu z mota Botta sinna ad hñ tok þyrre. Adra Jord skal Landz drottiñ hinum þa eþ hñ

hefur til/ Enn ef hann hefur ei Jørd til/ þa skal Landzdrottinn giallda honū fie jafn mikit sem hañ skildi sier af hm̄ j Landz skylld og sie sijdañ satter. Enn þetta skulu þeir reynt hafa jnnañ halfs Manadar sijdan jørd var tuelmur bygd.

Cap. VII.

Hvad Leigulande skal fylgia

EF meñ beita Eingiar Leiglendings edur Haga/ þa a hñ sok a þui/ Enn Landeigandi ef hñ vill ei sækia/ Og suo ef Jordu er skadt/ þa skal honum þad allt bæta skada botū og lándnamé/ sem vj. Grañnar þeirra meta. Ef Fiskveidur / edur Fugl veidur/ edur Egguer fylgier Leigu lande/ þa a Leigulide þat allt nema fra sie skilt j kaupi þeirra / Og suo ef þar tekur Fugla edur Fiska/ Sela edur Hvalskerdigá

skerdinga/og Huisur. Eþ vid rekur a Leigulandz þiøru/þa a Leigulidi at draga vid vr þlædar mali / og marka þessi marki er þiøru a/og þesta sem hann eigi sialþur/Hann skal eiga þar Alnar kieþli og smærri/Neinnillt a hñ ad þlytia þar Farma a þiøru hins. Nu rekur Hual a þiøru þar/þa skal hñ þesta Hual sem h.t eigi og/haþa aþ vj. Vætter halþt huert Spik og Reingi/eþ Hualur er Tuitugr edr leigdi/Þo er hñ skylldr at þesta Hual þo ad skemri sie / Enn eþ hañ bergur verr Hual edur Midi eñ nu var mællt/ þa er hañ sekur vj. Aurum vid Landz drottinn/ og abyrgist skada þann allann sem eigandi þær aþ hanns Vanrækt/ Leigulidi a þar Vidar allar ad haþa þær sem þui Landi þylgia/vtan Eggùs þugla þa skal eingi Madur veida / Nu verpa þar Elptur þyrer Fardaga / þa eignast sa þat er til Jardar kiemur þa/ eñ hiñ þuilijkt sem var hid þyrra Vorid

 Egg

Egg ꝛ Vnga/Leiguliði a at graþa torþ og skiera j Landinu sem hann þarþ til elldi vidar þar nær sem adur heþꝛ skorit verid/ꝛ þella samā Torþgraþer/Eñ vid skal hann Hoggua eþ adur heþꝛ vide ellt verit/ Huort tueggia eþ adur heþur suo verit / nema þeir haþi annan veg Skilt / j Skogi skal hñ hoggua Sloda hrijs og girdi/ꝛ Liedeingingar kol sier/ og neyta þess alls sua hagliga sem hñ ætti sialþur þann Skog/Hann a og ad bæta Bus buhluti sijna vr Skogi edur aþ Reka vide / Enn eþ hñ giører upa þa a Landzdrottinn þad / Nu a hann Elldi branda þar epter þa er hñ þer aþ Jørdu/þa skal Landzdrottiñ edur sa sem til Jardar kiemꝛ haþa þa Elldibranda/ og inna hinum þyrer starþ sitt epter vj. manna domi/Ella þlytie hinn burt/ edꝛ logie ad Osckiu.

Cap. VIII.

Nær Leigulide skal til Jardar komiñ vera.

Fimtu dagur Viku er vf. Vikr eru af Sumri er hinn fyrsti Fardagur / Fria dagur / Laugardagur og Sunnu dagur / madur ma færa heimile sitt arla Fimtudaginn og þess j mille / Suo ad huer sa Madur er sier hefur Jørd tekid / og tueggia miss era visst tekid / sie komiñ til Jardar / og þess heimlis sem hñ sk hafa / Suñudagiñ ad aptni Forfallalaust / Eñ hñ er af visst siñe arla Manudagiñ / So skulu m̃ kōa til Jarda siña sem fyrr seiger / Leiguliði er skylldr ad færa alla myki a Vøll vndā Bienadi sijnū adr hñ fer af Jørdu Ella tuigilldi fyre þat sem ofært er þa er hñ fer af Jørdu þañ kostnad sem hiñ þarf til burt færslunnar ec til Jardar fer.

Cap. IX

Vm þa hluti sm̃: Leigulidi epter skilz

Ef Madur ber af Jordu og a hñ þar Kier inne/ þa skal hañ þat vt hafa bært og allt bufgagn sitt hid sijdasta Laugardaginn j Fardogum / nema hinn lofe/ Riett er manne ad briota hus til þessad bæra kier sitt vt/ ef hann bæter husid aptur iafn vel sem adur var / ella bæri vt j stofum/ Nu bryti madur Setstocka vr huse/edur brijkur þær sem Grepping nemur / edur nagl fast er vnder Bialka edur bita / þa skal hñ þat aptur bæra/ Enn allt þat er Husbrot nemur bæti Mørk halfa Konge enn halfa þeim er hus a/og giøre hus iafn gott sem adur var. Nu skal hñ af Jordu flytia allt þat sem hñ a mz Riettu / Korn sitt og Hey og slijkt sem fyrr sagdi/Þa skal hñ hafa burt flutt er vj. Vikur eru af Sumri/ Vtan Hey og korn ma standa medan hinum er eigi mein ad/ Og bæri sijdan vr hlodum edur Stackgordum/

Og bui þar vm a Jørdu hins ad huorki spille Akre ne eing/ Nu vill hñ ei burt flytia/þa er hinũ er mein at/þa abyrgist hann sialfur hey sitt edur korn þo ad hinn kasti vt/Enn annat þat sem epter er fiemætt/þa er vj. Vikr eru af Sumre/vtã Kuikfie/þa eignast sa sem Jord a vnder/vtan hiñ hafi fært j fiøru edr a hollt vtan gardz þar er huerki sie ad flytia þadan yfer Akur edur Eing/Og hafi þadan burt flutt fyrer næstu Vetr nætr/X. B. E. K. Vm falldakol fyre Fardaga forfallalaust/þad sem fiemætt er epter vtan Kuikfie þa eignast sa er Jørd a. Suo skal sa madur alla hluti af Jørdu færa og suo m3 øllu fara er Jørd sijna selur / sem fyrr seiger vm Leiguliða/þann er af Jørdu fer.

Cap. X.

Ef madur situr a otekinne jørdu.

Hueruetna þar sem madr sitr a Jordu Otekinne/ þa a Lādz drottinn lod alla /:Enn hinn leysi allt Bu sitt ūndan med Landname vid Landzdrottinn. Nu vill hann ei aþ Jordu fara/ þa skal Jardeigandiandi stefna honum þing og beida þar bændur lidz/ad færa hn̄ aþ Jordu sinne / Sekur er sa huer eyri vid Rong er ei vill til fara/Umbodz madr Kōgs er skylldur til ad fara/ og oplast mz þui halfa Mørk Kongi til handa.

Cap XI

Um Heysølu aþ leigulande

Leiguldi skal ei loga fie sinu til þess ad hn̄ selie hey aþ Jordu/Enn eþ hn̄ gierer þat/ þa eigi Landzdrottinn halfft heyverdit/Enn ei er madur skylldur at taka

bulgu bls til/ Enn eb hñ a Korn edur Hey balt j stada þa er hañ ber burt aþ Jørdu / þa skal hñ bioda Landzdrottne med vottum ad kaupa þad/og giera hñ halþs Manadar stebnu til verd Lyckningar slijks sem vj. skynsamer m̃ meta/ Enn eb hñ lykur þa eigi verdit / selie huerium er hñ vill/edur haþi sialþur/ᴤ hagi sem þyrr seiger. Nu eþ ij. Menn eiga stada saman/huert sem þat er korn edur hey / þa skal huergi j burt blytia þyrr enn skipt er/Eþ madur hoggur hey mans vm Merki bram/þa sekist hañ ei a medan hñ heþur jaþnmikit hey þar/ þad sem hann þarþ til ad leggia. Nu eþ hñ blytr allt j burt/þa sekist hñ ij. aurum vid þann er heyit atte/ og Einerdi med ad hñ blutti ei minna hey apts þad er Granni hãs atti/enn þat var er hañ blutti j burt.

Cap. XII.

Vm Heykaup

EF Menn þurfa j bygdum hey ad kaupa / þa ſkal ſa er þarf fara til Vmbodz mans Kōgs mz ij. votta/ ⁊ beida hñ Þing ſtefnu/og nefna til vj. Skynſama menn ad ranſaka bygdar lag/til heyſalna/ſuo vijda ſem þarf / Og þar ſem hey finſt til afhlaups/ ætli fyrſt Hroſſum bonda tradg of til Sumars/Saudfie ⁊ Geit um til Fardaga/ Miolkum til Þings. Enn þat ſem afgeingur ſelie ſem fleſtra manna geingur j mille j þui Hieradi/ Fyrre þar Hreps monnum enn ødrum/ þeim þo ad fullar vørdſlur leggi j moti. Enn ſa er ei vill ſuo hey ſelia ſem fyrr ſkilur/gialldi halfa Mørk/halft Kongi enn halft þeim er Heyſølu var ſyniad/ Og hafi þo Hey fyrer ønguañ Penig/ og ſuo ſie ſkipt at jafnade þeirra j mille er þurfa/Eñ ef Kongs Vmbodz madr vanræker til ad fara / þa giallde hann

halfa Mörk þeim er hey þurfti ad kaupa/ Enn ef nockur ver Oddi edur Eggiu þat hey sem upphæmt er ad Lögum / þa verie hann ogilldur/ huert sem hann þær sat edr adrar a komur/ Enn ef hann deyr af þa sie under Kongs Myskun.

Cap. XIII.

Um Leigulida skipte a Husum

Ef fleire menn enn eirn bua i oskiptum husum / þa skulu þeir Ellda hus ad Mannkali enn ei at Jardar a hofnum/ Þuiat hion þurfu Ellddingar enn eigi husin/ Enn huersu sem þeir skipta Husum/ þa eiga þeir allar dyr saman heimilar þær sem oskiptar eru/ Enn ef nockur madur hoggur edur brytur fleire Dyr a Husum enn þa voru er hann kom til Jardar/ gialldi Köngi halfa Mörk/ enn adra halfa Mörk

Mork þeim er Land a/Og a oþan þyre Nusa spell sem vj Skynsamer meñ meta/ Sa skal kreþia Nusa skiptis er til Jardar þer/og haþa vid votta ij. Og lyse þui vnder þa ad hann kreþur Nusa skiptis/og giøre hinum Fimt til skiptis vtan skipt sie adur/enn eþ hñ vill þa ei skipta/þa neþne hiñ til ij. Grañaþeirra og skipte til hlutþalla/og hlute sidã/ og haþe þad huer er hlytur. Enn eþ hñ stendur þyrer þui sijdan skipt var/gialldi þeim Mørk er til Jardar þer/ og haþi þo hus sem adur var skipt/ vill hann ei giallda sæki sem vita þie. Enn þegar skipt er husum þa skal sinum hluta husa huer hallda og rada / Enn þo ad eitt Naut bindi sijdan a hlut añars Mans leyþis laust j hus jnn / þa sekist sa ij. Aurum vid þann er til Jardar þer.

Cap. XIIII.

Um

Um Tadþall og skipte a Toll.um og Eingium

Aþur skal þad tadþall haþa er þess mans Fienadr giørdi sem þar bygdi er hñ hefur sier bol festu tekid/Eþ madr tekr myke aþ annars mans Bolþestu/z færer a Voll sinn edur Akur/þa er hñ sekur ij. Aurum vid þañ er mykina atti/og tedie honum þo jaþnmikinn Akur edur Voll og jaþn vel sem hiñ taddi sier adr medr þeim Todum sem hñ þlutti burt / Nu koma Leiguliþar aller senn til Jardar/ þa skal sa freþia skiptis er haþa vill vid ij. Votta edur fleiri/ Enn eþ obygd er Jørd/ edur er sa ei komeñ er jørd heþur tekit/þa mæli hñ sier Teig jaþn mikinn og tedie jaþn uel/ og giøre sijdan huert er þeir vilia/hluti edur haþi þann huer sem taddann heþur/Eñ Leiguliþa skipte hellst æ medan emhuor þeirra Byr a jordu er skipti/Enn eþ einnhuer þeirra

þer

þer burt enn annar kiemur til / þa haþi sa þa Teiga og þau Hus er til kiemur sem hinn haþdi er burt þor/ꝫ moti huer sinnar Abudar/Suo skal jørdu skipta ad aller Teigar þyki jaþngoder epter Leigu byrd.

Cap. XV.

Huersu sækia skal til Leigulida skipta

SWo skal kreþia skiptis Eingia sem Akra edr Balla/ Aþ añars Jørdu skal madur huorki sla nie skera edur sier nyta Eñ eþ madur slær Bøll mans edur Eing / edur skier akur mans / þa skal sa sem a þara til og Løgþesta þyre akr edr Eing/ huert sem korn edr hey liggur a edur ei/ Og leggi a þimtar sleþnu er helldur þiþ kyst þurþa. Enn eþ þess verdur akur edr Eing er Løgþeste þyrri/þa skal hñ beidast apturþærslu Korns edur Heys ad aptr kõẽ

aptur koma fyrer fimt/Og leggi a Lād-
nam/⁊ Ein eidi mz ad hñ flutti ei mi-
nna aptur Korn edur Hey enn hñ flutti
burt/Enn ef hñ færer þa ei aptur/þa
krefie hinn vt og stefni heim innann
halfs Manadar/Og ef þa kiemr ei he-
im/þa stefne hñ honum Þing fyre ran
og Løgleysu/Og lati bera Vitne sijn a
Þingi huersu farit er/ Og beidi bændur
doms ⁊ adfarar ad taka sem Vitafie/
Ef fleiri menn bua a einum Bæ / þa
skal eingi þeirra fleira fie hafa eñ Lā-
dit ma vel upphallda/ Og skipte þeir fie
og Landi ad jafnadi mz sier/Eñ ef añ-
ar huer hefur fleira fie j haga gialldi
Grasuerd sem menn meta.

Cap. V XI.

Vm Landamerki.

V ganga menn a Landam-
erki og verda ei asatter / þa
skulu þeir Løgfesta til þeirra

Vinmerkia er þeir seigia riett vera ef þar eiga Lond til Motz þyrer vtan eda oþan. Enn eþ þeir Løgþesta eigi jnnañ rij. Manada sijdan þeir haþa a Merki geingit / þa eiga þeir þess mals alldrei vppreist/Nu Løgþester madur yþer merki þram þar sem riett var til geingit/bæti hinum Skada þann allann sem hann haþdi aþ þui/og oþundar bot med epter vj. maña Dome/ Eþ madur Løgþester Haga sinn/ þa skal sa madur er Land a þar næst lata reka Bu sitt allt j þat ho= rn Landz sins sem þirst er Løgþestu hins/ Eñ eþ þleire meñ haþa Løgþest/þa skal hñ lata reka j midian Haga siñ Fie sitt vm Aptna/Nañ skal haþa rekid þad vr Haga hins þa er Sol er j Austri mid= in þad sem hañ matte þinna/þad heita hirdis Rismal/Nñ sk þa mañ til ad sitia ad vm Daga/ Og eþ so er giørt/ þa er hañ syknsaka þo ad hage hins beitist/ Huerge a madur ad bæta þyre Hagabeit
nema

nema Løgþest sie / vtan hañ late reka at Lande eda j land hins / suo ad hñ villde ad hage hins beitist/ þa bæte þyre skada ꝛ Landuam med þeim er Gras a/So ꝛ ef hañ vardar midr vid þar sm̃ Løgþest er eñ þyrr var skilt/ꝛ so ef h þær ei þñ mañ til Hirdis er Skynsømum moñum vndist ad vel meigi giæta ef hañ vill.

Cap. XVII.

Vm Løgþestu

EF madur Løgþester Hollt edur Haga/ edr Veidistadi/þa skal Løgþesta ad Kirkiu edur a Þingi þar sem Jørd liggur/ hñ skal suo mæla / Eg Løgþesti hier j dag Eign mina er N. heiter/Akra ꝛ Tødur / Eingiar og Skoga/ Hollt og Haga / Vøtn og Veidistadi / og allar Landznytiar þær er þui Landi eigu ad fylgia til viñ merkia þeirra er adrer meñ

eiga j moti mier! bædi ad Ordþullu og Løgmali riettu / þyrer byd eg hiedan aþ huerium manne j ad vinna/ edur ſier ad nytia/ nema mitt ſie loþ edur leyþi til/ ad vitni þinu N. og þinu N. og allra þeirra er ord min heyra. Enn ſa madur ſem Løgþeſter ſk tala ſuo hatt ad aller heyri þeir ſem hia eru eþ þeir vilia/Enn ſu Løgþeſta ſkal ſtanda xij. Manadi hina næſtu epter eþ Eigandi Løgþeſter edur hans Løgligur vmbodz madur.

Cap. XVIII.

Vm Landnam z auerka a Jørdu

EF j er ortt Kongs Jørdu þa a hann Auerkabot ſo mykla ſem Auerki er verdur/epter Skynſamra manna virdingu/og Landnam mz jaþn mikit Aukabot/ þar til er auerki er verdur iij. Marka/Enn Landnam

nam er halfu meira Auerka eþ Løgþeſt er/Enn þo ad auerki ſie meira verdur/ þa kal þo Landnam alldrei Leingra fram ganga/Eþ j er ort Jørd Erchi Biſkups edur Hertuga/þa ſkulu þeir taka auerka bot epter virdingu huert ſem auerki er verdur meiri edur minne/ Og ſuo ſkulu aller meñ auerka bot taka/Enn Landnā þeirra jafnmikit Auerka bot þar til ſem auerki er verdr xx. Aura/eñ halfu meira eþ Løgþeſt er/Eþ j er ort jørd Byſkups edr Jarls/ þa ſkulu þeir taka Landnam epter auerkabot þar til ſem aũki er verdr ij. Marka/ halfu meira eþ Løgþeſt er/ Eþ j er ort jørd Abota edur Abbadiſſ-ar/edur Vmbodz mans heilagrar Kirk-iu/þa ſkulu þau taka Landnam epter a-uerka bot þar til ſem aũki er verdur xij. Aura / halfu meira eþ Løgþeſt er. Eþ j er ort Jørd Barons / Stallara edur Merkis mans/ þa ſkal huer þeirra taka Landnam epter aũka bot þar til er aũke

er verdr jx. Aura/ halfu meira eff Logfest er/Eff j er ort Jordu Riddara/ þa skal hñ taka Landnam epter Auerka bot þar til er auerki er verdr vj. aura/halfu meira eff løgfest er / Eff j er ort Jørd Bonda edur Nauldz/edur þeirra manna vr Noregs Kōgs Rijki eru og stadfest/ast hier a Landi/þa skulu þeir taka lādnam epter auerka bot/þar til sem auerki er verdr halfrar Merkr/halfu meira eff løgfest er/nema þeir sie hætri menn ad Nafnbotum/Eñ einkis mans Landnam skal leingra fram̄ ganga enn hier er a kuedit / Enn allan auerka jardar skulu meta vj. Skynsamer menn.

Cap XIX

Vm Skogar skipti

Ef fleiri meñ eigu Jørd saman/þa skulu aller epter hinū besta manni Landnam taka þeim

þeim er j Jørdu a med þeim ad Oskip-
tri Jørdu / Og skipte auerka og Land-
name epter Jardar magni/slijkt huerin̄
sem j Jørdu a/Enn Mær taki Landnā
epter Fedur sijnum/ En̄ eckia epter þim̄
er næst atti hana. Nu eþ sumer leyþa j
neytslu j Jørdu enn sumer ei / þa taki
sa huer Landnam sitt þullt er ei leyþdi
slikt sem hann er madur til / Enn suo
mikit aþ auerka sem han̄ a j Jordu til.
Enn eþ þleiri haþa Oleyþt enn einn/þa
taki aller eitt Landnam/Enn auerka bot
epter jaþnadi þeir sem Oleyþt haþa og
so þott þeir aller haþi Oleyþt eþ Jørdu
er Oskipt. En̄ eþ Jørdu er eignar skip-
te skipt/þa tekur huer þeirra þullt Land
nam aþ sijnum hlut epter þui sem han̄
er Madur til. Nu þer madur j Skog
annars Mans vtan leyþi þess er a/ og
vinnur sier þar j/ þa skal sa er Skog a
leida til vj. Skynsama menn ad sia
Stoþna/og meta Markar spell/Og suo

þo ad madur riiþe hriis a añars Mans Jørdu/ þa skal sa er sier vann j Landnami þyrer suara / og bæta þo Skogar spell sem virt er eþ eigandi heþr Vitni til a hendur honum/enn ella synie hann þyrer mz Lyriftar eidi. Nu høggr madr suo Trie j annars mans skogi ad hann hylur Stoþna og heþur sialþr edur þær odrum/ þa verdur hñ þioþur aþ sem hñ heþdi stolit audru jaþn miklu / eþ Trie eru suo mikils verd ad Pioþs sok nemr. Eþ madur høggur Skyli høgg a Vide mans / Birkier edur Skieþur suo ad spiell er j/ bæte Skogar spell sem metit er og Landnam mz/ Eþ madur høggur vpp Merki biørk og veit hñ þad / bæte skada og þulla oþñdar bot mz epter dñe/ huerium er Mark atte j þa Biork. Nú vetna þar er Madur hitter Auerka j skogi sijnum. þa skal hñ ad osekiu j burt taka.

Cap.

Cap. XX.

Um Skogar skipte

EF ij. Menn edur fleire eigu Skog saman/Eing edur vthaga þa skal einge meira j vinna ad Oskiptre Jordu enn j Eign a/edur tala rennur til/nema elldi Vid/ Enn þar sem menn eiga Skog saman Eing edur Vthaga/þa skal sa er skipta vill sækia þa til skiptis er i mote honum eigu/epter þui sem Løgbok vottar j eignar skiptum/þui ad sa skal skiptum rada er skipta vill/Enn eingin skal so rada at giøra ødrum Spilluirke nie Fiarskada j skiptum/Enn huer sem meira yrker j o skiptri Jørdu enn til kiemur epter riettre til tølu / þa suare slyku fyrer vid þann er j mote a sem sa ætti er j vañ j Oleyfe og ei atti adr j Jørduñe/bæte Aúka og Landnam. Suo skal Skogi skipta ad

 þeim

þeim ſkal Riodur ættla er meir heþur Skog høgguit enn Løg potta/Enn eþ ei er Skogur riodur hegguin / og er meir valdr/ þa ſkal ſa haþa þui vijdara ſkog er minnur heþur neytt/ſuo ad jaþn godur þike vera huers þeirra hlutur þeim er ſkipta/Enn eþ hin heþr ſo miøg Hogg-uit ad ei ma med Skogi jaþna/ꝫ bæte þa med ødru Fie ſuo ad þullt ſie og þo Landnam med. Ecki ſkal madur høggua j annars mans Skogi nema vmþerdar menn Farar greida bot/ꝫ bæta huad ſem bilar ad Vøgnum edur ſleda/ Klyþbera edr audrū Trie reida/og Keyris Vønd ꝫ til Elldz neytis eþ vti þarþ at bua vm Nætur ſaker j ſama ſtad/ vtan hann nae huerki ad giøþ nie at kaupe/ og geingur Naudſyn til/þa høggui medan þarþ/ꝫ bæti Skogar ſpiell Lādnams lauſt eþ ſa a malgar er ſkog a edur hans Vmbodz madur/Suo ſkal og þara vm reka vid/ eþ menn þara a Skipti / og vm nætur viſter

visker hid sama til Elldinga. Enn eþ meira hoggꝛ edur heþꝛ enn þyrr seigier/ bæti þyrer Spiell og skada Landzdrottni a Skogi edꝛ vidi ꝛ Landnam mꝫ/ nema hñ loþi.

Cap. XXI

Vm Skog a annars mans Jørdu

EF madꝛ a Skog a añars mãs Jørdu/ þa a hñ ad niota skogar þess so sem j hñs Jørdu sie sialþs ad hogguo. Eigi skal hñ þar eyki haþa vm nætur/ hñ skal giøra þar kol og haþa burt þlutt þyrer Vetur nætur hinar næstu/ og hylia graþer allar so ad ei liggi Bu þie j/ Enn eþ hñ giører ei suo bæti Landzdrottni skada þann allann sem aþ gioriſt groþum þm sem er ei vorn huldar / og Laandnam med/ og so skal huernetna þar er Madꝛ giører Kol a annars Mans Jørdu/

Eþ madur þærer ei kol aþ annars mans Jørdu innañ næstu xij. Manada sijdan þau voru brend þorþalla laust/þa eignast sa kol er Jørd a z er þa lokit Landnami og vsla giolld. Nu vill sa nyta lim er Skog a a annars mans Jørdu/ þa skal hñ lata bera samã lim/z Fauska og Stoþna j Køstu þyrer Vetur nætur hinar næstu/ella a sa er Jørd a vnder/ Og so eþ eigi er burt þlutt innan næstu xij. Manada þo ad saman sie borit. Eþ madur høggur Skog annars mans til hlutar/ þa skal þat halldast sem j kaup þeirra kom. Hñ skal haþa Graþa giord/ atþrialsu/ so sem þa er madur a Skog a annars Mans Jørdu. Nu vill añar skipta Kolum edur Koluide/ þa skal so skipta sem þyrr seiger. Eþ vidur vex vm Þiodbraut þuera suo ad þar ma ei aka edur Klyþiar bera/þa hoggui sa er vill ad osekiu þann vid og kasti j Skog burt þra gøtu. Sa madur a heita Fie sijnu.

J Skogi annars mans er Jørd a vnder medan meir bijtur gras enn Skog. Eñ sa madur er Skog a ma beita Bue sijnu medan meir bijtur Skog enn Sinu/ Enn huer sem ødruuijs beiter bæti Skada sem meñ meta/ ꝛ Landnam mz. Eß sa rekur edur reka lætur bu sitt j Skog mans er huerki á Skog ne Jørd vnder/ bæte hüerumtueggiá skada sem meñ meta/og Landnam med. Huer madz a Bidar vøxt j sijnu Skogar marki mz. au hñ a þar nöckurn þornan vid. Eß menn høgguá Skog þann, allánn vpp er ij. menn edur fleiri eigu samánn / þa skulu þeir skipta med sier Merkibiörkum og høzgua þar sijdast/Oz þa er Skogz sa er suo eyddz ad eingi vidur finst epter/þa eignast sa Skogar stødu er Jørd á vnder.

Cap. XXII.

Um Eing a añars Mans Jørdu

Ef Madur a Eing a annars Mans Jørdu/þa skal hinn ei beita þad Eigi þadā fra er vj. Vikur eru áþ Sumri. Enn sa er Eingit a sk þad þyrst lata vinna/ nema hñ vilie Tødu sijna fyrri vinna. Enn eþ hñ vinnur ei so/⁊ vill þo vñit haþa/þa bæti halþri Mørk þm̄ er Jørd a/Og er þo Oheilagt Nejit og Eingit. Nu a madur Eingi a fleiri manna Løndum/ þa sk hñ sitt Sumar huert fyrst Sla/og ei fyrre heima enn þau eru øll Sleiginn/Mādur ma giøra Stiþlur a eigi þui sem hñ a a añars mās Jørdu/ og graþi j sinu Landi torþ til/Og veita suo vottn a Eingit/hñ sk a sijnu eingi uppheþia veituna/⁊ sk þadan falla va- thn j hinn forna farueg. Enn eþ ann- ars mans Land spillist aþ veitunni/bæti skada sem metiñ verdur ⁊ Landnam mz/ og suo eþ buþie fær þar skada aþ. Kost a madz at giøra Løggard vm þetta eingi

eþ eigi liggia þar beitu Teigar annarä Manna v. Aura verder edur meira/Og skal graþa j sinu Eingiamarki torþ til/ og lata hlid a Garde. Enn eþ hn̄ vill Griot gard haþa/þa briote Griot a an̄ ars Manz Jørdu eþ hn̄ vill / og bæti Landnams laust skada þn̄ sem aþ verdr Riett er honum ad setia Gard þn̄ a jørd hins þar sem er hriostur edr Holkn / eþ ei verda jnnan̄ Gardz Beitu teigar his v. aura verder edur meira. Enn eþ hn̄ giorer annan̄ veg bæte skada sem menn Meta/og Landnam mz Landz Drottni/ Honum er riett ad Byrgia aptr Hlidit a Gardium þimta dag viku er vj. Vikur eru aþ Sumri. Hn̄ sk hirt haþa Hey sitt vr Gardium/ᴇ vpp lokit hlid er iiij. viku eru til Vetrar/ nema Naudsyn banni / Siidan er Oheilagt Heyit og suo Eigit þyrer þeim er Jørd a og so Gardnrin̄ eþ ei er Hlid a

Cap. XXIII.

Ad bua vm Ney a annars Mans Jørdu

Adur ma giora Løg gard vm Ney sitt a añars Mans Jørdu/ og graþa j sijnu Eingia marke Torþ til/ Og suo skal giora Løggard j. Fiarþogum þo ad hañ eigi ei sialþur Jord vnder/ Og j Eingi marki sialþs sijns / eþ ei er lengra þra añars mans Landa merki enn ij. Hundrud Fadma Tolþræd. Og eþ Gardur sa þellur edur þrutnar Suell vpp hia/ edur Vøkn/ þa sk sa er beit a vmhuerþis Gardinn edr so nær sem þyrr seiger/ giøra ord þeim er Ney a j Gardinum/ og varda Buþie sijnu vid Neyi hins medan. Hinn sk þegar til þara vm ad Bua/ edur burtt þæra Neyid er honum er sagt þorþallalauſt / ella er Neyit Oheilagt vid Buþie þess er þar a Beit so nær.

nær: Sømuleid sk þara þo ad Snio leggi vnder Gardinn / nema sialþur hñ vilie þra lata moka / Enn eþ hñ vardar ei vid/edur giorer ei suo ord eiganda sem nu er mællt / bæti skada hñ allann er þie hñs giører þeim er Hey a / og Landnam med. Eþ madur lætur Eingi sitt vppi liggia Osleigit iij. Sumur j samt / þa er sa ei skylldur vid ad verda er Jord a vnder/nema hinn seigi honũ þyrer Fardaga ad hñ vill þa sla eingit. Nu eþ madur byr suo nærri eingi sijnu þui er hñ a a añars mans Jordu ad hñ vill heiman Beita Eingit og sla ei/þa a hañ þad þrialst/medur þui ad hñ skal haþa Mann ad þie sijnu/ þann er suo gæti/ ad ei gangi j Eing edur Haga þeirra sem næster eru. Eþ þie mans þess er Beit a suo nær sem þyrr seiger tredst vnder j Gardi þess Mans er Eingi a aþ þui ad ei var Løg Gardur þar sem hñ atti ad vera þa skal þad allt bæta

þullum ſkada botum Eiganda ſa er þeim Garde atti vppi ad hallda. Eun eþ Ney er þært j hlødur edur Hus/ſuo nær beit hinṅs ſem þyrr ſeiger/þa a ſo vm ad bua ad Fie komiſt ei at Neyinu/ Eñ eþ hus þellur Oþan/þa ſkal beitar Madur lata ſeigia þad Eiganda / og varda vid þie ſijnu þar til er hinn kiemur til ad giøra vpp Huſit er Ney a/edr giøre vpp ſialþr Ella. En vill hann ei til þara ad giøra vpp Huſit edr heþr ei byrgt Vindaugu/ ⁊ kiemſt þar Fie hins jñ og tredzt þar vnder edur þellur Hus a/ þa abyrgiſt ſa þad þie og ſkada þañ er þar verdur aþ/ er Hus a/ og ſækie ſem Vita þie. Eþ Fen Botn/edur Forud edr Diki Girda vm Ney manz/þa er Ney þad Oheilagt þegar þie kiemſt yþer.

Cap XXIIII

Vm Skogar verk/⁊ Engia verk

Huer Madur a Vidar vøxt j siinu Eingi marki / Enn ef vijdara vex þa a sa er Jørd a vnder/ Nu vex Vidr j Eingi mans þar sem annar a Jørd vnder/ þa er riett ad sa madur rijfe vpp Vid þan̄ allann er Eingit a/ef þat er Rifhrijs/ Ella a sa vid þann er Jørd a vnder/en̄ þat er Rifhrijs er skiotara er ad rijfa vpp enn at hoggua/ Enn þad er Nogg skogur er skiotara er ad høggua enn ad Rijfa. Nu a madr Eingi a Jørdu mān̄z ꝧ vex þar Nogg skogur/þa skal sa kaupa er Jørd a vnder ef hann vill/epter þui sem vj. Skynsamer menn meta ad Eingit var vert/og skal sa kiosa er eigit atte / huert hn̄ vill hafa Eingi jafn gott edr adra aura. Sa er Jørd a vnder eignist bædi Eingit og Skoginn ef hin̄ vill ei selia. Enn ef Landeigandi vill ei kaupa þa eignist hinn bædi Eingi sitt og Skoginn/ Enn ef eingi þad spillist

 af

aþ Eggueri er madur a a annars mans Jørdu/þa skal a sømu leid þara sem vm þad Eingi er Skóg; vex a/ og so þo at þar komi Fiski vøtu vpp/So skal Eingi virda sem þa var vert adur enn þad spilltist aþ Skogi/ edur Eggueri/ edur Vatni. Menn mieigu veita Vøttnum þeim er vppspretta j sialþs hūs Jørdu/ og j sijnó Landi huer / Enn eþ þad eru Brunnar Manna/ þa skal huer þella j hiñ þorna Farueg aþ sinne Jørdu. Eñ eingi madur skal veita suo at þeim verdi mein ad er þañ Bruñ Læk haþa haþt/ Enn eþ hñ gierer ødru vijs bæti skada allann þann sem aþ þui gierist/og Land nam mz/þeim er Bruñ atte/Og oheilagar Stiþlur hñs allar vid Broti þo ad a sialþs hñs Landi sie. Nu eiga meñ Merki vøtn samann/og vill annar veita þui a Eingi sitt ed; Akur/ Eñ eþ hinum þijker mein ad / þa skal skipta sem þyrr seiger/Vtan Vatn sie so Lijtid ad
þeim

þeim vinnist ei badum/þa skal siijna viku haþa huer. Monum er riett ad æla Eikium siijnum a Sumar j añars manz lãdi/þar sé ei heþr adr fleigit verit/ Nú madur a Vørt a sinne Jørdu / Eþ þar briota Merki vøtn suardþast Land aþ Jørdu Manz/þa a sa Holm siñ er adr atte/ꝛ nyte sier sm̃ hñ vill/ꝛ Løgþeste ei þyre Buþie hins. Riett er hõnum ad þella Vatn j hinn þorna þarueg/ ei skal hñ reka þangad þie sitt. Enn eþ þad er Eingi/þa sk̃ hñ þar so vid varda sem Einge annars manz sie a hñs Jørdu. Eigãnde skal ꝛ so vinna lata/eþ Einge ver j hinum þorna þarueg/þa a þad hũ sem Land a ad þar.

Cap. XXV.

Huersu Hey skal þurka a annars Lande

Ef Sior edur Vøtn/ edr Vedr rekur Hey Manna saman þa skal sa er Hey a a annars mäs Jørdu Kuedia mann þann til skiptis er Hey a mz honum/vill hñ eigi skipta/Løgþesti Heyit og leggi a Fimtar steþnu/haþi þad huer sem Domr dæmer/Þeir menn er þad Hey eigu saman sem a annars Jørdu Rekur skulu ad þrialsu þurka þar Heyid/enn ei j Burt þæra adur skipt sie/Hñ ma þad z viña a Jørdu hins þar er huerki spille Akri nie Eing ad giøra Løggard vm Heyit. Enn eþ Hey rekr a eingi mans/þa bæti sa þann skada allann sem metinn verdur er Heyit atti/Eþ hey rekr j haga mans/ þa a sa ad giøra Løggard vm heyid er þad a/z þurka þar eþ hñ vill.

Cap. XXVI

Vm Løgþestr z Fimtar Steþnur

Allt

Alt þad er menn skilur a vm auerka a Akre edr eing/ Hollti edur Haga/ Skogi edr Reka/ edur suo vm Landa merki/ þa skal Løgbesta þyrer / og leggi sa Fimtar stefnu er helldur þijkist þurfa/ Hñ skal suo mæla. Eg Løgbesti hier j dag eign mijna þessa er N. heiter/edr þar ligg-ur/Bu og Lood og allt þat er þar ma til Gagns af hafa/þar til er dõur pellr a millũ ockar ad Logmali Riettu/ Gief eg þier þat ad Søk N. ad þu situr a Otekinne Jordu epter Eign edur Vm-bodi/Og eignar þier þad er eg þijkiunst eiga/þyre byd eg þier hiedan af ad yrk-ia edur gagn af ad hafa/ nema mitt sie lof edur leyfe til / ad Vitne þinu N. og þijnu N. og allra þeirra er ord mijn heyra / Enn epter Løgbestu mijna Legg eg Fimtar stefnu vid þig a Fim̃ natta fresti a þessari Jordu sem nu hefur eg

 Løgbest/

Løgþest/Eiga hût er eg vil vte edr ſñe/ og ſkal allur dagur til ſteþnu/ þar til er eg heþur malû mijnum lokid/ Beide eg þig Laga beidſlu ⁊ Lyrittar/at þu legger Fimtar ſteþnu j moti Løgþeſtu miñi. Byd eg þier N. ad giøra heimilldar manni þijnum ſteþnu til Varnar j moti ſakar gipt minne epter Løgum/og neþni Vitne vid/ Sex Skynſama menn ſkal huer þeirra j Dom neþna a ſteþnu ad virda Vitne þeirra og Mala eþni. Eñ allt þad er Madur vinnur a Akre edur eing til þimtar ſteþnu og þærer ei vndã Laga domi/þa ſekiſt hñ eigi / Sa ſkal þyrri tia ſijna Votta þyrer Doms mñ er þyrri lagde. Løg ⁊ Dom þyrer / enn veriandi ſijdar / Og ſkal ſa ſueria lata ſijna Votta er Doms monnum þijkier lijkara ad ſañara ſeigi/⁊ þeir vilia ſuara þyrer Gudi epter ſinne Samuiſku ad Riettara haþi/ Enn ei ſkulu þeir bada ſueria lata. Enn eþ þeim ſemur ei er j

Dom/

Domi sitia/leggi til Løgmãs/ Nu heþr madur Skog/ eing edur Haga / Reka edur adrar Landz nytiar ꝛc. Vetur edur leingur a tølulaust/ þa a sa þad er haþt heþur/nema hiñ haþi Løglig Vitne til þess ad hñ a eþ hñ skal orœntur vera.

Cap. XXVII.

Vm votta leidslu a Fimtar steþnũ

ALlar þær Eigner er meñ skulu Fimtarsteþnu til leggia / þa skal sakar aberi Løgþesta þyrer/og neþna Votta ij. / og leggia þimtar steþnu epter/ Og sk þeirri steþnu ei Spilla meiga/ Enn eþ nockur Spiller gialldi sa vj. Aura halþt Kongi eñ halþt sakar abera. Vottar hãs skulu so bera og hallda a einni Bok/þeir skulu so mæla/ ad þeir skiota þui til Gudz ad þeir voru þui nær er Fimtar steþna

 var

var løgd/og ſuerie ei þramar/Enn eþ þa ſkilur a er j Domi ſitia/z verda ei ſamdoma/þa gialldi ſa vj. Aura er Rangara heþur ad mæla / halþt Kongi enn halþt Sakar abera/nema hn̄ ſuerie þeſſ ein eidi ad hn̄ viſſi ei an̄ad ſan̄ara þyrer Gudi.

Cap. XXVIII.

Vm Vmbod yþer Jordu edr Reka

HVer madr ſkal haþa ſier Vmbodz mann jnnann Fiordungs þeſſ er Jord hn̄s liggur edur Reki/nema hn̄ ſie ſialþur jn̄an̄ þeſſ Fiordungs/Og þo ma hn̄ haþa Vmbodz mann eþ hn̄ vill. Sa madur ſem Vmbod heþr ſæki Landnam og allann Jardar auerka ſem hn̄ eigi ſialþur/ halþt Landz drottni til handa enn halþt ſialþum ſier / Enn eþ hn̄ ſakier ei haþi aþ alls ecki. Vmbodz madur ma Jarder bygg-

er byggia ødrum enn ei sialfum sier/ og Leigu af taka ef Landzdrottinn vill/ Nũ er og skylldur ad suara fyrer ad Løgum af Landz drottins hendi ef nockr kiærer a þa Jørd/edr giøra ord Landz drottni. Nu dylur Vmbodz madur ad hañ hafi Vmbod tekid/þa hafi Landzdrottinn til ij. maña vitne at hũ hafi honum Vmbod feingit. Enn ef Landzdrottinn dylr ad hũ hafi honum Vmbod sitt feingit/ þa hafi sa er Vmbod tok tueggia maña Vitni til ad Landz drottinn edur hũs Vmbodz madur fieck honum þat Vmbod/og hafe suo lemgi sem Vitni bera ef Landzdrottinn er innan Landz/ Enn þa er Landzdrottinn vill Vmbod af hm̃ taka/ Biodi vm þeim er hũ vill ad af honum taki þat vmbod. So ma og skyti giøra vm sijnar heimtur / Enn sa hafi Vitni til ad eigandi baud honũ vm ad taka af þeim Vmbod er adur hafdi/ og þa þeim er hũ vill þad Vmbod ad jafn
fullu

þullu sem Eigandi sialþur. Eþ Landz-drottinn er ptan Landz / edur andadur edr audast Umbodz madur hńs hier/þa halldist Abud Jardar til næstu Fardaga enn ei leingur / þo ad leingr haþi bygt verid/nema þeim semie annad er bygger Og hinum er a Jørdu byr/Og suo skal vera eþ madur andast Utan Landz þo ad Umbodz madur liþe/sijdan Erþingi heþr sań spurt Andlat hńs. Eþ madr er vtã Lãdz huort sem hń þer Rõgs erinda edur siña/þa skal Umbodz Madur hńs edur Løgarþi suara Riettindum aþ hńs Godzi/ vm þau mal sem hń heþur aþ-laga giort adur hń þor j burt.

Cap. XXIX.

Um Abyrgd a Elldi

SInn Elld sk hú abyrgiast þrials madnr og þulltijda/ þann elld a huer madur er a helldr og kueiker sijdan

siïdan/ Nu brennur Madur/ og ei med heiptugri-hendi/ þa skal sa abyrgiast er mz Elld ber/ og bæti Skada allann er þar verdur aþ sem vj. Skynsamer menn meta/ nema Mein verde aþ þm̃ Elldi er menn haþa til Þarþinda sier/ þa abyrgist Landz drottinni Þridiung husa enn Leiguliði ij. hlute. Aunguar liggia þar Sekter vid / þad heiter Boda elldur/ Eþ madur vijsar Omaga sijnum epter Elldi/ þa skal sa Abyrgiast øll Omaga verk er Omaganum a/ Enn eþ þulltijda madur vijsar Omaga anuars ad giøra þad sem audrum er mein ad/ þa skal sa bæta Skada þann er Omaganum vijsadi / Enn sa sie lidugur er Omagann atti / og so Omaginn. Brenna ma Madr Sinu aþ Jørdu sinne þar sem hn̄ vill/ og bæti Skada þn̄ allann er adrer menn ba þar aþ/ og Landnam mz/ eþ hn̄ heþr ei Ørdloþs ad bedit þa er næster Bua.

Cap. XXX.

Um brennu Barg

Engi madur skal þyrer ødrum Brenna mz heiptugri hēdi Hus nie Hey hlada/ Sæturbud nie Skip/Enn ef hñ Brennur ⁊ verdur ad þui Kunnur og Sannur/þa er hñ vtlægur og Oheilagur og heiter Breñiuargr/og hefur þyrer giort huerium Peningi þiar sijns j Landi ⁊ lausū eyri/eñ tuigilldi þeim aptur er hñ brende þyrer slijkt sem vj. Skynsamer menn meta/og Riett sinn a ofan epter Laga Domi adur enn vnder Kong falli edur Frændur/mz þui skipte sem seiger j Obota malum j Mannhelgi. Enn ef mž ødrū hætti verdr/fare epter Skynsamra maña virdingu edr Domi/epter Atuikum. Nu kuedur sa madur nei vid er Brenna var kiend/þa skal Sakar abere

þara til heimilis hās og ſteþna honum
Þing þyrer Brennu ꝫ Utlegd/ þa ſkal
ſa er Sÿnia vill þeſta Tylþtar eid þar a
Þinginu/Og haþa þū vnnid innann x.
Vikna Særra daga/þellur til Utlegdar
eþ þellur. Eþ Madur rædur Brennu ꝫ
verdur ad þui ſannur/þa ſk hū þad allt
tuigillda aptur er brent var ad hās rad-
um/Enn eþ hū ſeiger nei þyrer Sÿnie
mz Stettar eidi/Og ſk ſa eidz þrám ko-
ma innann x. Vikna Særra daga/þellz
til halþra gialloa eþ þellur. Eþ madur
Brenner þyrer manni Vidar Køſt/Ti-
mbur edur Grindur edur Sleda/ edur
ønnur Amboð þau er monū þijkier be-
tra ad haþa enn miſſa/ Nu huer er þad
giører/ſekur Mørk vid Kong/enn tui-
gilldi þeim er hū brendi þyrer/og øþū-
dar Bot med epter domi Landzdrottinſ
a jaþnan Landnam eþ þad er Brent er
hū Skadar.

Cap.

Cap. XXXI.

Vm Løggarda og Garda ſtepnur

NV ſkal Gørdum ſkipta ⁊ øll-um Auerka epter jardar høpn/ Gardur ſkal granna ſætter/ Huer Madz ſkal Løggard ha-pa vm Tødu Vøll ſinn þo ad ei hapi pyrr verid/Ep ſuo nær er annars Landi ad miñur ſie pra enn ij.Hundrud padma Tolpræd/og ſuo pyrer þa vøllu alla ſiñ adur hapa Løggardar vm verit og ſuo Eingiar. X.B.E.K. Fulla Skada bot ſkal greida pyrer Beit Tødu / Akra og Eingia / Landnams lauſt/pyrer þeirra manna pie er Beit eigu j ørſkots helgi/ þo ad ei ſie Løggardur vm/eñ ella pullt Landnam mz/X. B. E K. Skyllt er ad hapa Løggard huar ſem hladid er Korne edur Taudu/ Þat er Løggardur er v. Fota er þyckur vid Jord enn

þriggia oþan/hñ ſk taka j exl Medalmanni aþ þrepi/þeim manni er hñ er haſþrar þiordu Alnar har / Og þo ad þa hlaupi þie þñ Gard/ Þa bæti ſa ſkada Landnams lauſt er þat þie a/Menn ſkuln gioruan haþa Gard at Botolþs Voku/ og Abyrgiſt ſijdan huer ſinn Gard. Enn eþ Kyr er Gardbriotur edur añad Buþie/þa ſkulu þara til Grannar þeirra og ſia Gard/og eþ þeim liſt ſa Gardur gilldr/þa ſk ſa giallda þyrer Gardbrot er gardbriot a ſkada þñ allann ſem aþ verdur. Eþ Buþie geingr vr Kuijũ edur Giellð þie vr Aþriettum og giører monnum Skada/giallði ſa er þad þie a ſkada þñ ſem metinn verdur Laudnams lauſt/vtan hiun haþe ei Løggard þar ſm̃ hñ ſkylldi haþa / þa miſſer hñ Skada bota. Botolþs Voku dag ſk vera Grannna Steþna / þeir Gardar ſkulu gillder vera ſem þeir taka þa þyre gillda a þeirre Steþnu/Og eþ Gardr verdr brotiñ/
 þa ſk

þa sk sa er þñ Gard a leida menn til ad sia Gardinn/og ef þeim synist Gardur gilldur verit hafa/þa sk sa giallda vslã er þñ Fienad atti er gilldan Gard braut/ Eñ ef þeim synist Gardz ei gilldur verit hafa/ þa sk sa giallda Vsla allã er þñ Gard atti. Ef Merki gardur hefur verit Bolstada j mille/og er sa nidzfalliñ/þa skulu þeir er Gard vilia hafa gerda sinn Nlut/og bioda hinum til er j mote eigu ad gerda sinn Nlut. Enn sa er ei vill gerda Abyrgist skada þñ allann sem af verdur huers kie sem giører/Og ij. Aura medur j þocka bot þeim er fyrer Skada verdur.

Cap. XXXII.

Vm Løggard bæia j mille

EF Menn vilia Løggard hafa Bola j mille þar sem ei hefur fyrr vered / Þa gerdi huer ad Jardar

Jardar magne sa sem hafa vill/og sue ſk huer er til motz a ad Jardar hefd hallda ſijdan. Enn sa er ei vill Gard giøra edr halld honum ſijdan/ giallde at øllu ſkada þñ allañ sem þar giørist af. Eige er madur ſkylldur ad giøra þeña Gard þo ad hñ verde beiddur ef torf þarf a Eykium til ad bera. Ef þar verdr Nøgg ſkogur edur Egguer edur Tødu vøllur fyrer/ þa ſkal fyrer nes Gerda/enn ei j giegnum. Enn ef Rifhrijs er fyrer edur Eingiar þa ſkal þar ei fyrer nes Gerda nema vilie/eñ bæta ſkal þa þeim er atti ødru Einge jafngodu og jafnmycklu/ Fimt ſkal giøra til Gørdum at ſkipta/ og hluta og hafa Votta vid huort sem hinn vill edur ei/Og abyrgia hñ ſidan Gardinn og allañ vſla þñ sem Fienadr giørir þar/huerier sem þñ Fianad eiga/ Ef þiodvegur liggur ad Garde Manz þa ſk Hlid a vera halfu v. alnar breitt/ Og hiara grind fyrer og Rimar j ſo ad

Fienadur meige ei ſmuga / Okar iſ. á endum / enn Kroſſband j midiu/ þa er Grind gilld/So ſkal Grind ſetia ad hū renne ſialfz aptur ef Madur tekur af Hroſſi til. Ef madur ſkytr vpp Grindū og geingr Fienadur j Akur edur Eing/ bæti ſkada þā er giør var þeim er Korn edur Gras a ſá er þad giørdi/og Landnā mz/Suo og ef madur hoggur Grindar Hæla j ſundur/ edr velltr Steini fyrer edur fra /og ſtendr fyrer þat Hlid opid. Nu liggur Þiod vegur vm Bæ mans edr Garda þa ma hann færa Gøtu af Bæ ſijnū z ſo fra Gardi/ ef hū giører adra jafngoda vtan gardz ad fara j þurru og votu/ei leingra fra Þiodhlidi eñ ij. Hundrud fadma ẏij.ræd/ Og ſkal þa þā veg fara þo ad ſa ſie leingri. Ef madur rijdur edr geingr ẏfir Todū vøll Akur edur Eing og vill ei fara Vegu rietta/hū er ſekur Mørk vid þañ Lood a/ Og bæti ſkada þā allann ſem

þar

þar verdur. Eþ madur brytur Gardinn þa leggia ij. Aura vid Hlidbrot/ Hlid er þar til er halþrar þimtu alnar er brett/Enn eþ lengra brytur þa sekist sa Mørk vid þn̄ er Gard a/og bæti skada þn̄ allann sem aþ giørist/ nema girt sie vm þiodbraut huera/edur Gata sie lengra aþ þiodveg þærd eñ þyrr seiger/ þa er sa Gardur Oheilagur vid brote þyrer þeim er þar þurþa ad þara/huert sem þeir þara Virkan dag edꝛ Helgan/ og suo Locd su er aþ þui Spillist.

Cap. XXXIII.

Huernen Fienad skal in̄setia

EF eirn madur a Akur Todu edꝛ Eng/an̄ar Fienad/ þridie Gard ogilldann/Sa er Lood a sk epter monnum ganga ꝛ lata slagad þienadur er kominn j Akur Todu

edr Eing/þa ſk hñ mz Vottum vr taka
og lata þa vj. menn meta Vſla þñ er
gior var/ Og ſetie ſijdan jnn þienad þñ
allann/ Og reki lauſan j hus jnn edur
Trød/ꝛ legge huerki a Baſt nie Band/
Enn þo ad huert ſtangi añad til bana/
þa er þat j abyrgd eiganda eñ ei þeſſ er
jnnſetti / þad ſk hñ Abyrgiaſt ef tredſt
vnder af hus þrong/ edur fellur hus a
edur Gardur/nema fienadur felli ſialfr
ofan / Nu allt ſlijkt ſem ſa miſſer er
Buit a fyrer þeim er Lood a/þa bæti
ſa honum þad er Gard atte Ogilldann
þar ſem gilldur ſkyllde vera / Sa ſk bod
giøra eiganda ſamdægris er Bu er jnn-
ſett/ er Bu ſetti jnn/Nu vill hañ ei vt
leyſa /þa ſk Bu jnni ſtanda til fimtar/
Enn ef þa er ei vtleyſt / þa a ſa fie er
jnnſetti/og heita þa lokinn Vſlagiølld.
Ef madur teke vt fienad þñ er jnn-var
ſettur/og vill ei vtleyſa ad Løgum/ þad
heiter Lokuraan/ Sekt Nøfdingi Mørk
vid

vid þñ er jnnsetti/ Enn huer annar er ad er mz honum sekur ij. aurum. Eþ Suin kiemst j Akur edur Eing edur annad Buþe ad gørdum gilldum/þa sk jnn setia til vsla giallda og leysi eigandi vt ad løgũ/Sama mal er vm annann þienad eþ mein giører ad gørdum gilldũ þa sk jnn setia og vtleysa ad Løgum. Enn Tiodur hestar og Tiodur Kyr og allur sa þienadur er bændur setia sialþer jnnann garda/ og verdur þad laust og giører monnum skada/setie jnn til Vsla giallda / og leysi eigandi vt ad Løgum.

Cap. XXXIIII.

Vm vtlausn Bus þyrer vsla

F Madur vill Bu sitt vtleysa eþ jnn er sett og heþur eigi Badmal til / þa sk hñ Vedleggia edur þa Vørdslu mann

jaþngodañ vedi/Eñ eþ hinn vill ei laka
þie vt þyrr enn hañ heþur Sektar þie j
hendi/þa suellter hñ. aþlaga Niørd hins
og Niu/og sie sekur Mørk vid þñ er bu
a/Og bæti bu missu sem vj.skynsamer m̃
meta/og þiarskada mz/Nu vill hñ ei bu
hins vtlata edur Sekt giallda/ þa beidi
hñ vt bus sijns vid votta/og lyse a ra-
ne / og steþni sa er bu a Kirkiu sokuar
Þing/ og beidi bændur adþarar ad taka
vt bu hñs og Sektina mz/Huer madur
er Sekur Eyri vid Kong sa er ei þer.
Umbodzmadr Kongs er skylldur til ad
þara eþ hñ er nær/ og audlast mz þui
Kongi halþa Mørk til handa þyrer Bu-
ran/þeir eru aller þridhelger er til sækia
enn hiner Ogillder er þyrer standa huert
sem þeir þa ben edur bana.Eþ sa madur
er þyrer beit verdur Reki eda reka lætr
bu hins aptur j Akur edr Taudu Eing
edur anduirke þess er Fie a /bæti skada
þann allañ sem aþ verdur og Landnam
med

med/og hafe ecki fyrer þū skada er hā̄ fieck. Nu Rekr madr edr reka lætur bu annars mans so ad mals misser/ Bæte bu missu sem vj. Skynsamer menn meta og Mørk med þeim er Bu a/ Þa misser Bufie mals er þad kiemr heim vm̄ aptna er vm̄ morgeñ skyllde / enn þad vm̄ Morgin er vm aptna skylldi/nema sa er a vanrækie og vilie ei leita lata.

Cap. XXXV.

Vm halfgillde ꝛ algillde a Nestū

EF madur a Gradann Nest/þa sk hā̄ kaupa Hross til hās edr þa ad lane / Og ef honum er lied þa skulu þad Bottar vita. Ef þeir eftar bijtast er so eru vardueitter/og fær annar huer bana af/þa skal þā̄ meta er daudr er/og giallda þā̄ halfum Verdaurum/nema sa sie verri allr er lif

er lifir enn hinn halfur er daudur er/þa
sk eigi meira bæta enn sa er verdur er
lifer/þuiad ei matti hn̄ meira fyrer gi
ra en̄ sialfum sier. Ef madur a þn̄ Nest
er ecki fylgier Nross/z bijst hn̄ til Stod
stædu annars Nestz/a þeim Nesti er all
gilldi/En̄ ef hn̄ fær bana af er til hle
ypur/þa liggur hn̄ daudz a verkū sijnū
sialfs Ogilldur eiganda. Ef Nestz bijtz
Nross til dauds þad er algilldi/Ef Nross
bijtur Nest til daudz þad er half gilldi/
Ef Gradz Nestz bijtur edur lystur Jalk
til bana þad er algilldi/Ef Jalkur bijtz
hross til bana þat er halfgilldi/Ef hross
liggur vte dautt/þa sk sa er þad hross a
leida menn til ad sia/Og ef þeim synist
Nestz verk a vera þa ma Eigandi giefa
iij. monnum Sok til jafns riettar þeim
er hesta eiga j Grend/þuiad eins hinum
Fiorda ad hañ giore þess hest Vitnis
sannann ad/ Synie huer Eineidi fyrer
sinn hest epter sinne samuisku / Enn ef
einhuer

einhuer vill ei ſyma þyre ſiñ heſt/gialldꝭ ſa heſt Verdaurum. Eþ hroſſ er rekit j Beck edur Dy/þyrer Fiall edur j Forrad/ꝛ ma ſia Tueggia hroſſa þar til eñ eins þra/ þa ſkulu þeir menn ſem heſta eiga j grend ſuara hinū ſama rietti ſem þyrr Vottar/Eþ hroſſ edur Naut drepa ſma þienad þad er algilldi/og a ollu þui þie ſem oþriſke geingur ad.

Cap. XXXVI

Um Heſta viig ꝛ taglſkurd

Werueꝛna þar ſem menn ekia heſti mans at oleyþi þeſſ er a/ bæti ſkada þañ allann ſem aþ verdur ꝛ oþundar bot mz/ept er dome þeim er heſt a/Enn eþ halþrar Merkur Skadi verdur a/ bæti þullrietti epter dome eiganda þeim er heſt a/epter þui ſem mz heipt edꝛ oþund væri giort.

huer

huer madr ſk abyrgiaſt ſig ſialfur a heſta
Viigum huerier ſem etia/Eþ madr lyſt
ur heſt mans a heſta Viigi Naudſynia
lauſt/ gialldi eiganda øþundar bot epter
domi / Enn eþ heſtur ſpilliſt aþ/ bæti
þyrer ſpiell og þullrietti þeim er heſt a
epter laga domi. Eþ madur ſkier Tagl
vr ſtodheſti mans edur Þing heſti/ edur
þeim heſti er madur heþur j brud þerd/
bæti þullrietti þm̄ er m; heſt þer/nema
hann hyggi annad / þa bæti ſem ſijdar
ſeiger. Eþ madr tekur hepting aþ hroſſe
mans oloþad/gialldi eiganda þyrer epter
domi/og abyrgiſt hroſſ at ollu ⁊ ſo verk
þeſſ þar til er Eigandi kiemur hondum
a/ella ſynie eins eidi þyrer /vtan madur
ſetie jnn til Viſla giallda/ Enn eþ hroſſ
edur annar þienadur reñur eptir mañi/
þa ſetie hñ jnn a þyrſta bæ er þyrer hm̄
verdr a leid/ ella abyrgiſt hñ ad ollu þñ
þienad edur hroſſ/Og bæte ſkada þñ ſm̄
Eigandi þær aþ. Nu vill ſa ei taka med
honum

Honum er fyrer situr edur inn lata þa abyrgist hñ at øllu þñ fienad.

Cap. XXXVII.

Um leigu Hross

EF madur leiger hross af mañi/ edur er honum lied til Þings/ abyrgist sa er mz fer/ utan þat ef halt verdur edur sart og verdi heillt innann næstu xiiij. natta er heim kemr/ Nu deyr hross fyrer mañi/ bæte sem þa er vertt er hñ tok/ og þa øngua Leigu mz/ Nu verdur ridit hrossi þui er madr fer mz ad Leigu edr Lane/ þa a hñ sokn a þui. Alm skal kaupa giætzlu a hrosse hueriu a Alþingi/ Enn giæslu madur skal suo mz fara og var/ dueita hross sem hñ eigi sialfur/ og vilie þo vel mz fara og geyma/ Og abyrgist hñ þa ei/ Rijda ma giæslu madur ef hñ

uilʃ

vill og Reka Hross til Things og so fra Thinge/Og skal þ skipta thui at jafnadi/ og abyrgist han Hross that j thessa sijna naudsyn/Giætslu madr sk syna hross hut ad Thinglausnu huerium Eiganda/anat huort lijfs edur daudt/ella Abyrgist hn vid Eiganda. Ef giætslu Madur giell/ dur eigada verd fyrer Hross pad ed hu/ fur fra honum a Thinge/tha a hn sokn a thui og heimtu a theim er j burt tok. Ei skulu Thingmenn helldr enn adrer Men æia j Engiu Bænda/En ef their vita ei Engia mark manna tha skulu their ei æia thar sem Stackgardar eru nær/ Ef menn reka fra monnu hross a Afong/ um/bæti ofundar bot epter Laga doml.

Cap. XXXVIII.

Vm Abyrgd a Hrosse

EF eigandi sender mañ mz hross sitt Eyk edur annann grip sijns eyrindis/þa abyrgist sa þat ei er mz ꝥer / vtan hñ ꝥari adra leid/edr leingra/ edr ꝥari ei suo mz sem Eigandi kuedr a/ þa abyrgist sa er med ꝥer. Nu kiemr Hross þad j Land mans er madr veit eigi huer a/þa skal hñ lysa ad Kirkiu edr a Þingi/og eꝥ eingi kiemr eigandi epter jnnann halꝥs Manadar ꝥra þui er lyst var/þa er honũ riett ad lata virda hrossit/Sijdã ma hñ mz ꝥara sem hñ eigi og abyrgist ad øllu/Suo skal virda sem þa var vertt er lyst var. Nu kiemr eigãdi epter þui hrossi/Kiosi sialꝥr huert er hann vill Hross edr hross verd/Nu mistruer hinn ad hñ eigi/ þa lati eigande bera Tueggia manna Vitni ad þad er hũs eign/eꝥ hñ skal oræn tur vera/ Sømu leid sk ꝥara eꝥ Logligr Vmbodz madur Eiganda kiemur epter Hrossi.

Cap. XXXIX.

Um skada bot a Fienade

A Ldrei geingz Fienadz sier til Ogilldis/Nu drepz madz Fie-nad mans/og geingz vid/ og seiger sialfz eiganda/hafi sa hid dauda og hid Lamda er drap Ovil-iandi/enn hinn heillt fyrer/En ef madz Drepz Fienad mans eda Meidez vilia hendi/og seiger ei Eiganda/bæti Full-rietti epter Domi ef halfrar Merkur Skadi verdz/enn ofundar bot epter doe ef minne verdz/ halft Kongi enn halft þeim er Fie a / Og ad auk bæte Løstu a Fienadi sem vj. Skynsamer menn meta/ K.B.N.K. Ei skal Sarbot a Fienade ef heillt verdz / Verka fall og Nytfall skal bæta sem menn meta. Tueir Aurar liggia vid Auga a Nauti / Suo vid Horn/Suo vid hala/ Einn Fiordungur

verdz vid Auga a Hrossi/ Eb madr hoggr Tagl ab hrossi so ad Rooba bylger sekist xij. Aurum/ halbt Kongi enn halbt þeim er hross a og gialldi Hross verdaurum/ habi sa Støku er skydi/ og heiti madr ad heimskari/ enn hinn heillt hross byrer jabngott er atti edur annad bie eb eigi er Hross til. Eb Madr hoggr Tagl ab Hrosse byre nedã robu/ bæte Mørk/ holba Konge enn halba þeim er Hross a/ vtan þa Nesta sem adr vottar/ bare sem byrr seiger. Nu skier Madr Hala ab iij Nautum edr bærrum/ bæte halbre Mork halbt Kongi enn halbt þeim er Naut a/ Enn eb Madur skier ab bleirũ Nautũ eñ þrimr/ sekist Mørk vid Kong/ annare vid þann er Naut a/ Nu er ein sokn a øllum Obundar riette þeim er Fienadur er Bardur edur Drepinn/ þa skal Eigandi stebna honum Þing þrinætt j þui Heradi sem sa er er bienad hebr drepit edur sært/ þar skal hñ sækia

og lata satt giøra mz tueggia manna vit=
tni ad þeim synðist Manna handa verk
vera a Fienaði þeim / nema þinn vilie
við ganga / ella skulu Þingmenn dæma
honum Lyrittar eið / þñ skal hñ vñit ha=
fa innañ Mánaðar særra daga / Og ef
sa Eiður fellur / giallde Fienað verð=
aurum / og það meira sem fyrr seiger

Cap. XL.

Ef Naut banar nauti

NV fer allt saman Niørd og Nirder / þá skal Nirder vita huad af Niørd verdur / og bera þar vm Bokar vitne ef hann er vottbær vm það mal / Ef Vri stang= ar Vxa það er halfgillde / Enn ef vxe stangar Ku það er algilldi / og aullum þeim nautum sem yngri eru enn þreuetr vtan Graðungur þa er algilldi a þeim /

Og

Og so a ollum Kollottum Nautũ / Nu eþ Naut er stangat/þa skal sa er a mest til leida ad sia / Og eþ þeim synist ad Naut haþi Stangat/þa skal hyggia ad Nautũ ⁊ Hornum Nauta þeirra er mz haþa geingit/og eþ eitt hůt Naut heþr Ben a Hornũ Blod edr Gor edr Har/ þa er þad lijkast til og bæti sa þañ þienad apter þeim er a er þad Naut atti/ epter Logum sem adur seiger. Eþ Hunndur biturr þienad mans edr ellter a Fotad / þyrer Biorg edr a Sio / bæti sa er hund a halþt þyrsta sinne enn allt saþnañ sijdan eþ Vitni eru til/Enn eþ ei eru Loglig Vitni til/halldi þyrer eins eide þyrir sierhueria grein þessa ad sinne vitund.

Cap. XLI.

Vm eydi Jarder

EIngi madur ſk Bolſtad ſinn j eyde leggia eþ han̄ þær bygt/ Enn eþ hn̄ þær ei til leigu byg gt/ þa ſk hn̄ bioda þeim med Vottū þa Jørd ad leiga er næſter bua/ epter þui ſem vj. Skyuſamer men̄ meta. Enn eþ þeir vilia ei Leiga / þa ſekiaſt þeir þar ſo a beit ſem a bygdu Bole/ og ſo ſku þeir vid varda Sa ma ꝛ Løgþeſta þa Jørd er a eþ hn̄ vill/ En̄ eþ hn̄ vill ei byggia Landit edur bioda Grønnum ſijnum/ þa ſekiſt han̄ halþri Mørk vid Køng/ en̄ Land óheilagt vid beit Gra ſſa hn̄s eþ þie þeirra geingur miſgongū þangat/ en̄ ei ſkulu þeir reka lata þan gat þie ſitt.

Cap. XLII.

Vm Sætur og Selþaret

HVeruetna þar sem Sætr eru til bæia manna/þa skulu meñ fara mz buſie sitt yfer añars Land til sætra og hafa fornar Gøtur ef til eru/Og hafa j Togi laus hross ef yfer eing er ad fara / Enn ef Kielldur eru a leid hñs/þa ma hñ giøra þar Bruar yfer og vinna þñ auerka a Jørdu hins / Menn skulu fara vr hus haga med fie sitt þa tueir manader eru af Sumre/vtan þeim þiſki aullũ annad hentara er burt færslu eigu/ Enn ef einnhuer situr leingur nidre/þa sk sa er ad telr fyrer bioda honum þar setu/Nu sitr hiñ heima ei ad sijdr/þa sk hñ stefna honum Hierads Þing fyrer Ran og fra setu/ þa eiga Þingmenn ad dæma Kongi halfa Mørk fyrer Gras ran/ Enn Grønnum hñs halfa Mørk fyrer Gras verd þeim er Gras missa. Nu skal hñ æsta so marga Bændur lidz sem hñ þarf at færa fie his vr haga sijnũ /

 Sekt

Sekr er sa huer ij. aurum vid Kong er ei þer eþ hñ er til kraþdr/Slijkt hid sama liggr vid eþ Madr þer heim j hushaga þyrer tui Manad.

Cap. XLIII.

Vm Almennings vegu

M O skal til sætra a Fiøll vpp vera Merki sem ad þornu þare heþur verit / Og þæra sætr ei vr stad vtan hñ þæri ønguum manni til Skada/Og suo skulu þeir hid sama Sætrum hallda / Eingi madr skal setia Sætr sitt vid annars land edr haga þar sem ei heþr ad þornu verit / þar skal mæta Horn Hørni og Noþr Noþri.

Cap. XLIIII.

Vm Þiodgøtur.

Hiodgata og Sætur Gata og aller rekstrar skulu vera sem at fornu þari haþa leigit/ vtan þæra ma Gøtu eþ vill sem fyrr seiger/ Nu sk Þiod gata vera v. alna breid/ enn eþ han spiller viidar Akri edr Eng/ þa skal hn bæta sem vj. Skynsam er menn meta Skada þan og Landnam mz/ Nu ræner madur anan man Þiodgøtu þa skal han gialda Kongi halþa Mørrk/ og so fyrer handran/ enn þeim Fullrietti epter Domi er ræntur var/ R.B.S.K. Skyllt er bændum ad giøra Vegu þæra vm þuer Hierud ꝛ endiløng þar sem mestr er almanna Vegur/ epter radi Løgmans og Syslumans/ Sekr er huer Eyri er ei vill giøra og leggjst þad til Vega bota. Nu brytur madr Bru aþ Þiod gøtu edr Sætr gøtu giøre aptur adra bru jaþngoda sem adur var/ ꝛ bæti þeim Mørk er bru atti/ Eþ madr ræner annann man Sætr gøtu edr

rekstri þeim sem ad pornu pare heþr ve-
rit/bæti Kongi halþri Mørk þyre Ve-
ga ran/ og haþi hinn þo gøtu sem adr.

Cap. XLV.

Vm Bruar giørd og Feriur

EF a skilr Lønd manna/þa skal
sa er Bru vill giora bioda þeim
er til motz eigu Land vid hann
audru meiginn ad giøra bru eþ
hñ vill/eñ eþ hñ vill ei/þa ma hñ gra-
þa badum meiginn Torþ til ad þriaslu.
Nu verdr hinum mein ad grøþum þeim
er þar giøraſt aþ bruar giørd þeirri/þa
sk sa er bru giørdi þar sem ei heþr þyrr
verit bæta Skada þñ allañ sem þar ver
dur aþ grøþum þeim Landnams lauſt/
þeim er til motz a. Nu vill sa bru giø-
ra er huorugu meiginn a Land/þa biodi
hñ þeim þyrſt ad giøra bru er þar eigu
Løn-

Lond tueim meiginn vid/Og eþ þeir taka ei til innann næstu xij. Manada/ þa ma hñ at ofekiu bru giøra/z taka Torþ og Griot badum meiginn/og bæti Land nams lauſt þeim er Jørd a eþ mein verdur aþ grøþū þeim. Hñ ſkal giøra Skilord a bruñe þat ſem hñ vill/og lyſa þui a Hieradz Þingi/og ſekiſt ſa epter Logum er aþ bregdz. Huergi ma banna ødrum þeirra mañа er Land eiga vid Aua ad haþa Skip a/Kiett er og þeim manne er huorugum meiginn a Land vid ad haþa Skip a Anne/eþ hñ vill ad þar ſie jaþnan Skip medan Ain er þijd og meta ei Leigu/Suo er þar vm Gøtz ſem þyrr ſeiger. Eþ madz Vardueiter bru edz Skip þad er þie er til Lagit / þa ſekiſt hñ eþ hñ eþnir ei þñ maldaga ſem þar var a giør/Nu þyrniſt ſkip þat ſem ſie var til lagid ſo at ei er þært/þae til añad jnnann iij. Natta ſa er Verm Vard ueiter/ella ſa er Skipinu ſk hallda. Eñ
 eþ

eþ Feriann brotnar þyrer Botnum edur Bedrum/þat til adra sem þyrst ma hñ. eigi skal sa abyrgiast almennings þar er þluttur er/Nu metr Farhirder þar Leigu sem Leigulaust sk þlytia/þa er synjad þars/Nu neyder hñ Vegþerla til meiri Leigu eñ skild er/þa er syniat þars/Su er hin þridia Søk/eþ hñ syniar manni þars er þulla Leigu bydur/ Su er hin þiorda Søk/eþ þess þars misser Dægri leingr þar sem skyllt er ad þlytia/Og eþ þarhirder verdur ad þessu kunnr og sañur/þad heiter vega þall/og er hñ Sekr halþri Mørk vid Kong / og bæti þeim þyrer þarar talma er þars misser/og skada þñ allann er hñ þ ær aþ og ij. aura j þocka bot. Eþ madr lætr þlytia Naut a Skipi komi kaupi sem hñ gietr. Enn eþ hñ geingr a Skip Farhirdis Oloþad/ eda tekr þyrer heudr honum/þat er þornæmi/sekr Mørk sa er þat giører/halþri vid Kong enn halþri vid Farhirdi/Nu er þat

er Farhirder ei Skylldr seingr ad flytia a Sumar eñ til þess at er Solu er sett/ og ei fyrr enn Sol kiemr vpp / þuiad Sol skal vm Sumar flutnigi rada/enn Dagr vm̃ Vetr. Ef Farhirder flytur sekann Þiof yfer a Oduldr / þa hefer hñ fyrer giört Nud siñe ꝛ heiter Þiofs naute/Ef Bruar halld er skilt a hendr mañi/ꝛ skilt ei giörr/ þa sk hñ ad giöra so ad bru sie Drugg og hun halldist fyrer fyrnsku sakier/og giora sk hñ adra sem fyrst ma hñ ef Aun brytr Bru af.

Cap. XLVI.

Vm Afriett og rekstur

Aller þeir Menn sem af riett eigu skulu reka fie sitt j midia afriettt/N. B. E. K. Vm gielld fiar rekstr a Vorum til af Riettar/og Fiallgongur a Naustum huern

huern tijma vera sk/ha giøri epter þui sem Hreppstiornar menn giøra rad fyrer Og hueriu bygdar lægi hæfer / þuiad þad hæfer ei øllum bygdar løgum eirn veg til. Nu er ei so giørt/ þa er hū sekt vj aurum er þā afriett a/ halft Konge enn halft þeim er næster bua / N. B. N. K. Lofad er ad gielldfie sie j heima Løndum ef Hreppstiorar edur Grannar lofa og giefa engua søk a/ Eigi skulu menn malnytu sijna j afriett reka nema þeir eigi j tølu/Eigi eiga menn ad lofa afriett nema j tala sie þa ma huer fylla sijna Itølu/Eñ ef sumer lofa eñ sumer ei/þa taki þeir er ei lofa slijkt gras verd sem menn meta og fullt Landnam mz/Enn ef einn hefur Oleyft hafi sa gras verd j sinn hlut og fullt Landnam mz/ Eigi skal Sætr giøra j afriett/ Enn ef giører þa eru þau Oheilug vid brott fyrer þeim er þā afriett eigu/og bæti þo fyrer Skada sa er Sætr giørdi/og

di/og Landnam med þeim er þñ aþriett eiga. Eþ madr reki eda reka læti þie ſitt j Aþriett vtan Ordloþs/ þra þui er vj. Vikr eru aþ Sumre/og til Suñu dags þeſſ er Laugardaginn adur eru iiij. Vikur til Vetrar / þa bæti þullt gras verd hueriū er þñ aþriett eiga ꝛ Landnam mz/Sa Madur ma beita aþriett a Veti er hlut a j henni/eþ hñ þarþ ei at reka þie ſitt yþer annars land til. Þad heiter aþ riettur er ij. Meñ edr þleiri eigu ſaman huerſu mikit ſem huer a j/ Eþ madur ſlær j aþriett vtan Ordloþ þeirra er eiga/þa eigu þeir Heyit er aþ riettinn eiga / og Landnam med huer þeirra.

Cap X LVII

Vm einkiennu ꝛ Mark

Menn skulu einkienna Fie sitt allt vtan Hross/ og hafa einkient er viij. Vikur ero aff Sumre allt þat er hañ ma a henda/ Eitt Mark skal huer madr hafa a aullu Fie sinu/Enn ef hñ giører eigi suo/ þa er hann sekur halfre Mørk vid Kong. Ei er madur sekur þo ad ei verde riett hans Miark a þui Fie sem hann hefur aff ødrum til/Enn færa skal hañ sem hñ ma næst sinu Marki/ Erfda Mark skal huer madur hafa ef hañ a/ Skipta skal Marki sem ødrum Arfe ef fleire standa til enn eirn. Nu vill madur giøra sier Mark/þa skal hñ lysa þui a Hieradz þingi adr hñ Markar fie sitt huert mark er hñ vill hafa/ Eigi sk hñ þad Mark hafa sem añar hefr adr j þui Hieradi/edr so nær ad fiargangr þeirra komi saman/Aff skal hñ lata Marki þo ad hñ hafi a þingi lyst/ Ef nockr verdr sijdar eigãdi til þess marks/R.B.E.K.

Vm

Vm Kalfa og Lömb/ Kid og Grijsu/ þa sekyst madr eigi þo ad Omarkad sie medan j sialfs hans Laudi geingr/ Nu er þie Omarkad þa er viij. Vikr eru af Sumri/þa ma huer boudi er vill ⁊ þess kyns þie a/leida til Skilriska Menn ad sia þad þie sem Omarkad hefr geingit j Lād hās/huad þie sem þad var/⁊ skylle var ad Marka og leggia a sitt Mark og eignast/ nema hinn hafi Vitni ad þad er hās þie/ og hā matti þad þie fyrer Naudsyna sakier ei Marka. Og ef hā fær þessi Vitni þa a hā sialfr þie sitt/ og er þa huertueggi sykn saka/ Enn ef hiñ vill / þa ei laust lata sæki sem vita þie/Ef madr færer Bunad sinn Hrepp/ pa a medal/þa sk hā.seigia til Einkunnar sinnar j þeim Hrepp sem hā hefr bu sitt j fært/ og lata skra mz Einkunnum þeirra manna er þar bua adur fyrr/Ef menn verda ei fyrre varer vid ad Mark her samann mz þeim enn þie er a fiall

Rekid/þar sem þeir eiga samgeingt/ þa skulu þeir taka fie þad allt er þeir lietu reka j Afriett/og Reikna ꝛ suerie huer ad siinn fie Eineidi/ ad suo margt var sem þa hefir hn talt og þess kyns fie og suo Gamallt. Nu skal huer þeirra syna a Haustid Grønnum siinum vj. þad fie er þeir heimta/og þeir skipti sem þeim þikier jafnligast epter fiar fiolda/huersu margs huer þeirra sk missa / ef þeir heimta ei allt/nema annar huor hafi til ij. Løgliga kenenndr ad þad er hns fie/ og ei Gaf hn me Gallt nie Solu sellði/og þat er hns eign ef hn skal orænt vera/Og ef þeir sueria þetta þa sk hn taka þad fie af nami/ enn þui færra a hn epter ad heimta/Nu þijker so ødrū huorū sem ei sie allt til skiptis latid/þa suerie han fyrer Lyrittar eid/ ella greidi honum slijkt sem hn suer ei fyrer. Riett er manni ad lia ødrum Mark ef hn er Saud laus og hafi sialfr þegar han a

Fie til a ad leggia/ella a hā el helldr eñ adrer þo ad þat hafi adr hās erfda mark verit. Enn ef Dilk ær eru/þa er mo*nnum ei Skyllt ad marka Dilka vnder þeim/medan moder ber þar Vitni vm/ Og so Kyr vm Kalf/Gylltr vm Grijs.

Cap XLVIII

Ef menn eiga sam merke

EF ij. menn eiga Mark samañ/ þa skal sa afbregda er ei a erfda mark/ nema sa sie þangad komenn j Nierad er erfda mark a/ þa skal hñ afbregda enn hinn hallde marki er fyrer sitr / þo ad honum sie ei Erfda mark/Nu a annar kaupa mark / enn aᷓar giafa mark edr giørdar mark / þa skl̄ sa afbregda er giørdar mark.a. Nu iga bader Erfda mark edr huerge/ þa skl̄ sa afbregda er færri saudi a/og

skulu þeir skipta a Næsta haustí er þeir vita ad Mørk ber saman med þeim. Skal sa er mark a ad hafa beida hiñ mz vitnū ad bregda af marki/ ꝫ ef hñ vill ei af bregda/ þa sk sa er mark a at hafa eignast so margt fie sem h a vō hút Naust sidan er Fie kemur af Fialle/ Eñ hiñ er þo sekur halfri Mørk vid Kong / Og hafi þa eina Saude er hinum geingꝛ af Tolu siñe er Mark a ad hafa. Ef sauder ero golldner mañe þa skal h af marki bregda sama Dag ꝫ færa sem næst sinu marki/ og þott þa verdi annars Mans mark a/ þa a hñ enn ei sa er Mark a. Suo og ef Naut verda golldin mañe/ þa skal af Bregda marki jnnan halfs Manadar sem giefit er edur golldit vtā Kross/ enn ef ei er so giørt þa eignast sa þad fie sem Mark a/ ef ei er afbrugdit jnnañ halfs Manadar sidan hñ bañade Løgliga mz Vitnum. Eyrna mork kulu vera a aullu gangande Fie eñ einge øñ-

ur/ Skil

ur/Skilur mørk þo at Eyrna skipte si
a þie. Nu verdur Lamb mismarkad
Steck/þa sk sa er markade giallda añ
Lamb þyrer/ jafn gott Omarkad/ edu
verd Lambs/nema hinn vilie helldr eig
Lamb sitt/og þæra sem næst ma hñ sin
marke/ Ef madur Markar Fie annar
mans vtan orlof þess er a giallde þyre
Spell sem menn meta/ og ofundar bo
med epter Dome þeim er þie a./ R.B
S. K. Ef madr leggr sitt mark a añar
mans þie mz leynd/ og viller suo heim
illder a/ þa er hñ Þiofur ef þie er su
miked ad Þiofs søk nemur. Nu verdu
madur Vitnis fastr at þui at hñ Mar
kar þie mans añars mans Marki til þes
ad rægia þa samann / giallde fullrietti
huorum tueggia epter vj. manna Dom
enn Kongi iiij. Merkur.

Cap. X LIX.

Um Fiallgongur ꝫ fiarhe imtur

B ij. Nuer

HVuer madur er Saudi a skal ganga a fiall eitt sinn / ꝛ vm Landeign sijna huert sinn er Logriett sk vera a Haust/ Enn ipta so ødrum gøngū sem Hreppstiorar iora rad fyrer/ Sekur er sa madr halfri Mørk vid Kong er ei geingr vm Land- ign sijna/ og abyrgist Saudi vid þa er igu alla þa sem j hn̄s Leit vóru siener a er hn̄ atti gønguna. Þar skulu Riet- er vera sem ad fornu hafa verit / og so angt og vijda til reka. Nu villast Dilk- r j Riett/ og verda þeir er til kalla ei satter/ þa skulu þeir syna vj. Grønnū ijnum þeim er næster bua riett/ og skal ar syna þa Saudi er þess væri Von d þa Dilka mundi leida. Og skulu þeir nenn skipta Dilkū med þeim er til kalla llum þeim er ær kannast ei vid / Nu erdur nockrum Dilkum Oskipt ad idustu Riett/ þa sk Bondi sa er Riett- na vardueiter syna Grønnum sijnum

Dilka

Dilka þa adur hñ leggur ſitt Mark a
og eignaſt hñ þa. Eñ eþ þadan aþ gan
ga Dilkar Omerkter / þa ma ſuo gior
huer madur j ſijnu Landi huar ſem þei
kunna þrām ad koma ſa er Saudi a,
Sama mal er vm elldri Saudi Omar
kada/edr annad þie þad ſem einge tel
til/ vtan madr mætti ei marka. Nu þiñ
madur þie Omarkad j Almenningi epte
ſijduſtu Riett þad ſem Moder mørku
her ei Vitne vm/þa eignaſt ſa þad þi
er þinnr. Eþ Hrutr edur Haþr kiemur
þie mans þyrer Vetur nætr/ og þijke
honum mein ad/ þa ma hañ jnnſetia o
ala ſem ſitt þie/og ſeigia Grønnũ ſijnũ
huert Mark a er/ Riett er hm̃ ad lat
ſauma þyrer. Nu verda Hrutar edr Haþ
rar Otynder ad Vetr nottum/ þa ſk ſa
er Riertina varduetter ſyna þa Saudi
Grønnum ſijnum/ Og eþ þeir vita eigi
huer þa ſaudi a/giøre huert er hñ vill/
ſkieri edr leggi a ſitt Mark ⁊ eigniſt ad
 allra

llra Heilagra Messu Vetur gamlann
Hrut edr Hapr þyrer Lambgymbri edur
viij. alnar/eñ Tuæuetrañ þyrer halþä
imta Eyri/Hrutlamb edr Hapur Kid
þyrer eyri/z ſk hñ lata ſkra merk Sau
a þeirra/z lyſi a Kirkiu ſiñ a hueriû
Tueim Manudum til Sumars/Og eitt
ſinn a Hierads Pingi hid næſta Sum
ar añad og hid Pridia/ og eþ þa veidr
nockr eigande at/þa luki hñ þeim þetta
Verd/ella eignaſt hñ a þridia Hauſti eþ
hñ heþr ad Løgum lyſt. Nu kiemur ſa
Hrutur edr Hapur til þiar mans er hañ
veit huer a/ſetie jnn og þædi og giore
ord Eiganda/Eñ eigãdi lati þara epter
em þyrſt ma hñ/og þo ad hinum haþi
nein þar til aþ ordit/þa ſk eigandi þat
i abyrgiaſt/vtan hñ haþe heimt adr/þa
bæti ſa er atti þyrer Skada þeim er þie
pad atti er Hrutr edr Hapur kom til.

Kap. L.

Vm

Um þad Fie sem ei þinst eigande at

Ef ad sijdustu Riett verdr Fie þad epter er eigi verdr eigandi at/þa sk Bonde sa er Riettina Varduciter og v. adrer þeir er næst bua Riettine/og þāgad eiga Saud um til ad safna/skipta þeim Saudū z Annast sem sitt fie/z seigia til ad sok- nar Kirkiu sinne edr Samkundu huersu margier Sauder þar eru af hūs/og med hueriu marki þeir eru / Og suo sk huer Bondi giøra er a Jørdu byr. Ef Sau- der koma j fie mans epter Vetur nætr/ þa skal hañ hafa sagt til jnnañ næsta halfs Manadar. Nu kiemur sa til er Saudi a edr hūs Løgligr Umbodz madr adur ij. Manuder eru af Vetri/ þa sk hū Saudi j burt hafa fyrer øngua ful- gu/ og syna þeim adr er a Jerdu byr/ Enn ef hū tekur suo j burt ad hū syner ei adr þar/ gialldi halfa Mørk halfs

 Kongr

Kongi enn halfft þeim er a Jørdu byr. Enn eff madr kemr ſijdar epter ƀienu enn ij. Manuder eru aff Vetri / þa ſk hinn haffa ſlijka ƀulgu ſem þar være til Sumars/ z late ei lauſt ƀie ƀyrre enn hann heffr ƀulgu j hendi edr Vørdſlu ƀyrer eff hann vill/ X.V.S.K. Nu kiemr eingi epter ƀie þui ƀyrer midian Vetr er bondi veit ei huer a og heffr þar verit halƀan Manud ſijdan ſagt var til/ þa er honum riett a ƀyrſtu Viku þorra ad lata virda ƀie þad vj. Skynſama menn/ þeir ſkulu ſuo virda ƀied ſem þa er vert er þeir virda/ Sigi ſk þeſſ kyns ƀie virda ƀyrr nie ſijdar. Standa ſk þa ƀie mz Marki hinu ſama/ Hann ſkal ſeiga til ƀiar og Marks iij Sumur hin næſtu a Þingi/ Nu eignaſt a þridia Hauſti eff adr kiemr eigi Sigandi epter/ nema hann lyſi ei adr ad Løgum/ þa Tuigillde þeim er ƀie a/ enn Kongi halƀa Mørk. Nu kiemr Sigandi edur hans Vmbodz madr epter þui

Fie

Fie/adr iij. Sumur er vti / og ei en
virdt/þa hafi hñ j burt fie sitt/ eñ hiñ
skal hafa fyrer fulgu Miolk og Kalf
vndan Kum/Lømb og vll af Saudum/
Kid og Nyt vndann Geitum/ Og bæti
øngun fyrer þo ad þat sie meira verk/
e añist sem sitt fie eñ abyrgist at øngu.

Kap. LI.

Ef Moñum semur ei vm Afriett

EF ij. Menn edr fleiri eigu Af
riett saman/Sumar haga edur
Vetr haga/þañ er fie geingur
sialfala j/Og sa er mishalldiñ
þikist af stefni þeim øllum til afriettar
edr haga er til motz eigu so miklu fyrer
ad vm lid meigi Sysla / Tolf bændur
þeir er næster Bua skulu telia Fie j af
riett edur haga suo þeir ætli ei muni
Feitara þo ad færra sie. Þeir sku þetta

giøra þo ad ei komi aller þeir er ſtefnt
var/ þeir ſkulu ſuo j haga telia ad þeim
þijke til fulls ſkipad/ Sijna Jtølu ma
huer madur fylla huert ſem hañ vill fie
ſijnu edur añars mans/ Eñ ſa þeirra
er ſijdar læti fleira fie j haga Rika eñ
Tølu ſijna Tuigilldi þeim fyrer Gras
verd er j mete eiga/ Meñ ſkulu Kugill-
dum telia fie j afriett edr j haga ſem j
Buland/ Eigi ſk Suin þangad reka/
R. B. E. K. Landnam z Skada bæ-
tur ſk ſa bæta er þau Suin a er Skada
giøra ſem fyrer annann fienad.

Cap. LII.

Vm Almenninga

SVo ſkulu Almenningar vera ſem ad fornu hafa verit bædi hid efra og hid ytra/ Enn ef menn ſkijur a og kallar annar
ſicr

sier Almeñing edur Apriett, þa þeſſe ſa
og þyrer er ſier kallar og Stepne þyng
þar er meñ eiga þvi mäle ad skipta. z
ſkiere vpp þingboð þyrer þimt, Eñ ep
hn giörer ei ſo, þa er onyt logpeſta hs
ad þvi ſiñe, eñ á þingi ſkulu þeir nep
na xii Bœndur hina Skynſömuſtu, vi
hver þeirra ſ þingd þeirre, og hapa þa
ir aþ þeim xii ad bera meige og Sv
eria hvert ſu Apriett er hans Eign ed
ur Almeñingur, Eñ aþ þvi þingi legge
ſa þimtar Stepnu er ſier kallar pä Jö
rd, og niöte þar vitnis þeſs er á þin
ge var nepnt. Eþ þimt ber á Helgann
dag, þa ſie þimtar ſtepna hiñ næſta vi
m Helgañ dag epter, og þære þar þä vit
ne pram ad Jaþnpullú ſem á þimtar St
epnu, En ſo ſkal þn Eyd ſveria, ad þvi
ſkytur hañ til Guds ad þad hepur hann
ſier Elldre Skynſama meñ heyrt ſeigia,

ad þar skilur mark millū Eignar Bon
da og Almeñings ed² Aprietar, z ei ve
it eg añad sañara þ̃ Bude j þessu mäle,
Eñ sydañ sie sett þimtarstepna, og dæm
ist þa hverium þad sem hapa skal ~

CAP. LIII.

Ep þie geingur vr Aprett,

Ep þie geingur vr Apriett j land þess
mans er næstr byr Apriett, þä mä hn ze
ka þie þ̃ aptur j Apriett midia, ziett er
hm ad hapa þ̃ þie j synu lande, so z ad
läta reka heim til þess er ä, Eñ ep hn
zekr þie j añars mans land, bæte hm þ̃
skada sm meñ meta, z landnäm med, Sa
ma mäl a sä er þä er þie j land rekid, z
svo hver þra maña er þ̃ þie kiemur j
land, ziett er meñum ad läta ganga
þie þ̃ hvört er vill, Ep mad² rek² þie
mañs vr Apriett, Og hvadan sem hn rek
so ad hn þikist ei þ̃ godu giöra, Abyr=
gist

gifi sa ad ollu, og Spundarbot med eptir dome, þeim er þie á, ella sverie þ lyritt ar Eyd, ad hn þottest ei þ illu giora, þá falle nidur Spundarbót, En hn bæte þó þ skada, vtan hin hafe honum vm boded, þa er sektalaúst.

CAP. LIIII.

Vm gardlags Stepnur

Riett er þeim manni er næstur byr aprieti ad gióra Stepnu a Einmánadar Samkomu vid sig til Gardlags þm mönn er þn aprieti eigu, En þ er aprieti er tveir men edur fleire eigu saman, þeir skulu gióra gard þan ad jardar magne svo sem hvor þra á j aprieti til, svo ad þeir gióre hálfan en sa hálfan er Gardlags beidde; og halde so hver sidan, En sa er ei vill gerda, tvigiallde þeim þ skada þn allan er

giórer þra þie, og so allra þra mana
þie er þeir haþa loþad þañ Aþriett,
Su er hin þyrsta laga steþna til þessa
Hardlags, þegar torþu þyðt er, og þar
til meñ viña völlu syna, Sú er öñur
þä lokid er vorverke og til þess hey"
slätta tekur til, Su hin þridia þä hey
er hirtt, og til þess er Jörd þrys. þetta"
eru laga steþnr, til þeña Hard ad giöra,
og so Bölstada j mille, þat heiter Añar m
lle. Allt þ er þar j mille spillist ad þess
ũ Hordum þa skal j þessũ steþnum"
bæta, Ecke skal viña á medan Hard
auñ er, añad eñ reka Smala heim og
heimañ, og færa heim Elldebranda, eñ
ei er madur skylldur ad giöra þeña"
Hard þö hn sie til kraþdur þar sem
ei heþur adur vered, nema hann"
þäe giört siñ hlut a ꝛꝛꝛ Sumrum,
svo ad hn take eige þ þad þleire
vinnu

vinnu menn.

Cap LV

Eþ Madr leider Berþie til Gradþlar

EF Madr leider Ku Oloþad erna til Gradungs/edur hrossi alægt til hestz / Sy rada til Galltar/a blæsma til Hrutz/ Geit til Haþurs/ þa eignast sa þat er under elst er þad Gradþie atti er til var leitt/ R.B.E.K. Eþ Gradungr ellter þang vr Kum suo ad skade virdist aþ sa er heima er giætt mz Bue/Bæti þiordungi bota eþ sanprøþad er/eñ ongum eþ hañ lier/ Enn eþ eigande edur sa er lied var vill ei varduerta Gradung/edr reka hañ j aþriett/ bæte skada sem meñ meta hñ sem hñ giører.

Cap. LVI.

Naer

Um Vatzføll ꝛ Veideſkodur Bæia j mille

Ver Madꝛ a Vøtn og Veidi ſtødu þyrer, ſinne Jørdu og a ſuo ſem ad þornu heþꝛ verid/ nema mꝫ Løgum ſie fra komit. Vøtn øll ſku ſo Reña ſm̄ at þornu haþa Ruñid/ Veita a þeim eingi madꝛ a Bæ edꝛ aþ Bæ añars/ nema þau briote ſialþ/ Enn eþ þat er veitt þa ſk veita aptꝛ Vatn og giallda Eiganda Jardar ſpell og Landnam mꝫ/ Enn eþ a edꝛ Beckur rennꝛ j mille bæia manna og eru þiſkar j/ þa eigu halþa huorer eþ þeir eiga ſo Jørd tueim meginn til/ Enn eþ a edur beckꝛ Rennur riett og brytꝛ a huerkis Land/ þa giøre ſuo huer veidi Viel aþ ſinne Jørdu ſem ad þornu heþꝛ verid/ Enn eþ a brytꝛ aþ annars þeirra Jørdu þa ſkal ſa er Jørd atti þa er hun braut a eiga/ eñ hiñ Granda edꝛ Gyri þangat ſem

sem hun var mid/medan Ain þiell riett ad þornu. Enn eþ hun brytr meira þa a sa er Jørd atti bædi a og Granda þangat til sem hun var mid medan hun rak riett, Eingi skal þyrer ødrum Veidi spilla edr banna þa sem hū heþr adr ad þornu ꝫ ett/ Nueruetna þar sem menn eiga Fiski a samann/þa skal huer þeirra veida sem vill medan anni er Oskipt/og draga Voder ad huoru Landi sem hū vill/Enn ei skal hū ødrum veita nie veida. Eñ eþ nockur þijkist mishalldinn aþ vera aþ Añi þa beide sa skiptis a/og ski pte vj. Grañar þeirra Anni. Þeir skulu skipta Vikum edur smærrum/þeir skulu taka er leingstum vilia skipta eþ þa greiner a/Suo ma og skipta þleitum Veidistødum/þad skipti sk halldast med þeim þad Sumar/ og ma þa hüer er vill Veita sinn Nluta/Nuer madr ma giøra Veidi viel j sinne a/og giora þo suo ad Fiskar meigi þara vpp ad a huerre.
X Ganga

Ganga sk Gudz giøf til Fialls sem til Fiøru ef geingit vill hafa. Enn ef einhuer Gerder fyrer/þa skulu þeir er Ana eigu fyre ofann giøra honum fimtar stefnu til af Þingi vr ad briota/Eñ ef hñ kuedz nei vid/ þa sk sa er ad telz æsta bændz Lids til vr ad briota. Bondi huer er symar honum til farar er sekz eyri vid Kong Enn þeir er Gard giørdu j ad Ølogum gialldi Mørk huerium þeim er fyrer ofann byr og þeir meinudu Veidi fyrer/Eingi sk j annars a fara olofad/ nema hñ vilie Veida þeim er Ana a/e gialldi honum þo Landnam mz suo sem Veidz er mikil til/Suo er og ef madur ellter Fugla edz Fiska vr annars Mans Veidistødu huar sem hñ Veider þa. Eigi skal ødrū veide stød banna fyrer sijnu Lande/og einge añars veidistødu spilla/ Enn ef meñ spilla þeirre veidistød/og briota vr Garda vtan þuergardar sie þeir sem fyre boder eru/edz spilla veidi

gøgnū

gøgnum/sekr Nøydige Mørk vid Kög/ enn añare vid Eiganda j øyundar bot/ Eñ huer annar er hm̃ veiter lid til sekr halfre Mørk vid Køng/eñ añare halfre halfre mørk vid Eiganda j Oyundar bot/ꝛ bæte Gard aptur og veide gaugn aull og spielluirke sem vj skynsamer meñ meta

Cap LVII

Vm Fugla veide

SWAle alla/Elftr ꝛ Giæs ꝛ alla adra Fugla omerkta a huer madr a sinne Jørdu/Leiguliði sem Landzdrottinn / nema þra sie skilt j kaupi þeirra/vtan Þernr ædar og Ander skal eingi Madur veida nær annars Landi enn ij. Hundrud Fadma xij. ræd sie til Egguers annars mans / Og ei skal madur þa Fugla Veida sua miøg j sijnu Landi/ þo ad þirr sie Egg-

 uer

ueri hins/ad skynsømum mønum vj. þe=
im er næster bua þijki þess von ad egg=
uer spillist aþ þui/ Enn eþ hñ· Veider
annanu veg enn nu er mællt/ Tuigilldi
þyrer Fugla þa er hñ Veiddi þeim er
Egguer a/enn Kongi halþa Mørk/Nu
tekr madur Merktann Fugl j sijnu Lan=
di/ þa skal hñ giøra ord eiganda jnnann
halþs Manadar/eþ hñ er samhieradz/ꝛ
vardueita so Fuglinn ad hñ spillist eigi/
Enn eþ hñ þær ei suo vardueitt hñ ha=
þi sialþr þuglinn epter virdingu Granna
sinna vj./og gialldi þeim verd er Fug=
linn atti/og suo eþ hñ veit eigi huer a/
þa late hñ virda og lysi ad Kirkiu edr a
Þingi jnnann halþs Manadar/ og suo
huert mark a er/A þitium sk þugla me=
rkia/ꝛ syna mark þat vj.Grøñu sijnū/ei
er Løgmark ella.Eþ madr nytr sier mer=
kta þugla Ouirta/þa tuigilldi þeim er a
enn Þioþr verdr hñ eþ hñ lyser ei. J
huers Lande sem Elptr Verpa/þa eig=
nast sa

næst sa er Mark a/eþ hñ Veiter j sijnu
Lande ad Rodur j þyrstu/ Og so er þad
vm alla Fugla og Fiska eþ þeir Roa j
sijnu Lande ad þyrst/þo ad hñ take vid
añars Land edur a/ og er þyrst j hans
Lande ad roid/edur j þuñ hluta vatnz er
hañ a. Nu drepur Madur vijsuitande
merktañ Fugl/ giallde þeim Fugl verd-
aurum er atte/og Oþundar bot med ep-
ter Dome. Nu haþa þar orpit Elptur
iij. Sumyr j sama Lande samþleytt/þa
eignast sa þad er land atte/j huers landi
er hñ krepper edr merkier / og þo ad añ-
ar Marke þa eignost hinn eþ Grannar
hñs vilia þad med Eide saña ad þeim
þijker þad lijkast ad þær Elptur haþi j
hans landi Orpid / Eñ hiñ haþe þyrer
starþ sitt.

Cap. LVIII.

Vm veidar Fugla ⁊ Fiska ⁊ Dyra

Ongr ma lata Veida Vale alla a huers Mans Jordu er hñ vill/K.B.E.K. Eþ Madur tekr Falka a añars mans Jordu/eigi ſa Þridiung verds er tok / enn Jardeigandi ij. hluti edur Leigulidi er a Jordu byr. Eñ huer ſa madur er þugla veider/ edur tekr Egg vndann a annars Jordu/Tæki þugla og Egg þullu Verdi/og Landnam med þeim er a Jordu byr/vtan riett er ad veida a añars Jordu hueriñ er vill Ornu/hraþna/Emyrla/Lær og Spoa/og alla ſma þugla þa er eigi þliota a Vatni nema Riupur/ Melracki er a huers mãs Jordu Oheilagur/Eþ madr þer yþer annars Mans Land/þa er honum riett ad taka þugla omerkta er a Gotu hñs eru edur Egg vndann/ eþ þat er ei j Veidiſtød annars/og ſuo Fiſka eþ liggia a Leid hañs a Brotum eþ þat er ei j Veidiſtød hĩs. Ecki ſk madr vijdara þara yþer Lãdeign

annars

annars til þess. Biørn er Oheilagur a huers mans Jørdu/ og a sa Biorn er þyrst kiemr bana fare a hañ. Hosmhual eigu meñ ad veida a huers mans Jørdu edr Netløgum er vill/og a Landzdrottinn halþann enn sa halþann er veider. Engi Madur skal lesa Ber a annars mans Jørdu nie Grøs til heim ad bera vtañ sa lofi er a/Eñ ef hñ les tuigilldi Ber og suo Grøs.

Cap. LIX.

Huad Almeñingar sku kallast.

Ad eru Almenningar er ad fornu haþa verit/ Sæti ma huer madr giøra er vill er þñ Almenning eigu ef hann vill þar sitia j Sumar setri ef þat er vr Buþiar gangi. Enn ef ij. menn ganga j eina slattu bader senn/haþi bader þad

 er þeir

er þeir sla/Eñ eþ þa skilr a/huer þeirra þyrri Orte a/haþi sa sitt mal er sannar mz Eineidi/nema hiñ leidi Votta j mote. Fiski Votn oll j almenningi eru ollū jaþn heimil/þar eigu meñ ad taka Fiska og Fugla. Engi madur sk beita j Almenningi þra Kroßmessu a Vor og til Botolþs Voku/Þar eigu menn ad telgia Vid og þæra til Skips edr Budar/ og er þa Vidurinn heilagr. Nu koma menn þar a odru Skipe & þa eigi þarm a sitt Skip / enn hiner haþa meir enn þarm sijnu Skipi / huert sem þad er Vidur edr Hualur/ Þa er riett ad þeir taki þarm̄ sijnu Skipe/enn bæti hinum þyrer Starþ sitt/N. V. E. K. Eckr a Jord j Vide þeim er þlutt er vr alm̄ingi/nema hñ ligge leingr enn Log Votta. Nu kiemr Hualr þa er menn eru j Almenningi/ þa sk bod vpp skiera sa er næstr Byr/ og lata þara alla vega sem bagr endist/ Sekr er hñ vj. aurum vid

Kong eþ hñ skier ei boð vpp/enn Eyre huer er þellr nema Nauðsyn bañe. J almenningi sk Hual skiera huer sem vill/ & burt þæra huort sem vill a Skipe eðr Eykium/Enn suo sk þara vm̃ þañ sem eigi verðr burtt þluttr sem aðr skilr/Eñ eþ Skot þinst j hual þeim / þa skal sa vardueita Jarnhual er næstur byr. Nu brennr maðr Sætr j almenningi/Veiði bud edur Anduirki þad sem þar er/þa sekist sa er þad giorer iij. Mørkum vid Kong/Enn tuigilldi þeim er hñ brendi þyrer þad sama aptur saþngott/& Riett sinn a oþan epter Laga domi.

Hier Hefur Reka Balk

Og seiger vm Reka Vida og Huala og añara hluta

Cap. I.

X v. Huer

Ver madr a Reka allann fyrer Lande sijnu / Vidar og Huala Sela og Fiska / Fugla og þara/nema mz Log um sie fra komit. Ef Vid Rekur a fioru mans/þa skal hañ Marka Vidar marki sijnu þui sem adur hefur hñ synt vj. Grañum sijnum / Eigi er Logmark ella. Riett er þorum ad Vada til og marka þa Vidiñ ef hñ kiemr ei vr flæd ar male/ef þad er vid þa Fioru hñs er festa ma reka a/ Og a hañ þa þo ad a annars fioru komi sa Vidr. Enn hinn er fioru a sk giora ord þm̄ er Vid a ef hñ veit huer a. Lysa a madur ad Kirkiu Markinu ella er hñ sekr iij. aurum vid Kong/Enn ef hinn giorer ei epter inn anu xij. manada sijdann hñ frietter/ þa

leyfi

keyſi hñ vt mz þullu Landnami ſem ſa er
madz til er Land a þat er Vidz liggz a/
Eþ Vid edur Hual Rekur j giegnum
Merki Oſa a Land vpp/þa a ſa er Land
a þyrer Oþan/ Eþ Votn edz Lon gan-
ga þyrer oþann þioru mans / og kaſtar
þar Hual edur Vidi yþer malar Kamp
edz Eyrar Tanga / vpp j Vatnit þa a
ſa madur þad er Land a þyrer oþann eþ
a Land rekz/Helgar þar þeſtz Hual enn
mark Vid ſem annar ſtadar. Eþ nyia
Oſa brytz vpp j giegnum þioru mans ꝛ
Rekz þar Hual edz Vid vpp a Jørd/
þa a ſa þat ſem þioru a þyrer vtann/
Eñ þo ad briote Nyia Oſa vpp j gieg-
num þioru mans þa ſkal hinn þorne Os
rada. Eþ Hual edz Trie verpz a Jørd
vpp/þa a ſa Madur bædi er Reka a.
Enn eþ þad er Jørd groinn yþer Vidi
edz Beinum/þa a ſa madz bædi er Jørd
a/Eñ þarſſem Trie edz bein þinſt j Jø-
rdu halþu-oþar eñ nu geingur Flod yþ-
er/

er/Og a sa madr er Jørd a ƀyrer Oƀan huert sem er Bein edr Vidur. Eƀ Trie edr bein edr Talkn ery j ƀlædar mali þo ad Sandi sie Orpinn/edur Griote ƀest/ þa a sa madur þad allt er Reka a. Nu eru Osar ad merkium þa a huer þeirra Reka til mids Ossins/ Eƀ rekann ƀester j midium Osnum þa a halƀann rekann huer þeirra/Nu rekr Hual edr Vid vpp epter midium Osnum/ og kastar a suard ƀast Land edr ƀester j Vats bøckū ƀyrer oƀann reka Markā/ þa a sa er Jørd a edr Eyrar/eƀ þar ƀester a/nema ƀesti j midium Osnum/ þa sk rekīn jaƀnt huer ƀa til huers Landsins og allt þad er þar ƀester/Eƀ Birki vid rekr vt vm Merki Osa/og a sa þad er Jord a ƀyrer Oƀā reka þā er Vid rekr a/Eƀ Vid rekr ad Osum oƀann/og ƀester j Eyrum/ edur r.kr a Land vpp/ þa a sa þañ Vid er Jørd a nema eirn madr eigi Skog allan þa a sa.

Cap. II.

Vm Flutningar

Hver Madr ma fie Nyta sier Vid þañ allann er hñ finnur fliotanda fyrer annars Landi vt fra reka marki / Taka ma madr þar Hual og Vid fyrer annars Landi ad flytia er eingi er von ad festi / nema so sie nær þeirre fiøru er reka ma a festa/ad þadan meigi sia fisk af bordi ef ei bæri Land fyrer/og so a allar flutningar ad taka. Ef madr flytr Vid siñ a añars mans fiøru/þa sk sa Vidr þar ei leingr liggia enn iij. nætr/ef þad er reka fiara nema Naudsyn banne/ ella bæti sa er Vid flutti fullu Landnami z Skadabot þeim er reka a. Riett er hñ ad færa a Land vpp vr fiøru og hafa þadann flutt jnnann xij. Manada þadã fra. Aller menn eiga at veida fyrer vtan Net

ann Netløg ad osekiu/Eñ þad eru Netløg yst er Selnot stendr Gruñ xx. Møskua diup ad Fioru/⁊ komi þa ꝼlar vpp vr Sio. Eꝼ madr kauper reka aꝼ Lādi mans ad Løgmali rettu / og skilia þeir þad ei giørr enn suo/þa a Land eigandi aꝼ ꝼioru þeirre ainar Løng Kieꝼli øll ⁊ þadann aꝼ smærri/enn reka madr a þar Vid allann Otelgdann þñ er þar rekur vpp/og so Nuale þa alla er þar hlaupa Kuikier a Land/ nema menn valldi/Og suo á hann þa Nuale alla er þar Rekur vpp/Sa Madur er Land a a þar þara allañ og Fugla alla ⁊ Rostunga Sela alla/ og so eꝼ Madur drepur þar Sel/ hn a þar og Nnijsur allar og Naskerdinga og Fiska alla/nema þar reki ꝼleire señ a Land eñ v. þa a Reka Madur/ Landeigañde a þar ꝼlutningar allar/ og Vogrek allt/ og Nuale þa alla er ꝼyrer moñum hlaupa a Lād vpp / og Veidar allar j Netlogū og j Fioruñe/Eꝼ vidr

ꝼlytur

ꝼlyti j Netløgum þa a Reka madr þñ/ Enn eꝼ vtar er Vidr z ma þo ſiá Fiſk a borde/ þa a ſa madr er Jørd a og allt þad er þar ꝼlytur/ Enn ꝼiøru madur a allt þad ſem j Netløgum ꝼlytur/ huort ſem Net er lagt aꝼ Landi edr Skere. Eꝼ Sker edur Eyiar liggia ꝼyrer Landi mans / þa a ſa þat og Reka þñ allann er þui ꝼylger er meiginn Land a næſt/ nema mz Løgum ſie ꝼra komit.

Cap. III.

Huer ꝼeſta ſk Qual eꝼ rekur

EF Qual rekur a ꝼiøru mans/þa ſk ſa er a Lande byr þar næſt ꝼeſta Qual þñ huer ſem ꝼiøru a/og haꝼe ſlijkt ꝼyrer ſtarꝼ ſitt ſem ꝼyrr ſkilur Leiguliða/þott Landzdrottinn bue ſialꝼur a Jørdu. Nñ ſk ꝼeſta Qual þeim ꝼeſtum ad ei ſie Oſterkari eñ Reip

Reip þau x. ad tueggia maña Atple hall
di huert og ſie þa boriñ añar ender vm
Stock edur Stein/ Riett er honum ad
ſkiera beſtar aþ ſialþum Hualnum/ z eþ
ſuo er beſtur þa abyrgiſt hñ ei þo ad vt
taki Hualinn eþ ſumur er beſtar ſtuþur
a Landi eñ ſum j Hual/þa a ſa Hual-
inn er adr atti þo at a annars biøru ko-
mi/ Hñ ſk j burt flytia Hualinn huert
ſem hñ vill a Skipi edr Eykiñ/ z neyta
þar einkis nema Vatz og haga. Enn eþ
vj. Skynſamer meñ ſanna þat med eidi
at Hualur ſie verr beſtr eñ nu var talt/
þa a ſa ecki j er beſti þo ad vt taki/Og
abyrgiſt ad øllu eþ annar a Hual. Hñ a
þegar er Hualr er komiñ/ad ſenda mann
þñ er bare bullum dagleidum ad ſeigia
þeim er Reka a. Enn Landbue ſk ſkiera
Hual til Fiordungs og þeir Menn er
hñ bær til /þar til er Reka madur kiemr
edur hñs Løgligur Vmbods madur/þa
ſkulu þeir rada þeim er Oſkorinn er/eñ
eþ fleiri

ef fleiri menn eiga þar j Reka/ þa skal þeim Ord giøra er mest a j/ enn hinna Hlut sk hn̄ Vardueita sem hn̄ eigi sialfr og abyrgist vid Nandusmmum sijnum. Nu skier madr Hual a fiøru / og tekur Pioser vt/ Talkn edur Bein og Rekr a annars fiøru/þa a sa þad er fiøru a / ef þad er leingra fra fiøru marki hins enn ij. Hundrud fadma xij. ræd/ Suo er og vm Garnar og Seymi og allt þad er fiematt slijtur vt af Hual / Enn ef Vegur eru j. Piosum þeim er vt slijtur þa Helga þær þeim er Hual atti j fyrstu/Nu þo ad Hualr sie minne enn festingar Hualur eigi af ad takast/þa er sa iafnskylldur er a Jørdu byr ad festa hinn minna sem hinn meira/Allt þad er fiematt reki a þa fiøru sk hn̄ vr flædar male færa sem hn̄ eigi Land og Reka / ella abyrgist hn̄ ad øllu vid reka mann / Laus er sa madr vid Reka Vardueitslu er a Jørdu byr/ef reka madr hefr ordit

Vmbod þeingit ad Løgum/ og ſk ſa þa þyrer ſia og abyrgiaſt ſuo ſem hinn ſkyldi. Eþ nockur madur kallar ſa til meira huals eñ þyrr heþr haþt ſm̃ meñ vita ad nockud a j Reka þa ſkal honũ þo til handa ſkipta yþer þad er Reka madur veit ad hañ a/halþu miña Qual eñ hañ kallar til. Eñ ſa þeirra ſem ad telr ſkal ſetia Fimtar ſteþnu/ꝛ þara ſo ad þeirre ſteþnu ſem þyrr vottar. Nu proþaſt ſo ad annarhuor heþur logit/ gialldе ſa tueñum giølldum þeim er a/ og koſtnad ſiñ allañ þañ er hñ heþur þyre haþt/og Rõgi halþa Mørk j Raubaug. Nu kiemur Qualur edr Trie a Reka mark þa eigi ſuo huer ſem reka a vnder

Cap. IIII.

Eþ Skot þinſt j Qual

Ef Hual rekr a Fioru mans og a fioru madr þñ allañ ef ei er Skot j/ Enn ef Skot finſt j Hual þat er Þingborit mark er a/þa a Skotmadr halfann ef hñ kiemr til adur hañs hlutur er allur Virdur og Veiginn og af fioru flutt r.Enn ſuo ſk madr Skotz leita ſem hann ætti Skotz von j Hual a annars fioru/Sa madr a Vætt Spiks af Skotmãs hlut er fyrſtur finnr Skot. Ef fiorumadur veit huer Skot a/þa ſk hñ giøra honũ Ord ef hñ er ſuo nær ad fara meigi þñ dag er þa er/ ef hañ færi ardeigis/ Eñ ſo mikit ſk hann hafa af ſijdara deigi ſem var þa af hinum fyrra er hñ var ſendur/Enn ef hñ giorer ei Ord Skotmañi þegar Skot finſt/þa er hñ ſekr Mørk/ hafi Kongr halfa eñ Skotmadr halfa/ og ſlijkann Hual ſem hm̃ væri ad Løgũ ord gior.Landeigãdi a ad ſkiera til fiord ungs Skot mans hlut þar til er Skot-

madr kiemur til/og abyrgist hañ þa þañ Nual vid Skotmann/Sijdann sk Skot madr rada hinum Oskorna/ og Abyrgist sialfr þñ þa er hñ kiemr til/og ef hinn dylr ad hñ eigi þad Skot þa skal Skot madr lata bera ij. maña Vitni m; suör-dū eidi at þat er hñs Skot/og eigi gaf hñ nie gallt og eigi Sölum selldi suo at þeir visse. Enn ef hinn vill þa eigi þñ Nual lausañ lata sæke sem vita þie/Eñ huer er leyner Skotio/þa er hñ Þiofr vtlægr/og skiptist þie hñs epter þui sm seiger j Obota malum/Nu skier Madur Nual vndan þestum vm̄ natt/ og þara þeir til sem ecki eiga j/þa sekist sa huer er þad gierer xiij. Merkum vid Kong/ enn þeir hafi Nual sinn sem eigu.

Cap. V.

Ef Skotmadur kiemur ei til Nuals

Hveruetna þar sem Skotmadr kiemur suo til Skothuals ad sumr er Oskorin/þa.sk hn rada hinum Oskorna jafnan enn hin hafi Fiordung af þeim er hn skar/ og so sk jafnā fara ef Skot madr kiemr fyrr til Nuals enn hās Nlutr er allr virdr og veiginn og af fioru flutt/Nu kiemr eingi til ad kalla til Skotz þess er þar er fundit/ þa a Landeigandi ad varduetta Skotid og hafa Skotmans hlut halfann/huersu sem hann kiemur kaupi vid Skurdarmenn / Skotmans hlut skulu virda vj.Skynsamer menn til Vadmala. Nu eru fleiri Skot j Nual enn eitt/þa a sa Nualinn er fyrstr kom bana Skoti a hn og Þing borit Mark hafdi/ Ecki sakar ef j Spik kiemr/Ef madr Veider Nual þn er adur er Banuænn af Þing bornu Skoti/þa a sa Skotmans hlut er Skaut fyrri/ enn hinn fyrer starf sitt epter vj. manna domi/þeir skulu Skot-

Hual virda er Skynsamer menn eru og næster bua þui er Skot þinst. Sa madr a Vardveita Skotmans hlut er Land a/eþ annar a Reka / enn halþt a huer Bein ꝛ Talkn. Landeigandi a heimting vid Reka manu eþ hualur er selldr adur eñ Skot þinst/eñ Skotmadr vid hñ. Eþ Hual slijtr vt þñ er meñ haþa Skorit/ og þinst Skot j huar sem a Land rekur/ þa a Skot madur heimtu aþ øllum þm̃ er þa þiøru attu er sa Hualr kom/og so eþ menn þinna edr Skiera Hual a þlo-te/ þa Skere til helmingar eþ Løglıga er virdur/ enn til Fiordungs eþ eigi er virdur. Sa madr er Skot heþr ad vard veita/sk syna þad og seiga til Marks a Skotinu a Alþingi/ og suo til Naþns sijns/edr Vmbodz madur hñs/ꝛ huor-su mikit þie þylgier Skoti/ og luka þat a Þinginu þeim er taka a edr þa þullat Vørdslur. Eþ þleiri menn haþa þad þie ad vard veita/ þa skulu þeir suo giøra

þegar hñ hefur sagt til Skotz/Enn ef nockr vill eigi Greida skotfie/ sæki sem Vita ber/ huort sem sæker Skot madur edur hñs Vmbodz madur/ edur Landbue sa er hual selldi. Nu verdr Hualur eigi Virdr þa sk Skotmans hlutr til fiordungs skoriñ hafa verit/enn ella til helmings ef Skyte kiemr ei til adr hñs hlut ur er allur virdr og veiginn og af fioru flutt. Hual Skyte huer sk syna Grøñum sijnum vj. mark a Skoti þui er hñ vill hafa/ og sijdan j Logriettu/ nema hñ hafi keypt Þingborit Mark / edur sie honum lied giefit edr golldit/og hafi hñ þar Votta til/þa er honū þad iafn heimillt sem hitt. Nu kiemr Skotmadur ei til Huals adr hañs hlutr er virdur og veiginn og af fioru fluttr/eñ Vmbodz madur hñs kiemr til / þa sk Skotmans hlutr til helmingar skorinn hafa verit/og sk hñ þui ad eins j burthafa þñ hual er Skotmadur hlytur nema hañ lati bera

Vitni um at hñ er Umbodz madur hñs
edur Landeigandi lofi ella.

Cap VI.

Ef Madur finnur Hual a flote

EF madur finnr Hual a flote/ þa skal hañ flytia huert er hñ vill/ef hñ er utar fyrer añars Landi enn Fisk sier a bordi/ þad sk vera Þorskur flatti alnar j oxar þærum/a þui bordi er til Landz veit sk utleggia til synar/ꝛ padã til ad sia sem leingst fiarar. Ef menn koma til þa er hñ hefr festar borit j hual/ þa er hñ ei skylldr vid þeim ad taka ef hñ þær flu-ttañ/Og þo ad þeir bere Festar j Hual þa eiga þeir ecki at helldur. Nu koma þeir eigi Hual til Landz er neittu lide hinna/þa skulu þeir abyrgiast Hualinn vid þa epter þui sem vj. Skynsamer

menn virda.

Cap. VII.

Um flutnings Qual

HEſſ Quals er flutтur er eigu flytiendr Pridiung/enn Land eigandi ij. hlute/nema Skot finnist j / þa a Skotmadur Pridiung/og fe ſa Skotmans hlutur ad ollu ſuo fara ſem vm̃ reka Qual ſkilz/ Enn þeir Menn ſem fyrſt bera feſtar j Qual / eiga ad hafa finnanda ſpik af hm̃/þad er xxx. viij. fiordunga vætter halft huert Spik og reingi/ ef Qualur er tuitugur edur leingre Oſkiertur/ edur ſo ſkiertur ad hañ ſie ei miñe þeſſ kyns Qualur/ þad a allt af flutningar Pridiunge ad taka/Eñ ef þeir hafa nockud ſkorit a Skip ſitt/enn flytia þad ſem epter er/þa ſkulu þeir þat fyre fiñanda Spik hafa/ eñ ſkipta ſem ødrum Qual

 þui

þui sem meira er. Ef Landeigande er at flutninge þa a hñ kost aḋ flytia Qualiñ a sitt Land/eñ ef þangat er lengra/þa Abyrgist hñ hualinn vid sijna Lagsmeñ ef þeir missa fyre þad/Ef Landeigendr eru fleire ad fluttninge/þa sk a þess lād flytia sem Land a næst/Eñ ef Skynsa- mer menn bera ad Qualr sie a añad Lād- fluttur eñ Løg seigia/þa a sa Lādzhlut j hual er þad Land atte ad Qualur være riett fluttur a/ Enn huer þeirra sekur Mørk vid hñ er ad flutningu var. Og ef þeir menn lata lausann Qualinn er bønd hafa ad/þa sku þeir til fiordungs skorit hafa. Ef Grid menn mans finna Qual a flote / og a Bondi verk þeirra allt/þa a hñ hualinn/Eñ ef hñ a fiski þeirra ad eins / þa a hñ eigi meira enn Syslan dualdist su er hñ atte/epter þui sem vj. Skynsamer menn meta/og Skip hlut siñ ad auk og afyrgist þeir so Skip sem adr. Nu flytia meñ Qual vr Almē-

ingi/ þa eignast þeir ei nema þeir beri þyrr bestar a land enn þeir lati hual lau≈ sann og besti sem þyrr vottar/ella er þad Rekhualr. Nu rekr hual suo miøg þyrer Vedre edr Straumi/at hñ Rædr skipiu enn ei skipit honum þa er sem þeir haþi Oþundit Hual.

Cap. VIII.

Enn vm blutninga.

EF menn blytia hual þadann bra Landi Mans er sia ma Fisk a bordi/þa a sa hual er adr at≈ ti/enn huer þeirra sekur Mørk vid hann eþ þeir vissu /J Fiørdum edur Sundum þar sem hualr blytr so ad sia ma þisk a bordi aþ bleirum Løndum enn einn / þa eiga þeir· allir jaþnt Hual er Land eigu suo nær/þo at einhuer þeirra blytie a sitt Land / nema aþ einshuers Landi

Landi ſtandi ſuo mikit Vedr ad þangad matti eigi ƀlytia. Eƀ Menn reka huali a Land mans/þa eiga þeir ij. hluti enn Landeigandi þridiung. Eƀ menn ƀinna hual j Vøkum vtar enn ƀiſk ſier a bordi/þa a ſa er ƀyrſtr ƀinnr allann þñ er hñ kiemr a Js vpp. Nu koma menn ad og bera Vopn a huale þa/og ƀeſta vid Jsbrun/ſuo ad eigi ma ſøckua/þa eiga þeir er veida. Eñ þeir ſem ſijdar koma til og neita hiner Lidi þeirra og ſøckur hualr ƀyrer þat/þa abyrgiſt þeir er ƀyrre komu til epter mantale vid þa þann hual/Eñ huad ſem þeir þa aƀ/þa ſkulu þeir þar a Land bera ſem þeir vilia. Eñ eƀ Landzdrottiñ telr ad ẽ ſeiger ad þeir ſpille þar Eing hñs edr Naga/bæti ſem vj. Skynſamer menn meta Skada og Landnam mz þeim er Gras a edr Jord/ Enn eƀ hñ leggur a Nolku edr hollt edr ƀiøru þar ſem eingi er ſkadi ad/ƀlytie burt ad oſekiu. Nu ƀinnr madur hual j

Jsum nær Lãdi/og þo þyrer vtan net-
løg/þa a hñ halþann eþ Ruikur er/enn
Land eigandi allann eþ Daudur er. Nu
geingur Bøk allt ad Landi su er Menn
læra Huale j þyrer vtann Net Løg / og
reña þeir Ruiker a Lãd vpp/ þa a so at
þara vm eiginn ord þeirra sem meñ reki
þa vpp mz Skipum/Enn þo ad menn
Skiote huale j Bøkum mz Þingbornũ
Skotum/þá eiga þeir ei helldꝛ eñ adrer
meñ/nemá Dauda reke á Lánd/þa eiga
þeir Skotmans hlut. Huer Madur a
veidi sijna þyre vtã Netløg/þad er veidꝛ
er madꝛ þlytꝛ a Skipe til Landꝫ eñ þlut
ningꝛ ella/ Eþ madꝛ veiðer hual j Reka
marki og þó þyrer vtan Netløg þar er
þisk sier a bordi/þá a sá allañ er veiþer

Cap. IX.

Vm Sela veidar þyre añars
Jordu

Eþ

Ef madur hitter Net j Lakrum siinum og Sel j/ þa a hñ Sel og suo Net þar til sem hinn Leyser vt med Landname. Nu ma madur skiota Sel aþ skipe eþ hñ þer Riettleidis/ huert sem Selur er a Sio edur Landi nema Selur liggi a Latre þui er stille er til hladit/ þa veider hañ þeim er Latr a. Nu Skytur madur Sel aþ Landi og er eigi stilli til hladit/ þa sk sa Sel haþa er Latr atti. Eñ eþ stilli er til hladit þa sk hñ haþa bædi Sel og Landnam med/ Nu Lystr madur Sel og þinna þñ adrer menn/ þa a sa halþann er Løst enn sa halþann er þann a þlote/ Enn sa Skutul siñ er Skøt eþ Skut=ill þylgier/ Eþ rekr a Land mans Haþr hual/ Biørn/ Rostung/ Hnisr z Sel/ og þinst Skot j/ þa a sá Þridiung er skaut eþ hñ heþr Vitni til Skotz siins eþ eigi er Þingborit/ þa sk sa madur er a Lãdi byr þui er a rekr/ lysa þui Skoti

ad Kirkiu

ad Kirkiu eda a Þingi innann halfs manadar/Eff Madur hitter a' Sel edur hnisu edr adra fiska vtan hual fyrer off an Marbacka/og færer þeim er a Jørdu byr/hafe hñ Fimtung af enn Jørd iiij. hluti/ enn ef hañ færer burt fære aptr og leggi a Landnam.

Cap. X.

Vm hualflutninga a helgũ Døgum

EF Hualur er fluttur edr skoriñ a Løghelgum deigi þa sk giefa af hinn Fimta hlut þeim er fluttur er/og af suo miklu sem skoriñ er a helgũ Deigi/ eñ ei er meira skylle. Af sela veidi og allre þeirri sem Løghelgann dag er veidd skal giefa hiñ Fimta hlut Fatækum mønnum þar jñ-ann hreps sem a Land kiemr/ þeim er ei giøra Tiund/ꝛ skulu hreppstiornar meñ

þessu skipta mille þatækra þuiad so hefr
forn Løg verit og vane/ R. B. N. K.
Enn huer Madr er þetta vill eigi Gre-
ida er sekr vj. Aurum vid Kong.

Cap. XI.

Vm fluting huals vr Almenninge

EF menn flytia hual vr Almenn-
ingi/þa skulu þeir fylgia festum
til Landz/ef þm er Ohætt fyr
er Stormi og Brime/Nu skil-
iast þeir fyrer þad vid ad þeim er eigi
Ohætt/þa eiga þeir þo hualinn ef a þad
Land rekur er þeir villdu a flytia. Enn
ef annar stadar kiemur þa er þad Rek
hualur.

Cap XII

Vm Vogrek

Þad

NAd heiter Vogrek er Rekur a Land mans Lik edur Vara og allt þad er fiemætt er/ og menn hafa att/þo ad þad sie Vider Telgder/ huert sem þui kastar a Land mz Likum edur ødru vijs/ Landeigande skal Vogrek vardueita huer sem Reka a. Enn sa er a Jørdu byr skal allt færa vr blædar male/z giøra ord Lādzdrottni/Eñ sa þeirra færi Lik til Kirkiu sem betz kiemst vid/og hafi af fienu til þess Kostnadar slijkt sem þarf/ sa er a Jørdu byr skal Abyrgiast Fied ef af hans vanrækt slijtur vt. Vogrek skulu virda vj. Skynsamer Menn/sijdan skal Landzdrottinn hafa þad er vid spiellum liggur/ edur selia ødrum ef hañ vill/og vardueita sem sitt Fie og Abyrgist hañ þa ei/Ef sa madur kiemz til Vogreks er riettar heimillder þikist a eiga/z hefz til þess Skilrijk vitne/ og suer hann til Lyritar eid/huort sem þad er Arfz mãz edur

edur ødru viis/þa skal hñ hafa sem hñ kallar til/Eñ verd fyrer hitt sem Loog ad er. Nu koma ei Eigendur til/þa skal lata seiga til a Alþingi huad fie þar er Rekid/hñ skal suo jafnann laust lata sem Eigendur koma til annadhuert Fie edur Verd/enn þad sem eingi verdr eigandi til þa eignast hann þad. Enn ef Landz Drottinn lætur ei virda Vogrek/edur fer ødru viis mz enn nu var talt/þa skal hñ gialld a tuennum giølldum er Eigandi kiemur til/og er hñ þo Sekur Mørk vid Kong. Enn ef hann leyner þui Fie/edur viller heimilldet ad Vogreki/þa er hann Þiofur ef þad Fie er so mikit ad Þiof sek nemur.

Hier Hefur hiñ Siouñda
Blut Løg Bokar og heiter
Kaupa Balkur

Cap. I.

Um Grip

Ad er nu þui næst ad vor skal Einge þyre audrum taka/ ecki skulum vier oss ad gripdeilldū giøra/ Doms er huer Madur verdr þyre sijnu ad hafa / Enn sa er þyrer ødrum tekur skal þad aptur þæra/ og bæta þm̄ þullriette er hā tok þyrer eñ Konge iij. Aurum/þyre þad er hā tok rangliga/eñ sæki sitt epter Løgum sijdan. Ef lendur Madur edr Kongs Umbodz madur tekr upp Bui bonda Otalt edur Odæmt/ edr veiter hm̄ adra Fiar upptekt Ológliga/ þa skal hañ þad allt aptur þæra/ og þo sekur x. Mørkū vid Kong/ Eñ huer sa

mørk er hm̄ veiter lid til þess/ Enn þeim er Fied atte Fullrietti epter Løgligum Domi.

Cap. II.

Huernin Madr skal krefia fiar sijns.

EF Madur Krefur Mann fiar sijns/ þa sk hn̄ suo Krøfu veriast/ ad kuedast þa Skulld ødrū golldit hafa / og nefna Votta sijna þa er vid voru Stund og Stad. Nu ef Vottar eru jnnann Hieradz/ Enn þa er suo ef Vatnz føll deilast j mille til Hierada / þa sk skapa þeim Leidar leing til/ Enn ef Vottar eru vtan Hieradz/ þa sk giøra þeim Laga stefnu ad þeir komi þar og beri vitni þat sem þeir voru vid. Nu bera þeir suo Vitni/ ad þeir voru þar vid er hann luckte þeirre Skulld sier af hendi þeim j hand er atti eda hn̄s Løgligum Vmbodz mañi. Enn sa er

sa er Logligur er hñ hefr til þess Um-
bodz ij. Loglig Vitni/ þa hefr hñ riett
varda Krøfu þa / þat heiter Alycktar
Vitni/ þar skulu ecki Anduitni j moti
koma. Þessir meñ meigu ei Vitni bera/
Sakadr Þiofr/ Meinsæris madr/ eigi
Yngri enn xv. Vetra/Fiormenningr at
frændsemi og Mægdum/ nema þeir sie
badum jafn skullder/ R. B. N. K.
Fimtan vetra gāmall madr sk vera vit-
nisbær/ɛ eiga sialfr Riett-a sier ef hm̄
verdr mz øfund misþyrmt/ og suo skal
Fiarhalldz madr hñs fullu fyrer suara
af hñs Gotze/ef hñ kaun brotligur ad
verda. Riett er ad þeir menn bere vitni
er verit hafa Magar mans/ ef þa er ei
Mægd er vitni þarf at bera/Taka mei-
ga tueir vid eis mās Vitni / og er sa
Frumvottr er vid var j fyrstu/og er hñ
ei þær annar er vid var/ og hafa hiner
adur heyrt hñs Vitni/þa er þat Vitni
jafn fullt sem, þeir hafi aller vid verid

byrer ønduerdu/Fedgar tueir edr Brædr tueir eru sem eirn madur j hueriu vitni/ nema tueir m̄ nefni þa til/vtañ þeir sie stadder vid Deilld manna / eda Viiga herli. Allar þær skullder/er eidar kōa til/ þa sk eiñ Cyris synia eñ ij.tueggia/ vss. þriggia. Eñ þo at Skulld sie meiri þa fiemr ei meiri eidr til enn Lyrittar eidr/ Queruetna þar sem menn kaupa samañ ad Løgum/þa sk aptr ganga Oßtalt enn fram̄ Vantalt/ þar til sem þeir hafast riettar Tølur vid.

Cap. III

[Quernen krefia skal Vitaskulldar·

Ef madr a fie ad manni þad er Vottar vitu edr vid geingit/ þa sk sa er skulld a at heimta/ Krefia fiar siins vid Votta ij. huar sem hn̄ hitter hn̄ er giallda a/

Riettar

R. B. E.R. Nu Krefur madur mann bkar siins j Riettann Gialldaga þess er Bottar vitu edr vid er geigit/þa er vel ef hñ gielldr/ella stefni hm̃ heim a xiiij. Natta fresti/ og Krefie hann þar biar siins/enn ef hñ vill ei greida/þa stefni hm̃ Þing og Krefie þar enn Skulldar siñar/ Nu vill hñ ei greida/þa sekist hñ ij. Aurum fyrer hueria Krøfu. Enn þadan af Þinginu sk sækiandi nefna so marga Menn sem hñ þikist þurfa/ og fara til heimilis þess mãs er Skulldina atti ad giallda/ og virda honum þar fie sitt og fullrietti epter Laga domi af fie Þriotz/og eru aller Bændr Skyllder til þessarar ferdar/Sekr er huer Bondi ij. Aurũ vid Kong er ei vill fara/Vmbodz madr Kongs er skylldr ad fara og ødlast mz Þui halfa Mørk Kongi til handa/ Enn ef hñ vill eigi fara þa fellir hañ mz Þui Kongs sekt. Nu standa Menn fyrer og veria mz Oddi og Eggiu/ þa

þalla þeir aller Vtlæger og Ohelger er
þyrer ſtanda/ enn hiner aller Fridhelger
er til ſækia og Laga vilia giæta. Enn
þo at þeir þalle ei er þyrer ſtanda/ þa er
ſa þo Sekr xiij. Mørkum vid Kong er
ſkulld atti ad gialloa/enn huer hinna
Mørk er þyrer ſtod mz honum.

Cap IIII

Vm Eindagad þie

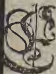
NV er Lanþie og dæmt þie/ og
allt þad þie er Vitne vita/edr
ſa geingr vid er Luka a /þa ſk
ſuo ſækia ſem nu var mællt.
Eñ allt þad þie er vitni veit at eindag-
ad er/ þa ſk madr ſo niota Votta ſiña
j eindaga ſem hann haþi honum heim
ſteþnt. Nu kiemr ſa ei til er þied ſkylldi
taka/enn hinn kiemr til er luka a/þa ſk
hañ bioda þie j eindaga eþ nockur er ſa
þar

þar kominn er vm ſkr bodit mz vottum
ad taka þad þie/og ef ſa er þar þa ſka
hønum j hønd ſelia. Enn ef eingi er ſ
þar/þa ſk ſa ſeiga þred vr ſiñe Abyrg
er Luka a og virda liet Løgliga/z haf
ſijdan ſialfur / og abyrgiſt vid ſijnum
Nädvømum þar til er ſa kiemr til er þ
ſkulld a ad taka ad Løgum/þa ſk þeim
Hønd ſelia/Ei er madr ſkylldur ad tak
vid Kuikfie fyrr enn vj. Vikr eru a
Sumri/Sex ſkynſamer meñ ſkulu vird
Kuikfie allt. Nu kiemr ſa madr ei til e
heimta a Kuikfie jñañ halfs Manada
forfalla lauſt þadan fra er golldit va
Løgliga /þa ſk hinn hafa þad Kuikfi
Leigu lauſt til annara Fardaga er þ
Skulld a ad Luka/ og lata lauſt er eig
andi kiemr epter edr hñs Vmbodz mad
Ef madr ſender añann mann til Giall
daga fyrer ſig mz fie/þa er hiñ ei ſky
dur til vid at taka/nema hiñ vite ad ſ
madr hefr jafnmikit fie ſem hñ giellðr

Og ei er madur ſkylldur ad greida Vm-
bodz manni fie/ nema hñ lati ſueria iſ.
Skilrijk Vitne þad Vmbod adur/ þar
ſem fie er golldit. Nu a madur fie ad
manni þat ſem ei vitu Vottar/þa ſkal
ſækiandi ſtefna honum heim til Kuødu/
og Kuedia hñ þar þeſſ fiar er hñ kallaſt
eiga ad honum/hiun ſk añad huert feſta
fie eda ſynia ſlijkum Eidi ſem fyrr ſeig
er/Nu vill Veriandi huerki Eid vinna
nie fie feſta/ þa ſannar hñ ſier ſkulld
þa a hendur/og ſækie ad fyrri ſokn/Nu
aupaſt m̄ vid z erei a kuedit nær giallda
ſt ſk/þa giallðſt ad næſtum fardegum
epter.

Cap. V.

Nuad Laugaurar eru

F mællter eru Laugaurar med
Landz mønnum hier/ og þo ad
madr mæli ſuo vid annann ad
þu ſkallt

þu skalt mier Vadmal pa/eñ skils ei pra adra Aura/þa neitar hñ ei Løgaurum eþ ei er Vadmal til/Nu er Løgeyrer vj. alner Vadmals nytt og onotid/ tueggia alna breitt/ og ei þui leingra ad Jadre enn Hrygg at mune Alnn j xx. Alnū/ og sk stika huert er vill ad Hrygg eda Jadre/ og suo Kosti sem tekit er a Alþigi/Ad skemra Jadri skal stika eþ skaekt er N.B.S.K. Morent Vadmal vj. alner þyrer eyri/ Gelldinga Klyppingar vj. þyrer eyri/Naust Lamba Giærr vj. þyrer eyri/ Eyrer Gulls þess er stendzt Elldig þyre lx.aura/Eyrer breds Silfrs þyre vj. aura/Jarnketill Nyr z Delldr og veigi iiij. Fiordunga og liggi j viij. Skiolur þyrer xv aura/ þad er Katla mals Skiola/eþ Trie er sett j Løgg/og teks ødru meigin a Prom vpp/xij.Þum lūgar Medal mañi j Naglsrotū/Stæl ltur Liar Eggelningur og veigi xviij. aura heill og Stalsleigiun/ þeir skulu

vera iij. þyrer ij. aura Atta þiordunga
vætt Blastr Jarns þyre v. aura/Vætt
þellu Jarns þyrer vj. aura.

Cap. VI.

Um Fiarlag

HEtta er enn þiarlag suo sem
lagt et Dyrt a Vor j þui
Nieradi/Kyr viij. Vetra gø-
mul ꝫ ei yngri enn ad ødrū
Vetri og haþi borit ij. Kalþa/ heil og
heilspenud/og haþi Kieplt um Veturīn
epter Pals Messu / ei verri enn medal
Kyr/Nierads ræk ad þardøgum/ Þriu
Vetur gømul Naut vid Ku / Tuø
Tuæuetr Naut vid Ku/Kyr gielld mi-
olk edur Kuiga ad þyrsta kalþi ij.aurum
verri eñ Kyr/Vri þiøgra vetra gamall
Gielldr edr Gradr vid Ku/Vri Þreuetr
ij. hluter Kugilldis/og Kyr Gelld med
sama

sama lagi/Vxi Fim̄ vetra Pridiungur annars Kugilldis/ Vxi vj. Vetra ij. hluter annars Kugilldis/Vxe vij. Vetra þyrer Kyr ij. og suo þo ad elldri sie Lād geinginn/Ardur Vxe gamall a Vor hā er metþie/vj. ær vid Ku ij. Tuæuetrar og þiorar gamlar og þædi Lømb sijn Orotnar Lodnar ꝛ Lembdar ad þardøgum/ vij. Lambskotur vid Ku/viij. ær algielldar iij. Vetrar og elldri vid Ku/ viij. Lambgymbrar og þædi Lømb sijn vid Ku/ viij. Gielldingar Tuæuetrer vid Ku/Sex gielldingar Preuetrer vid Ku/ Fiogra vetra gamall Gielldingur ꝛ an̄ar Tuæuetr ij. ær/ Hrüt Tuæuetr agilldi/xij. Vetr gamler sauder vid Ku/ allt þetta þie skal vera gillt og j Vllu Preuetr Foruistu Gelldingr ꝛ elldri þat er met þie/ Geitr vj. mz Kidum og suo þarid sem am vid Ku Enn atta algielldar vid Ku/Preuetrar ꝛ elldri/vij. Lambskotr vid ku/viij. Naudnur ꝛ þædi

kid sijn vid Ku/viij. tuæuetrer Hafrar vid Ku/Fiorer kiarn Hafrar enn iiij. algiellder vid Ku / Sex Preuetrer vid ku/ iij. huorer/iiij. vetra gamall Hafur ꝩ aññar Tuæuetr fyrer Geitr ij./ Tuæuetr Hafr jafn Geit/ Ef hafrar eru elldri enn nu eru talder þad er met fie/ Tolf vetrgamler Geitsauder vid ku/hafft Haudnur og algelldingar/ enn halft kiarnhafrar og gielldhafrar/ Hestr iiij. vetra gamall og ei elldri enn x. Vetra/ heill og Lasta laus/jafn vid Ku/ Hross mz sama alldri heillt og lastalaust fiorounngi verra enn Kyr/Hestr iij. vetr jafn vid hross/Hross Preuett ij. hluter Kugilldis. Tuæuett hross og Hestur tuæuetr vid Ku/Priu vetur gømul hross og einn hestur j vid Ku Ef madr giélldur eitt hross Vetur gamallt fyrer Pridiung Kugilldis þa skal fylgia eyrer / þetta skulu vera medal hross. Stod hestur og fie Verdi betri fyrer Wijgs sakier/

Gelldur hestur og sie Verdi betri þyrer Reidar sakier / og Fyl hross j Stodi þad er allt met þie. Syr Tuæuetur og ellori mz ſt. Grijſum vid Ku/ Albreitt Lierept iij. Alner þyrer ij. aura/ Enſkt Lierept tuielnt ij. alner þyrer eyri/ Mørk Vax þyrer eyri/ Skrud klædi ny ſkorinn og oſkorinn/ Hafnar Vadmal ny og Onotin/ Katta ſkiñ ny ꝫ Lamba Skiñ/ Flattſmide nytt/ og Vøruſmijde nytt/ Teint Jarn/ Cirkatlar nyer þad er allt metþie/ og þo Riettgolldner Løgaurar. Allt met þie ſkulu virda vj. Skynſamer meñ iij. aþ hús hendi/ Priar viij. Fior- dunga Vætter gamalla ſauda Vllar vid Ku/ iij. Vætter Miølucægs matar vid Ku. Vætt Vetrgamalla Sauda vllar ꝫ Olldungs Hud/ Pridiungr Kugilldis ꝫ bæti eyre huert/ tuær Kyrhuder vid oll- dungs hud/ Riett er eþ ſnøgguar ær eru golldnar ad lata þylgia Vætt Vllar ꝫc. am.

Cap. VII.

Um Aureiga skullder

EF Aureigi a manni Skulld at giallda/ sa er latit hefr Peniga sijna fyrer Elldi edr Skipsbro-tum/ edr ødrū misfellum/ suerie eineidi ad hā skal luka þa Skulld þegar Gud gefur honum efni til/ ef eigandi heimter/ Og hefr hañ ei adur vid Oskil kiendr verit. Nu krefr Madr Skulldar hā Oreiga er ei eru slijk tilfelli er fyrr voru tøld/ varduerti hā j giætslu ꝛ kuedie Þings/ og lati fara lausañ a Þing fram/ og biodi frændū hās ad leysa hā vndann Skulld þeirri er hā a at luka/ Enn ef þeir vilia ei leysa hā/ þa dæmi Þingmenn ad hā vinni af sier/ þar sim hā fær sier vinnu/ þeim til skulldar er a. Enn ef hā hleypr brutt/ hafi Ref-sing epter Laga domi/ nema Skyñsomū

monnum virdist meiri Mystunar vert/ og skipi þeir sem þeir vilia þyrer Gude suara epter at ukum R.B.N. K. Vm þa Lausa meñ sem Oskil giøra og Skulldir eiga ad gialldа / Þa taki Syslu madr Godz þeirra medr vitorde skilrykra Bænda/ og luki hüerium sijna skulld eþ til vinst/ella misse huer madr sa er skulld atti ad honum epter þui sem Tala reñur til/so skal giøra huer Syslu madr i sinne Syslu.

Cap. VIII.

Vm skulld epter daudann mann

MV er sa Daudr er skulldina atti ad Luka/enn hinn lyþer er heimta a/ þa kiemst hñ ei til Skulldar/nema m̃z vottũ þuiat eigi sk eid sueria þyre Briost hins Dauda. Erþingi sk þñ Eid sueria eþ hñ

Þ er þull

er þullttijda madur ella þiar halldz madur hńs Løglıgur/ad ei var ſu ſkulld ſuo ad hń viſſe/þa ſuer hń þyrer ſitt Brioſt eń ei hıns dauda/Nu ſtendur ſkulld xx. Vetur edr leingr/þa þyrnıſt ſu ſkülld þyrer Vottum/ Enn hń ma koma hınum til Eida eþ hń vill/þiuat j Tallti liggr ſok eþ Sækendr duga/ R.B.H.K. Eingi madr ſk abyrgıaſt vitni vm ſkullda lykt-ingar leıngr enn iij. Ar/eþ ſkulld er miñı enn vj. Hundrud/ Enn eþ ſkulld er meiri abyrgiſt ei leingr Vitni enn v. Ar

Cap. IX.

Vm Fiarſokner vtan Hierads

NV kiemr ſa madr j Hierad er þu villt ſokt haþa vm eitthuert mal/og a enguañ Erþingıa j þui hıerad i/z var ei þar Nattina helgu/þa ſk hń ſpyrıa hń ad heimili ſijnu/

siinu/z ef hñ nefner heimili sitt/þa sk hñ stefna honum þangat/ ei sk hñ seiga ad Balldz mans nema þar sie/eñ ef hñ vill eigi seiga/þa sk hiñ lysa vnder votta og stefna honum huert j Gard er hñ vill/nema sialfum sier/og sækia hñ þar siidann/ þa er og Riett stefnt huerium manni er stefnt er a Kauprein þar er þeir keyptust vid/suo skal og einhleyppū manni heim stefna sem Bonda þangad sem Erfingi hñs er innañ Hierads/ella sk hã spyria hñ ad heimile siinu/þar sk vera sem hñ seiger/nema hñ seigi ad valldz mans/ Eingi madz skal sok giefa a annars Fie.

Cap. X.

Vm Fiarsokner innañ Hieradz

M Skulu Hieradz sokner stañda vm Alþingi/z vij. nætur fyre z epter/z vm Lãga

þauſtu/ Chriſtins doms Riett ma ſaþnä
ſœkia z Ny verk þau er verda/ Ecki ma
ad ſoknum giora a Leghelgum døgū ne-
ma ſteþna mañe heim ad eins og til Log
mans/ Madr ma ſteþna mañi heimſteþ-
nu annars mans ſem ſialþs ſijns/ eþ hñ
heþur Vmbod til þeſſ med Vottum/ og
ſuo til Logmanz/R. B. E. K. Eigi er
Vmbod þullt ad Løgum nema mz vottū
og Handſølum. Sialþur ſkal huer ſijna
ſokn ſœkia jnnañ Landz Frials madur z
þulltijda eþ hñ er jñañ Landz/ Enn eþ
hann heþur ei Kuñattu til edr mennig/
þa ſœkie Kongs vmbods madr honū til
handa/og ødlaſt ſo þa ſekt ſem vid liggr
ad Løgum/z ecki þramar/ Eþ madr þer
aþ Lande j burt / þa ſkal ſa hallda Fie
hans vm iij. Vetur er hñ heþur vm þat
bodit med Vottum ad hallda ſkylldi/
z ſkal ſa haþa Ecfn z Vorn þyrer hñ/
Enn eþ hñ er leingr j burt eñ iij. Vet-
ur/þa ſkal ſa hoþa Ecfn hans z Fiar-
halld

halld er Arfe er næstur / og eyda øngu aþ/.Enn eþ hinn kiemur aptr/Luke hm̄ slijkt er hann tok og vottar vita ad hañ atte.Suo sk Konu sækia sem Karl mañ eþ h:m er ein byrer sier/Eñ hun a kost ad selia hueriun er hun vill Sokn sijna og Børn/ Eigi skal hun selia Valldz manni/ edur Oþrijkis mani þeim er vid hana a/Madur ma sækia hennar Sokn sem sijna eþ hun heþur honum Løgligt Umbod til þess þeingit mz Vottum.Nu vill madur sækia annann mann vm eitt huert mal/Enn hm̄ heþr annar Madur byrri sokn a hendi/þa sk sa aþ lata byrr er sijdar tok til/þuiad ei ma hñ tueimur senn suara/nema þat sie Viela sokn vid hiñ giør.

Cap. XI.

Vm Laga kaup og Fals kaup

 Huer

Hueruetna þar sem meñ kaupa Jarder edur skiptast vid Husum/Skipum edur odrum Gripum/þa sk kaupa medur Handsølum og medur Vottum ij. edur fleirum og mz heimilldar tøkum/ Enn øll ønnr kaup þau skulu halldast ef hand sølut eru/og so øll þau er Vottar vitu ef þeir Meñ kaupast vid er kaupū sinū eigu ad rada/nema madr selie Oheimille edr sie Fals j/þa sk þat kaup aptr ganga/ enn hinn hafi Anduirdi sitt. Ef madur selr Gull edr brent Silfr Smidad edr Osmijdat þad er skirt sk vera/og fyre Skirt var sellt þad sk Skirt vera/ Suo og ef madr selr Hunang j Tunnū edr Vøckum/Mallt edr Korn j Pundum/Miøl j Seckium/Smiør edr Sallt j Laupum/ edur nøckurn þñ hlut sem j Belgium edr Bøndum er / þad sk iafn gott vtann sem jnnann/þuiad eingi skal odrum selia For edur flærd/ enn ef sa

giører

giører þals j er selldi/ bæti Niett sinn þeim er keypti enn Kongi xiij. Merkr/ nema meira eda miña uirdiz ad Løgum. Enn ef hañ selldi slijkt er hañ keypti z uisse þo at þals var j og villdi þo ei vr taka/Gialldi þeim Mørk er keypti enn Kongi vj. Merkr/ Suo z ef madr selr Klædi Lierept edr Vadmal/ og allt þat er Fals er j/suare slyku þyrer sem adur vottar sa er selldi/ nema þuiad eins ad hñ vissi ei ad þals var j z hafi þyre sier Siettar eid/Sijdann hafi huer þram siñ heimilldar mañ/þar til er til Profs kiemr/z suare sa þyrer Fals er at Løgum a þyrer ad suara/ þat er allt Fals er Skynsamer m̄ meta til þals/ eñ ei sk þat Sylu madr meta nie hñs Vmbodz Madur þuiat þa ma virda til agirñi/ Nu eru kaup Nandsølud og eru ei vitne til/synie Eineide sa er selldi edur kaup halldist.

 Cap

Cap. XII

Huer Kaup ad Breßa skal

AVll þau Skilord sem Menn giøra j Kuenna giptingum ꝛ suo eß menn kaupa Jarder/ꝛ fyrer huert Sex Hundrada kaup edr meira/þa sk huer tueggi giøra Breß epter Kaupi sijnu og Skildaga/ og neßna Votta sijna þa er vid voru Stund og Stad/ꝛ haßi fyrer Løgmāns Jncigli edur Syslu mans edur nockra Skilrijkra Manna þeirra er vid voru Kaup þeirra/ Enn eß ei þær Jncigli/ giøri Chirographum og beri þad Vit ni Kaupi þeirra eß eigi eru Vottar til/ huert sem þat mal Dæmist fyrer Løg manni edr odrum riettum Domara þess mals.

Cap. XIII

Balkur
Ef madur vill ei Vitne bera

Hvert þat mal er Vitnad verdur vnder mañ/og so þo ad ei se Vitnad/ huert sem helldur heþr madr sied edr heyrt a/ þa skal hñ vera skylldur ad bera þad Vitni Løgliga til kuaddr aþ Rieттaranum. Eñ eþ hñ vill ei bera/ þa skal Sakar aberi kreþia hñ þess Vitnis burdar/ Enn eþ hñ vill þa ei bera helldr enn adur þa er hñ sekr Mørk halþt Konge eñ halþt þm̃ er sækier/suo skal hñ og bera þat Vitni sem hñ er ei neþndur til/ad hñ skal bera vidur vist sijna epter þui sem framast sa hñ og heyrdi/Sijdann dæmi Løgmadur edr døms menn huorsu fullt þeim þijker þad Vitni / enn sa er Vitna þarþ skal hallda þeim Kost allañ.

Cap. XIIII.

Huer Kaup ad halldast skulu

MB skulu halldast øll handsøl-
ud mal þau sem halldast eiga
ad Løgum/og Løgbok mæler
ei. j mote/ þat ma ei halldast
ef madr selr þad ødrum er hn̄ hefr adur
ødrum sellt/En̄ ef sa hefur Nønd ad er
sijdar keypti/ þa ma hn̄ hallda Skila
domi fyrer. kaupi-sijnu til Løgmans vr-
skurdar/Nu a sa Kaup ad hafa er fyrr
keypte ef honum full næst vitne ad Skila
Domi/ þa er hinum kaupfor er sidar
keypte/þa skal hn̄ lysa vnder Valinkun-
na menn/Þad er Kaupfor ef Madur
Kauper þad er hinu atte ecki j er selldi/
nema ad þess rade være sellt er atte. Nu
skal hann hitta þann man̄ er hm̄ sellde
og heimta sitt af honū/ En̄ ef hn̄ vill
ei honum j haund selia/þa skal hn̄ honū
heim Stefna/ og niota Votta sinna at
þann liet ad løgum laust/og Krefie han̄

Fiar siins og legge hm̄ Nan vid/ Enn
eþ hn̄ selur ødrum siidan/þa er hn̄ sekur
halþre Mørk vid Kong. Nu eþ hn̄ þær
eigi hinum þeingit þad sama Kaup edr
annad jaþngott/ þa giallde hn̄ Eyri aþ
Merkur kaupe hueriu þeim er keypte/ ꝛ
þo Eyre ad Kaup sie minna/ ꝛ sie þeir
þa satter. Enn sa er viisvitandi Key-
pti þat er annar heþr þyrr Keypt/ sekr
Eyri vid Kong þyrer Merkur Kaup
huert/ Nu Kauper madr vid Vtlægann
mañ/þa a Kongr þad þie er hn̄ Keypte
ad honum/ og þo sekr vj. Aurum vid
Kong/ edr synie mz Lyritar eidi ad hañ
vissi ei ad hinn var Vtlægr.

Cap XV

Vm Leiguþie

NV eþ þui at j þessu Lādi þur-
þa marger menn vid Leigu Fie
ad hialpast/þui sk̄ eingi Dyrra
selia

selia dyrra Malnytu Kugillde a Leigu eñ
ij. Fiordūgū Smiørs/edr ala iuj. Lomb
epter Kugilldi / og abyrgist sem þulgu
þie/R. B.E. K. Enn vj. Skynsamer
Menn meti huort sa er leigdi heþur til
Foodi edr Smiør/Og eþ ei er til gialldi
hñ annañ Mat jaþn virdan eþ hñ þarþ
ei vti til ad Kaupa/ella leysi. xij. alnum
Vadmals/Enn sa er Tyrra selur sk ei
meira haþa eñ Løgleigu/& tuigilldi þm
þad sem hñ eyki Løgleiguna/Enn giello
þiar Kugilldi epter samkomu Lage er
riett ad byggia xij. Alnum/Enn aþ þui
ad huer madur verdur skylldur ad hialpa
jaþn Christnum sier aþar Kosta laust/
allra hellst er þeir taka so mikinn Auøxt
aþ sijnu Gotze/þa skulu aller Skyllder
ad byggia sijna malnytu a Vor ad þess-
ari Leigu þeim er þurþa/og Skynsomū
monnum virdast Þhætter Skulldunau-
tar/vtann slijkt sem huer vill haþa sialþr
ad sijnu Bue.

Cap. XVI.

Um Abyrgd a Leigu þie

M V selr madr Kyr a Leigu edr annad buþie/þa skal sa abyrg iast vid aullu er Leiger/ nema vid Brada sott ꝛ Lūgna sott/ Kielþing edr Lambburd/ allore edr Lystr Reid/og þo ad alla abyrgd skilie þeim a hendr er Leiger þa skal þad ei halldast/Enn eþ Kugilldi edr Kyr Deyr þyr er Fatækum manne/þa gialldi hn̄ a iij. Arum verdit/epter þui sem vj. Skynsamer menn meta/ enn ongua Fiemissu inz/Eingi madr skal Ku edur an̄at Kuikþie Leiga leingr enn liþer/nema sialþr hn̄ Drepi edr þeir men̄ er hn̄ a ad hallda Ordi edr Eidi þyrer/ edr þeir Menn er han̄ bydr vm̄. Nu skal han̄ Ku haþa edur Kugilldi at Leigumala Riettum til Fardaga ad odru Vori/nema þeir haþe

annan̄

annann Maldaga agiordann sijn j mille
þa er hñ tok Ku/Nu er su Kyr Dauð
enn hñ atti Ved j annari/þa skal hañ
þa hafa fyrer sijna Ku/þuiad Kyr skal
j Kyr stad koma jafnañ/enn ef su Lifer
er hñ a/þa sk hñ þa hafa þo ad su sie
elldri enn Lagagialld/ enn ef Lester eru
a ordner þo ad Horn brotni edur Hali
slitni/þa sk h þa Løstu bæta epter Løg-
um. Nu vill hñ Ku ei leingr Leiga/þa
skal hñ hitta þñ mann er Ku a ef hann
er innann Hieradz og bioda honum Ku
vid Votta. Enn ef hñ er vtann Hier-
adz/þa skal hñ færa Ku heim og Leida
menn til ad sia og meta Ku/ ad hun er
heil og hinum tæk er a/ og seigi þar af
sijna abyrgd/og veiti Vørd sem Nautū
sijnum/ og þiggi Nyt af/ og hafi þad
fyrer Gras og giætslu/og abyrgist vid
hand voñum sijnum einum / Nu er sa
af Landi farinn er Ku atti / og hefur
manni Vmbodit vm fiarhalld sitt þa a
hañ

hn̄ honum Ru ad bioda eþ hn̄ er innatt Hierads / En̄ erþingia eþ ei er Vmbods madr til / eþ hn̄ vill ei leingr Leigt haþa. Suo skal þara vm annat Leigu þie sem vm Kyr skilr. Nu Drepr Madur vilia hendi Leigu þie vtann Orloþs þess er a / bæti halþri Mørk þyrer Kugilldi hůt epter Riettri til Tolu / huert sem er meira edr minna / haþi þat halþt Kongur en̄ halþt sa er leigu þie atti / z sæki sem Vita þie / og haþi eigandi þullar Leig ur aþ þui þie sem Liþanda væri.

Cpa. XVII

Vm̄ Handuam̄er

MVD þelr madr Tuþie sitt sīne mz mañi at þulgu mala riett um / þa skal hn̄ abyrgiast vid handvøm̄um sijnum øllum / þad er hand vøm̄ hn̄s eþ hn̄ suellter eda

Drepr

drepur/ edr þeir menn ſem hn̄ ſkal ordi
eda Eidi fyrer hallda/og ſuo ef.hn̄s fi-
ar halldz madr hitter ei fyrr enn Aund
er vr/ edr fellr fyrer Berg ag fylger ei
Fiar hirder / Enn ef hn̄ ſyner þad fie
adr hud er af fleigiñ og fylgier hofud/
þa er þat ei hādvøm̄ hn̄s. Þad er hand
vøm̄ hans ef Drucknar j Brunni eda
Kyrkier Klafe/enn ef Nes er j bande/
eda Rennr ſtaur fyrer/þad er ei Nand-
uøm hn̄s.Þad er Nanduøm̄ hañs ef af
megri verdur Dautt/ Nu ſkal hn̄ fæda
Fulgu fie til Kroſſ meſſu a Vorid/ þa
ſkal hn̄ hitta þn̄ er Fie a/z bioda honū
ad taka vid Fie ſinu/og ſyna honum ad
fært er ad mat ſier og ſeigi af ſijna A-
byrgd. Nu tekur madur Nroſſ a Fulgu/
edur bit/þa a hn̄ ad Abyrgiaſt vid ſinū
hāducm̄um/ eñ þad eru handuøm̄ hn̄s
ad Grannar hans virda til þeſſ/z vilia
þad med Eide ſijnum ſanna/nema hañ
ſeige þad þa er hann tok ad hañ vill ad
aungo

önguo Abyrgiaſt. Nu tekr madr Naut a Fodr/og ſkal hñ ſo abyrgiaſt ſem þulgu Naut/Pad ſkal madr ei abyrgiaſt þo ad kyr þae ei kalþs eþ hñ heþur Gradung med Nautum ſijnum.

Cap XVIII

Huad Löggillo Kyr er

Ef heþrmadr ku mællta j ſkulld ſina þa er huerki ſkerde Verd nie Leigu/ þa ſkal ſu ei ellðri vera eñ vuj. Vetra/ og ei Yngri enn ad ødrum kalþi/Heil z Heil Spenud/og haþi kielþt vm Vetrinn epter Pals Meſſu/ og ſlijk ad ødru ſem þyrr ſeiger. Nu kauper Madur ad manni Hroſſ edur Naut/ edr annat Buþie/þa er þeſſ abyrgd a er keypt heþur/ þegar hñ þer j burt mz. Kuikþie allt þat er madr ſelr ødrum/ þa ſkal eingi Suik

selia nie med leynandi Løstum/ þad er Leynãdi Løstr a hrossi ef þad er Daufst/ Blint/Kuid drage/Vãhallt/ Stiarfst/ Statt/enn a ødru Kuikfie ef þad dreckur sig sialfst/ Sa sk suerja er selldi ad hñ vissi ei leynandi Løstu a/edr hafa sialfr ella/ ef hinn finr a fyrsta Manade.

Cap. XIX.

Ef madr kauper Osied

NV kauper madr Grip osietañ ad manni/þa er þess abyrgd a er sellde/ þar til ad þeim kiemr j Hønd er keypti/edr þeim er hñ baud vm fyrer vottum vid ad taka/ nẽa þeir skilie ødruuijs fyrer vottũ.

Cap. XX.

Vm

Um þa Gripe er ei ma skipti a koma

ALLa þa Gripe er Menn eiga saman/huert sem þad er Akr edur Hus/edr Teigar edr adra hluti þa er skipte ma a koma suo ad ei verdi skadi aþ / þa skal sa Skipti rada er Skipta vill sem seiger j Eignar skiptum/Eñ þar sem ij.meñ edr fleire eigu eirn Grip saman þañ er eigi þær skipti a komit so ad ei verde Skade at/eda þñ er annar vill gagn aþ haþa/ enn annar Dræker/edur vill ei gagn aþ haþa/biode þeim þyrst er til motz a vid hñ.Nu vill sa ei Kaupa/þa hlute huor Kaupa skal/og leysi sa er hlytr sem skyn samer menn meta/Nu vilia þeir ei leysa þa selie hueriũ er haun vill og luke þm̃ siñ hluta verdz. Vilia þeir ei vid taka þa haþi at Osekiu þar til er hiner heimta og abyrgist sem sitt Fie.

Cap. XXI.

Vm Abyrgd a lans Fie

SA skal Lan abyrgiast er lied er og koma heilu heim/enn ef hñ vill þad eigi þa sæki sem vita þie /Eñ þad er allt vita þie er vottar vitu/ og suo allt þad er Domur dæmer mañi/edr Løgmadr seiger a hendur manni mz Løgligum Laga vrskurdi ad gialldа ødrum/ Nu lier madr edr selr þat sem honum var lied/ꝛ misþer mz/ þa sk eigandi heimta ad huorum sem hñ vill þeim er sellde edr hinum er keypti/ Og suo sk hueruetna þar sem Madr selr edur lier annars eign.

Cap. XXII.

Vm Vedþie

NV leggr Madr ødrum manni Ved fyrer eirn huern hlut/ þa skal sa abyrgiast Ved er tekr/ Enn ef þeir hafa giørt eindaga til nær vt sk leysa/ þa sk h bioda hm̄ edr hn̄s Vmbodz manne j Eindaga/ og hafa Votta vid. Enn ef sa leyser ei vt/ giøre huert er hann vill ad Skynsamra mann̄a virdingu/ hafi sialfr edr selie ødrum/ hafi sa Skulld sijna er Ved tok enn hinn þad sem ad auk er. Nu er eigi eindagi asettr/ leysi innann xij. Manada eda fari sem fyrr skilr. Nu a madr fie ad heimta ad ødrum manni/ og tekr han̄ Ved fiar sins j einhuerium Grip/ huert sem þad er j Jørdu edr ødru fie/ þa sk þad Ved virda. Nu selr madur Ved j burt ødrum manni/ þa sk sa hafa Votta til Veds sijns er Ved atti/ og hafi leyst vt a fyrstu xij. Manudum ef hn̄ er innann Hierads/ Enn ef hn̄ er vtann Hierads/ þa sk hn̄ hafa leyst in̄ann xij.

Manada er hann kiemr j Nierad/ nema Naudsyniar banni þar sem j Løgum eru taldar. Vitni sk hn̄ haþa til þess at þar sie sannar/ ella a haṅ þess Mals alldrei uppreist/ Nu selr madr ij. mønnum eitt Ved/ þa a sa ved ad haþa er þyrre tok/ enn hinum Vedþok er sijdar tok eþ þad vitu Vottar.

Cap. XXIII

Um Skullðskeytingar

NU heimter Madur skulld ad manni eþ hn̄ er junann hierads/ og skulld skeyter hn̄ vid annann mann/ þa heþur hn̄ Lokit þeirre skulld sier aþ hendi eþ þar eru Vottar vid ad hinn tok þn̄ skulldar stad eþ sa vill jata ad giallda er luka sk. Enn ei er hn̄ skylldur ad giallda ødrum enn þeim er þyrst atti þie ad honum/

nema

nema hñ sie utan Hieradz / edur eigandi hafe adur heimt j Riettann giallð daga og feingit eigi / þa a sa er sijdar tok þa skullð ad Kaupi edr giøf / ≈ er riettr hei̅ tandi þess fiar og eignar madr ef hñ hefur Løglig Vitni til ad hinn heimiladi honum þad fie / og er hinn þa vid skildur / R. B. E. K. Med handsølum skal Jarder byggia og j borgan ganga. So og ef madr fær manni Løgligt Umbod til ad heimta fie sitt suo til komit sem fyrr seiger / þa skal giallðandi Umbodz manni suara og Luka þad fie / enn ei eig anda / nema hñ hafe m̃z Vitnum sialfur aptur tekit af honum þad Umbod.

Cap XXIIII

Um Kaup Omaga og Kuenna

Magi ma aunguum Kaupum rada/þad skal og vita huorsu mycklum Kaupum. Kōur megu rada/Bonda kona Eyris Kaupi a xij. Manudum. Riddara Kona ij. Aura kaupi/ Lendz mās kona halfrar Merkur kaupi/nema bondi hennar sendi hana til Skipa ad Kaupa þeim badum þarfindi/þa skulu halldast kaup hennar øll oføllsuf/og þad allt er hun þarf j bu ad Kaupa ef Bondi hennar er j burtu/ huert sem hū er jñann Lands edr vtan/ Enn Jarder skal hun ønguar selia/ enn ef kona kauper annann veg/ þa skal hū riufa a fyrsta Manadi forfalla laust er hū kiemr heim/og hann ueit/ef honum þikier hun Of keypt hafa/ella a hū þess mals alldrei vppreist.

Cap. XXV

Vm Verkmanna Kaup z skilord

Nu

NV Kauper Madr Verk ad Frialsum manni mz handsølū/þa sk þat allt halldast sem þeir verda a sátter/Enn ef Bondi vill ei hallda mala vid Leiguman̄ sinn/og viisar honum vr Vist/ þa skal hn̄ krefia med Votta vistar sinnar/ og bioda verk sijn slijk sem þeir vrdu asátter/ Enn ef Bondi vill ei vid honū taka/þa er hn̄ sekr halfri Mørk vid Kōg/ En̄ hin̄ sk hafa kaup sitt og matarverd þat sem Oneytt er. Ef Leigu madr vill ei hallda kaup sitt og mala vid Bonda/ þa skal Bondi krefia hann verka slijkra sem hn̄ handsaladi honum/og bioda hin̄ vist mz Vottum/En̄ ef hn̄ vill þad ei/ þa er vinnu madr sekr halfri Mørk vid Kong/og a þo Bondi ad heimta ad hin̄ slijkt sem han̄ skylldi reida honum/ enn Matar verd þær han̄ ecki þuiad hnn hafnadi þui sialfr/ Nu tekr leigu madr a hønd sier eins mans verk og gietr eigi

unnit / þa skulu vj. Menn meta huert Leigu fall pad sk honū verda. Eþ madur tekr vijs vitandi aññars Viñu mañ/ sekr halfri Mörk vid Kong/ N. B. E. K. Eþ Verkmadr liggr siukr vj. Nottum leingr vm Heyanner/enn halfþ anu Manud utañ Hey aña/ mete skynsamer meñ huert Leigu fall pad er/ nema hñ hafi Akuædis verk/þa gielldst ei Leiga fyrer pad er Ounnit er/eñ Bondi sk hallda honum Kost sem adur er skilt. Enn eþ madr liggr leingr/þa sku Skynsamer menn meta Verka tion hñs og mat þañ er hñ neyter/ella færi a hendr Frændum/N. B. E. K. Eigi er Laga kaup vid Verk menn nema med Vituñ og Handsølum.

Cap. XXVI

Um Boger Stikr og Mælekier

Svo er mællt ad Menn skulu eigi hafa Ranga Stiku/Pundara ne Mælikierölld. Enn sa er Riettr Pundari er xx. Merkur sie j Fiordung huern/og meigi a Vega ij. Niu Fiord unga Vætter einn ei meira/ og Rijse ad fiordūge/Sa er añar Pundari at Rijsa sk ad halfri mørk/ og ei meira a vega enn halfann annanu fiordung/ pad sk vera Tungu Pundari. Stika sk su vera ad ij. Alnar giore Stiku sem verit hefur ad fornu / Enn þessi skulu vera Mæli kierölld til Tunptiar og til þeirra hluta sem j Kierölldum sk mæla/er pad fyrst Buskiola su er j liggr halfur añar Fiordungr/pad er Fiordungr er giorer ad Vog xx. Merkr Rugar og hrista tuysuar j Kieralldi og draga Trie yfer/ Kuenna askar eru iiij. j fiordungi halfr annar Kuenna askur j Karl aski/ skulu þesser Pundarar Stikr og Mæli kierolld liggia a Þinguelli vndir Løgmans Lasi/

Skal þar epter huer Syslumadr Rietta
sijna Pundara og Stikr og Mæli kier-
ollo/Enn Bændr epter þeirra Pundur-
um Stikum ꝛ Mælikierolldum j huers
syslu/Eñ hů sm̃ eitt hůt j þessari grein
heþr Rangt / sekist Mork vid Kong eþ
hñ veit/og haþi hañ matt epter Syslu
mans Pundara marka edr Stiku Enn
ei eru aller Bændr skyllder Mælikierolld
ad eiga/ R. B. H. K. Biorguinar askr
Mot markadr sk ganga hier til Lysis og
Hunangs/og sa sem Løgmadur Lætur
þar epter giora/ Enn huer sem j Kon-
gum aski mæler / suare þullri sekt sem
Løgbok vottar eñ hinum þyrer skada siñ
er sijns misste rangliga/ R. B. H. K.
Einar Voger og ein Mæli kierollð sku
ganga vm allt Land/R. B. H. K. Eþ
madr verdr sannproþadr ad þui ad hann
Stikar Rangt med Riettri stiku/ edur
Vegur rãgt med riettum Vogum/edur
mæler rangt mꝫ riettũ Mælikierolldũ/
og

og verdr þad Eyris skadi/ suari slijku fyrer sem hn̄ hefdi stolit iafn miklu,

Hier Hefur hiñ Attūda Plut Løgbokar og kallast Far-manna Løg

Cap. I.

Vm Løgliga farkekin

EN einer Løglig Farkek ia eñ eingi añur/ ad j hønd skal taka Styri manni edr hn̄s Løgligum Vmbodz manni/ og nefna Vitni vid ij. edr fleiri/og seigi sa til a hafnar sinnar er Fare tekr/eun hn̄ til Leigu er Skip byggier

bygger/Enn ef þa ſkilr a vm kaupmala/þa hafi ſa ſitt mal er vitni fylgier ꝛ peir ſueria ſuo/Vid heyrdum ord yckur og voru þid þa ſatter og ſam kaupa vm Fartekiu/ ſuo vm Leſt og Leigu/ þa er þad vitni Løgliga borid/og ad fullu fat tekit epter farmanna Løgum Riettum.

Cap II

Hnerſu Skip ſkal fært vera

Skip þat er auſa þarf þryſuar a Tueim dægrum er talt fært j allar farar nema Haſetar vilia hlita lekara Skipi. Enn ef Styri menn lata auſa Skip vm Nætr a Laun fyrer Haſetum/þa heyrer þat til ſuika vid þa / og eiga Styri menn ad bæta þā ſkada allann er af þui giøreſt/ huert er þad er vm fie mañа edr fiør edr huortueggia/ þuiad þat fals a hyer at

bæta

bæta er ſialfr giørdi. Nu er þarmur a Skip kominn Føt ꝛ Matr ꝛ Dryckr/ hñ ſk eigi minni enn ij. menn hafi iij. Biorverpla m3 Vatn/og allt annat þat ſm̄ til er ætlad/Og ef þa ſynist Haſet-um Skip ſie Ofhladit vnder þeim/enn Styri menn kalla Mundang hladit ve-ra/þa ſkulu þeir nefna ij. Styri menn af ødrū Skipum ef til eru/Og ef þeir vilia þui til Gudz ſkiota ad þeir villdu fara a ſo hlødnu Skipe iafnlanga leid/ þa eiga Haſetar eigi ad vanda vm þa Hlødslu/og fare þa vid ſo buit. Enn ef Styri monnum af ødrum Skipum þik-ier Of hladet Skip/þa ſkulu Styri m̄ af bera alla ſijna Vøru adra enn þa er þeir høfdu ætlat ſier til Reida Kaups/ þuiad Skip er huergi fært ef Reida ſkorter/ Eñ ef Skip er þa eñ Ofhlad-et/þa ſkal ſa fyrſt af ganga og af bera er ſeinſt tok fari/ꝛ huer ad ødrum er tekit hefir/til þeſſ er þeim þiſker Mundang-

liga

liga Skip hladet er þeßu Male skulu skipta og til voru neþnder. Eñ eþ Styrimenn aþ ødrum Skipum eru ei ſuo nær ad þeir meigi til koma/ þa skal Bænd til neþna þa er næster bua ꝛ hellst haþa vit til og vaner eru j Kaup þerdum/ ad skyra þetta mal eptꝛ þui sem þyrr seiger/ Enn hverium Manni er aþ Skipi geingꝛ mꝫ þøt sijn ꝛ þie/þa eru Styrimeñ skylldet ad ſa þeim þøruneyti jaþn gott til þess Landz sem þeir høþdu sig til ætlat. Enn eþ þad þæst ei/þa greidi Styrimeñ þeim slijkt þie sem þeir skylldu taka aþ þeim eþ þeir þæri þangat sem þeir høþdu sier þare tekit/og gialldi aptꝛ Leigu slijka sem hiner høþdu adꝛ aþ hendi greitt.

Cap. III

Vm Skips vppsatur

Þa er

HAer Styri menn vilia Skip sitt fram̄ setia edr vpp/þa sk hā̄ skiera bod vpp vij. nottū̄ ᵽyrer/og suo vijda bera lata sem hā̄ þijkist þurþa. Eñ huer sa Bondi er þad bod kiemr til er skylldur til at ᵽara og Hufkarlar hañs nema Sauda madr/Eñ huer er ei kiemr ᵽorþalla laust er sekr ij. Aurum vid Kong. Enn eþ Bondi duelr hus Karl sinn ᵽra þessarī ᵽerd þa suari hā̄ þeirri sekt er vid liggur/ enn Grid meñ skulu sialþer ᵽa sier Sykt eþ þeir haþa til Eñ eþ þeir eiga ei til þa skulu bændur ᵽa þeim Sykt eþ þeir eiga til/ Ei eru bændr skyllder ad ᵽa Grid moñū Sykt ᵽyrr enn vj. Vikur eru aþ Sumri / og eigi sijdar enn iiij. Vikr Liþa Sumars/ Enn þegar Bod kiemr þa eru aller skyllder ad ᵽara. Eþ Skip er j Oræþe komit þar sem ᵽirder eru ᵽyrer edr Sund/ þa er bonde skylldr ad ᵽa þei Skip eþ hā̄ heþr til/enda eru

 þeir

þeir skyllder ad bara þo ad Styrimadr
bae þm̄ Skip. Eru ⁊ Styrimeñ skyllder
ad Ala þa m̄ j ij. Mal er ei meigu ba-
ra Tuiueigis heim fra Skipdrætte edur
heim ad Ruølldi. Styri menn eigu ad
giøra Roþ eþ þeir vilia/suo ⁊ ad skiota
Nunni/og Festar til ad ba/og vm Sk-
ip ad bua ad øllu mz Naſeta bulltingi.
Styri menn eigu og ad feria þa menn
heim er bara eigu yþer Fiørdu edr Ar
Oþærar/ella eru þeir seker halfri Mørk
huor halþt Kongi enn halþt þeim er til
Skip drattar voru kuadder/og haþi þo
Skip ad osekiu og abyrgiſt ad øngu/ þa
skuiu menn a þeſtum taka er Styri madr
vill/og leiti vid þryſuar aþ øllu Aþli.
Og eþ þa geingur ei skip vpp edr vt/
þa eru þeir aller oseker er þar eru vid/
þo ad ecki giøri þeir þar meira ad/og sie
menn til kuadder j ødru sinni eþ þarþ/
Enn þeirra Abyrgd era skipe sem heima
satu Løgliga til Kuadder / og þo seker
sem

sem fyrr vottar.

Cap. IIII.

Nær Skiparar sku til skips komner Heim deigi er Styri madur vill vt leggia þa skulu aller skiparar til koma forfalla laust/ enn þad eru for foll sem Løg Votta/Enn þegar þar kiemr Skutstafn sem adr var Framstafn/og hvorfer skip a Leid/þa a styri madr skipleigur allar nema hn vilie betr giort hafa/ huad sem af skipi verdur sijdann/ nema þau skip setiest hier vpp sem ættla til Noregs/ þa sku þeir bijda Byriar til Mariu messu sijdari/huiad hiedan skal eigi sijdar Sigla / Nu þo ad skip setiest þa vpp/þa sk øllū vijst þar ad Vore þm er tekit hafa fyrer þa Leigu er þeir greiddu fyrra Sumarit/ Deya og nockrer þeir sem sier hafa fare tekit edur fara ei/þa eignast Styri m̄ þa Leigu alla er þeir

skylldu hid þyrra Sumarit greitt haþa/ Eingi Islenskur madur skal hiedañ þara med minna Fie enn hann haþi til Tiu Hundrada. Sekur Mørk vid Kong sa er vid þeim tekur/eñ añare Mørk sa er Fare tok/ nema hñ þione/edur þare til Skola / edr þare þyrer nockra naud-syn/þa er Riett at þlytia þo at all lytid þie haþe.

Cap. V

Vm Haþner

NAr skulu meñ til haþna hall-da sem Skipa vppsat eru þyr-er/eþ þeir meigu komast/þar eigu þeir aþ graþa þyre Hlu-nni og giøra Hroþ & hlada Vegg þyrer Skip sitt Vatns ad neyta & Haga og suo þeir menn er þangat koma til kaupa vid þa/nema þeir sie leingr eñ iij. Nætr

þar

þar med Eyki ſijna/ þa bæti Landname
þeir er til kaupa koma /ønguann Toll
ſkulu Kaupmenn greida fyrer þetta

Cap VI.

Eþ Styri madr ſeiger tuent til huert
hñ ſigla vill

EF Meñ taka ſier Fare aþ Styri manne/og ſeiger hñ ſitt hú-
num huert hñ vill farid haþa/ Nu þar ſem leid ſkilur og vill
huer þangad þara ſem ſier tok þare/og hefjſt upp Præta med þeim / þa ſkulu
þeir ſitt Mal haþa er þleire eru þo ad einum auke/Eñ Styre madr ſkal ønguo
vm rada. Eñ eþ huorer verda jaþnmar-
ger/þa ſkulu þeir bera hlute j Skaut e
hluta/og ſkulu þeir rada er hlutur þylg-
er. Nu vilia þeir aþ Skipe ganga er
lyge var fyre Borin og lauſungar ord/

 þa

þa skal Styre madur gialld a Mork hu-
ium þeirra er aþ geingur Skipe/ & skip
leigur vm þram̄ er hn̄ tok aþ þeim/ En̄
þær hinum sem epter eru a Skipe sk hn̄
þa so marga Menn ad þeir sie vel Lid-
þærer/ og hallda þa mz sijnū kostī þāg-
ad til Kaupstadar sem þeir haþa sier
Fare tekid

Cap. VII

Vm Styre menn

EInn skal vera Styri Madur a
Skipe hueriu nema a Islands
Forum þar meiga þleiri vera/
Styri madr sk Þridiungi meiri
Lest haþ enn Hasetar/ og þo ecki meira
vppleggia en̄ Hasetar/ þyrer þui ad hn̄ a
Þridiung ad haþa til Reida kaups sier
eþ hn̄ þarþ/ þad eiga aller Hasetar ad
þlytia/ þui skal hlada j kloþa Rume vid
Siglu

Siglu. Styri madur sk Leidsøgu mann til þa enn aller Tulk/Allar Lester skulu jaþn storar vera ad þullu Fare / nema sumum Nasetum sie skild meiri Lest enn sumum minne/Suo sk huer madr haþa marga Punda þunga j Lestt sijna/og so myckla Vøru sem hñ heþr sier þare vnder tekit og Leigu þyrer þest/Nuer madr sk Nirder þa yþer Vøru sijna / suo ad jaþn marger Seckier skulu vera vnder jaþn mikille Nud.

Cap. VIII

Eþ Nasete ryþur skipan

EF Nasete ryþur skipan vnder Styri manni og verdr hañ ad þui Vitnis sannr/ Ryþr hann innann Landz þa er hann sekur Mørk vid Styri mann þyre Lest huerta er hñ ber aþ/ Enn eþ hñ Ryþr skipan

vnder Styri manni j Danmørk/ edur j Gautlādi/edr Suiþiod/gialldi ij. Mer-kur adra Kongi enn adra Styri manni þyrer Lest hueria er aþ berst/ En eþ ma-dur rÿþr skipan j GotLandi/ edr Sma-lande edr Sunnar a Saxlandi sekr iiij. Mørkum halþt Kongi enn halþt Styri manni. Rÿþur hañ skipan j Einglandi edr Skotlandi/Orkneyium/edur Dypl-ynni/ Fæteyum edr Hialltlandi/ gialldi viij. Merkr halþt Kongi eñ halþt Styri manni. Nu Rÿþr madr skipan a Græn-lande edr hier a Jslandi sa er vtlenskur er/edr Austr j Gørdum/sekr viij. ørtogū og xiij. Mørkum Silþurs halþt Kongi enn halþt Styri manni. Nu heiter þegar skipan roþinn er Skipari kiemur eigi til Skips mz Varning sinn j þær stefnu er adrer skiparar koma/ & Styri madr giør er Rad þyrer / Og haþa slijk Løg øll j heimþerd sem þeir høþdu j heiman þerd/ og Skip j allra þeirra abyrgd þar til

sem

sem upp er sett/ nema Styri madr vilie betr giort hafa.

Cap IX

Vm bid epter Styre manne

NV kiemr byr a/þa sku hasetar bijda styri mãs sins vm iij. sio ar þoll/eñ sijðã meigu þeir fra huert er þeir vilia ad Osekiu. Nu kiemr Byr a ⁊ er haseti geinginn fra Skipi vtann Leyfi Styri mãs og Haseta/ þa skulu þeir bijda hañs ij. Sioarþoll/þa meigu þeir fara ad osekiu. Nu geingr Hasete fra Skipi ⁊ kiem ur Byr a/þa skulu iij. Menn ganga á Land upp og sk einn þeirra standa vid Bryggiu spord/og annar upp fra honū enn þridie leingst upp/ so at huer meigi heyra annars kall og æpi iij. sinnum/og gangi sijdan til Skips/Eñ ef hñ kiem

 ur þa

ur þa el/þa meiga þeir þara at Oſekiu/ eþ hñ er a Chriſtnu Landi ſtaddꝛ/Eñ eþ hñ er a Neidnu landi/þa ſk biſda hñs ij. Sioarþøll eþ hm̃ er Ohætt þyrer Neidnum møunum. Nu ſtendꝛ Madꝛ epter j bygdre Ey/ þa ſkulu þeir leiga honum þar til meiginn Landz mz Fie hñs/ Eñ eþ hñ ſtendur epter j Obygdri Eyiu/þa ſk leggia honum epter vij. Natta viſt ꝛ Elld þæri/Bat og Boløxi/ huers dags Skickiu. Nu ſtendꝛ Madur epter enn Møtunautar hañs bioda mann a Leſt hñs/og haþa vid þad Botta/Eñ Styri madꝛ og Haſetar kuedaſt ei þurþa/þa prialſar þad þie hñs vid Styri menn og Haſeta/ huad ſem j hueriu gieriſt. Nu koma Hermenn at þeim og kiemꝛ eitthut Hervopn jnnann bords aþ Oþride / og verda meñ Sarer edꝛ Drepnir/og haþa þeir eigi bodit mann a Leſt hñs er epter ſtod/þa heþur hañ þyrer giørt huerium Peningi þiar ſijns þeim er hñ atti þar j

Skipi. Nu þara menn þra Skipi med radi Styre mans og Haseta/ og kiemur Þþridz ad þeim þa haþi þo þie sitt þeir er þiarre voru stadder eþ hier þa varit er a Skipe voru.

Cap X

Eþ kasta varþ þyrer bord

EF Menn hitta j Storma edur Volk/ edz þann Vanda ad þeir þurþa ad Lietta Skip sitt/ þa skal øllū yþer burd þyrst kasta/ Enn eþ meira þarþ þyrer bord at kasta/ þa sk þui þyrst kasta er þyngst erog þie= minst/ huer sem þann Varning a eþ þui ma na/ Og skulu aller þeir sem innann bordz eru giallda þeim Verd þyrer er atti suo mikit sem þeir mætti þyre þa j þeim Kaupstad er þa koma þeir til/ suo ad allra þeirra skadi verdi jaþnmikill at

søþnu þie/þuiat epter Fiarmagni sk þie
kasta enn eigi epter Mañmergd edr Lesta
Tale. Enn eþ þeir koma mz heilum
Bulka til Kaupstadar ꝛ haþaønguo ka⸗
stad/ þa sk yþer burd skipta at jaþnt sku
aller aþ haþa/ jaþnt Styri menn sem
adrer Hasetar/nēa þeir sku meiri Skip⸗
leigu haþa þyrer þa Lest enn þyrer adrar
þær er þeim voru Vegnar vt j Skip/
suo margar sem þær verda. Enn þat er
yþer burdr er þa liggr epter er huer heþr
Vegit sijna Lest þulla.

Kap. XI.

vm Sio volk

EF menn hitta j Volk edur þañ
Vanda/at þeir Lesta Skip sitt
suo miog ad Farm þarþ aþ ad
bera/og er þo bætanda/þa sku
aller hasetar bijda halþā Manud Virka
daga

daga. Enn ef nockrer skiliast fyrri vid Skip enn nu er skilt fyrer vtan rad og leyfi Styrimans/þa eru þeir sekier xiij. Morkum vid Kong og Skyri mann er fyrst Riufa skipā/Eñ huer hiña Mork er siidann gengr af/ þar til at þeir eru so fameñer epter ad Skip er Ofært ept er fyrer Lid leysis sakier / enn þeir eru ecki sekier er siidar ganga af. Enn ef Skip Brytur j Spon og eru Menn a Fridlandi/þa skilie meñ ei fyrre vid eñ Reida er Borgit þeim er þa ma na/og suo Skiphræe.

Cap. XII.

Vm Skipbrot

HVeruetna þar sem meñ brio- ta Skip sitt og þiskiast eigi sialfer fa borgit sier/þa skere þeir Bod vpp þeim er næster

bua so mørgū sem þeir þijkiast þurþa/ mz Eykiū sijnū þeim er þui meigu vid koma/ þeir skulu haþa v'j. Anra þyrer Lest huería er þeir vinna vpp/ og Kost til þædu sier vmþram̄. Þeir eiga og ad biarga Skipe og reida þyrer jaþnadar Leigu enn huer er eigi kiemr epter bodi þorþalla laust er sekr vj. Aurum/ halþt Kongi enn halþt Skipbrots mønnum.

Cap XIII.

Eþ Madur leiger aþ haseta

EF madr leiger eins Punds þar ad Haseta/og byggier hann ad Løgum/og æ medan hū a eins Punds Rum jnnann bords/þa a sa þad er Leigdi. Enn eþ madr Leiger ij.Punda þar ad Haseta/og so þo pleiri sie/þa a hū slijkt ad haþa sem hū key pti ad hinum/huert sem þad er þar hūs edur

edur bæring edr annad þie þad er ſa a er ſelldi æ medañ ſa a til. Eñ eþ Naſeti vill ei þara þar ſem hñ tok ſier þari og heþr ecki adr a Skip borid/þa ſk hañ greida Styri manni ſlijka Leigu ſem hañ þeſti honum/ og þæri þangat ſem hañ haþdi þare tekit. Enn eþ Styri madur Ryþur ſkipan under Naſeta/ þa ſuari hñ ſlyku þyrer vid Naſeta ſem Naſeti ætti vid Styri mann eþ hñ heþdi ſlijkt vid hañ Roþid. Nu tekr madr ſier þare og ber a høþn ſijna a Skip/og ber þær Naudſyniar til ad honum er ſyn Fiarſkadi j eþ hñ þer/þa þae hñ Styre mañe annann haſeta jaþn godann j ſtad ſinn og jaþn mikla Leſt og Leigu. Enn eþ hann þær onguann þa þare hñ ſialþur/edur ſuari ſlijku þyrer ſem þyrr ſeiger nema Styri madr loþi honum.

Cap XIIII

Eþ meñ beriaſt j Kaupþerdum

Ef menn Beriast j Kaupferdum og sættast þar epter med Styrimans radi ꝛ haseta/þa a huergi ad Riuþa þa Sætt. Enn Noregs Kongr a Seckt þa sem vid liggur/og sæki sa Kongs Vmbods madur sem þar heþur Lien er þeir riuþa Bulka sinn og beta aþ Skipe/Enn eþ Noregs Kongs menn beriast/edr giøra ønnr þau Verk er sekt liggr vid/ j Danmørk edur j ødrum Løndum / og bæta þeir þeim Kongs Vmbodz mønnum er þar haþa Lien yþer/þa eru þeir Osekier vid Noregs Kong er þeir køma heim / eþ þeir haþa til þess tueggia manna Vitni ad þeir bættu þar slijkt er þeir brutu / eþ þeir haþa vid Vtlendskann mann att/ Enn eþ Nord menn beriast sijn j mille/ bæti Noregs kongi Fridbrot er þeir kōa heim / þuiad a hūs þegnum var vñit/ ꝛ siae þess meir vid sundur þycki sijdan sijn j mille.

Cap. XV.

Huer Høfn skal hafa

S A a Høfn er Rær / enn hinn Lægi er fyrst kiem Land festu vm festar hæl. Ef madr ræner mañ Høfn/ þa sekist huer þeir ra Mørk er a þui Skipi er/ jafnt Styrimenn sem Hasetar/ þa seckt a halfa Kongur eñ halfa þeir er hafnar Ran er veitt/og skipte ad Mañ mergd. Pad heiter hafnar Ran ef madur hoggur edr leyser festar manz/edur bægier þeim vr Lægi er adur lagu fyrer. Nu eru margier menn a Skipe saman þeir er sijdar koma / og bua ei aller vm eitt synde og seigia sumer so ad ei munde ad Roit ef þeir riede/ þa synie med eins Eidi vilia sijns huer þeirra og sie þa saklausir/ Enn ef þeir vilia ei giallda er Hafnar Ran veitty þa sekt er vid liggur/ sækie

sem Vika þie/þar sem þeir Riuþa bulka siñ til vppskipanar.

Cap. XVI

Vm Haþnar Ran

HAt heiter Haþnar Ran eþ m̃ Sigla j Ackeris læge j høþn og Sigla adrer eptir suo nær ad ei er Skipe þinna suiþrū. Nu tala þeir vm er þyrre komu til haþnar/ꝛ beida þina j burt leggia er sijdar komu/suo ad Skip þeirra haþe Suiþrum/ꝛ ei ligge Skip a Streingiū þeirra. Nu vilia þeir ei j burt leggia/ þa er þat haþnar Ran. So og eþ Skip brytr vnder þeim/þa liggr hier vid þetta haþnar Ran slijkt sem hid þyrra. Eñ eþ þeir briota Skip vnder mønnum er sijdar kõa/huort er þeir briota j Ackeris sæte edur Landþestum/edr giøra Reidaspiell/ þa

þa skulu þeir bæta sem vert er/og Ops⸗undar bot med epter laga Dome. Eþ madur høggr skyle Nøgg a Naþskip ma⸗us/ og huatki sem hñ meider aþ Skipe edur Reida/ edur Vidum/ bæte Spiell sem verdt er og Oþundar bot med epter Laga Dome//Enn eþ þeir vilia ei bæ⸗ta /þa liggur hm sama sauk vid sem adr var neþnd.

Kap XVII
Vm Skipsbat

NV skal Styri madur Bate ra⸗da/og eþ þeir liggia vm Ack⸗eri/þa sk hñ lata þlytia Nase⸗ta til Landz eitt siñ vm Dag og vt aptr. Enn Matsuema iij. Eitt sinn ad taka Vatn og Tuisuar at Mat bua. Sa sk Bat þesta er sijdast geingr vr Bat/Enn bat Festr sk taka þram at

Bulka brun/þa er Batur er heimtur ad Skipi/ Nu eff brestr vr bordi edr Bardi/edr brestr Raung edr Bidiar slitna/ edr Batþestr/ þa abyrgist Styri madur sialfur Bat sinn/og þae Hasetum annann Bat/ella abyrgist allt þat er a Skipi er eff nockut kann ad bordi ad bresta fyrer Batleysis sakier. Enn eff Knutr losnar giallder sa Bat er þñ Knut Knytti eff eigi kiemr aptr/edr fa annann Bat. Eñ eff hann vill ei Abyrgiast Bat þa sæki Styri madr sem Vita fie/Eñ eff nockr tekur Bat ad ouilia Styrimans þa lysi hñ Rani vndir ij. Botta a hendr hm̃/ þa er hñ sekur halfre Mørk vid Styri mann. Enn eff hñ tekr Bat leyfis laust og Rær j burt suo langt ad leita þarff/ þa er hñ sekr Mørk vid Styrimann/og færi jafn godann aptr Bat sem hñ tok/ enn eff nockut grandar Skipe eda mm̃ fyrer Batleysis skakier medañ Batr er j burtu/þa er hñ sekr xiij. Mørkum halfft

Kongi enn halfft Styri manni / Enn þyrer mañ huern er tyniſt þyrer Batleyſis ſakier giallði ſa er Bati Rere j burt ſlijkt Þegngillði og ſlijkar bætur ſem Kongs Vmboðs maðr leggr til mz beſtu manna Raði.

Cap. XVIII.

Eff Menn Sigla a aðra þyrer Nauðſyn.

EF Meñ Sigla mz Laði þram j ſamfloti þa ſkulu þeir Vægia et vtar Sigla ſuo að eigi bæte hinum að Landi er nær Sigla. Eff Menn beita þra beiting og Sigla hiner a Veðr þeim / og bægia þeim að Berge eðr Boða eðr Neſi / og Leſtiſt Skip þeirra þyre þa ſøk eðr brytur j Spon / bæti hñ Spiell er hinum bægði aþ Leið að Landi / epter þui ſem vj. Skyuſamer menn meta / og øþundar

 bot

bok mz epter Laga domi. Enn eþ menn beita þrabeiting/ og ber þa ad Bodum er a hlie Sigla/ꝛ vilia þeir helldꝛ a þa Sigla enn j Boda briota. Nu eþ Skip þeirra brotnar edur Reidi slijtnar er a Vedꝛ Sigldu/ꝛ eigi villdu Vægia/þa koma þar øngvar bætꝛ þyrer/þuiat hinum var ærin Naudsyn til. Nu Sigla menn til miorra Sunda mz myklu samfloti/ þa skulu þeir Sigling minka er sijdar Sigla/þar huer sem staddꝛ er suo ad ønguum verdi þarar talmi ad/Minka sk Sigling mz halsan ꝛ heþlaskurd/ helldꝛ skal nidꝛ leggia eñ a adra Sigla.

Cap XIX

Eþ menn sigla edur Roa a adra Naudsynia laust

EF menn Sigla a adra Naudsynia laust/hút sem þeir Sigla til Haþna edꝛ mz Haþi edꝛ mz Lande

Lädi/og giøra þeim moñum Spilluirki
j hueriu sem þad verdr/þa bæti sem vj.
Skynsamer menn meta/ Nema Menn
Roe pyrer bard þeim/Eñ ef madr Sig
ler vpp a mann og brytr Skip hñs/suo
ad ei er bætanda/bæti Skip sem menn
meta/og suo parm allann þñ sem a er/
og opundar bot med epter Laga domi
huerium sem skadi var giør og a var/ef
hñ braut ad villd sinni. Enn ef Boda
verk verdr/þa sañi mz ein eidi/og palle
þa nidr opundarbot. Eingi madr skal a
annann Roa helldr enn Sigla/ edr þad
giøra sem ødrum er Skadi ad/eñ ef hñ
Rær/þa liggr hin sama sekt vid og adr
var søgd.

Cap. XX.

Vm samplot

M O leggur Madr vr Lagi og þer Erida siña/ & latr bryggiu epter liggia/ þa a sa Lagi þegar hñ kiemr til er bryggiu liet epter liggia/ Eþ menn leggia samþlot sitt samann ad Farmañaløgum riettum/ þa skal eingi þra ødrum Sigla leingra enn sia meigi As aþ bordi Enn eþ þeir Sigla leingra/ gialldi Mørk þm̃ er þra var Siglt jaþnt Styri madr sem Hasetar. Enn þær eru Naudsyniar eþ Skips haski liggr vid/ Fiørs edr Fiar/ Enn eþ þessar Naudsyniar liggia vid/ þa ma Secktalaust þra Sigla eþ hiner vilia þad sueria er j samþloti voru mz þeim adrer/ Eñ eþ ønguer eru adrer til þa sanni sialþer søgu siïna mz Siettar eidi. Enn eþ eidr þellr giallди sem þyrr seiger.

Cap. XXI.

Eþ Meñ draga vpp Ackere

EF menn draga vpp Ackeri med sijnu Ackeri/og fylgier huerki Streingr nie Knackmidi/ þa a Styre madr halfft enn Nasetar halfft/nema nockr madr kieñi sier ꝛ kalli til ij. Manna vitnis burd/ og leysi vt af þeim er fundu mz halfvirdi þa er Vitna er notit/ Lysa skal fundi hueriū samdægris fyrer Vottum/ef menn ligg gia þar sem bygt er. Eñ ef ei er so Lyst þa ma sa Þiofsok a giefa er a. Eñ ef madr dregur vpp Ackeri mz socku/ edur Kafar til og kiemr Reipi j Hring/ þa leysi af hm̄ mz halfvirdi/Eñ ef eigandi kienr ei til edr hn̄s Vmbodz madur/ þa eiga þeir Ackeri er vpp drogu.

Cap XXII.

Vm̄ samfielag

MEB leggia Menn Fielag sitt saman/þa skulu þad Vottar vita/ þad Fielag ma vid enguann auka sekta laust nema þinn lofi. Eñ ef þñ.eyki/þa skal sa er fyrri lagdi fielag taka Mørk Silfrs j Norege af Oskiptu / enn Hundrad a Islandi/og eigi skal hann fara leingra Naudsynia laust enn skilt var nema þñ vilie afyrgiast vid hañ huern Pening/ꝛ ei sk þñ Høggua j burtu þad fielag nie Liosta/ og eigi legords saker af giallda og ønguar adrar Oskullder edur ofneyts slur / nema beggia sie vilie til. Eñ ef þeir skipta fie sijnu og fielagi/þa leggi þñ fram slijkt fie er þñ vill/ꝛ mæli so. Hier er nu allt Auøxtur og Instæda er vid eigum bader samann/og suerie sijdan eineidi. og slijkann Klædnad skal þñ hafa þa er þeir skipta fielagi sijnu sem þa hafdi þñ er þeir Logdu samann/ og eigi verra. Nu leggia menn þia fielag/

þa skal sa ed vid tekur Klædast aþ sijnu Þie/enn eigi aþ hins Þie taka er hiaþie-lag lagdi vid hañ/ nema Skipleigu og Vppburd og. Vtburþ þyre þad er j Þie-lag var lagt þat sk hñ abyrgiast sem sitt Þie. Enn halþann Auøxt sk huer þeirra haþa/ enn sa Innstædu eyri sinn þyrst aþ er Hiaþielag lagdi / Nu skilia þeir sem þeir verda asatter/huert hñ skal mz þara/Enn eþ hñ þlytr þad edr þærer a annann Veg/þa abyrgist hñ þad Þie ad øllu. Enn eþ hañ hitter j harda Kaup-skepnu/ og þær eigi suo Dyrt sellt sem virt er j hendr honum/ þa skal hñ heim þara/og þæra heim Þie sitt er a. Enn eþ hñ selur Dyrra / þa skal þad þess Skade er mz þer/Eñ eigi þess er Þie a.

Cap. XXIII

Eþ annar Fielor manna Deyr edur Sykist

Nu

MEd leggia m̄ þielag sitt samā og veria vr einum Siod/ og bera Føt sijn a Skip/og þara þangat sem þeir toku þari/Nu legst añar siuk͛ ⁊ giørist hætt͛ vid Dauda/þa sk þielagi hn̄s ganga til Styrimans og haseta og bidia þa ganga til hins siuka manns/þa skal hn̄ seigia til þiar sijns og til þielags þeirra. Nu eþ hn̄ andast sijdann / þa skulu þeir vera Vitnis Menn er þa voru þar vid staddir eþ nock͛ verd͛ Tortrygd þar a/⁊ sk þie Virda þegar a Lād kiem͛/⁊ sk sa Virdt taka er vid tek͛ / og þæra þram̄ leidis sier til Auaxtar/eþ hn̄ blyt͛ Instædu eyri til Arþa riettz ed͛ hn̄s Umbods mans. Nu kiem͛ hn̄ ei þeim Vott um ad sier er Fie Virdtu/ þa auki hn̄ Vitni sijn med þeim Mønnum er þangad þara sem Arþi situr þyrer/ Nu andast þielagi hn̄s sijdan Bulki var bundiñ/og ad͛ enn þeir sie a Ferd komner/

þa

þa skal hñ setia mann a lest hñs þañ er vpp halldi Nodri og Austri/tialldan og øllum kostnade aþ Fie hins Dauda/ eñ ecki a hñ þleira aþ ad haþa nēa Erþige loþi hm̄.

Cap XXIIII.

Vm varhalld a Skipum.

MEþ þeir eru a Leid komnir og þurþa þeir Vardhalldz vid og Værhygdar ei sijdur vm daga eñ vm nætr/þaskul þeir Bergnørd hallda ꝛ heþia j Stafni þrañ og þara aptr epter Skipi a Stiornborda / og þara þrañ epter Skipi a bakborda/ Naþnar austr sk heþia aptr a bulka brū a bakborda/ꝛ þara þram epter Skipi/og þari so aptr a Stiorn borda/ Siglingar austr og Ra vørdr a ad heþiast hia siglu a bak borda/og þara þrañ epter

epter Skipi og so aptr a Stiorn borda/ Þau Embætti eru nu tøld j Farmanna Løgum er vera eigu a hueriu Løglongu Skipi. Enn þad er Løglangt er Sessũ ma telia edr a Nøþnum Skipa.

Cap. XXV.

Eþ þleire Meñ eiga Skip saman

EF Menn eiga Naþskip saman/ og vilia sumer þara enn sumer ei/þa skal sa er þara vill steþna þeim øllum til Skips er j moti eigu/ suo løngu þyrer ad vm Lid meigi Sysla/og þara suo at þessu Skipti sem seiger j Jarda Skiptum og vm adra Gripi þer j Kaupa bælki/ Enn eþ þeir Menn eigu Naþskip samann er huergi heþr Kost til at Kaupa/og vilia ei ad‑rer Kaupa/halldi sa til Gagns er vill ⁊ greidi þeim sinn hluta Skipleigu er til

mots eigu vid hñ/ z taki aþ honum þat
er hann þurþti til Kostnadar at haþa a
hñs hluta / Suo skal og þara eþ menn
eigu minne skip samann enn Naþskip og
vill annar hallda til þiskiar edr þeingiar
Skipinu/enn annar vill ei/þa sk so vm
þad Skip þara sem þyrr seiger vm Naþ
skip. Nueruetna þar sem menn skulu mz
monnum einshuerium Grip skipta edur
virda / þar sem þeir eru ad Løgum til
kuadder/þa skulu þeir jaþnan til skipta
koma þyrer midiann dag edr Virdingar/
ella sekr ij. Aurum / halþt Kongi enn
halþt þm̄ er Virdingar kuaddi Løgl:ga/
nema Naudsyn banni/Enn vm Skip-
reida allann og Vatns kierølld er þeir
attu bader saman mz Skipinu/þa skulu
Skynsamer menn meta/og skal þad allt
skipi þylgia. Nu vill huertueggi hallda
Skipinu til þiskiar/ eda þeingiar/ og a
sinn veg huer/þa skal suo ad þara sa er
ei vill skipta vm skipit vid annann sem

edr Voffar/fyrer vtan pad ad pa skulu skynsamer menn hluta huor peirra hafa skal Skip edr Verd ef peir verda eigi sialfer a satter/og ef annar helldr skipinu til fiskiar edr feingiar suo ad annar veit ei/edr er ei ad spurdr / pa abyrgist sa Skip er hefr/eda hafa lætr/ ed hun hafi po fullann hlut af sijnum hluta Skipsins er øngu ried fyrer/ edr Leigu slijka sem vj. Skynsamer menn meta ef skipid er under farma lagt. Enn ef beggia peirra rad voru til j fyrstu pa abyrgist huer at pm hluta Skipid sem hlut hefr af pui tekit. Enn ef ei gielldst pm Verd fyrer Skipit er hafa a/ pa sækie sem Vita fie. Eñ ef menn eigu Vatn bata samann/ edr pau Skip ad suo eru Vond at eigi eru Siofær til fiskiar ad hallda/og vilia peir po skilia Eign med sier/pa skal suo ad pessu skipti fara at øllu sem fyrr seiger vm meira skip/ Ef Madur setur fram Hafskip mans/og
suo

þo annar madr eigi mz honum ad ouilla þess er a mz honum Skipit/ og so eþ hñ þer j burt mz/Suo og eþ madr høggur Skyli høgg a annars mans Skip/ og huad er hann Meider a Skipinu Reida þess edr Bidum/suari slijku þyrer sem vj. Skynsamer menn dæma Løgliga til neþnder. Og hueruetna þar sem madr giører ødrum mañi Fiarskada mz heipt oþund/bæti sa þullriette epter Domi er giører og Fiarskada med eþ Vitne eru til/þad er allt þullriettis skade er menn meta til halþrar merkur. Enn eþ minne er þa er øþundar bot epter Dome þeim er Skadinn var giør. Riettare skal jaþn an neþna menn til Doms eþ Løgmadur er ei nær/Nu dylur hinn eñ ei eru vitne til/synie mz Lyrittar eide hinñ meira þyrer þullriettis skada/eñ eþ Eidur þellur/gialldе slijkt sem adur var talt/Eñ eþ verr tekst eñ hñ vill/gialldi skada sektalaust jñañ vij. Natta þeim er þie atti.

Cap. XXVI.

Vm Farargreida Skipmanna

NV feria Menn Farma fyrer Landi fram edur vr Vteyum/ Enn þad er farmz er skip er halfs hladit edur meir/ þa eru þeim allar Hafner iafn heimilar ef þeir eru ei meir enn iij. Nætur j somu Hofn ad Vedri færu/ Nu eru þeir leingur og ei Vedurfaster/ þa bæti Landnami Lā drottni. Riett er ad þeir sie j somu Hofn medan þeir þurfa ad þurka edur selia Varning sinn edur feing/ edur færa a Land Godz sitt til Hirdslu/ Nu bryt ur madur skip sitt þa er hn̄ fer mz Lādi fram/ Arar edur annann Trie Reida þa taki sier Vid af annars Reka suo ad hn̄ sie burgur og leggi verd epter mz vi tnum epter Skynsamra mañа Virdingu ef til eru/ ad þess bonda er næstur byr Reka

Cap. XXVII.

Vm abyrgd a Skipū þyrer Stormi

EF Madur dregr upp Skip sitt þar er hñ a ei uppsat/og heþr Skip upp og Lyster vid annars Skip/þa a sa ad abyrgiast bædi er upp dro þar er hñ atti ei upp sat/ Nu heþr þess Skip upp er uppsat atti/ og Lystur þui vid þess Skip er ei atti Vppsat/ ꝛ brytur/þa Abyrgist huor sitt Skip. Nu eigu þeir bader uppsat edur huorgi þeirra/þa Abyrgist sa bædi skipin eþ annad lestist aþ ødru/ er þad þeste er upp tok/Enn eþ bæde heþr senn upp ꝛ lystur a lopti saman/þa abyrgist huor sitt Skip. Nu dregur Madur Vid upp þar j hia sem Skip standa/þa skal madur so þesta Vidī ad ei take Vedr upp/

Enn eþ Vedr tekur vid vpp og Meider Skip edur Reida/ þa Abyrgist sa Skip er Vidinn atte ad þesta. Eþ madur ber þie sitt edur þeing a Land/og heþr pad vpp vedur og brytur med Skip manna/ þa Abyrgist sa Skip er þat bar vpp er spiell vard ad/ Nu dregr Madur þøng sinn a annars Land/þar sem eigi standa Skip þyrer og ei veit hn. von til Skipa vppsata/og draga menn þar vpp Skip sijdã/þa abyrgist hñ pad ei þo at Vidr hans edur þøng briote Skip. Eþ Vid mans edr Feing heþur vpp þyrer Vedurs søkum/og kastar a añars mans Vid edur þeing/edur Hus/so ad þar meidist aþ/þa Abyrgist sa pad er at skødũ verdur er Vid edr þeing atte ad þesta/ꝛ sk pad suo þara sem vm Skip skilur / Nu þara menn mz Landi þram edr med Eyium/og setia vpp Skip sitt j Topt edur Naust/ og kiemur sa til sijdan er a med Skip sitt og vill þar vpp draga/ þa sku
þeir

þeir vt draga er ei attu vppſat. Nu vilia þeir ei vt draga/ þa bæte þullu Landname þeim er vppſat a ſlijku ſem hn̄ er madur til/og Abyrgiſt ſialþur Skip ſitt ad ollu þo ad hn̄ dragi vt/ Riett er hm̄ at þeſta ſkip ſitt med Torþe og Griote/ og viñe þad a Landi hins þar er huorke Spille Akre nie Eing / og jnne þeim þyrer ſkada ſinn er þa Jørd a. R. B. E. K. Eigi vilium vier at mikil ſkreid þlytieſt hiedan aþ Landinu medan Hallære er.

Hier Hefur hiñ Niũda Nlut Løgbokar ꝛ kallaſt Pioþa Balkur

Cap. I

ÞAd er nu þui næst ad vor skal eingi añ ann Stela/ Nu er þad greinanda ad ef sa madr stelr mat er ei fær sier Viñu til Fosturs/& hialpar suo Lijfi sijnu fyrer Hungurs saker þa er sa stuldr fyrer ønguañ mun Refsingar verdr/enn ef Madr stelur Hundi mans edr Kietti / Knifi edr Bellti/ og øllu þui er minna er vert eñ til Eyris þad er Huinska/og ef madr verdr sannr ad þui gialldi Kongi ij. Aura/ eñ þeim Eyri er atti/og heiti madr af verri. Eñ ef sa Madr stelur til Eyris er sier fær Vinnu til Fosturs sa er adr var eigi ad slijku kiendr/þa skal hañ a Þing færa og leysi Hud sijna iij. Mørkum vid Kong/Nu stelr hañ annad sinn til eyris Leysi Hud sijna vj. Mørkum/ Enn ef

hann

hañ leyser ei lati Nudina og sie brugdin Lyckli a Kinn hm̃/Nu stelr hñ j Þridia sinn til eyris lati Nud sijna enn Kongr taki xiij. Merkr aff þie hañs/Enn eff sa madr hinn sami stelur optar þa er hann dræpr. Enn eff sa madr stelr til Merkur er eckt var þyrr ad Þyffku fiendr/þa sk hñ a Þing þæra ⁊ leysi sig xiij. Mørkū vid Kong/ edr þari Vtlægr sem þingm̃ dæma/Enn eff hñ stelr optar þa er hañ dræpr/Nu eff Þioffr stelur til Tueggia Marka j þyrsta bragdi/þa heffr hñ þyre stolit Lausa þie sijnu øllu/Enn eff hñ a Jordu/ þa virdi vr til xiij. Marka/⁊ haffi ad auk slijka Reffsing sem sa madr leggr a hñ epter dome er Kongs valld heffr j hendi til riettra Reffsinga/og hall di þo Lijffinu. Eñ eff sa hinn sami stelr optar þa haffi hñ þyrer stolit Landi og Lausum eyri og Lifinu mz. Jaffn sekur er sa madr sem tekr vid þie Þioffstolnu vijs vitandi/ad Giøff/Kaupi edr Lani/

 heffur

hefz hn̄ þad og hirder og leggz/ laun a
sem hinn er stal/ vtan ei verdur hn̄ dræ-
pur fyrer/ Sa heiter Þiofsnautz/ Enn
halfu minna er sa sekur sem rædz Þiof
Radū / nema hann vissi Omaga sijnum
Hngra enn xvj. Betra til ad stela / þa
suari fullri seckt sem hn̄ hafi sialfz stol-
it/ R. B. H. K. Skyllt er ad Bondū
moñum sie Refst þar sem þeir verda tek
ner/ ef þar er adz Løgligt Prof a komit
Ella færist þeir j henndz Syslu manni
þar sem þeir verda tekner/ og sendi þa
huer Syslu Madur fra sier til annars j
godri Geymslu og sinni abyrgd/ þar til
er hn̄ kiemz til þess Syslu mans er mis
giørt var adz

Cap. II

Huersu Þiof skal refsa

Ef

EF Þioþur er þundinn/ þa skal binda þola a bak honum j þeim Hrepp sem Þioþur er tekinn/ og þæri hann Umbodz manni bundinn/z halldi Kongs Umbodzmadr honum til Þings/og aþ Þingi j Fiøru edr Hraun edr nockurn þā stad sem hent ast þijker/Enn Umbodzmadr þae mañ til ad Drepa hañ og suo alla Þioþa/ Eñ Bændr eru skyllder ad þylgia Þioþi til Draps þa er aþ þeirra abyrgd. Enn eþ þeir vilia ei þylgia Þioþi til Draps/ þa er huer þeirra sekr halþri Mørk vid Kong/Enn sa er ei vill Þioþ a Þingi dæma Løgliga til fuaddr/ er sekr halþri Mørk vid Kōg/þo ad Syslumadr vilie ei Reþsing a leggia. Fie þat allt er tekit verdr aþ þioþi/þa a sa þad er Þioþ tok eþ ei berst ødrū Vitni til/Eñ alla adra lausa aura a Kongr/Sa abyrgist Þioþ er hū bindr iiij. Mørkum vid Kōg/þar til er hū setr hū bundinn a þlet Kongs

Vmbodz manns/og hafi Vitni vid/enn ef Þiofur vill veriast þa fellr hann vt/ lægr. Ef madr lætr Þiof lausann þa sekist hann iiij. Mørkum vid Kong/ suo Vmbodz madr sem annar madur/Enn ef einn madr tekr þiof/ þa liggr hm̄ ecki vid þo ad hn̄ verdi laus. Eigi er Madr skylldr at taka Þiof/nema hn̄ standi hn̄ med þyfi þui er binda meigi fola a bak honum edr grañi hn̄s kuedie hn̄ til sa er hn̄ veit ad stolit er fra. Þar skal huern þiof dæma sem hn̄ skal ef ei fær adur Løgligu Þrofi a komit þar sem hn̄ er tekinn.

Cap. III

Vm Rans Menn

MJ Þ eru Rans men̄ Obota m̄/ huar sem þeir verda tekner/ & suo huor sem þm̄ veiter Lidtil þess/epter þui sm̄ seiger j Obota malum j Mannhelgi. Ef Madur

Ræner mañ Þioþi edr Utlægū mañi/ ſuart Landrada ſøk vid Kong/ Eñ huer annar er j geingr Ohæþu og ad er mz hiñ er ſekr Mørk vid Kong. Nu kenner Madr þie ſitt þioþſtolit j hendi ødrum manni/og tekr vid þie ſijnu/og ſkilr ſuo þyrer ad hñ drepur huergi Kongs rietti nidr/og heþr þar Votta vid/þa er hiñ ſannr ad ſøk/enn ſa oſekr er vid tekr þie ſijnu/Eþ madr leyner þioþi/ ꝛ tekr vid þie ſinu þioþſtolnu aþ honum/þa er hñ ſekr iiij. Mørkum vid Kong. Nu mæler þad Syſlu madr edr Lendr madr ad þeir haþi ſætt giørua ſa er ſtal og hiñ er ſtol it var þra/og haþa drepit nidr Kongs rietti/þa ſk ſa er ſtolinn var ſynia med Lyritar eidi/þellr til iiij. Marka eþ þellr ur/enn hinn er Þioþr ſem adr.

Cap. IIII.

Huerſu Þioþſtolit þie ſkal aptr ſækia

Ef ſendr madr þie ſitt Þioþe, ſtolit j hendi ødrum manni/enn ſa væniſt heimilld at og kallar Kaup ſitt/þa ſkal beida hann Vørdſlu mans þyrer hn̄/ꝫ ſo þyrer þie þad er hn̄ kallar ſier/ og giøra eindaga til/ þa ſk hann þæra þram̄ Vitni ſijn ad þad er hn̄s þie/og eigi gaþ hann þat nie gallt og ei ſølum ſelldi ꝫ eingi ſa er hn̄ baud vm̄/þa er honum þied vppnæmt/ þa ſk hn̄ giøra huort er hn̄ vill ad þara burt mꝫ þie ſitt/ edur Reyni heimilldar tøku hins/ enn eþ hun breſtr honum þa er hn̄ þioþr ad. Nuuetna þar ſem madr heþr heimilld til þeſſ Gripar er tekin̄ er þra manni edr ſtolinn/og hugdi hann ſier heimilann munde vera/þo ad hn̄ þregni an̄ad ſijdar/og er honum riett ad hallda til þings edr Løgmans vrſkurdar/edr an̄ ars Rietts rannſaks/ Enn eþ hann lætr Grip þyrri lauſann enn domr dæmer aþ honum/þa a hn̄ øngua heimting til þeſſ er hn̄

er hñ gaf vid/Enn þa hefr hñ heimilld til/ef ſa heimilar honum er hañ a aura ſinna porrad / og hñ hugdi ad ſa mætti honum heimilañ pa þñ Grip eñ ei elliglar. Nu Kipter madr Grip vndañ mañi þñ er hñ hefr heimilldar toku pyrir ſier/ þa ſæki huer ſitt af ſijnum heimilldar mañi þar til er til Profs kiemr ꝛ ſuari ſa pyrer ſkuld ſem pyrer a ad ſuara ad Løgum.

Cap V.

Huernen madr ſkal vndan ſkulde pæraſt

NV kienner madr ødrũ mañe ſkuld/ þa ſk hñ giøra hút er hñ vill/ad ſtefna honum heĩ og þadan til þings/ edr lyſa pyfi hañs a þingi/ þa eigu þing menn ad giøra honum ſtefnu til næſta þings ef hñ er jñann Hierads / Enn ef hñ er vtan Hierads/þa ſk giøra honum Laga

ſtefnu

ſteþnu aptr til Þings/vm huert mal/ ⁊ eindaga þat þing/ ⁊ eþ hn̄ kiemr ei/ þa ber hn̄ a baki ſok nema Naudſynia Vit ni beriſt honū/Nu kiemr hn̄ ſialþr/ þa ſk hn̄ eid þeſta/þellr til ſecktar eþ þellr/ epter þui ſem adur ſeiger / epter þiar magni.

Kap. VI.

Bøg: Vm Ranſokn epter ſtolnu Fie

EF madr er ſtolinn þie ſijnu/og ſier hañ manna þarueg liggia þra/ þa ſk hn̄ gâga epter Nier adz moñum ſijnum/og lyſa tor reki ſijnu/ ⁊ œſta ſier lids til epter þar ar ſo mijkils ſem honum lijkar/og ſpyr ia til Gardz mans / þa ſku þeir ſetiaſt vtā gardz edr Tunuallar eþ ei er Gardr vm/og giøra einn mañ til huſſ og ſeigia til Erindis/og œſta Ranſaks. Nu bydr Bondi Ranſokn/þa ſk hiñ ganga epter Grøñum ſijnum/ þa eiga þeir ad ganga
j Vll=

j Vllskyrtum einum og lausgyrder jnn.
Enn ef bondi bydr Rannsokn/ og finst
ei foli ad hûs/synie hñ Siettar eidi ef
þeir vilia honum kient hafa / Enn ef
eidr fellr falli til iiij. Marka. Bondi sk
fa þeim Lysi sem þeir þurfu medann
þeir Rannsaka/Þeir menn sem ei vilia
lata Lyckla til ad luka vpp Hirdslum
sijnum/þa eru Lok þeirra Oheilog vid
broti. Skulu hiner somu menn Rausaka
j ollum stodum bædi vti og jñi/og giora
þm̃ ei Skada j Ransokn er fyrer bua/
Enn stanga skulu þeir Jord og grafa j
ollũ stodum/ꝛ leita þar sem þeir vilia/
og ef þeir finna fie sitt j þeim husum
sem menn eru j/ þa er foli jnni fundiñ.
Suo og ef þyfi finst j þeim Grofum
er vti eru og er jnnann til Grafit/edur
finst j Vthysum edr Vtifylsnum odrũ
þeim er Lyckiu spor liggia til og fra
husum þeim er menn eru j/Enn ef meñ
finna j giegndyrum/edr Vindaugũ suo
at kasta

at kasta ma jñ þa haþi sa þyre sier Siet kar eid sem þyrr seiger/ enn eþ þeir meñ er Ransaka bera þa Oþrijki sem þyrer eru edr þara mz ologum ad ransokn/edr annann veg enn nu var mællt/og verdr bondi Osañr ad søk Suari hoþdingi hm̃ þullrietti epter Lagadõi/Eñ Kongi iiij. Merkr/ enn øngu eþ hñ verdur sannur ad/Enn eþ sa emhuer er Ransakar edr ein huer annar madr ber eda bera lætur þola j Hus mãs edr Hirdslur/suari þull rietti epter Laga domi þm̃ er Huus edr Hirdslr atti / Enn Kongi slijku sem sa ætte ad suara eþ hañ heþdi stolit jaþn mykla.

Cap. VII.

Vm Handran og þornæme

EF madr þiñr þie sitt þioþ stolid og þylgier ei Þioþr/þa sk hañ haþa vid Rauistar menn sijna er hann tekur þie sitt/ Enn eþ

Sysslu madr misterner/ꝛ seiger at Þiosur hefr hylgt/ þa lati hinn bera Vitni vm ad þar var ei þioþur vid er hann tok þie sitt. Taka ma Madur þie sitt edur Grip sinn ad heimilu hvar sem hn̄ finnur ef ei er a halldit. Ef madr ræner mann Hanndrane / edr giører Fornæme bæti þeim er Rænt var slijkum Rietti sem vf. Skynsamer menn dæma Løgliga til nefnder af Riettaranum. Enn þad er Handran er madr tekur edr slijtur vr hønndum manni edur af honum hvar sem a honum er/ þad heiter Fornæmi er madr helldur ei a og þijkist eiga. enn hinn tekr so j burt ad hn̄ sier a/ Ei a madr sitt ad taka ef a er halldit fyrr enn Vitni eru til bornn/enn ef hn̄ tekur bæti Ofundar bot epter Løgligum Domi.

Cap. VIII.

Vm vndannfærslu Skulldar

V kenner madur manni stuld enn ødrum vid tøku/ad hann hafi tekit vid fie hans þiofstolnu/en sa kuedur nei vid/ þa sk hn̄ synia med Siettar eide/En̄ sa eidur fellur til slijkrar Secktar sem fyrr seiger epter Fiarmagni ef hann vissi ad Þiofstolid var/ Ef madur sækier annann mann um stuld/ og er ei Lyst Þyfd epter/ þa sk sa er fyrer Søk verdr synia mz Siettar eidi/Sa eidur fellur til iiij. Marka/Enn ef Omagi stelr xvj. Vetrum Yngri/þa sk bæta aptur Verk hn̄s fullu/ei a Kongur a þui/R. B.E. K. Ef madur er stolinn fie sijnu/ þa a sa er stolinn er full giølld fiar sijns af fie hins Seka/og Kostnad þann allann sm̄ hn̄ þarf til epter farar/og riett sinn epter Lagadomi sem hn̄ sie Løgræntur jafumycklu.

Cap. IX

Um

Um ſkulð Fugla og Sela

EF madur tekur Nauk bundinn j Hreidri og leyner/ þa er hñ þiofur ad ef hinn leyner er atti/ enn ef madur ſtelr Sel af Iørdu mans/ þa er hñ Þiofr ad ef ſo mikill erað þiofsſøk nemur/ ella ſyme med Siettar eidi/ ſell z til iiij. Marka ef ſellur/ ſuo hid ſama ſyrer Nauka/ Kongur a ſekt a þui.

Cap. X

Ef madr ſelur Iørd Kongs

EF madur ſelur Iørd Kongs ad Oleyſe hñs/ þa er hñ Þiofr z ſo ſa er kauper ef hñ veit þad/ ella ſynie mz Siettar eidi/ ſellz til iiij. Marka ef ſellur/ Nu tekur madr Mark ſteina vpp vr Iørdu/ og ſetr nidr j odrũ ſtad z ſærer a þeſſ hlut er j moti hm̃ a/ þa er hñ ſekur aleigu vid Kong ſyrer vtañ Iarder/ nema Lauſa þie hñs

vinnist ei so ad Kongur haþi xiij Merkur/ þa virdist j Jørd eþ hañ a/ og suo skal hueruetna þar sem xiij. Marka mal eru. Enn vj. Auru er madur sekur eþ hñ tekur vpp Markstema/ z setur huergi midur/ Eþ madur legst vnder Fienad manna og dreckr/ sa Madur a aunguañ Riett a sier/ R. B. E. R. Eþ Madur miolkar Buþie añars mans stelande hēde/ bæte sem byrer Skuld sa er Fie heþr til/ ella late Hud sijna epter Laga domi og Reþsing riettarans/ nema solltiñ sie/ þa giallde þo nytþall sem veit er þeim er Bu a.

Cap. XI

Vm skuld a Aldine z Auexi

Ef Madur geingur j Eplagard Mans/ edur Huannagard/ edur næpna Reit/ z allt þat Aldi/ er meñ hegna med Gørdum edr giæitsum/ þo ad Votn þalle vm/ z vill sa ei

ſa ei loſpa er a/Tuigillde þeim ſkada er atte/ og ij. Aura j pocka bot. Enn eꝼ madꝛ tekur til Eyris edꝛ meira / ſækie ſem vm annann ſtuld/Enn eꝼ. þeir meñ giøra þetta er eigi haꝼa Fie til ad bæta þyrer/þæri til Þings/og ſuare þar þyre epter Laga dome

Cap. XII.

Nuernen aꝼodur ſkal taka

MB þer madꝛ ad veg mz Hroſſi/z þo ad þeir ſie iij.ſamã/ z ſtendꝛ Hey nærri Gøtu/ eñ Bær eigi alluær/ þa taki þeir ad oſekiu þad ſem Hroſſ þeirra þurꝼu til Aꝼodurs/ eꝼ Naudſyn geingur til. Enn eꝼ madꝛ kiemꝛ vm Natt til Bæiar med Eyki ſijna/og er honū ſyniad Foodurs ad Gioꝼ edur Kaupi / haꝼi ad Oſekiu Bøndul þyrer huert Hroſſ þyre onguañ Pening/eꝼ Naudſyn geingur til.

Cap. XIII.

Um Miſꝼanga

Nu verdur manni Miſꝼangi/ þa ſekiſt hn̄ ei ꝼyre þad/eꝼ hn̄ lyſer ꝼyre mm̄ ſádægris/ſijdā h verdr var vid/Ella vedr hn̄ Þioꝼr ad/eꝼ ſo mikill er munur Gripa ad þioꝼſek nemr. Enn þad er Miſꝼangi er madr tekr þad er annar a/og lætr ſin̄ Grip epter liggia/ og ſie þeir ſuo lijker ad Skynſømum Mønnum ſie lioſt ad hn̄ þottiſt ſinn Grip burt haꝼa/ og ſkal hn̄ aptr haꝼa ꝼært Gripinn innann vij. Natta ſijdann hn̄ verdr var vid/ til þeſſ ſtadar ſem hn̄ tok/nema Naudſyn bañi/ Ella er hn̄ sekr halꝼri Mørk vid Kōg/ og hinum ꝼyrer ſkada ſinn er atti þad ꝼie. Enn ei er þad Miſꝼangi/eꝼ marekad er añad ꝼra ødru/þad er Miſꝼāgi/ eꝼ mddr tekr þeſſ kyns Grip j burt ſem hn̄ lætr epter j Vopnū og Klædum edr Hroſſ-

Hrossum/ þess kyns sem hn̄ atti og so at Lit. Eigi er þad Mißbagi/ ef madr tekr þar Nest sem hn̄ a hross/ edr Verþie þar sem hn̄ a Gradsmala / og suo vm adra Gripi/ þa sk Madr þess kyns þie j burt taka sem hn̄ a von/ og mz þeim Lit. Nu kiemr madr sijdar z sier ad an̄ar Griphur liggr epter/ sa er annar a/ lysi þyrer mm̄ samdægris/ og hafi ad Oſekiu þar til er hn̄s Gripr kiemr aptur. Ef madr tekur Grip Mans ad Mißbanga/ a Oxar ar Þingi/ a Fiöllū edr Obygdum/ og fin̄r ei fyrr enn hn̄ kiemr heim j Nierad/ þa sekist hn̄ ei a medfør þess Gripar/ ef hn̄ hefr til Oxarar Þings an̄at Sumar hid næsta/ enn huer Abyrgist þat er mz fer. Ef manni verdr Mißbangi j Þingfør/ eda a Oxarar Þingi/ þa er þeim Riett er þess Stipar saknar edr hross/ ad bida til þess er menn eru j burtu/ og hafi þat hross edr an̄ann Grip er þa verdr epter/ ef þad er so lijkt hn̄s hrossi ad hn̄ ætlar

 at

ad hinum sie þad ad Misþanga Ordit/ og lysi sem þyrr seiger. Nu huar sem misþangi verdr j þeim stødum er madr a heimillt til Þings ad þæra/þa haþi hn mz sier iij. Sumr til Þings nema þyrr verdi Rieitr eigandi ad / og lysi j Løgriettu/Enn eþ þa kannast eingi vid/ þa eignist hn/nema sijdan verdi riettr eigandi ad mz Løgligum Vitnum.

Kap. XIIII.

Eþ madr þinnur þiarhlut

EF madr þinnr Fiarhlut mans og heþr eigandiglatad/ þa sk hn Lysa þyre mm samdægris/ella verdr hn Þioþr eþ hann Lyser ei/eþ þie er suo mikit at Þioþs søk nemur. Madr sk j liosi haþa þie og Nyta sier/ og þo ad eigandi komi þa epter er slijtit er/þa bæti hn øngu/Enn sa madr er til kallar / skal til haþa ij. Skilrijk Vitni

Vitni ad þat er hans bie eþ hañ ſk Oꝛ-
rœntꝛ vera/og ſuerie ad ḃullann eid/þa
lætꝛ hñ ad Løgum lauſt/ ella a hñ. Nu
ḃara menn ad Gøtu ſamann/og ḃinnur
ſa ḃund er ḃyrſtꝛ ḃer/þa eiga þeir aller
ſamann þat/og þeir er epter ḃara/Eigi
eiga þeir j er vmḃram ganga/ Eþ meñ
ḃara a Skipi ſamann og ḃinna þñ hlut
er ḃiar er verdꝛ þa ſkulu þeir ſkipta ad
jaḃnadi ſiju j mille. Eþ madꝛ ḃinnꝛ bie
j Jørdu mans/haḃi ſa Þridiung er ḃi-
nur/enn Landeigandi ij. Hluti/ enn allt
eþ hiñ helldꝛ ei vpp ad Løgum. Nu ḃiñꝛ
madꝛ bie j Jørdu j Almenningi/haḃi ſa
Þridiung er ḃinnꝛ enn þeir ij. Hluti er
þñ Almenning eiga/ Nu brytꝛ Madur
Haug edꝛ greḃꝛ Jørd mans ad Oleyḃi
þeſſ er a til ḃiar / bæri þeim er Jørd a
ſlijkt er hñ ḃann / og leggi a Laudnam
og Jardar ſpiell þeim er Jord a/enn eþ
ſa miſtruer er Jørd a ad hinn haḃi hñ
ſo mikit bie bært ſem hñ ḃañ/ þa ſynie
 hann

þñ mz Siettar eidi/ſa eidꝛ þellꝛ til iiij. Marka.

Cap. XV

Vm Geymſlu þie

EF madꝛ ſelꝛ þie ſitt til Nirdſlu aþ Trunadi audrum manni/þa ſk ſa er vid tekꝛ Nirda ꝛ Vard ueita ſem ſitt þie þad ſem hañ vill vel Vardueita/ Og eþ þad þie hũ-þur edꝛ glataſt/ þa ma ſa er þaþ Fie a koma heim til Lyritar Eids er vid Fie tok/vtann ſa ſeigi þad þa er hñ vid þie tok ad hñ vilie ad onguᵹ Abyrgiaſt og eru til þeſſ Loglig Vitni/ ſuo og eþ þat þie huerþꝛ vr einnri Nirdſlu ꝛ hñs þie ſialþs/enn eþ eidꝛ þellꝛ þar ſem ſkildur er vm þetta mal þellur til iiij. Marka.

Cap. XVI.

Eþ madꝛ lier Mañe grip

LEF madr lier manni Grip sitt/
þa a huor lani heilu heim ad
koma edr gialldi Verd eigāda
sem vj. Skynsamer m̄ meta/
nema hinn tynist mz laninu er lied var/
þa ma hn̄ ei lā Abyrgiast er hn̄ matti ei
Lijf sialfs sins/ Eigi er erfingi skylldr
fyre þad Lan ad giallda/Neimilit verdr
Skip Hross edr an̄ar Gripr þeim er lied
er/ & øllum þeim er hn̄ vill j þeirri ferd/
ef hn̄ hefr eigi Leingr edr vijdara enn
honum var lied/enn øngum sk hn̄ lia ef
hinn hefr þad fraskilt er Liedi. Enginn
madr sk Lan hafa leingr enn lied er/ ella
gialldi ij. Aura þeim sem fyrr seiger
nema sa krefie er atti/þa sekist hn̄ For//
nœmi nema Naudsyn ban̄i / Nu þo ad
madr fare mz Eyk annars mans ad Lei//
gu edr Lani/ þa sk. sa Abyrgiast er hest
a þo at hn̄ giøri nockrum manni Skada
ef ei er af þess Volldum edr vāgeymslu
er mz fer. Ef madr teke Grip mans O//

liedañ/Neſt edr Skip/huert ſem þad er meira Skip edur minna Eyki edr adra hluti þuiliſka/bæti ſkada þañ allann er hinn heþr aþ epter vj. manna domi Løg liga til neþndum/og Riett edr Oþundar bot inz þeim er tekit var þyrer epter at=ukum/huer Naudſyn til bar þañ er tok og huer Oþund j var giør / edur huer Skadi þeim vard ad er tekid var þyrer/ Jaþnann Riett og Oþundar bot ſk huer madr haþa a þienadi ſijnum edr ødrum hlutum er tekid er þyrer edr miſþyrmt/ huad manni ſem hñ er ad Naþnbokum/ vtann Landnam þari epter þui ſem þyrr ſeiger/ꝛ þeir Rietter ſem til Mañhelgi heyra. Nandran og Kuenna legord þad dæmiſt epter þui ſem ſa er madr til er þetta er miſgiørt vid. Ecki a Kongr a þeſſum þiar tøkum nema halþa Mørk þyrer Nandran / Eþ madr tekur Skip mans/ þa ſk hñ eirni ſok þyrer ſuara ſig og Omaga ſijna/enn eþ þleiri menn eru
j einne

J einni þøt þar sem Oskil verda giøt vm Hrossa reider/edr hrossa epter raser/ þa sekiast þeir einer er O skil giøra enn ecki þeir er skil vilia giøra/ Eg madur tekur Eyk mans og er eigi ødrum vm Bardueitslu bodit suo ad hn̄ viti / og bærer þeim er a og þer so mz sem hann ætti/þa sekist hn̄ ei a þui eg hañ villdi hm̄ j þui gagn giøra er a. Eg ij. Mest edr fleiri eiga Skip saman Eyk edr adra Gripi/ þa abyrgist sa ad øllu er med þer/eñ huerium̄ þeirra er heimillt j sijna þørf. Eigi à hn̄ ad lia edr byggia Skip ad Oleyfi þess er a mz honum / enn eg hn̄ giører þad þa suari hn̄ þeim er a mz honum/enn hinn er sykn saka er Lied var edr Leigdi. Eg madr tekr Grip mās Skip edr Hross og viller heimillder ad þa er hn̄ Þiofr ad.

Cap. XVII

Eg madur lier þad hm̄ er lied

NU Lier madur manni Hroß sitt edr Skip/og vill sa hafa ad Þørf sinni er Lied var/eñ hiñ ber ei til er Liedi og tekr af honum Lanit / þa giallði sa halfa Mørk ad Afgangi er Skip edur hroß atti/Enn ef sa hefr viidara edur leingr ad vedri farit eñ honū var lied/ þa giallði sa halfa Mørk at Afāgi þm̄ er Skip edr hrossa/ꝛ bæti þo skada þn̄ er ad verdr þeim er Liedi. Nu Lier madr ødrum mañi þad Skip edr Hroß er hm̄ var Lied/þa sekiast þeir er hafa ef þeir vissu ad sa atti ei ad Lia / Nu hyggia þeir ad sa ætti at rada Skipinu er þeim liedi og vardar þa honum einum. Nu koma þeir aptur er m; Skip mans hafa farid/ þa skulu þeir vppsetia Skip og Vmbua sem adur var, / Nu meiga þeir ei vpp koma/þa skulu þeir þeim til seig ja er a Skip/og bioda honum Lid sitt/ enn ef hñ vill ei til fara/ þa Abyrgist

hñ sialfr Skip/enn þeir ella er med fo⸗
ru/z so ef þeir bua ei vm sem adr var
er þeir toku. Ef madr Lier manni Skip
edr selur a Leigu / þa verdr øllum þeim
heimillt Skip til medfarar er hñ þarf j
þa før at hafa/ R. B. N. K. Þar sem
meñ Riufa skipann j Veri edr Løgfer⸗
dum/ sekr huer halfri Mørk vid Kong/
er. þad giører enn þeim epter Laga domi
er Skip atti/ Enn huer sem tekur vijs
vitandi annars Vinnu mann edr Skip⸗
ara/sekur halfri Mørk vid Kong/og sk
þo Skipari þar vera sem hañ Ried sig
fyrre

Cap. XVIII

Vm Dufl z Teninga kast

EF menn Dufla edr kasta Te⸗
ningum vm Peninga sie vpp⸗
næmt Kongs Vmbodz manni
allt þad er vid Bord liggur/z
huor þeirra sekr halfri Mørk vid Kōg/

Enn

Enn ef menn Vedia hafi ad ønguu og sie Seckталaust.

Cap. XIX.

Vm Tylftar Eid

EF Kongr kiennir manni Landrad/þa sk hñ synia med Tylftar eidi/og suo skal synia allra Obota mala. Nu skal nefna vj Menn a huora hønd hinum er vndann skal færast/Jafna ad Rietti vid hann/ þa sem næster honũ eru ꝛ vm þad mal ma kunnast vera / huorki Sakada nie Sifiada/Fulltijda meñ ꝛ Valinkuña/ þa er huorki sie adr reyndnr at Køngum Eidũ nie Skrøkvottum/og hafi vij.af þeim/enn sialfr hinn Attundi/og fiora þanga votta/ og ei ad meinsærum reynda/og suerie jñañ x. Vikna særra daga/Sa skal suerta fullann eid fyrer sig er fyrer søk verdur/enn aller adrer sañmal hñs mz þui Skilordi/ ad eigi vita

þeir

þeir annad sannara þyrer Gudi enn hā sor epter sinni hyggiu.

Cap. XX.

Vm Siettar Eid

SJettar Eidr skal standa vm øll xiij. Marka mal / ꝛ Pioþnadar mal sem seiger j Pioþa bælki / og suo þyrer x. Marka mal. Nu skal neþna iij. menn a huora hønd þeim er þyrer søk er haþdur / a þan hatt sem sagt er vm Tylþtar eid / haþi iij. aþ þeim / sialþur hinn þiordi / og ij. þanga Votta.

Cap. XXI.

Vm Lyrittar Eid

LYrittar Eidur skal standa vm øll v. Marka mal / ꝛ iiij. Marka mal þar sem neþna skal ij. meñ a huora hond þm̄ er þyrer søk er haþdur / haþi þa ij. þar aþ þeim

 sem

sem hä þær/enn sialþr hä hinn Þridie. Eñ þyrer merkur mal ꝛ þadan aþ smæꝛri/skal neþna til Lyritar eids ij.menn a huora hond hinum er þyrer sok er haþdꝛ haþi annann aþ heim/sie sialþur annar/ þanga Vottur hiñ Þridie þessi eidꝛ skal standa þar til er haþa skal ij. manna eid edꝛ ein Eidꝛ/þuiat einn skal Lyris syn=ia enn ij.Tueggia sem Løgbok Vottar.

Cap. XXII.

Vm Meinsære

Heir menn sem ad þui verda kiender og sañer ad þeir suer ia Räga eida og Þroþast þat mꝫ sannendum/þa skulu þeir vera Vtlæger til Noregs vm iij.Vetꝛ/ vtan Kongꝛ vilie meirꝛ mySkun a giøra: Skulu þeir eingis mans eida edꝛ votta niota med þui ad þeir giørdu sig sialþer Nydꝛa/og giallde Konge iiij.Mꝛerkꝛ eñ vj. Aurꝛ

vj. Aura þyrer, huern mann er Sor med hm/eþ þeir vissu ei ad Osært var. Enn eþ þeir vissu ad Osært var þyrr enn þeir foru gialldi Kongi iiij. Merkr sem hañ. Eñ eþ þeir adburder kuña til at þalla at þm m̃m̃ verda gieþnar saker eþ vid liggur lijþ edur Limer/edr sie aleigu mal/ þa sku þeir slikra Vitna ꝛ vndã þærslu mota/ sem þess er Myskum til er Kõgs valld heþr j hende til Riettinda

Cap. XXIII.

Vm Sakeyrer

ALLur Sakeyre Logliga sagdur a Menn skal golldinn at næstum þardogum epter/haff er Riett golldin j Vadmalum og Vllu/og j allre skinna voru/ꝛ j ollu Kuikþie epter þui sem blestra maña geingur j mille j þui Pierade/j slatrum og

Þiofa Balkur

allskyns mat/j Lereptū og øllum austrænum Varninge/ og øllu Jarnsmijdi epter vj. manna virdingu/fella ei til vøru nie Bufiar/enn virda þo til fullra Aura.

Hier hefur almeñeligt Registrum Islendskrar Løgbokar/

Þingfarar Balkur.

Christins Doms Balkur

Kongs Þegnskyllda

Mañhelgi

Cap. X

Huersu viigi skal Lysa

Eþ ei er viigi lyst

Eþ ei ber saman Viiglysingu og søgn hins Sara

Eþ ei ber sáan fiöar vitnū ꝛ viiglysigu

Huernen Erþinge skal leita epter þeim er viigi lyste

Vm Aurþar þing

Cap. X I

Eþ madur rædur manni Rad/ Bana/ Sara/Skamar edur Vanuurdu

Cap. X I I.

Eþ sa madr er Veiginn /er menn vita i Faudur ad

Cap. X I I I

Vm Voda verk

Eþ madur geingur vilingur til Leiks

Cap. X I I I I

Vm Nytinga burd

Eþ madur stingur Mann med Hniþi

Eþ madur Skytur ad manni

Kuennagiptingar

Almenneligt erfdatal

Ep

Framfærslu Balkur

Landabrigda Balkur

Landsleigu Balkur

Cap. IIII

Cap. V.

Cap. VI.

Cap. VII

Cap. VIII

Cap. IX

Um

Cap. XXII

Cap. XXIII.

Cap. XXIIII

Cap. XXV.

Cap. XXVI

Cap. XXVII

Eƒ

Vm

Reka Balkur

Cap. VII.

Cap. VIII.

Cap. IX.

Cap. X.

Cap. XI

Cap. XII.

Kaupa Balkur

Farmanna Løg

Registur

Cap

Þiofa Balkur

Ef

Hier epter fylgia nockrar Riettarbætur vtgiefnar af Virduglīgū Herrum Noregs Kongum Løgunum til Styrkingar og Riettinda

Akon mz GVDZ Myskū Noregs og Suia Kōgr/sender badū Løgmm̄ a Island ꝛ ollum ødrū siinum m̄m̄ og þegnū og Almuga þess sama Lādz/Kuediu Gudz og siina/ Ormur snorra son hier med ydr Løgmadr/Ritadi til vors allra kiærasta Herra og Fødurs Herra Magnusar Kongs godrar miñingar/ ꝛ tiede honum j Opnu Brefi siinu/vnder siinu og annara godra manna jnciglum/ med hueriu hñs brefi þetta vort Bref er mz

 þess/

þess/ ad Petur Halfdanar son kiærde a Løgþinge fyrer hm̄ og Logriettu mon̄ū epter Arfe Gun̄ars andres sonar faudr brodr sins Skilgietin̄ bædi til faudrs ⁊ modur/ Enn af annare Alfu kiærde til þess sama Arfs Dottur syner Skilgietner/⁊ Moder þeirra gietin j hordomi/ og bad adr nefndr Ormur Faudur vorn þetta mal ad skoda med Rade sijnu og giefa Riettar bætur hingad aptur til lād sins/huersu Løgmenn skulu dæma j an̄are Erfd ⁊ þridiu/þar sem þeir m̄ kalla sig til arfs er j Nordõe edr j frændsemis spellum eru vt af komner/ þo at þeirra børn sieu Skilgietinn. Nu af þui ad þetta mal var fyrer þrattnefndum Fødr vorū/so ⁊ fyre oss og beggia voru Radi skodat epter þui sem Brefit Orms Løg-Mans skyrer / og af þui ad Fader og vær skodudum jn̄uirduliga mz radi voru þetta mal/þa dæmdū vier adur nefndum Petri Halfdanar syni med samþycki

Rade

Radgiaþa vorra adur neþndā Arþ epter Gunnar þedur broder sinn/eyn Dottur børnum þra/so þramt sem moder þeirra var gietin j Nordomi/ og kollum aptur dom Þorsteins Løgmans j þñ mata vm̃ adr neþnt mal/og biodum Løgmønnum vorum ad eþ þuilik mal kuña optar þyre þa ad koma vm þa menn sem aþ Nordomi edur Frændsemis Spiellum eru vt aþ komner/ad þier setied þñ Vrskurd j Løgbok til Riettar bota moti þeim m̃m sem suo eru til komner/⁊ skal hiedan aþ þyrer Løg dæmast suo opt sem slijk Mal kunna til ad þalla/Var þetta breþ giort a Nidar nesi vnder Augdum a Quitasunnu dag a xx. Ari Rijkis vors Noregs/⁊ Inciglad oss sialþū hia verundū

Hakon med Gudz Myskun Norregs Kongur ⁊c. Quedā aþ skulu Karlmeñ neþnast til Eid vættis og vndanþærsl[...]

J i ij me[...]

med Kørlum/enn Konur mz konum/so og ef kona Norar under bonda sinn og eiga børn samā/ꝛ andast faderin ꝛ sijðā barnit/þā Arf skal sijdan alldrei moder taka/er þad barn erfdi epter fødr sinn/ vtan þau sættist adur sijn j millum vm mal sijn/og vppgefi huort ødru þat sama Nor/þā arf skulu taka fødr brændr Barnsins hiner nanustu sem Erfdatal vottar. Somu leid skal fara ef Bondi horar vnder Konu sijna/ Biodum vier Syslu mønum ꝛ Løgmønum þessi Løg og Riettar bætr j Løgbok setia/ þuiad vier viliū ad þau gangi vm Alldur og æfi vm allt vort Rijki. Giefi þat JESVS CHRISTVS ad þessar vorar Skipaner og allar adrar Riettar ꝛætur er vier høfum ydr giefit Geymi ꝛier so ad ydr sie til nytsemdar og æfin ꝛgs Gagns/Gudi til heidrs/ oss til æru ꝛllum samt og Fagnadar / þetta Bref ꝛar giort j. Ridar Osi Krossmessu dag vm

um Borit þa er lidit var fra Hingadburd vors herra Jisu Christi m ccc. Ar og xuj. Vetur a xiiij. Ari Rijkis vors/Herra Biarni audunar so Jncigladi oss sialfum hia verundum/Þorgeir Torfa son Ritadi

Hakon mz Gudz Myskū Nor egs Kongur sender N. Logmanni zct. Marger m̄ hafa kiært fyrer oss jougliga og einkanliga þeir sem Vmbod hafa vorra vegna at sækia Brefa brot oss til hāda/ ad þier vilied ongua sekt a þa dæma er briota Bref vor edr riufa þa Vrskurd sem vier hofum a Lagt edr stadfest/ og af þui vilū vier ad þier vitid/ad vier hofum so skipat stadfastliga fyrr meir, z so vilū vier at geymist vpp fra þessum deigi Obrigduliga/at huer sem bry Bref vor hiedan af edr Doma/Varn adar bref/edr Stadfestu/ edr þau oñ

J i iij. sei

sem vier giefum vt ymsum monnū / til Riettinda Styrks edr Nada/ho ad eigi sie saker a nefndar j vorum Brefum/ ha viliū vier ad hver madr sie sekr viis. Morkum er vor Bref brytur/ og suo biodum vier hier ad dæma og Laga Brskurd a at leggia hiedan af fyrer nefndar viij. Merkur a huern hā mañ er ad hui verdr kuñr og sañr/sem adrar Laga seckter har sem a nefndar eru j Landz laga bokinni sialfri/nema har sem menn giora Fridbrot/Heimsokn eda Ran edur adrar hær saker sem oss hijker ei so lijtil ekt til koma/ha viliū vier ad fare ep er hui sem Løgbok vottar ꝛ ct.

Akon med GUDZ Myskun Noregs Kongur ꝛ ct. Vier vilium ydur kunnigt giora ad a Tyrs dagiñ næstan epter Midfostu a xjx Ari vors Rijkis/ komu ir fyrer oss a stefnu j Mal stofuna a

Tunsberge Vlþur þoralla son aþ Alþu Gudrunar Huſþreyiu ſinnar og annara Syſkina heñar / barna Meiſtara Heriolþs Korsbroder j Oſlo aþ eiñe Alþu/ og aþ añare Guñar aþ Riſum/Kiærde Vlþur ad Gudrun Kona hñs og ſyſkin heñar nae ei Riettu aþ hm̃ vm arþ Fru Ragnhilldar moder Meiſtara Heriolþs/ þar ſem Fader þeirra haþde Aiþ leidt þau til Arþſijus epter Løgũ / eñ Guñar ſuaradi þui at þott Fader þeirra heþde Aiþleidt þau til Arþsſijns/þa væri þau þo ecki Arþleidd til Arþs Fru Ragnhilldar Faudr moder ſiñar og moder Meiſtara Heriolþs er ſijdar andadiſt enn þader þeirra / og kuedſt haþa þyrer Dom Herra Guttorms Løgmãs ſem ſia ma/ Nu aþ þui ad Løgmeñernir vnder ſtodu ymiſliga ættleidigar Cap. z badu oſſ ſkyra og greina huerſu þat ſkal vnder ſtandaſt/ hvort ættleidingr ſkal þañ eii Arþ taka ſem hann er ættleiddur til ed

 þleir

fleiri/þa giørum vier þar ſkyring a med vitruſtu manna til løgu ⁊ vnderſtadning þeim ſem Virduligꝛ Herra Fader vor Magnus Kongꝛ hafdi þa er hn̄ ſkipadi ættleidingar Capitulum ⁊ j Løgbok ſijna liet ſetia/ at ættleidingꝛ ſk taka alla arfa ſem til kunna falla ſem Skilgietinn eignar Konu ſon þeſſ ſem arfleiddi iafnan hiedan af/ ⁊ þui dæmdū vier Gudrunu og ødrū børnum meiſtara Heriolfs Løgliga arfleiddū arf fru Ragnhilldar fodꝛ modꝛ ſinnar

Hakon mz Gudz Myſkun ⁊ ct. Vier hofum Opt liga bednir verit vm fielags giørd þa ſem ſtendꝛ j Løgbok/ ad vier ſkylldū giøra hana lioſare/ og vmbæta þad ſem ſſ þætti a fatt vera / og af þui ſkulu ad aller menn vita/ ad mz hinna beſtu manna Radi þa hofum vier ſuo ſkipad ſtad feſt vm allt Landit/ þad fyrſt/ ad

þar

þar ſem menn gipta Børn ſijn ſaman/
þa ſtendur ſa Skilmale / huort ſem er
Fielag eda til gioeꝼ. Nu þær madr Mey
eda konu med til gioeꝼ/þa mega þau leg
gia Fielag þegar þau gieta børn til ar-
ꝼs/eꝼ huortueggia vill / og er ſu kona
gipt med Frænda rade j helmings-Fie-
lag/huort ſem er at ſkipta vid born þeir
ra edur vt arꝼa/ og leggiſt j Fielag þad
er þa eiga þau eda eigande verda/ med
ſliſkum arꝼtokū ſem þa giordu þau ſijn
j millum. Nu eꝼ þau Hion leggia Fie-
lag ſijn j millum er bæde edr an̄ad eig
adur Børn j Omegd/þa meiga þau leg-
gia Fielag ſijn a millū mz þm̄ hætte/
Ad huors tueggia Frændur hiner Nan
uſtu og ſkynſomuſtu samþycke/þeir ſem
til Arꝼs ſtanda epter Børnin eꝼ Fade
eda Moder være ꝼra pallin/nema Log-
manne ꝛ odrum ſkynſomum mm̄ virdi
til ſuika eda viela giørt vid børnin/ þ
ſkal þad Fielag ſem Ogiørt ſie. Su

 høþun

hoþnum vier og skipad ad eþ misdaude Hiona verdur þar sem ei er Fielag / og þellur añad huort Hiona þra ad Sumar malum eda huern tijma Sumars til Michaels messu/þa skal huort sijna lád skyllo haþa þa sem ju kiemi vm haustid og ad vore epter/ Enn eþ annad huort Hiona þelli þra ad Michaels messu ad Jolum edr ad Kyndil messu og vm vetrin epter og þram til Kross messu / þa skiptist epter Jardar eignum su Land skyllo sem Queytt er sem tala reñur til.

Akon med Gudz myskū Norégs Kongur z c̄t. Þar sem m̄ jæfia Fiarsokner sijnar j Hierade med átþarar Þinge/ligge þar vid halþ Mørk sm̄ adr la Eyrer vid Kong hueriū er þriofkast heim at þara þ Þinge med Kiettaranū riett at giøra huer sem sakier. So z þyrer biodum ier ad nockr medr kalle sijn mal vndañ;

Løgligum Riettara til þess ad droga malit fyrer hinum/og þirra hñ so fijnñ Riettindum/utã þat sie j Kongs nauc-ru/Biodum vier Syslu mm̃ z Løgm̃m ad leggia so huers manz mal sem Bref þeirra Botta.

Vo skipade Virduligur Herra Eirekur Kongz son Magnus Kongs/ad hueruetna þar sem sakar abere stefner vnder riett prof til Syslu mans og kiemz hañ eige þorfalla laust þa sekist hñ halfre Mörk halft Syslu mañe eñ halft þeim er mal a/ skulu þær stefnur vera epter leidar leingd/og so ad stefndz hafe nega stund ad koma ad øllum gognũ oz Vitnum/ z profi Syslu madz mal þeirra juund-uliga huort sem koma Annar eda Bad-er/og giore Riett þeirra a millũ/eñ ef hñ þær ei yfer komit/þa er hañ skylldur ad Rita til Kongs edz Løgmans slykt

, eþ ſem ꝼramaſt pær hn og giøra þad
Rauplauſt / er þa Løgmadr ſkylldr til ad
leggia Vrſkurd a þat mal þo at hn hall⸗
di þa ei Vitnum ſijnum til Løgmans.
Sama og þo mans ſek ſem Syſlumadr
ſteꝼner til ſijn ꝼyrer Løg at hn vill giøra
Riett odrum monnum aꝼ honnm eꝼ hn
kienn ei Raudſynia lauſt / So er ꝛ ſkipat
at eꝼ ei eru Løggiaꝼer a neꝼndar / ꝛ geꝼr
madr Ymſum monnum adrar giaꝼer / þa
ſkulu þær giaꝼer halldeſt allt þar til er
þær verda jaꝼnar vid Løggiaꝼer / Enn
eꝼ meira er gieꝼid þa ſk Skierdaſt ꝼyrer
huerium epter þui ſm tala reinn til ept⸗
er ꝼiarmagni / vtan Salugiaꝼer og þær
Giaꝼer er madr gieꝼr heill og Oſiukr ꝛ
aꝼhendir ad ſier Liꝼanda eꝼ Skynſomu
monnum virdiſt ei Arꝼſuik a giørt / Suo
er og ſtadꝼeſt at Fryllu ſon ættleiddr tekr
Riett aꝼ ꝼodr ſijnum epter moder ſijna
þa ſem ættleiddi hann / eꝼ eingi er þeirra
til ſem adr eru talder j Erꝼda talinu /

þryllu sō hiñ ellſti eiñ tekr Nøþutbol epter
þødr ſiñ eþ þader hñs þeſter moder hñs
ſijdā hñ var þæddr/ og þo ad hñ haþe
Kuongaſt þeſſj millum ꝛ eigi børn med
þeirri/ og Andaſt ſu og þeſter þa hina
ſijdan er adr var þrylla hñs/ Eþ Bondi
ſelr Jarder huſþreyiu ſinnar vtan heñar
ſamþycki og vilia/ þa ſkal hun ſkylldug
vera ad lyſa þyrer Skilrijkum monnum
jnnann næſtu v. Vetra ſijdan hun viſſi
at þær voru ſelldar/ꝛ ſegia at huſbondi
hennar heþr Jarder hennar ſellt ad heñ-
ar Ovilia/vtā hñ haþi ottaſt Bonda ſiñ
edr eigi þeſſ mals alldrei vppreiſt/ Eþ
madr a børn mꝫ eiginkonu ſinni medann
hñ er j Vtlegd þa eru þau ei arþgeing/
huerki til þødurs arþs nie modr arþs/
nema þui ad eins ad þader hñs verdi
Jslendur ſijdan

EIrekur mꝫ Gudꝫ Myſkun Nor-
egs Kongur hinn Koronadi ꝛ ct.

Nu aþ þui at oss ber skyllda til Innuir-diliga epter at sia og vm at bæta Lög ꝛ Landsins Rett þa Skipum vier nockra hlüti aþ mz hinna bestu manna Rade og sendum ydr mz þessum greinum sem hier þylgier / J þyrstu ad þeir Prestar haþi Proþast dæmi sem ei haþa soknar Kirkiur eda heyra leyndar skriptarmal/ Item þeir Bændr skilrijker jãan soknar sem vel eru þiader haþi vmbod ꝛ vard-ueitslu yþer Kirkiu þie ꝛ þui Godze sẽ hun a ad haþa sier til upphallds / og þo mz vitordi prestsins ꝛ giøri herra Byskupi reikning eda Kors Brædrum eþ hñ er ei nær. Suo skulu og Nandgeingner menn Prestar og Biskups menn giøra vtþarar Leidangr og skipa þie sem adrer menn / Geymi menn ad þrim sinuum verdi lyst adr sam gangr verdr Niona j millum/ þuiad eþ þau gieta børn sijdan er so var lyst/þa sku þau vera skilgetin/ þo ad sijdar meir propist meinbuger a/
þeirra

þeirra amillum. Það er og forbodit að nockr maðr naudgist til þess eigin ords at hā sk þa konu eiga sem hā hafdi aðr fyrer brylln/ ef hā legst mz henni sidan hā bar þat til Skriptar og Yfirbotar. Item þar sem maðr er stefndr til Kongs innann Lands og kiemr ei/ edr hās vmbodz madur forfalla laust. þa sekist hañ ij. Mørkū vid Kong/ vtan hā hafi bod id sitt mal vnder Riett rañsak heima til Løgmans edr Syslu mans/ z vill hinn þad ei er kiærer/ þa sekist sa ei er stefnt var þo að hā kome ei til Kongs að þui sinne/ Itē að Maðr hafe Bref z jncigle Løgmans edr Syslu mans edr añara skilrijkra maña ef hā fer vr ætthaga sijnum j adra stade þau er hā bere Vitne vm að hā sie skila maðr/ So og ef madur seiger Mañe fyrer Brigd a þeirre Jørdu er hañ hyggr hañ eiga að hallda suorū fyre/ eñ hiñ hefr buit latið a laununga/ og vill so villa Sokn hins/

hins/þa ſk veriande vera ſkylldꝛ at ſeigia hm̃ huer Naund heþꝛ a Jordun̄e/enn eþ hn̄ leyner þa giallde hunum ſuo mikla Landſkylld ſem aþ þeirre Jordu geingur vm þá xij. Manude/Geyme og vm bod burd ad huer ſem þeller Giallde Eyrer þyrer huern Bonda er ei kom bod til a Bodſlod og eigi kom til Þings þorþalla lauſt/ Vm̃ þad þie ſem eindagat er haþe atþarar þing þegar hn̄ vill/ſo ad hn̄ haþe adur heimt j riettan̄ giallddaga/Er ꝫ ſkipad vm eigner þær ſem Fader gieþꝛ og Kuongar med Son ſinn edꝛ gipter Dotter ſijna/ og huſþru han̄s veit þad þa og er j hia og telur ecki ad opinberliga/þa ma hun þat ecki riuþa ſijdā þo ad miſdaude þeirra verde/nie ſo þeir ra Erþingiar/ vtan meira ſie gieþit enn Log votta / þa jaþniſt þad epter Bok.
Suo er og greint eþ Bondi ſelur Eigner Huſþreyiu ſin̄ar edur þær ſem þau eiga bæde ſaman/ þa a byrgiſt ſa ſialþꝛ

Votta jnnañ xx. Vetra og hãs Erfíngiar eff hñ er daudr eff Jarder voru selldar mz Nusfreyunnar samþyckt/siidan er vr Votta abyrgd. Item vm Jarda brigde og Garda ad þad kiærist fyrer Løgmanni edr fyrer Syslumanni og giøre þeir þar Riett aff huert sem klaga Leikmenn eda Lærder meñ/Suo er z stadfest eff Sonar syner eru ij. eda fleire Skilgietner eins mãs syner z var fader þeirra Skilgietinn samfeddr/ þa skulu þeir taka fullann arff slijkan sem fader þeirra stod til og suo Jarder og Odul z skipti siju j mille epter mannmergd/Nûuetna þar sem Løgmadr er nær þa sk hñ neffna menn til doms / einkannliga þar sem vm stor mál er ad dæma / enn ella Syslu madr og skodi Jnnuirduliga ad þeir neffni xij. meñ skynsama z skilrijka til doms/huorki sakada nie Siffiada þm sem vm sk dæma/og þeir xij. gangi einr saman og stadfesti suo dom sinn /og
 siidan

sijdann gangi þeir til annara manna og sampyckt þeir þa aller samann Dom þñ mz Loþa take/enn þeir sm ei vilia sampyckia- Suerie einn Eid ad ei viti þeir annad sannara enn þeir seiga/ella sekur huor þeirra halþri Mörk vid Kong/Eþ Rõa misser Bõda sijns yngri eñ tuitug edr Karlmadr misser Ausþru siñar yngri enn xx. Vetra/ og koma þau saman ad Frænda radi/ þa meiga þau haþa þiar-halld sitt og annara maña eþ vnder þau ber/edr þa odrũ eþ þau vilia þat halldr/ Item. Vid þui skal einginn Leiguliði abyrgiast hus ad Skridr spilli edr Oþ-uidri brioti/eþ hñ heþr vppi-halldit A-bud epter Logum

Akon med GVDZ Myskun Noregs Kongur z ct.marger menn yaþa kiært þyrer oss vm þñ Vrskurd sem Logmadr seig er manna j millum /og domar þeir sem

dæmdes

dæmder eru/ at eingunn Riettr gioꝛist á
þo ad kiærtt sie þyrer Syslumønnum
eda þeirra Vmbodz mønnum vtan þeim
sie giaþer giefnar/og aþ þui at oss byr-
iar þuilijka hluti med ønguo moti þolast
lata/þa vilium vier ad aller menn viti/
ad þar sem sa er malid vardar og Log-
skilid er / edꝛ dæmdꝛ er domꝛ til handa
kiærer sig þyrer vorū Syslu m̄m̄ edur
þeirra liens m̄m̄ / og bidia sier Riett
giøra og þa ønguan/þa þyre biodū vier
vorum Syslu m̄m̄ og þeirra Liens m̄m̄
ad sækia vora Þegna vm̄ þañ Sakeyri
er vier høþum þeim veitta þyrr eñ þeir
haþa Riett giørt þeim er sig kiærde Log
liga þyrer þeim/ꝛ þess von eiga oþan a
ad vier þaum þeim vora Faudur leiþd j
hendur er Riett vilia giøra þm̄ m̄m̄ er
sig kiæra Løgliga. Queruetna þar sem
Løgmañi og ødrū Skynsømū m̄m̄ lijst
ad Syslu menn eda þeirra Liens menn
taka rangliga Peninga maña vtan Log-
 ligra

ligra sokna/og kuñe einhuer so þakunnigur ad verda eda þasuiñur/ þa vilium vier ad þeir sœkie onguañ Riett þyrr eñ þeir haþa Riett giört þeim er þeir toku þyrer aþlaga epter Lögmans radi og añara godra máña/ var þetta Breþ giört j Tunsbergi a annañ dag Jola a xj. Are Rijkis vors ꝛ c.

Akon med Gudz Myskun ꝛ c. Pad er optliga kiært þyrer oss at þrœndr þeirrá maña er vor er Vmbódz meñ lata taka til Ransaks / eda lata Reþsa þeim epter Lögum/heitast vid vóra Vmbods menn edr þa adra er þm vilia þylgia ꝛ Kögs valld styrkia ꝛ Riettinde eiga ad giora epter Lögum/og aþ þui ad hinū Skynsömustu mönnum og oss synast þesser m̄ ei betri enn þeir menn er heimta giölld þyre þa menn er Kongr læti reþsa epter Lögum þyrer sijn aþbrot/ þess og añars

ars ad epter slijkum heitum haþa opt vond heit þram̄ komit/ ꝛ aþ þui kreþꝛ ꝛ vor skylda til skordꝛ vid at reisa þuilijkri vondsku og annare Illsku er nu heþst dagliga/ þa er þad bod vort ꝛ þullkomligꝛ vilie/ ad huer at þessu verdꝛ funnur og sannꝛ hiedan aþ/ takist og jnnsetiest vnder Kongs geymslu þar til er hñ þær þa borgunar menn ed hinn sie traustur og Druggꝛ þyrer honum er hñ heitadist vid/ so ad hñ þai þar aþ huorki Skom̄ nie Skada/ og a oþā iiij. Merkꝛ Kōgdominum þyrer sijna oþdirþd/ og hinum þullrietti sitt epter vj. mañа domi er hñ heitadist vid/ kann og suo til ad bera ad hiñ sem heitast var vid þae nockra skom̄ edur Skada þo ad sijdar sie / og syniſt skynsomum monnum nockꝛ su grunsemd þa a/ ad þess vollд haþi til geingit edur Rad er adꝛ heitadist vid/ þa þyre biodū vier Sysslumonnum vorum og Logm̄m̄ nockra vndan þærslu taka aþ þeim þyrr

 enn

enn vier erum ad spurder/Enn eff nockr
tekr þa er sem ogiort sie/þad hoffũ vier
og vnder stadit sañliga at þeir eru ma⸗
tger m̃ er vanffærer eru at skipta Løgum
vid þa menn er eigi vilia epter steffnum
ffara edr Skynsamliga suara huort þeir
eiga malaeffni vid adra Menn edr adrer
vid þa/ vtan ganga fram̃ mz reidugligri
heitan og Offuæsi vid þa sem Spaker
eru edr minni þeim eru ffyrer sier/og þo
bioda sig til Laga og Riettida epter god
ra manna domi og Vørdslum þar sem
þad hæffer/ Suo og verda sumer ffyrer
hrædslu saker siñ riett vpp ad gieffa/
Og þuiad vier viliũ ei nie meigũ slijka
hluti mz ønguo moti hlydast lata hiedan
aff/ þa biodum vier ffullkomliga Syslu
mønnum vorum ad taka þa menn er ad
slijku verda kiender/ꝛ til slijkrar geym⸗
slu og varduetslu sem ffyrr seiger/Med
sama hætti sk og vera vm vndan ffærslu
þeirra eff þeim kann þorff ad verda er
mala

malaefnl eigu vid þa/ biodum vier ollū monnum og einkannliga Landgeingnum mønnum vorum ad veita Syslumonnū vorū Lid mz styrk ⁊ pylgie so at þessi vo og allz annar bodskapz sa er vier høfum skipad godu n m̄ n̄ til þrelsis eñ Ohlyd nū m̄m̄ til Refsingar ⁊ yfer botar verdi stadfastliga halldin / Var þetta Bref giørt j Tunsbergi a Odins dagin̄ næstā fyrer Trinitatis Messu a iiij. ari Rijkis vors Herra Haki Canseler vor Incig ladi Pall Klerki Ritadi.

HEssar Riettar bætz gaf Magnus Kongz ad þott madz hitte j þau Obota mal at hāhefz fyrer giørt Lifinu og øllu þui er hā a j Føstu og Lausu/annad huert drepz Madz Løgmann fyrer rietta Løgsøgn/edz brennir man jnni/Stingur vt Auga mans/edz skier Tungu vr høfdi mans/edz meider man̄/ edz Drepz man̄

Fødur finn edr Modur ſijna Son edur Brodr dottr eda Syſtr konu ſialfs ſijns edr kona Bonda ſinn/edr Tyner ſialfū ſier/edr Vegr mann j heimili ſialfs/edr tekr j burt eiginkonu mās/ edr taka konr mz rani edr herfangi/ edr falſar Madr Kongs Stedia j Noregi Bref edr Incigli Kongs/edur drepur þan Mann er hū hefr Kongs Incigli fyrer ſier/ edur hefr ønguar ſakier vid / edr j Nerberge Kongs edr j Kongs gardi edr j Kongs Skipi/ edr j nauſtu hūs/ edr tekr madr konu Nauduga/edr hefner Obota mans edr heimter giølld fyrer/ enn ef einhuor er ſa er j ſlijk Obota mal fellr (ſem Gud lati ønguann henda) og þo ad hū hafi fyrer giort ſie og lijfi vid Kong & a einhuer feitra børn eptir j Omegd/þa ſkulu Kongs vmbodz menn ættla barne huerin fullann Forlags eyre af þui fie er hinn Vtlægi atti/ æ medan fie vinſt þar til ad børn eru matvinnungar fyrer

alldurs

ollburs sakier epter Logum þo ad þie sie
ei meira eñ þeim vinst til þorlags eyris.

Magnus med Gudz Myskun
Noregs Kongur &c. Vier
vilium ad þier vitid/ad sakier
hlydni þeirrar og Þegnskylldu
sem vier hyggium oss haþa eiga aþ ydur
sem aþ ödrum vorum Þegnum/þa viliũ
vier og þullkomliga biodum ad einginn
madr taki Syslr til nockrs Langþrama/
Naþnbætr eda annad starþ þat sim Kõg
dominum heyrer til ad skipa/nema sa er
þess vill beidast Komi sialþr til vor ad
vier skipũ þa huerium epter þui sem oss
synist huer verdr vera/þyrer biodum vier
þollkomliga ad þeir menn sem Saklausa
menn drepa edr ønnur Skemdar Vigg
vinna þærist aþ Lãdinu nema vor sierlig
bod eda Breþ komi þar til/suo leggium
vier og Landradz sok a þa alla sem O-
hlydnis sam helldi edr sam hleyppi giora

 til þess

til þess ad styrkia Illgiørdar menn moti Krununnar rietti og Landsins Løgum/ og þa sem draga þa vndann Laga Refsingum sem þeir eru verder saker sinna afbrota/ Suo vilium vier ad Nirdstiori vor lati sækia oss til handa Syslu giølld og sakar Eyre sem falla kann af þeim Syslum sem lausar verda a Landinu medan þeir er þeirra Syslna vilia beidast eru j ferd til vor og apttr til Lāds sins/ vilium vier þessa vora skipan Obrigdiliga hallda lata þar til er oss og voru radi verdr Skynsamlega tiad ad öñr Skipan meigi a gioraſt/ Vilium vier at Nirdstiori vor hier rietti Syslumenn þa sem ofstyrer eru og vm Løg fram þuinga vora þegna/ ꝛ ef þeir vilia bæta sig epter hanns radi og Nirdarinnar þa safniſt þeirra afbrot til vor vnder godra manna Juciglū/til þeirra giørda sem vier vilium þar a giora/ og hafi miſt þñ godvilia sīn þeir af oss hafa/til þess er vor

Breþ og bod þar vm koma apt: til Land
sins/þetta Breþ var giort j Sona kau
āgi a Odins dag næsta epter Richulaus
Messu a iiij, og xx. Ari Rijkis vors/
Sira arni Canseler vor Incigladi os
sialþum hia verundum Helgi Iuar son
Ritadi.

Vm Kaup a Voru

So er skipad og stadþest ad
Kongur z hās vmbodz madur
a þyrst kaup a ollum Varning
edz Parþidum huort sem þal
haþa Innlendsker eda Vtlendsker/þa sk
hm̄ þyrst selia þyrer slijkt verd sem adrer
villdu kaupa/og vm allt þat er hū þik
ist Kaups vid þurþa og þalt er/þa skal
hās vmbods moñum þirst selia þeim sim
hū giorer til/Item, sa sem mañi giorer
þiarskada til halþrar merkz mz Oþund z
Heipt/ bæti sa þullrietti epter Domi er
giordi/og þiarskadan sem vj. Skynsäer
menn meta eþ Vitni eru til/edz Synie
stettar

ettar eidi eþ ei eru Vitni til enn Ope
ndar bot þyrer minna þiarſkada epter
tuikum/eda ſynie Lyrettar Eidi Da
m ꝛc.

AMEJ SATTMALJ A MJ-
llum Noregs Kongs og
Jſlendinga

J Naþni Fødꝛ ꝛ Sonar ꝛ An-
da Heilags/Var jatad ꝛ ſam-
þyckt aþ øllum Almuganum a
Jſlandi mz Loþa taki ad vær
iodum Virduligum herra Hakoni Kōgi
inum Korōada vora þionuſtu vndir þa
rein Laganna er ſamþyckt er medal
ongdomſins og Þegnanna þeirra er
andit byggia/ Er ſu þyrſta Grein/ad
ier viliū gialldi Kongi Skatt og Þig
arar kaup ſlijkann ſem Løgbok vottar ꝛ
lla þegnſkylldu ſo þramt ſm halldin eru
id oſſ þau heit ſem j mot Skattinum
ar jatad/ j þyrſtu ad vtā ſteþnꝛ vilium

Bœkur

vær ønguar haþa vtan þeir sem dœm
verda aþ vorum monnum a Islandi
Alþingi burt aþ Landinu/ Item. Isl
dsker sieu Løgmenn og so Syslumenn
Landi voru aþ þeirra œtt sem ad þorn
haþa Godordin vpp gieþid / Item.
vj. Naþskip gangi a hueriu ari til Lan
sins þorþalla laust/ Arþar sku vpp gieþa
j Noregi þyrer Islendskum mm huors
leingi sem stadit haþa þegar rietter arþa
koma til edr þeirra Vmbods mann/ La
aurar skulu þeim og vppgieþast/ Item
skijkann riett skulu haþa Islendsker me
j Noregi sem þeir haþa bestan haþt/ it
Ad Kongr lati oss na Islendskum Løg
og þridi epter þui sem vor Løgbok vott
ar ꝛ hn heþr bodit j sijnu Breþum se
Gud geþi honum aþl til. Jarl vilim
vier og haþa yþer oss medann hn helldu
Trunad vid ydr/ medan þier og Ydre
Arþar hallda vid oss þessa sattar giørd
eru vær lauser eþ roþin verdr aþ ydua
þen

idi ad bestra manna yper syn

Hetta var samtekid j Løgrettu a Alþingi og dæmt af Løgrettu monñu a ødru Ari epter fraþall virduligs herra Herra Hakonar Noregs Kūgs hins Korðada/ ad einginn skule bera vppbundinn kniff þñ at Skocki eda hiøllt væri at skapti/ Enn ef borinn er suari iij Aura sekt og Kniþinn vpptækr ᷒ at Alþingis mañs Domrofi sekr iiij. Mørkum/ Jtm̄. þeir bielauser menn sem ofskil giøra/ sem kaupa at monnum Godz mañs eda Gripe/ taki aptr huor vid sijnu þott ei hafe sier aptr skilt so framt þeir fa Vitni til ad þeir attu þat er þeir selldu/ jtm̄. þær konur Osæmdar eru af lausum monnum sku ei giefa Peninga til frelsis þeim er Osæmdu/ sier til Osæmdar ᷒ sijnū ørfū

Vm Vinnu Folk

I Gudz Nafni Amenn. Þessu jatat ꝛ samþyckt af N. stiorannum Vigfuse Jüar sy[illegible] Løgmonnum og Løgrettu m[illegible] ꝛ af øllum Almuga a Islandi badi vt[illegible] Viebanda og jnnann j Løgrettu a almi‐ligu Auxar ar þiñgi/ j fyrstu aller þeir menn Karlar og Konꝛ sem sig Rada j Vist hia Tueimꝛ eda Þremꝛ eda fleirū sie riett fangader af Syslu manni eda Bændum ef ei er Kongs vmbodsmadꝛ nær vnder þuilijka Refsing sem Domꝛ dæmer/ enn vera sijdan epter þar j vist sem hñ var fyrst Radinn. Suo og sku[illegible] þat nu vera full og øll Laga rad vid Verkmeñ og Þionustu meñ Konur sem Karla hiedan j fra/ sem þeir veita vid‐gøngu sialfer eda hafa veitt fyre Vott um og verde þad Vitnis fast/ edur hitt ef þeir hafa Fie edꝛ Peninga vt j hand sier tekid fyre fram̄ ad Þiona til/ edur verid j vist þeirre þriar Nætur j samt/

skuln

...ilu og aller Biñu meñ kommer til ſiñ...
...r viſtär Kroſſmeſſu á Vorit þorþalla
...auſt/þeir ſem þau Rad haþa giørt/ ſo
...g huer j þañ tijma ſem þeir haþa loþ-
...ð og aſatter vordner j ſijnum ſkilmala
...lla ſieu þeir ſokter ad Oſekiu huar ſem
...eir eru/So cg þeir Biñumeñ ed eigi
...iña edur vilia vinna med Bændum/
...yrer biodum vier Bændum að hyſa þa
...g heima/lia edur leyþa Fienadé þeirra
...aga beit/ Jtm. Fiſke meñ þeir ſem ei
...eta lokit ſijnar Skreidar ſkullder viñe
...yre ſkulldiñe til þeſſ ad lokin er/og ſuo
...uer hiña ſem miña viña enn þeir haþa
...dr Peninga vppboret eda a ſig ſkilt og
...oþad ad vinna / Enn huor ſem Ryþr
...yrer ſkriþada Articulos edr brytr j moti
...eſſari Nirdſtiorans og Logmannanna &
...ogrietttu maña cg Almugás ſamþyckt
...uer a greindu almeñiligu Oxarar þigi/
...a ſekiſt ſa iij. Mørkum vid Kong ſo
...em hñ Riuþr Logmans vrſkurd.

Kong Christians Bref og
Riettarbot Um Skilgietning
Presta Barna

VIer Christian Med Gudz nad Dãmerkr Noregs/ Vinda og Gotta Kongur/ Hertuge j Slesuik/Holsten Stormaren oc Dytmersken/Greifi j Oldenborg oc Delmenhorst/ Giorum øllum Møñum vitanligt / ad vier af vorre sierligre Gunst og Nad hofum leyft og lofad/ og nu med þessu voru opnu Brefi leyfū og lofū/ad aller þeir Prestar sem gipter eru edur giptast kuña vpp fra þessum Deigi yfer allt vort Land Island/ þa skulu þeirra Børn og afspreinge Arfa taka epter Fødr ꝛ Modur/eins suo sem epter añar Veralldlig skilfeingiñ Hion/ vm allt vort Land Island / þar fyrer fyrer biodum vier øllum huerier hell/

þeir

...ar eru edur vera kuñа/ sierdeilis v... Þuitum Embættis Moñum og ollum ... orum vm allt fyrr nefnt Island/ ad giora nockra hindran edur forfang adur nefndum eigingiptū Kieñe Moñum edr þeirra skilgietnum Bornum vm þeirra Erfder/epter þui sem hier fyrr Skrifad stendur/suo framt sem þeir vilia eigi mæta Reide og Oblijdu af oss. Giefit a voru Slote Køpmaña høfn a Sancti Galli Cōfessoris dag þa er lidit var fra Gudz burd. M D L. j. Aar.

Hier epter fylgia nockra

Sierligar Laga greiner vm hueria
at ei saman ber øllū Løgbokum

J II. Cap. Mannhelgi/þar s
talar vm þa menn er hlaupa burt me
Eiginn konꝛ manna/þar til leggia sū a
Løgbækꝛ (edꝛ Frænd konur)

Jtē. j III. Cap. Vm Ran o
Hernad/ hafasumar Løgbækꝛ (giallo
Formadꝛ Kongi x. Merkꝛ/Enn huer e
honum veitti Lid til sekꝛ Mørk vid kōg

J Kuenna giptingum j I. Cap. vm
Konur edꝛ Meyiar þær ed giptast fyre
vtann Rad giptingar mans/ þar halld
sumar Løgbækꝛ (hafi fyrer giørt øllum
Orfum er vnder hana kunna ad falla
þadan af/og taki sa hū arf er næstꝛ e
Erfdum suo sem su kona væri ei giekin
til Arfs) nema giptingar madꝛ r ct.

Jtem. Siidast j Fiordu Erfd er
þesse

ſſe Klauſa j ſumum Bokum.
eruetna þar ſem Odals Jørd er j
/þa ſkal þad Odal taka þad ſe
borit/enn hinn Lauſa þie/
Jtm̃. j Framþærſlu balki j ſijd
p. Um Skrudklæda burd a moti
m/þar haþa ſumar Løgbækur eigi þ
rein (Og Klædin̄ vpptæk Rögs v
ods man̄e.
Jtm̃. XXIII. Eþ einge kiem
nnan̄ x. Vetra/þar haþa ſumar Ba
Fim̃ vetra)
J Bunadar Balke V. Eþ Madl
iem ei til Jardar þa er vij. vikur er
þ Sumri / Þar hallda ſumar Bæki
vj. Vikur)
J Man̄helgi j X. Um Vigly
ng/Eþ ſa er Vijgi lyſte geigi j giegn
Þar hallda ſumar Bækur (geingur ei
giegn)
J Fram̃þærſlu balki ſeiaſt j VIII. Ea
Standa þeſſi ord ecki j ſumum Løgboki
(Og

og suo po adrer giøre ei kaup eþ (
... loþar)
J Landzleigu balke j XXXI. Na
skal Løggarda vm Vøllu alla sem a
aþa Løggardar vm verit / Þar ha
umar bækur (og suo Eingiar)
Item j XLV. Eþ Bruarhalld e
kilit a Mañ/þar stendr j sumū Bok
(Bruar giørd)
J Þioþa Balki j I. Eþ Madu
kilur Mat sa er ei þær sier atuiñu/þa
aþa sumar Bækr (til Eyris.

Nuar þessar edr adrar þleiri greine
Laganna þiñast j þessare Bok/ þar sen
eige tala allar Bækr eins vm/ & mykl
vm vardar/þar hliota Løgmeñ med þū
þestu Moñum og Skynsømustu ad vr
skurda huad reittast er / Og suo huad
þryckingunne heþur matt yþer siast j
þessare Bok/at Dugandis Meñ villdu
lagþæra þad sialþer og leidrietta.

Þryckt a Holum i Hiallta
Dal aß Jone Jons ſyne Þann
Fyrſta Dag Maij. Manadar
Año Dõ.

1578.

